

içeriden ölmek

ROBERT SILVERBERG

Hugo ve Nebula Ödüllü yazardan...

ithaki



Robert Silverberg 1935 yılında New York'ta doğdu. Özel hayatına dair pek konuşmasa da, kurtuluşu bilimkurgu ve fantastik kurgu eserlerde bulduğu yalnız ve kötü bir çocukluk geçirdiğini ima eden açıklamaları vardır. 1956'da Columbia Üniversitesi Karşılaştırmak Diller Bölümü'nden mezun olan Silverberg, 1955 yılında yazdığı *Revolt on Alpha C* adlı çocuk romanıyla 'En İyi Çıkış Yapan Yazar' dalında Hugo Ödülü kazanmıştır. Bugüne kadar birçok Nebula ve Hugo Ödülü toplamış yazarın 200'den fazla roman, kısa roman ve öyküsü bulunmaktadır. Silverberg'ün öne çıkan yapıtları, daha önce İthaki Yayınları'nın *Gece Kanatları* adıyla yayımlandığı *Nightwings, A Time of Changes, Sailing to Byzantium, Born with the Dead, Tower of Gloss* ve *Gilgamesh in the Outback*'tir.

Robert Silverberg

İçeriden Ölmek

Çeviri

Elif Ersavcı



İçeriden Ölmek

Robert Silverberg

Özgün Adı: Dying inside

İthaki Yayınları - 740

Edebiyat - 598

Yayına Hazırlayan: *Evrim Öncül*
Kapak İllüstrasyonu ve Tasarımı: *Ethem Onur Bilgiç*
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *Şükrü Karakoç*
1. Baskı, Ağustos 2011, İstanbul
ISBN: *978-605-375-145-8*

Sertifika No: 16053

© Agberg Ltd., 1972
© Türkçe Çeviri: Elif Ersavcı, 2011
© İthaki, 2011

Bu eserin tüm hakları Ralph M. Vicinanza Ltd. Ve
AKÇALI Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.
Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin yan kuruluşudur.
Bahariye Cad. Dr. İhsan Ünlüer Sok. Ersoy Apt. A Blok No: 16/15
Kadıköy - İstanbul
Tel: (0216) 330 93 08 - 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
ithaki@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Kitap Matbaacılık,
Davutpaşa Cad. No: 123 Topkapı-İstanbul, Tel: 0212 482 99 10

B, T, C ve bana...
Kıçımızdan ter aktı.

bir

Yani yine şehre inip okula gitmeli, dolar peşine düşmeliyim. Hayatıma devam etmek için çok paraya ihtiyacım yok aslında, ayda 200 kağıt gayet güzel yeter ama cüzdanım boşalmak üzere ve kız kardeşimden bir daha borç istemeye yüzüm yok. Öğrenciler yakında ilk dönem ödevlerinin derdine düşerler; hiç sekmez bu iş. David Selig'in yorgun, yıpranan beyni bir kez daha kiralık Bu tatlı ve parlak ekim sabahı 75 dolarlık iş kapamalıyım. Hava serin ve bulutsuz. Yüksek basınç sistemi New York'u kaplayıp nem ve pusu kovuyor. Gün geçtikçe zayıflayan güçlerim böyle havalarda canlanıyor hâlâ. Gidelim öyleyse, sen ve ben, serilmişken sabah göğe karşı.[1] Broadway metrosuna. Jetonlarınızı hazırlayın lütfen.

Sen ve ben. Kimden bahsediyorum? Şehre yalnız gidiyorum ne de olsa. *Sen ve ben.*

Kimden olacak, kendimden ve içimde yaşayan, süngersi yuvasında pusuya yatan, masum fanileri gözetleyip duran şu yaratıktan bahsediyorum. İçimdeki şu sinsi, hastalıklı, benden bile çabuk ölen canavardan. Yeats benlikle ruh arasında bir diyalog yazmıştı zamanında; öyleyse neden o zavallı, o saftirik Yeats'in hiçbir zaman anlayamayacağı bir şekilde kendine karşı bölünmüş olan Selig de bu biricik ve ölümlü yeteneğinden kafatasında konaklayan davetsiz bir misafir gibi bahsedemesin? Neden olmasın? Gidelim öyleyse, sen ve ben. Koridordan aşağı. Düğmeye bas. Asansöre bin. Sarımsak kokuyor içerisi. Şu köylüler, her taşın altından çıkan şu Porto Rikolular geçtikleri her yere kokularını bırakıyorlar. Komşularım. Onları seviyorum. Aşağı. Aşağı in.

Saat, doğu yakası yaz saati uygulamasıyla sabah 10:43. Central Park'ta yazana göre mevcut sıcaklık 14 derece. Nem oranı %29, barometre 30.30'da ve düşüyor, poyraz saatte 11 mille esmekte. Hava tahminleri bugün, bu gece ve yarın havanın açık ve güneşli olacağı yönünde; sıcaklık ortalama 16 dereceyi bulacak. Yağış olasılığı bugün yüzde 0, yarın ise yüzde 10. Hava kalitesi seviyesi iyi. David Selig 41 yaşında ve yaşlanmaya devam ediyor. Boyu ortalamanın biraz üstünde, kendi yaptığı yavan yemeklere alışkın bekârlarda görülen ince bir vücudu var ve geleneksel yüz ifadesi mülayim, şaşkın bir somurtma hali. Gözlerini çok sık kırpıyor. Rengi solmuş kot montu, her koşula dayanıklı botları ve 1969 model geniş paçalı çizgili pantolonuyla en azından boynundan aşağısı yüzeysel bir gençlik havası taşısa da, aslında, kederli orta yaşlı adamların kelleşen kırışık kafalarının zavallı ergen çocukların gövdesine nakledildiği yasadışı bir araştırma laboratuvarından kaçmış biri gibi görünüyor. Nasıl bu hale geldi? Yüzü, kafatası derisi hangi noktada yaşlanmaya başladı? O on ikinci kattaki iki odalı sığınağından aşağı inerken tepeden sarkan asansör kabloları tiz, alaycı kahkahalar atıyor. Bu paslı kabloların kendisinden daha yaşlı olup olmadığını merak ediyor Selig. Kendisi 1935 model. Bu sosyal konut ise, tahminlerine göre, 1933 yahut 1934'ten kalma olabilir. Saygıdeğer Fiorello H. LaGuardia, Belediye Başkanı. Ama belki de daha gençtir bina, savaştan hemen önce yapılmış olabilir örneğin. (1940 yılını hamlıyor musun Duv? Dünya Fuarı'na götürmüştük seni. Bu üç köşeli sütun, şu da küre.)[2] Her neyse, binalar yaşlanıyor. Ne yaşlanmıyor ki?

Asansör yedinci katta gıcırdaya gıcırdaya duruyor. Sıyrıklarla dolu kapı daha açılmadan, dişi ve Hispanik bir canlıdan, kirişlerin arasında dans ede ede gelen hızlı zihinsel titreşimler alıyorum. Bu titreşimleri almasam bile asansörü çağıran kişinin Porto Rikolu genç bir ev kadını olma ihtimali epey yüksek tabii –bina Porto Rikolu

kaynıyor ve günün bu saatinde kocalar işte olur– yine de tahmin yürütmediğimden, kadının psişik sızıntılarını okuduğumdan hemen hemen eminim. Aynen öyle. Kadın kısa boylu, koyu tenli, yirmi üç yaş civarı ve gayet hamile. Çift nöral çıktıları net bir şekilde algılayabiliyorum: kadının sığ, kösnül zihninin ele avuca sığmaz hareketliliği, sert ve şiş göbeğine mühürlü aşağı yukarı altı aylık ceninin belli belirsiz, tüy gibi tekmeleri. Kadın basık yüzlü ve geniş kalçalı; küçük parlak gözleri, ince, kısık bir ağzı var. İkinci bir çocuk, kir pas içinde iki yaşlarında bir kız çocuğu bu, annesinin başparmağına yapışmış. Ufaklık yüzüme bakıp kıkırdayınca kadın asansöre binerken kısa, şüpheci bir tebessüm lütfediyor bana.

Sırtları bana dönük duruyorlar. Yoğun sessizlik. *Buenos dias, senora.* Güzel bir gün, öyle değil mi hanımefendi? Ne tatlı bir çocuk bu böyle. Yok, sesimi çıkarmıyorum. Kadını tanımıyorum; tipi bu sitede yaşayan diğer herkese benziyor, beyin çıktıları da hep aynı şeylerle ilgili, hiçbir farkı, hiçbir özgünlüğü yok: muz, pirinç, haftanın loto sonuçları, bu akşamki televizyon programları. Kalın kafalı karının teki, ama o da bir insan ve onu seviyorum. Adı ne? Bayan Altagracia Morales'tir belki. Bayan Amantina Figueroa. Filomena Mercado. Adlarını seviyorum. Safi şiir. Oysa ben Sondra Wiener, Beverly Schwartz, Sheila Weisbard gibi adları olan etli butlu, ayaklarını sürüye sürüye yürüyen kızlarla birlikte büyüdüm. Hanımefendi acaba Inocencia Fernandez olabilir misiniz siz? Clodomira Espinosa? Bayan Bonifacia Colon? Belki de Bayan Esperanza Dominguez'sinizdir. Esperanza. Esperanza. İs–panyolcada umut demek. Seni seviyorum Esperanza. Hem insanların kalbinde esperanzanın kaynakları tükenmez.[3] (Esperanza Kaynakları New Mexico'da bulunur; geçen sene boğa güreşlerini görmek için yılbaşını orada geçirdim ve Holiday Inn'de kaldım. Hayır, şaka yapıyorum.) Zemin kata geldik. Çabucak öne

çıkıp kapıyı tutuyorum. Tatlı, duygusuz, hamile *çikita* asansörden inerken bana gülümsemiyor bu kez.

Şimdi doğru metroya, hadi hop, bir blok öteye yürüyeceğiz. Şehrin bu yukarı kısmında raylar hâlâ yüksekte. Yüzeyi soyulan, çatırdayan merdivenleri çıkıyorum koşarak, istasyona vardığımda nefesim hâlâ yerinde. Temiz yaşamanın sonucu sanırım. Basit bir perhiz, sigara yok, içki az, asit, meskalin, speed yok. İstasyon günün bu saatinde neredeyse bomboş. Çok geçmeden hızla bu yana gelen metro tekerlerinin, metale değen metalin çığlıklarını ve aynı anda, yaklaşan metronun beş ya da altı vagonuna doluşup kuzeyden bana doğru akan zihin falanksının beynimde patlayan etkisini duyuyorum. Yolcuların birlikte darmadağın tek bir kitle oluşturan sıkışmış ruhları ısrarla üzerime yükleniveriyor. Bir denizbilimcinin ağında birbirlerinin üstünde vahşice ezilen jölemsi plankterler gibi titreşiyor, ayrı ayrı kimliklerinin kaybolduğu tek bir karmaşık organizmaya dönüşüyor hepsi. Metro istasyona doğru süzülürken tekil düşünce balonlarını, ayrık benliklerin ciyaklamalarını yakalayabiliyorum. İğne gibi saplanan şiddetli bir arzu, nefret dolu tiz bir feryat, bir pişmanlık sancısı, azimli bir ruhun iç mırıltıları, Mahler senfonilerinde orkestranın kasvetli bulanıklığını delip geçen o acayip melodiler gibi kopup yükseliyor karman çorman bütünlükten. Güç bugün içimde yanıltıcı şekilde yoğun. Çok fazla şey yakalıyorum. Haftalardır bu kadar güçlü olmamıştı. Düşük nem oranının etkisi olduğu kesin. Ama yeteneğimdeki gerilemenin bir anda sona erdiğini sanma hatasına düşecek değilim. Saçlarım ilk dökülmeye başladığında da erozyon sürecinin durduğu, hatta tersine döndüğü mutlu bir dönem olmuş, kelleşerek büyüyen alnımda incecik, koyu renkli tüy adacıkları filizlenmeye başlamıştı. Ne var ki kısa süreli bir umut seline kapıldıktan sonra daha gerçekçi bir bakış açısı edindim: Mucizevi bir ormanlaşma değildi bu; kısa bir hormon seğirmesi, bel bağlanamayacak geçici bir çürüme molasıydı. Neticede bir süre sonra alnımdaki saç çizgisi yeniden gerilemeye

başladı. Şimdi olan da bu. İnsan içinde bir şeyin ölmekte olduğunu bildiği zaman gelip geçici anlardaki rastgele canlanmalara itimat etmemeyi öğreniyor. Algım bugün gayet güçlü olsa da yarın hevesimi kursağımda bırakan uzak mırıltılardan başka şey duyamayabilirim.

İkinci vagonun köşesinde boş yer buluyorum, kitabımı açıp şehre doğru yolculuğumun başlamasını bekliyorum. Beckett okuyorum yine, *Malone Ölüyor*[4]; içinde bulunduğum ruh haline, ki fark etmişsinizdir ki kendine acıma hissinden başkası değil bu, en gidecek şey. *Zamanım kısıtlı. Her şeyin gülümseyip ışıldadığı güzel bir gün, işte orada belirdi gökyüzünde dolaşan kara bulutlar; alçalmışlardı, unutulacak gibi değildiler, olanca maviliği yok etmişlerdi. Durumum gerçekten de çok tehlikeli. Korkudan, aynı yanlışa bir kez daha düşme korkusundan, zamanında bitirememe korkusundan, son bir kez hüznü, güçsüzlüğü ve nefreti tatma korkusundan, ne kadar güzel ve önemli şeyleri kaçıracağım kim bilir. Değişmez olan, biçimden yoksunluğunu unutmaya çalışır farklı farklı biçimlerde.* Ah şu aziz Samuel, iç karartıcı da olsa bir iki teselli lafı var hep hazırda.

180. Sokak civarlarında başımı kitaptan kaldırdığımda, çaprazımda oturan ve görünüşe bakılırsa beni inceleyen bir kız görüyorum. Yirmilerinin başlarında; uzun bacakları, kararında göğüsleri, kestane rengi gür saçlarıyla soluk bir çekiciliği var. Ve onun da kitabı var –kapağından tanıyorum, *Ulysses*– ama ihmal edilmiş bir şekilde kızın kucağında duruyor. Kız benimle ilgileniyor mu? Zihnini okumuyorum şu an; trene binerken girdileri otomatikman minimuma indirdim. Çocukken öğrendiğim bir numara bu. Metroda ya da diğer kapalı umumi alanlarda kendimi gelişigüzel kalabalık gürültülerine karşı korumazsam hiçbir şeye konsantre olamıyorum. Zihninden gelen sinyalleri almaya kalkışmadan kızın benim hakkımda ne düşündüğüne dair tahmin yürütüyorum, sık oynadığım bir oyun bu. *Ne kadar zeki birine benziyor... Çok acı çektiği belli, yüzü bedeninden çok daha yaşlı... gözlerindeki sevecenlik... öyle üzgün bakıyor ki... Şair ya da akademisyen*

olmalı... Eminim çok tutkulu bir erkektir... İçindeki bastırılmış sevgi düzüşürken ortaya çıkıyordur... Ne okuyor, Beckett mi? Evet evet, kesin şair bu adam, ya da roman yazarı... belki de ünlü bindir... Çok girişken davranmayayım. Aceleciliğim hevesini kaçırır şimdi. Utangaç bir gülümseme, işte bu onu tavlar... Sonra da olaylar gelişir... Öğle yemeğine davet edeceğim önce... Sonra sezgisel algılarımın doğru olup olmadığını kontrol etmek için kızın zihnine odaklanıyorum. Başta hiç sinyal yok. Her gün biraz daha zayıflayan lanet güçlerim bana yine ihanet ediyor! Ama dur, geliyor işte, önce etrafımdaki bütün yolcuların düşük seviyeli, parazitli, karman çorman düşüncelerini duyuyorum, sonra kızın ruhunun net, tatlı tınısını. Sabahın ilerleyen saatlerinde 96. Sokak'ta gireceği karate dersini düşünüyor. Karate hocasına âşık; adam kaslı kuvvetli, çiçek bozuğu suratlı bir Japon. Bu gece görüşecekler. Hafızasında sakenin tadı ve adamın kızın üzerinde şahlanan güçlü, çıplak vücudunun imgesi yüzüyor hayal meyal. Zihninde bana dair hiçbir şey yok. Ben sadece dekorun bir parçasıyım, kafamın üstündeki duvara asılı metro haritası gibi. Selig, egosantrikliğin her seferinde öldürüyor seni. Kızın gerçekten de utangaç utangaç gülümsediğini fark ediyorum, ama benim için değil. Onu süzdüğümü görünce yüzündeki gülümseme anında kayboluyor. Dikkatimi yeniden kitabıma veriyorum.

Metro, 137. Sokak'ın kuzeyindeki istasyonların arasındaki bir tünelde uzun, terli, beklenmedik bir mola ısmarlıyor bana; sonunda tekrar yola koyuluyor ve beni 116. Sokak'ta, Columbia Üniversitesi'nde bırakıyor. Gün ışığına doğru çıkıyorum. Bu merdivenlerden ilk kez çeyrek yüzyıl önce, 1951 Kasım'ında, yüzü sivilce kaplı, asker tıraşlı, Brooklynli bir lise son sınıf öğrencisi olarak dehşet içinde çıkmış, üniversiteye kabul mülakatına girmiştim. Üniversiteye giriş mülakatı. Holün parlak ışıkları altında. Mülakatçı müthiş soğukkanlı, kendine güveni tam, olgun biriydi – daha neler, 24 - 25 yaşında bir çocuktu muhtemelen. Sonuçta üniversitelerine girmeme izin verdiler. Her gün kullandığım metro

istasyonu buydu, Eylül 1952'den, nihayet evden kurtulup kampüse yakın bir yere taşınana kadar. O günlerde metronun dehlizlerine inen girişi gösteren eski, dökme demir bir gişe vardı sokak seviyesinde; iki trafik şeridinin arasındaydı ve akılları Kierkegaard'da, Sophokles'te ve Fitzgerald'da kalan dalgın öğrenciler habire arabaların önüne atlayıp ölüyorlardı. Artık gişe yok ve metro girişleri daha akıllıca bir seçimle kaldırımlara taşındı.

116. Sokak boyunca yürüyorum. Sağımda Güney Saha'nın geniş çimleri; solumda Low Kütüphanesi'ne çıkan alçak basamaklar. Güney Saha'nın kampüsün ortasında kalan bir spor sahası olduğu zamanları hatırlıyorum: kahverengi toprak, kaleler arasındaki çimsiz yollar, çitler. Birinci sınıftayken orada softball oynardım. Üstümüzü değiştirmek için üniversite binasının soyunma odalarına gider, spor ayakkabıları, polo yaka tişörtleri, rengi atmış gri şortları giydikten sonra takım elbiseleri ya da ROTC[5] üniformalan içindeki öğrencilerin yanından geçerken kendimizi çıplak gibi hissederek sonu gelmeyen merdivenlerden koşa koşa inip bir saatlik açık hava aktivitemizi gerçekleştirmek üzere Güney Saha'ya girerdik Softballda başarılıydım. Pek kaslı değilsem de reflekslerim hızlı ve gözüm iyiydi; üstelik atıcının aklından geçeni bilmek gibi de bir avantajım vardı. Mesela atıcı, *bu herif vuramayacak kadar sıska, yüksekten ve hızlı atayım,* diye düşünürdü; bense içten içe hazırlanıp hemen sol sahaya fırlar, kimse ne olduğunu anlayamadan kaleleri dolaşırdım. Ya da karşı takım vur-kaç gibi acemice bir taktik denerdi ve ben hiç çaba harcamadan yer topunu kapıp çifte oyuna başlardım. Nihayetinde sadece softball oynuyorduk ve sınıf arkadaşlarım çoğunlukla bırakın zihin okumayı koşmayı bile beceremeyen tombul ve hantal tiplerdi, ama diğerlerine kıyasla iyi bir sporcu olmanın verdiği yabancısı olduğum o his hoşuma gidiyordu, Dodgers'ta *shortstop* oynadığım fantezilerine dalıyordum. Brooklyn Dodgers'ı hatırlıyorsunuz, değil mi? Ben ikinci sınıftayken üniversitenin iki

yüzüncü doğum günü şerefine Güney Saha'yı parçalayıp asfalt kaplı yürüme yoluyla bölünen, çimenlikli, süslü püslü bir yere çevirdiler. 1954'te oldu bu. Tanrım, ne kadar uzun süre geçmiş üzerinden. Yaşlanıyorum... yaşlanıyorum... pantolonu paçaları katlı giyeceğim, sanıyorum. Şarkı söylüyorlar deniz kızları birbirlerine. Sanmam ki bana söylesinler bir gün de.[6]

Basamakları çıkıp bronz Alma Mater heykelinin on beş adım kadar soluna oturuyorum. Hava nasıl olursa olsun benim ofisim burası. Öğrenciler beni nerede bulacaklarını bilirler, geldiğim haberi de çabucak yayılır. Benimle aynı hizmeti sunan beş altı kişi daha var –çoğunlukla şansı yaver gitmemiş meteliksiz mezunlar– ama aralarında en güvenilir, en hızlı çalışan kişi benim ve ateşli takipçilerimin sayısı az değil. Gerçi bugün işler kesat başlıyor niyeyse. Yirmi dakika kadar kıpırdana kıpırdana oturup Beckett'i inceliyor, arada bir de Alma Mater'e bakıyorum. Yıllar önce uç görüşlü bir bombacı heykelin böğründe delik açmıştı ama şimdi hasardan hiçbir iz yok. Haberi duyunca şok olduğumu, sonra da buna şok olmama şok olduğumu hatırlıyorum –aptal bir okulun sembolü olan aptal bir heykeli niye umursayacaktım? Galiba yıl 1969'du. Cilalı taş devri suları.

"Bay Selig?"

İri kıyım, kaslı, sporcu bir tip tepeme dikiliyor. Dev gibi omuzlar, tombalak, masum bir surat. Yaptığı şeyden çok utanıyor. Karş. Edb. 18 dersini alıyor, Kafka'nın romanları üzerine acil bir ödeve ihtiyacı var ve kitapları okumadı. (Futbol sezonu başladı; çocuk orta sahada oynuyor ve çok ama çok meşgul.) Şartlarımı söylüyorum, hemen kabul ediyor. O orada dikilirken gizli gizli zihnini okuyup zekasını, olası kelime dağarcığını, üslubunu ölçüp biçiyorum. Göründüğünden daha zeki. Zaten çoğu öyle. Yeterince vakitleri olsa ödevlerini kendi başlarına gayet güzel yazabilirler. Notlar alıp çocuk hakkındaki izlenimlerimi kaydediyorum, sonra

mutlu mesut uzaklaşıyor. Bundan sonra işler hareketleniyor. Çocuk kendi kulübünden bir 'kardeş'ini gönderiyor, o kardeş üye olduğu başka bir kulüpten başka bir kardeşini ve papatya zincirimiz öğleden sonraya kadar uzuyor. Kıvırabileceğim kadar iş aldığımı fark ediyorum. Sınırlarımı bilirim. Yani her şey yolunda. İki üç hafta boyunca kız kardeşimin gönülsüz cömertliğine başvurmadan düzenli yemek yiyebileceğim. Judith benden ses çıkmadığına sevinecek. Şimdi doğru eve, hayalet yazarlık yapmaya. Bu işte iyiyim; akıcı, ciddi, ödevi yapanın ikinci sınıf öğrencisi olduğuna ikna edecek derinlik ve sığlıkta ve farklı tarzlarda yazabiliyorum. Edebiyatta, psikolojide, antropolojide, felsefede, bütün ılıman konularda yolumu buluyorum. Neyse ki kendi dönem ödevlerimi atmamışım; yirmi küsur sene sonra bile içlerinden hâlâ işe yarar bir şeyler çıkıyor. Sayfa başına 3.50 dolar alıyorum, eğer zihin sondajlarım sonucunda müşterimin parası olduğunu öğrenirsem bazen daha fazla. Asgari bir B+ garanti, aksi takdirde ücreti iade ediyorum. Ama bunu yapmak zorunda kalmadım hiç, en azından şimdiye kadar.

iki

Küçük David'i yedi buçuk yaşındayken ve üçüncü sınıf öğretmeninin başına epey bir bela olurken muayene için okul psikiyatrı Dr. Hittner'e gönderdiler. Brooklyn'in Park Slope kısmının yeşil sokaklarından birindeki pahalı bir özel okuldu bu; sosyalist ve ilerici duruşu biraz bayat bir Marksçılık, Freudçuluk ve John Deweycilik temelli kolpa bir pedagojiyle çeşnilendirilmişti. ve orta sınıf çocukların sorunları konusunda uzman olan psikiyatr, her çarşamba öğleden sonra o haftanın sorunlu çocuğunun ruhunu eşelemek üzere okulu ziyaret ederdi. Şimdi sıra David'deydi. Ailesi izin vermişti tabii. Onlar da David'in tavırları konusunda endişeliydi. David'in parlak zekalı bir çocuk olduğu konusunda herkes hemfikirdi: Yaşının ilerisindeydi, okuma-anlama sınavlarından aldığı notlar on iki yaşındakileri yakalıyordu ve yetişkinler onun neredeyse korku verici ölçüde zeki olduğunu düşünüyordu. Ne var ki öğretmenleri sınıfta onu zapt edemiyordu, kaba ve saygısızdı; fazla basit bulduğu ödevlerden ölesiye sıkılıyordu; arkadaşlık ettiği yegane çocuklar sınıfın serserileriydi, ki onlara da zalimce eziyet ediyordu ve sınıfın geri kalanı ondan nefret ediyor, öğretmenleriyse öngörülemezliğinden tırsıyordu. Bir gün sırf üzerinde yazdığı gibi köpük çıkarıp çıkarmayacağını görmek için koridordaki yangın söndürme aletini baş aşağı etmişti. Sonuç: Köpük çıkıyordu. Bir seferinde de okula küçük yılanlar getirip toplantı salonuna salmıştı. Dahası, sınıf arkadaşlarını ve hatta öğretmenlerini mütemadiyen korkunç bir başarıyla taklit ediyordu. Derken bir gün, "Dr. Hittner seninle biraz sohbet etmek istiyormuş," dedi annesi. "Çok özel bir çocuk olduğunu duymuş ve seni daha

yakından tanımak istiyormuş." David psikiyatrın adı yüzünden ortalığı velveleye verip direndi. "Hitler mi? Hitler mi? Hitler'le konuşmak istemiyorum!" 1942 sonbaharıydı ve bu çocukça kelime oyunu kaçınılmaz olsa da, David buna rahatsız edici bir inatla sarılmıştı. "Dr. Hitler beni görmek istiyor. Dr. Hitler beni tanımak istiyor." Annesi, "Hayır, Duvid, *Hittner, Hittner, n* ile," diyordu. David inadına rağmen gitti. Psikiyatrın ofisine çalımla girdi ve Hittner sevimli sevimli gülümseyip, "Merhaba David," diyince kolunu Nazi askerleri gibi sertçe yukarı kaldırıp bağırdı: "*Heil!*"

Dr. Hittner güldü. "Yanlış adamı buldun, dostum," dedi. "Benim adım *Hittner, n* ile." Belki bu tip şakaları daha önce de duymuştu. Uzun, at gibi bir suratı, geniş, dolgun dudaklı bir ağzı ve yüksek kavisli bir alnı olan iriyarı bir adamdı. Sulu mavi gözleri çerçevesiz gözlüklerinin ardında kırpışıyordu. Teni yumuşak ve pembeydi, keskin bir kokusu vardı ve cana yakın, neşeli ve babacan görünmek için ciddi çaba harcamasına rağmen David, Dr. Hittner'in babacanlığının sadece numara olduğunu hemen anlamıştı. Çoğu yetişkinde hissettiği bir şeydi bu. Habire gülümseyip durur ama içlerinden şöyle şeyler geçirirlerdi: *Ne kadar ürkütücü bir velet bu; şu ufaklık tüylerimi ürpertiyor.* Bazen annesiyle babası bile böyle şeyler düşünüyordu. Yetişkinlerin niye ağızlarıyla başka şey, zihinleriyle başka şey dediğini anlamıyordu David, ama alışmıştı buna. Zamanla tahmin ve kabul etmeyi öğrendiği bir şeydi.

"Hadi biraz oyun oynayalım, ne dersin?" dedi Dr. Hittner.

Tüvit takımının yelek cebinden metal bir zincire bağlı küçük, plastik bir küre çıkarıp David'e gösterdi. Zinciri çekmesiyle birlikte küre farklı renklerde sekiz ya da dokuz parçaya ayrıldı. "Şimdi dikkatlice izle, parçaları birleştireceğim," dedi Dr. Hittner. Kalın parmakları küreyi ustalıkla birleştirdi. Sonra tekrar ayırıp masanın üzerinden David'e uzattı. "Sıra sende. Bakalım sen de yapabilecek misin?"

David doktorun işe E şeklindeki beyaz parçayı alıp D şeklindeki mavi parçaya takarak başladığını hatırlıyordu, ama gerisi hakkında bir fikri yoktu; kafası karışık bir halde öylece oturuyordu ki, Dr. Hittner bütün yardımseverliğiyle doğru hareketin mental görüntüsünü vermeye başladı. David aynısını yaptı ve gerisi kendiliğinden geldi. Bir iki kez takılacak olduysa da cevabı doktorun zihninden çekip almayı becerdi. Eğer bu kadar ipucu verecekse niye sınıyor beni, diye düşündü David. Neyi kanıtlıyor? David küreyi geri uzattığında bütün parçaları tamdı. "Sende kalmasını ister misin?" diye sordu Dr. Hittner.

"İhtiyacım yok," dedi David, ama yine de attı cebine.

Birkaç oyun daha oynadılar. Biri üzerlerinde hayvan, kuş, ağaç ve ev resimleri olan iskambil kartı boyutundaki küçük kartlarla oynanıyordu; David'in önce kartları bir hikaye oluşturacak şekilde dizmesi, sonra da doktora hikayeyi anlatması gerekiyordu. Kartları masaya gelişigüzel yayıp öyküyü anlatma aşamasında uydurmaya başladı. "Ördek ormana girmiş, işte burada gördüğünüz gibi bir kurtla karşılaşmış, sonra kurbağaya dönüşüp kurdun üstünden atlamış ve doğruca filin ağzına girmiş, kaçmak için filin kıçından çıkıp göle düşmüş, gölden çıkınca orada güzel prensesi görmüş, prenses eve gel de sana zencefilli çörek vereyim demiş, ama kurbağa kızın zihnini okumuş ve onun aslında çok kötü kalpli bir cadı olduğunu anlamış ve..." Öbür oyunda üzerlerinde büyük mavi mürekkep lekeleri olan kağıt parçaları vardı. "Bu şekillerden biri sana gerçek şeyleri anımsatıyor mu?" diye sordu doktor bu kez. "Evet," dedi David, "bu bir fil, kuyruğu şurası, kırış kırış olmuş, burası kıçı, burası da çişini yaptığı yer." Kıçtan ya da çişten bahsettiği zaman Dr. Hittner'in çok ilgilendiğini keşfettiğinden, her mürekkep lekesi resimde bu tip şeyler gördüğünü söyleyerek Dr. Hittner'e ilgilenecek bir sürü malzeme veriyordu. Bu oyun David'e çok aptalca gelse de belli ki Dr. Hittner için önemliydi, çünkü David'in her dediğini kargacık burgacık el yazısıyla not alıyordu.

Psikiyatrı bunları yazarken David onun zihnini inceliyordu. Doktorun zihninden aldığı kelimelerin çoğu anlaşılmazdı, ama annesinin öğrettiği, yetişkinlerin vücut kısımları için kullandığı bir iki kelimeyi tanıdı: *penis, vulva, kalça, rektum,* böyle şeyler. Dr. Hittner'in bu kelimelerden çok hoşlandığı ortadaydı, David de madem öyle diyip onları kullanmaya başladı. "Bu, ağzıyla küçük bir koyun kaparak uçup giden bir kartal resmi. Şu alttaki kartalın penisi, bu da koyunun rektumu. Sonrakinde bir adamla bir kadın var, ikisi de çıplak; adam penisini kadının vulvasının içine sokmaya çalışıyor ama girmiyor..." David, Dr. Hittner'in elindeki dolmakalemin kağıt üzerinde fişek gibi dolaşmasını izledi. Sonra doktorun yüzüne bakarak sırıttı ve diğer mürekkep lekesine geçti.

Daha sonra kelime oyunu oynadılar. Doktor bir kelime söylüyor ve David'den aklına gelen ilk kelimeyi söylemesini istiyordu. Oysa David kendi aklından ziyade Dr. Hittner'in aklına gelen ilk kelimeyi söylemeyi daha eğlenceli bulmuştu. Kelimeyi almak bir saniyeden daha kısa sürüyordu ve Dr. Hittner hiçbir şeyin farkında değil gibiydi. Oyun şöyle devam etti:

"Baba."
"Penis."
"Anne."
"Yatak."
"Bebek."
"Ölü."
"Su."
"Rahim."
"Tünel."
"Kürek."
"Tabut."
"Anne."

Söylemesi gereken kelimeler bunlar mıydı? Oyunu kim kazanmıştı şimdi? Peki Dr. Hittner neden bu kadar üzgün

görünüyordu?

En sonunda oyunu bırakıp konuşmaya başladılar. “Sen çok zeki bir çocuksun,” dedi Dr. Hittner. “Bunu söyleyerek seni şımartmaktan korkmama gerek yok, çünkü zaten biliyorsun. Büyüyünce ne olmak istiyorsun?”

“Hiçbir şey.”

“Hiçbir şey mi?”

“Sadece oyun oynamak, bir sürü kitap okumak ve yüzmek istiyorum.”

“Ama nasıl para kazanacaksın?”

“İhtiyacım olunca başkalarından alırım.”

“Bunun nasıl yapılacağını bir gün keşfedersen sırrını benimle paylaşırsın umarım,” dedi doktor. “Okulda mutlu musun?”

“Hayır.”

“Neden?”

“Öğretmenler çok katı. Dersler çok aptalca. Çocuklar da beni sevmiyor.”

“Niye sevmediklerini hiç düşündün mü?”

“Çünkü onlardan daha zekiyim,” dedi David. “Çünkü...” Eyvah. Neredeyse ağzından kaçıracaktı. *Çünkü onların ne düşündüklerini görebiliyorum.* Bunu kimseye söylememeli. Dr. Hittner cümlesini bitirmesini bekliyordu. “Çünkü sınıfta çok sorun çıkarıyorum.”

“Peki bunu neden yapıyorsun David?”

“Bilmem. Vakit geçirmek için galiba.”

“Belki bu kadar çok sorun çıkarmazsan insanlar seni daha çok sever. İnsanların seni sevmesini istemez misin?”

“Umurumda değil. İhtiyacım yok.”

“Herkesin arkadaşa ihtiyacı vardır David.”

“Arkadaşlarım var zaten.”

“Ama Bayan Fleischer çok arkadaşın olmadığını, olanlara da vurduğunu ve onları mutsuz ettiğini söylüyor. Neden vuruyorsun

arkadaşlarına?"

"Çünkü onları sevmiyorum. Hepsi aptal."

"Eğer öyle düşünüyorsan onlar senin arkadaşın değil demektir."

David omuzlarını silkip, "Onlarsız da idare edebilirim. Kendi kendime daha çok eğleniyorum."

"Evde mutlu musun?"

"Galiba."

"Annenle babanı seviyorsun, değil mi?"

Kısa bir sessizlik. Doktorun zihninden akan yoğun bir gerginlik hissi. Önemli bir soru bu. Doğru cevabı ver David. Adamın istediği cevabı ver.

"Evet," dedi David.

"Küçük bir kardeşin olmasını ister misin peki?"

Bunda hiç tereddüdü yok. "Hayır."

"Gerçekten istemez misin? Yalnız başına olmayı seviyor musun?"

David başını salladı. "Öğleden sonraları en güzeli. Okuldan geliyorum ve evde kimse olmuyor. Kardeşim mi olacak yoksa?"

Doktor güldü. "Hiçbir fikrim yok. Annenle babana kalmış bir şey bu, öyle değil mi?"

"Lütfen onlara bana kardeş yapmalarını söylemeyin. Yani siz onlara bir kardeşim olmasının benim için iyi olabileceğini söylerseniz kardeş alıp gelirler hemen. Ama bunu hiç istemiyorum, gerçekten..." David o anda anladı, başı beladaydı.

"Neden anne babana bir kardeşinin olmasının senin için iyi olabileceğini söyleyeceğimi düşündün?" diye sordu doktor yavaşça, artık gülümsemiyordu.

"Bilmem, aklıma geldi işte." Ama senin aklından geldi doktor. Ve şimdi buradan hemen çıkmak istiyorum. Seninle daha fazla konuşmak istemiyorum. "Hey, adın aslında Hittner değil, değil mi?

N ile yazılmıyor aslında. Bahse girerim ben gerçek adını biliyorum. *Heil!*"

üç

Düşüncelerimi başka birine gönderebilmeyi hiç başaramadım. Gücümün doruk noktasında olduğum zamanlarda bile aktarım yapamıyordum. Sadece alabiliyordum. Belki etrafta böyle, zihin okuma yeteneği olmayan insanlara bile düşüncelerini iletme gücü olan birileri vardır, ama ben onlardan olamadım hiç. Toplumun en çirkin ördek yavrusu olmaya, istenmeyen bir kulak misafiri, bir röntgenci olmaya mahkumdum. Eski İngiliz atasözünün dediği gibi: *Kapı deliğinden bakan kişi, görmek istemediklerini de görür.* Aynen öyle. Başkalarıyla iletişmeye çok hevesli olduğum yıllarda düşüncelerimi insanlara iletebilmek için korka korka ter dökerdim. Sınıfta oturup gözlerimi bir kızın başının arkasına dikerek konsantre olurdum. *Merhaba Annie, ben David Selig, beni okuyabiliyor musun? Beni okuyabiliyor musun Annie? Seni seviyorum. Mesaj sonu. Tamam.* Ama Annie beni hiç okuyamadı; zihninin içindekiler, durgun bir nehir gibi, David Selig'in varlığından rahatsız olmadan akıp gitti.

Şu halde diğer zihinlerle konuşabilmemin hiçbir yolu yoktu, sadece casusluk yapabilir, onları gizli gizli dinleyebilirdim. İçimdeki gücün açığa çıkış şekli oldum olası çok değişkendi. Hiçbir zaman üzerinde çok bilinçli bir kontrolüm olmadı, bir tek girdi yoğunluğunu kısmayı ve belli bir ölçüde odaklanmayı beceriyor, ama temelde beynime sürüklenen her şeyi almak zorunda kalıyordum. Çoğunlukla insanların yüzey düşüncelerini, söylemek üzere olup da önce içlerinden geçirdikleri şeyleri alıyordum. Bu düşünceler net bir şekilde konuşulmuşçasına, karşımdaki o sözleri söylemişçesine geliyordu; sadece ses tonu farklıydı, ses sisteminden geçmediği hemen belli oluyordu. Öyle ki, çocukluğumda bile sözlü

iletişimi zihinsel iletişimle karıştırdığımı anımsamıyorum. Yüzey düşüncelerini okuma yeteneğim baştan beri epey tutarlıydı. Sözlü ifadelerin çoğunu ağızdan çıkmadan duyabiliyorum, özellikle de konuşmadan önce söyleyeceklerinin provasını yapan biriyle birlikteysem.

Ayrıca bir çeneye sağ kroşe atma kararı gibi şipşak planları da bir dereceye kadar önceden görebiliyordum; hâlâ belli bir ölçüde bilebiliyorum bunları. Bilme şeklim değişiyor. Ya sözel ve tutarlı bir içsel ifade duyuyorum *–şimdi bu adamın çenesine sağ kroşe atacağım–* ya da, gücüm o gün daha derin düzeylerde işliyorsa, kaslara yönelik sözel olmayan komutları duyuyorum; bunların birleşip sağ kola çeneye kroşe attırma süreci saniyeden az zaman alıyor. Telepatik dalga boylarında vücut dili denebilir belki.

Hiçbir zaman sürekli olmasa da, yapabildiğim bir başka şey frekansımı zihnin en derin katmanlarına, tabiri caizse ruhun yaşadığı yere ayarlamak. Bilincin belli belirsiz bilinçdışı olgulardan oluşan bulanık çorbada yıkanmış bir halde yattığı, umutların, korkuların, algıların, amaçların, tutkuların, anıların, felsefi konumların, ahlaki duruşların, açlıkların, acıların, kişiyi kendi yapan bütün o olay ve tavırların biriktiği karmaşanın pusuda beklediği yere. Genelde en yüzeysel zihinsel temas kurulduğunda bile bunların bir kısmı sızıyor bana; karşımdaki ruhun renk tonlarına dair belli bir miktar bilgi ben istemesem de geliyor. Ama ara sıra –itiraf etmek gerekirse artık hemen hiç olmuyor– oltam asıl hikâyeye, kişinin ruhunun bütününe takılıyor. İnsanı kendinden geçiren bir coşkunluk hali bu. Tüyleri diken diken eden müthiş bir temas. Röntgenciliğin son haddi olduğundan içime bıçak gibi saplanan, uyuşturan bir suçluluk hissi eşliğinde tabii. Bir insan bir başkasının mahremine daha ne kadar girebilir? Yeri gelmişken söyleyeyim, ruh evrensel bir dil konuşur. Örneğin Bayan Esperanza Dominguez'in zihnine bakıp İspanyolca gevelemeler aldığımda kadının ne düşündüğü hakkında pek fikrim olmuyor, çünkü İspanyolcayı çok

anlamıyorum. Ama eğer ruhunun derinliklerine inebilirsem bulduğum her şeyi tamamıyla kavrıyorum. Zihin İspanyolca, Baskça, Macarca ya da Fince konuşabilir, ama ruh, gizemlerini röntgenlemeye gelen her türlü sinsi ve meraklı ucubenin algısına açık, dilsiz bir dilde düşünür.

Neyse ne. Artık beni hepten terk ediyor.

dört

Paul F. Bruno
Karşılaştırmalı Edebiyat 18, Prof. Schmitz
15 Ekim 1976

Kafka'nın Romanları

Dava ve *Şato*'nun kâbus dünyasında sadece tek bir şey kesindir: Anlamlı bir şekilde, Kafka'nın baş harfi K ile anılan başkarakter hayal kırıklığına mahkumdur. Diğer her şey karanlık ve belirsizdir; harap haldeki apartmanlarda mahkeme salonları peyda olur, gizemli muhafızlar insanın kahvaltısını yiyip bitiriverir, Sordini olduğu düşünülen bir adam aslında Sortini'dir. Bununla birlikte, temel olgu kesindir: K, kayraya ulaşma çabasında başarısız olacaktır.

İki romanın da teması aynıdır ve temel yapıları birbirine benzer. K ikisinde de kayrayı arar ve nihayetinde ondan esirgeneceğini anlar. (*Şato* bitirilmeden bırakılmıştır, ama sonunun ne olacağı bellidir.) Kafka, kahramanlarını durumun içine zıt şekillerde çeker: *Dava*'da Joseph K. iki muhafızın beklenmedik ziyaretiyle kitabın aksiyonu içine itilinceye dek pasiftir; *Şato*'da ise K önce gizemli Şato'ya ulaşmak için kendi adına hareket eden aktif bir karakter gibi gösterilir. Oysa K, hiç şüphesiz, Şato tarafından çağrılmıştır; aksiyon K'nın kendi içinde hasıl olmamıştır ve bu yüzden aslında o da Joseph K. gibi pasif bir karakterdir. Aradaki fark *Dava*'da aksiyonun zaman akışında daha erken bir noktada, aslına bakılırsa mümkün olan en erken noktada ortaya çıkmasında yatar. *Şato* ise eskiden kalma *in medias res* başlama kuralını daha

yakından takip eder ve K'yı romanın en başından itibaren Şato'ya çağrılmış, ona ulaşmaya çalışır halde görürüz.

İki kitap da hızlı başlar. Joseph K. *Dava*'nın daha ilk cümlesinde tutuklanır, muadili K ise Şato'dan önceki son durağı olacağını sandığı yere romanın ilk sayfasında varır. Bu noktadan sonra iki K da amaçlarına ulaşmak için boşuna çabalayıp dururlar (*Şato*'da amaç sadece tepenin zirvesine varmak; *Dava*'da ise önce suçunun doğasını anlamak, sonra, bundan ümidini kesince de suçunu anlamadan da olsa beraat etmektir.) Aslında ikisi de birbirini izleyen her aksiyonla amaçlarından biraz daha uzaklaşırlar. *Dava*, büyük olasılıkla Kafka'nın bütün eserlerindeki en dehşet verici sekans olan, K'nın suçlu olduğunu ve hiçbir zaman beraat edemeyeceğini anladığı o muhteşem Katedral sahnesiyle zirve noktasına ulaşır; bunu izleyen ve K'nın infazını anlatan bölüm karşı zirve görevi gören bir ilaveden fazlası değildir. *Dava*'nın aksine sonu getirilmeyen *Şato*'da ise Katedral sahnesinin bir muadili yoktur (belki de Kafka sonu geliştirememiştir) ve bu yüzden sanatsal açıdan, daha kısa, daha yoğun ve daha sıkı kurgulanmış *Dava*'ya göre daha az tatmin edicidir.

Üslubun yüzeydeki düzlüğüne rağmen iki roman da Kenneth Burke'ün 'amaç, tutku, idrak' şeklinde nitelendirdiği, trajik ritmin temel üçlü yapısı üzerine kuruludur. *Dava* bu şemayı tamamlanmamış *Şato*'dan daha büyük bir başarıyla takip eder; amaç, yani beraat etmek, her kurgu kahramanının başından geçtiği gibi tutkunun törpülenmesinden geçer. Sonunda Joseph K., önceki muhalif, kendinden emin tavrından korkak ve çekingen ruh haline düşüp de Mahkeme güçlerine teslim olmaya hazır olduğunda, nihai idrak anı yakındır.

Joseph K.'yı zirve sahnesine getirmekte kullanılan gizemli aracı, klasik bir Kafkaesk figür, 'kente ilk kez gelen ve onu Banka için önemli kılan nüfuzlu bağlantıları olan İtalyan bir meslektaştır'tır. Kafka'nın bütün eserlerinde görülen insan

iletişiminin imkânsızlığı teması burada da tekrarlanır: Joseph gecenin yarısını adamın ziyaretine hazırlık amacıyla İtalyanca çalışarak geçirmesine ve bu yüzden yarı uyur halde olmasına rağmen, yabancı Joseph'in anlayamadığı, bilinmedik bir güney aksanıyla konuşur. Sonra, olayı taçlandıran komik bir hamleyle, yabancı Fransızca konuşmaya başlar, ama Fransızcasını takip etmek de bir o kadar zordur ve adamın pala bıyıkları Joseph'in dudak okuma çabalarına engel olur.

Joseph K., İtalyan'a göstermesini istedikleri Katedral'e vardığında (bu arada İtalyan bizi hiç şaşırtmayarak asla gelmez) gerilim yükselir ve Joseph dışarıda esrarengiz bir hızla karanlık çökerken sadece uzaktan titreşen mumlarla aydınlanan boş ve soğuk binada dolaşmaya başlar. Derken bir papaz Joseph'e seslenir ve ona Bekçi'nin alegorisini anlatır. Hikâyeyi anlamadığımızı hikâye anlatılıp bittikten sonra anlarız; hiç de başta göründüğü gibi basit değil, sona geldikçe anlaşıldığı üzere karmaşık ve zor bir hikâyedir bu. Joseph'le papaz hikâyeyi, Talmud'la ilgili bir meseleyi konuşan iki haham-bilgin gibi, uzun uzadıya tartışırlar. Hikâyenin içerimleri yavaş yavaş kafamıza dank eder ve Joseph'le birlikte biz de, onun Yasa kapısından süzülen ışığı her şey için çok geç olana dek göremeyeceğini anlarız.

Roman yapısal olarak tam bu noktada biter. Joseph beraatın mümkün olmadığı yönündeki nihai idrake ulaşır; suçu doğrulanır. Kayraya erişemeyecektir. Arayışı sonlanmıştır. Trajik ritmin son öğesine, tutkuyu bitiren idrake ulaşılmıştır.

Kafka'nın zamanında Joseph'in davasının sonraki aşamalarını gösteren ve kahramanın infazıyla sona eren başka bölümler yazmayı planladığını biliyoruz. Yazarın biyografisini kaleme alan Max Brod kitabın sonsuza dek uzatılabileceğini söyler. Bu, hiç şüphesiz, doğrudur; Joseph K.'nın suçunun doğasından ötürü suçlu hiçbir zaman yüksek mahkemeye çıkamayacaktır, tıpkı diğer K'nın Şato'ya hiçbir zaman ulaşamadan dolanıp duracak olması gibi. Ama roman

yapısal olarak Katedral'de biter; Kafka yazmaya niyetlendiği devamı yazmış olsaydı bile Joseph'in kendine dair bildiklerine önemli bir şey katmazdı bu. Katedral sahnesi bize romanın birinci sayfasından beri bildiğimiz şeyi gösterir: Beraat diye bir şey yoktur. Aksiyon bu idrakle bağlanır.

Çok daha uzun ve yapısı daha gevşek bir roman olan *Şato*, *Dava* kadar güçlü değildir. Konu dağınıktır. K'nın tutkusu daha belirsiz tanımlanır ve K daha tutarsız bir karakter olarak resmedilir; ayrıca psikolojik açıdan *Dava*'da olduğu kadar merak uyandırıcı değildir. *Dava*'dayken içinde bulunduğu tehlikeyi anlar anlamaz davasının sorumluluğunu aktif bir şekilde üzerine almasına rağmen, *Şato*'da hemen bürokrasinin kurbanı haline gelir. *Dava*'da karakter önce pasiflikten aktifliğe ve Katedral'deki epifaniden sonra yine pasif bir teslimiyete geçer. K *Şato*'da böyle keskin değişimler yaşamaz; roman başlarken aktif bir karakterdir ama çok geçmeden Şato'nun altındaki köyün kabusumsu labirentlerinde kaybolur ve gittikçe daha çok batıp itibarını kaybeder. Joseph K. kahraman denebilecek bir karakterken *Şato*'daki K patetikliğiyle kalır.

İki kitap aynı hikayeyi anlatmaya yönelik farklı çabaları temsil eder; varoluşsal açıdan boşlukta bir adamın kendini aniden kaçışı olmayan bir durumda bulma ve onu içinde bulunduğu açmazdan çıkaracak kayraya ulaşmaya çabaladıktan sonra pes etme hikayesidir bu. Bugünkü halleriyle, sağlam kurgusu ve yazarın teknik kontrolünden hiç çıkmamasıyla *Dava*'nın daha büyük bir sanatsal başarı olduğu su götürmez bir gerçek. Bununla birlikte *Şato*, daha doğrusu *Şato*'nun elimizde olan kısmı potansiyel olarak daha büyük bir roman. Eğer Kafka bu romanı bitirseydi, *Şato*'da *Dava*'daki her şey ve çok daha fazlası olabilirdi. Ama, öyle geliyor ki, Kafka *Şato*'yu onu bitirecek fikirlerden yoksun olduğu için yarıda bıraktı. Brueghelvari kır yaşamının fazla geniş kapsamlı arkaplanıyla *Şato*'nun dünyasını, *Dava*'nın kent yaşamını ele aldığı kendine güvenle işleyemedi. Dahası, *Şato*'da bir aciliyet eksikliği vardır; K'nın

kötü talihi için hiçbir zaman çok endişelenmeyiz, çünkü bu kötü son kaçınılmazdır; oysa Joseph K. daha elle tutulur güçlerle savaşır ve kitabın sonuna gelinceye değin Joseph K. için zaferin mümkün olduğu yanılsamasından çıkmayız. Ayrıca *Şato* fazla ağır, fazla hantaldır. Bir Mahler senfonisi gibi kendi ağırlığını taşıyamayıp çöker. Kafka'nın aklında *Şato*'yu bitirmesini sağlayacak bir yapı olup olmadığı da merak konusu. Belki de baştan beri romanı kapamaya hiç niyetlenmemiş, K'yı giderek genişleyen daireler çizip durmak, Şato'ya hiç ulaşamayacağı yönündeki trajik idrake varamamak üzere yaratmıştı. Belki ikinci romanın ilkine göre daha biçimsiz olmasının sebebi de budur; Kafka, K'nın, yani arketipik bir kurban/kahraman figürünün gerçek trajedisinin kayraya ulaşmasının imkansızlığı şeklindeki nihai idrake varmasında değil, bu nihai idrake bile asla varamamasında yattığını keşfetmiştir. Bütün edebiyatta görülen trajik ritim, burada çağdaş insanın Kafka'ya aşırı aykırı gelen durumunu daha etkili ve isabetli bir şekilde tasvir etmek adına budanmıştır. Aslında bir tür kayraya ulaşan Joseph K. bu şekilde gerçek bir trajik itibar kazanır; buna karşılık gittikçe dibe batan K, Kafka için çağın genel trajedisi altında bireysel bir trajedi yaşayamayacak kadar ezilmiş olan çağdaş bireyi simgeliyor olabilir. K patetik, Joseph K. ise trajik bir figürdür. Joseph K. daha ilginç bir karakterdir, ama belki de Kafka'nın daha derinlemesine anladığı K'dır. Ve K'nın hikayesi için hiçbir son imkanı yoktur belki de, anlamsız bir son olan ölümden başka.

Hiç fena değil. Daktiloda çift satır aralığıyla altı sayfa. Sayfası üç buçuk dolardan, iki saatten az süren işe karşılık temizinden bir yirmi bir dolar kazandıracak bana; güçlü kuvvetli sporcumuz Bay Paul F. Bruno'ya da Prof. Schmitz'den bir B+ kazandıracağı kesin. Bundan hiç şüphem yok, çünkü ben de 1955 Mayıs'ında bir iki küçük üslupsal dokunuş haricinde aynı ödevle çok talepkar bir hoca olan Prof. Dupee'den B almıştım. Yirmi yıllık ekonomik enflasyondan sonra standartlar artık daha düşük. Bruno bu Kafka

işinden A- bile patlatabilir. Ödevde tam gereken tarzda ağırbaşlı bir zekâ, lisans derecesine uygun bir sofistike kavrayışla dogmatik bir naiflik karışımı var ve anlatım, Dupee'nin 1955'te kağıdın yanına yazdığı nota göre, 'net ve güçlü'. Pekala, bu iş de tamam. Şimdi biraz kızartılmış erişte, belki meze olarak da Çin böreği vakti. Sonra da Bir *Toplum Simgesi olarak Odysseus*'u ya da *Aiskhylos ve Aristotelesçi Trajedi*'yi hallederim. Eski dönem ödevlerimden bunlar için işe yarar bir şey çıkacağını sanmıyorum, ama çok da zor olamazlar. Koca daktilo, koca dümenci, şimdi ve her zaman yardımcı ol bana.[Z]

beş

Aldoux Huxley evrimin beyinlerimizi filtre görevi görecek şekilde tasarladığını ve bu şekilde gündelik ekmek mücadelemizde işimize yaramayan pek çok şeyi elemeden geçirdiğini düşünüyordu. Huxley'nin *Cennet ve Cehennem*[8] adlı ince kitabında 'beyin eleme vanası' diye bahsettiği bu filtre olmasaydı hayali görüntüler, mistik deneyimler, diğer beyinlerden telepatik mesajlar alma gibi parapsikolojik olgular ve bu eksendeki diğer her türlü şey akın akın üstümüze gelip bizi boğardı. Yani beyin eleme vanası için yatıp kalkıp şükretmeliyiz. Eğer bu şekilde evrilmeseydik akıl almaz güzellikteki görüntüler, sonsuz azametli ruhani kavrayışlar, diğer insanlarla aramızdaki tamamıyla açık ve yakıcı zihin temasları yüzünden asla dikkatimizi toplayamazdık. İyi ki vana bizi – çoğumuzu– böyle şeylerden koruyor da biz de gündelik yaşamlarımıza devam edebiliyor, efendime söyleyeyim, ucuza alıp pahalıya satabiliyoruz.

Tabii bazılarımızın vanası doğuştan arızalı olabiliyor. Dünyayı senin benim gördüğüm gibi görmeyen Bosch ya da El Greco gibi ressamlardan bahsediyorum; nirvanaya ulaşmış sermest, hayali güçlü filozoflardan; ya da başkalarının düşüncelerini okuyabilen sefil ucubelerden bahsediyorum. Mutantız hepimiz. Genetiğin eşek şakaları.

Gelgelelim, Huxley beyin eleme vanasının etkinliğinin çeşitli suni yollarla da zayıflatılabileceğine ve bu şekilde normalde sadece bir avuç seçilmiş insanın eriştiği duyu ötesi verilere sıradan fanilerin de erişebileceğine inanıyordu. Saykedelik ilaçların böyle bir etkisi olabilirdi. Meskalin, diyordu Huxley, beyin fonksiyonlarını

düzenleyen enzim sistemine müdahale eder ve böylelikle 'zihni gezegenimizin yüzeyindeki yaşamın sorunlarına odaklanma aracı olarak beynin etkinliğini azaltır. Öyle görünüyor ki bu... hayatta kalma açısından hiçbir değeri olmadığı için normalde hariç tutulan belli zihinsel olayların bilince girişine izin verir. Biyolojik açıdan faydasız ama estetik ve bazen de ruhani açıdan değerli materyallerin benzer ihlalleri hastalık ya da yorgunluk sonucunda da görülebilir; yahut oruç tutma veya mutlak bir sessizliğin hüküm sürdüğü karanlık bir yere kapanmakla da teşvik edilebilir.'

Kendi adına konuşması gerekirse, David Selig'in saykedelikler hakkında söyleyecek çok şeyi yok. Onlarla tek bir deneyimi oldu, o da pek mutluluk verici değildi. 1968 yazıydı; Toni'yle birlikte yaşıyordu.

Huxley saykedelikler hakkında olumlu düşünmekle birlikte bunları hayali görsel deneyimlere açılan yegane kapılar olarak görmüyordu. Oruç tutmak ve bedene eziyet etmek de insanı o noktaya götürebilirdi. Huxley'nin yazdıklarına göre, mistiklerin çoğu 'kendi üzerinde düzenli bir biçimde düğümlü deri kırbaç, hattâ demir tel kullanıyordu. Bu dayaklar anestezi olmadan yapılan kapsamlı bir ameliyata eşdeğerdi ve tövbekarın vücut kimyası üzerindeki etkileri büyüktü. Kırbaç her şakladığında önemli miktarda histamin ile adrenalin salgılanıyor ve açılan yaralar iltihaplanmaya başladığında (sabun çağından önce yaralar neredeyse hep iltihaplanırdı) protein çözünmesi sonucu ortaya çıkan çeşitli zehirli maddeler kan dolaşımına karışıyordu. Histamin şok üretir ve şok, aklı gövdeden daha az etkilemez. Dahası, büyük miktarlardaki adrenalin de halüsinasyonlara neden olabilir ve çözünmesi sonucu ortaya çıkan bazı maddelerin şizofreni belirtilerine benzeyen belirtilere sebep oldukları bilinmektedir. Yaralardan çıkan toksinlere gelince; bunlar beyni düzenleyen enzim sistemlerini bozar ve biyolojik olarak en iyinin hayatta kaldığı bir dünyada yaşamaya yarayan bir alet olarak beynin verimliliğini

azaltır. Bu, Cure d'Ars'ın kendini insafsızca kırbaçlattığı günlerde sık sık Tanrı'nın ondan hiçbir şey esirgemeyeceğini söylemesini de açıklayabilir. Başka bir deyişle, pişmanlık, kendinden nefret etme ve korku gibi duygular adrenalin açığa çıkardığında, insanın kendi üzerinde yaptığı ameliyatlar adrenalinle histamin salgılattığında ve iltihaplanan yaralar kana çözülmüş protein saldığında beyin eleme vanasının etkinliği azalacak ve serbest kalan zihnin bilinmedik yanları (parapsikolojik olgular, hayali görüntüler ve, eğer kişi felsefi ve etik açıdan hazırsa, mistik deneyimler de dahil olmak üzere) münzevinin bilincine akacaktır.'

Pişmanlık, kendinden nefret etme, cehennem korkusu. Oruç ve dua. Kırbaçlar ve zincirler. İltihaplanan yaralar. Herkes kendi tribine giriyor sanırım ve herkes kendi tribini seviyor. İçimdeki güç zayıfladıkça, kutsal yeteneğim öldükçe, onu suni yollarla canlandırma fikrini evirip çevirmeye başlıyorum. Asit, meskalin, psilosibin? O yola tekrar girmek istediğimi sanmıyorum. Eti çürütme. Bu da modası geçmiş gibi geliyor bana, Haçlı Seferleri'ne katılmak ya da tozluk giymek gibi: 1976 yılında anlamsız kaçacak bir şey. Kamçı meselesinde de çok ileri gidebileceğimi sanmıyorum zaten. Geriye ne kalıyor? Oruçla dua mı? Oruç tutabilirim herhalde. Ya dua? Kime dua edeceğim? Neye? Kendimi aptal gibi hissederim. Sevgili Tanrı, lütfen bana gücümü geri ver. Sevgili Musa, lütfen bana yardım et. Canı cehenneme. Yahudiler bir şey istemek için dua etmezler, çünkü kimsenin cevap vermeyeceğini bilirler. O halde ne kaldı? Pişmanlık, kendinden nefret etme ve cehennem korkusu mu? Üçü de bende var zaten ve hiçbir işime yaramıyorlar. Gücü hayata döndürmek için başka bir yol bulmalıyız. Yeni bir şey keşfet. Zihni kırbaçlamak nasıl fikir? Evet, bunu deneyeceğim. Metaforik dayaklar bulup kendime uygulayacağım. Sancıyan, zayıflayan, zonklayan, çözülen bir zihni kamçılamak. Bu kalleş, kindar zihni.

altı

İyi de David Selig gücünün geri gelmesini neden istiyor? Neden yitip gitmesine izin vermiyor? Bu güç her zaman başındaki bela, üzerindeki lanet olmadı mı? Onu diğer insanlardan koparıp sevgisiz bir hayata mahkum bırakmadı mı? Uğraşma Duvid. Bırak gitsin. Bırak yitsin. Öte yandan, gücün olmadan nesin sen? İnsanlarla aranda sendeleyen, önceden kestirilemeyen, seni tatmin etmeyen bu temas da olmazsa onlara nasıl dokunabileceksin? Gücün, öyle ya da böyle, insanlığa katılmanı sağlıyor ve katılabildiğin tek yol bu. Ondan vazgeçmeye dayanamıyorsun. Kabul et. Sana verilen bu hediyeyi, bu yeteneği hem seviyor hem de hakir görüyorsun. Sana bütün yaptıklarına rağmen onu kaybetmekten ödün kopuyor. Mücadele etmenin beyhude olduğunu bile bile gücünün son zerresine dört elle sarılıp savaşacaksın. Savaş o halde. Huxley'yi bir daha oku. Yiyorsa asit dene. Kırbaçlanmayı dene. En azından oruç tutmayı dene. İyi madem, oruç tutalım. Kızartılmış erişteyi pas geçiyoruz. Çin böreğini de. Daktiloya yeni bir kağıt koyalım ve toplumun simgesi olarak Odysseus'u düşünelim bakalım.

yedi

Telefonun berrak, çıngırtılı sesini dinliyorum. Saat geç. Kim arıyor? Aldoux Huxley mi acaba, beni yüreklendirmek için mezarın ötesinden arıyor olsa gerek. Belki Dr. Hittner'dir, çiş yapmakla ilgili önemli soruları vardır. Hayır, kesin Toni; yanında binlerce mikrogram dinamit asitle birlikte civarda olduğunu söyleyecek ve uğrayayım mı diye soracak Tabii. Ne zaman istersen uğrayabilirsin. Hiçbir fikrim olmadan gözlerimi telefona dikiyorum. Gücüm zirvede olduğu zamanlarda bile Amerika Telefon ve Telgraf Şirketi'nin bilincine nüfuz etmeyi başaramadım. Beşinci çalışında iç geçirerek ahizeyi kaldırıp kız kardeşim Judith'in tatlı kontralto sesini duyuyorum.

"Bir şeyi bölüyor muyum?" Tipik Judith açılışı.

"Evde geçen sakin bir geceyi, belki. *Odyssey* üzerine bir dönem ödevi için hayalet yazarlık yapıyorum. Bana verecek parlak bir fikrin var mı Jude?"

"İki haftadır aramadın."

"Meteliksizdim. Son yaşadığımız sahneden sonra para konusunu açmak istemedim ve son zamanlarda aklıma paradan başka bir konu gelmediği için aramadım."

"Saçmalama," diyor. "Sana kızgın değildim"

"Sesin öfkeden kudurmuşsun gibi geliyordu."

"Onları söylerken ciddi değildim. Niye ciddi olduğumu düşündün ki? Sırf bağırıyorum diye mi? Seni gerçekten şey olarak gördüğüme inandın mı, ee, ne demiştim ben sana?"

"Beleşçi sünepe demiştin galiba."

“Beleşçi sünepe, ha? Tüh. O gece gergindim biraz Duv; özel sorunlarım vardı ve bir de üstüne regl olmak üzereydim. Kendimi kaybettim. Aklıma gelen her saçma sapan şeyi söylüyordum işte, ama yani niye ciddi olduğuma inandın ki? Başkası olsa tamam da, senin böyle düşünmen çok anlamsız. Ne zamandan beri insanların ağızlarıyla söyledikleri şeyleri gerçek düşünceleri saymaya başladın?”

“Zihninle de aynı şeyi söylüyordun Jude.”

“Öyle mi?” Sesi kısık ve pişman şimdi. “Emin misin?”

“Gayet yüksek sesli ve netti.”

“Of, Tanrım, Duv, biraz insaflı ol! Bir anlık öfkeyle her şeyi düşünmüş olabilirim. Ama o kızgınlığın altında, Duv, o sözlerin hiçbirini kastetmediğimi görmüş olmalısın. Seni sevdiğimi, seni kendimden uzaklaştırmak istemediğimi görmüş olmalısın. Sen benim her şeyimsin Duv, sen ve bebek.”

Sevgisi benim için yenilir yutulur olmadığı gibi duygusallığı daha da tatsız. “Alttaki şeyleri pek okuyamıyorum artık Jude. Bugünlerde pek bir şey gelmiyor. Neyse, kavga etmenin manası yok. Beleşçi ve sünepe olduğum ve senden verebileceğinden fazla borç aldığım doğru. Ailenin yüz karası ağabeyin olarak kendimi yeterince suçlu hissediyorum zaten. Bir daha senden ölsem borç istemem.”

“Suçlu mu? Sen mi suçlusun, asıl ben...”

“Dur,” diye ikaz ediyorum, “vicdan muhasebelerine girmeyelim hiç Jude. Şimdi değil.” Eski soğukluğu için duyduğu pişmanlığın çeşnisi, yeni filizlenen sevgisininkinden bile berbat. “Bu gece hiç vicdan azabı yarıştırma havamda değilim.”

“Tamam, tamam. Ama şimdi para durumun iyi, değil mi?”

“Dedim ya, dönem ödevleri yazıyorum. İdare ederim.”

“Yarın akşam bana yemeğe gelmek ister misin?”

“Çalışsam daha iyi olur. Yazmam gereken çok ödev var. En hareketli sezon bu.”

“Sadece ikimiz oluruz. Tabii bir de çocuk, ama onu erkenden yatırırım. Sadece senle ben. Konuşuruz biraz Duv; Konuşacak çok şeyimiz var. Neden gelmiyorsun? Gece gündüz çalışacak halin yok ya. Sevdiğin bir şey pişiririm. Acı soslu spagetti. Ne istersen. Sen söyle.” Yirmi beş senedir bana karşı nefretten başka bir şey hissetmeyen o buz gibi kız şimdi onu göreyim diye beni sıkboğaz ediyor. Gel de sana annelik taslayayım Duv. Gel de sevecen olayım kardeşim.

“Belki ertesi akşam. Ararım seni.”

“Yarın gelme ihtimalin hiç yok mu?”

“Pek sanmıyorum,” diyorum. Sessizlik. Bana yalvarmak istemiyor. Bu cırtlak sessizliğin arasında, “Sen neler yapıyorsun Judith? Görüştüğün ilginç birileri var mı?” diye soruyorum.

“Kimseyle görüşmüyorum.” Sesinde katı bir keskinlik var. Judith boşanalı iki buçuk yıl oldu; önüne gelenle yatıyor; sıvılar ruhunu ekşitiyor artık. Otuz bir yaşında. “Erkeklere ara verdim. Belki hepten vazgeçerim karşı cinsten. Bir daha kimseyle yatmasam umurumda olmaz.”

İçimde yükselen sıkıntılı kahkahayı bastırıyorum. “Görüştüğün şu adama ne oldu? Seyahat acentesinde çalışan. Mickey miydi adı?”

“Marty. Ucuz biletlerin eşantiyonuydu adam benim için sadece. Sayesinde bütün Avrupa’yı yol parasının yüzde onuna dolaştım. O olmasa hayatta param yetmezdi. Kullanıyordum herifi.”

“Ve?”

“Kendimi bok gibi hissettim sonra. Geçen ay ayrıldım. Aşık değildim; hoşlandığımdan bile emin değilim.”

“Ama önce Avrupa gezisine yetecek kadar oynadın adamla.”

“Ona hiçbir şeye mal olmadı Duv. Ben adamla yattım, o ise sadece bir form doldurdu. Ne söylemeye çalışıyorsun sen? Orospu olduğumu mu?”

“Jude...”

“İyi, tamam, orospuyum. En azından şimdi doğru yolda gitmeye çalışıyorum. Bol bol taze portakal suyu içip cilt cilt ciddi kitaplar okuyorum. Şu an Proust okuyorum, inanabiliyor musun? *Swannlar'ın Tarafı*'nı yeni bitirdim, yarın da...”

“Bu gece yapmam gereken işler var Jude.”

“Özür dilerim. Bölmek istememiştim. Bu hafta yemeğe geliyorsun, değil mi?”

“Bakarız. Ararım seni.”

“Neden benden bu kadar nefret ediyorsun Duv?”

“Senden nefret etmiyorum. Artık kapasak mı telefonu?”

“Aramayı unutma,” diyor. Akıntıya çekilen kürekler.

sekiz

Toni. Size Toni'yi anlatma vakti geldi.

Bundan sekiz yıl önce bir yaz Toni'yle yedi hafta birlikte yaşadık. Biriyle birlikte yaşadığım en uzun süreydi bu, tabii makul, bir şekilde ayrılacak duruma gelir gelmez yanından kaçtığım ailemle ve hiçbir şekilde kaçamadığım kendimle yaşadığım süreyi saymazsak. Toni hayatımın iki büyük aşkından biriydi. Diğeri de Kitty; onu başka zaman anlatırım.

Toni'yi yeniden kurabilecek miyim bakalım kafamda. Bir iki hızlı fırça darbesiyle deneyelim. O yıl yirmi dört yaşındaydı. Uzun boylu, dal gibi bir kızdı; aşağı yukarı bir yetmiş. İncecik. Aynı zamanda hem çevik hem hantal. Uzun bacaklar, uzun kollar, ince bilekler. Parlak siyah saçlar, dümdüz, omuzlarına dökülüyor. Sıcak, zeki bakan, dikkatli ve meraklı gözler. Hazırcevap, zeki bir kız, matah bir eğitim almamışsa da inanılmaz akıllı ve olgun. Yüzü geleneksel anlamda güzel değil kesinlikle –çok fazla ağız, çok fazla burun, şakak kemikleri çok çıkık– ama hep birlikte, bir odaya girdiğinde bütün bakışları kendisine döndürmeye yetecek kadar seksi ve çekici bir etki yaratıyor. Dolgun, iri göğüsler. Memeli kadınları severim ben. Yorgun başımı yaslayacak yumuşak bir yer lazım oluyor sık sık. Çok sık; çok yorgun başımı. Anneminkiler 70-A'ydı, rahat bir yastık sayılmazdı anlayacağınız. İsteseydi de beni emziremezdi; ama zaten istemedi. (Rahminden kaçmama izin verdiği için onu hiç affedecek miyim? Ah, Selig, Tanrı aşkına ailene biraz saygı duy!)

Toni'nin zihnine sadece iki kez baktım; bir tanıştığımız gün, bir de bundan birkaç hafta sonra; ha, bir de ayrıldığımız gün. Üçüncüsü

kazara oldu ve tam bir felaketti. İkincisinin de az çok kazara olduğu söylenebilir. Sadece ilki kasıtlı bir sondajdı. Onu sevdiğimi anladıktan sonra bir daha asla düşüncelerini gizlice dinlememe kararı aldım. *Kapı deliğinden bakan kişi, görmek istemediklerini de görür.* Çok küçükken öğrendiğim bir ders. Üstelik Toni'nin gücümle ilgili bir şeyden şüphelenmesini istemiyordum. Lanetimle ilgili. Onu korkutup kaçırmasından endişeleniyordum.

O yaz, İsrail devleti kurulurken dönen siyasi entrikalar üzerine devasa bir kitap yazan ünlü bir yazar için haftalığı seksen beş dolardan araştırmalar yapıyordum; girip çıktığım sayısız antika işten biriydi. Günde sekiz saat Columbia Kütüphanesi'nin kuytularında eski gazeteleri tarıyordum. Toni yazarın kitabını basacak yayınevinde yardımcı editördü. Onunla bahar sonlarına doğru yazarın East End Bulvarı'ndaki havalı evinde karşılaştım ilk. Harry Truman'ın 1948 seçimlerindeki kampanya konuşmaları hakkında topladığım tomar tomar notla gitmiştim; Toni de oradaydı, ilk bölümler üzerinde yapılacak kısaltmaları tartışıyorlardı. Güzelliği karşısında çarpıldım. Aylardır bir kadınla birlikte olmamıştım. Yazarın metresi olduğunu düşündüm önce –söylentilere göre editör düzmek yazarlık mesleğinin yüksek kademelerinde standart bir uygulamaydı– ama her zamanki röntgenci içgüdülerim gerçeği diğer medya organlarından önce ele verdi. Adamın zihnine hızlı bir sonda atıp içinin kıza karşı hüsrana uğramış arzularla dolu koca bir çöplük olduğunu gördüm. Kız için yanıp tutuşuyordu, ama kız hiç oralı değildi. Sonra *onun* zihnini yoklamaya başladım. İçine gömüldüm, sıcak, renkli, köpüksü derinliklerine. Hemen uyum sağladım ortama. Rastgele otobiyografi kesitleri yağdı önce zihnime, düzensiz, bölük pörçük: Bir boşanma, biraz iyi seks, biraz kötü seks, üniversite yılları, Karayipler'e gezi, hepsi olağan kaotikliğiyle yüzüyordu kızın zihninde. Oraları hemen geçip hedefime yöneldim. Hayır, yazarla yatmıyordu. Adama fiziksel ilgisi sıfırdı. (Tuhaf; benim gibi ümitsiz bir şekilde heteroseksüel bir ruhun bu tip şeylerde hükmü ne kadar

kayda değerdir bilmiyorum ama bana gayet çekici, romantik ve hoş bir adam gibi görünmüştü.) Toni adamın sadece tipini değil, yazılarını da beğenmiyordu. Sonra, içeriyi biraz daha kolaçan ederken çok daha şaşırtıcı başka bir şey öğrendim: Görünüşe göre kızı *ben* heyecanlandırıyordum. Açık bir şekilde şu cümle geçiyordu içinden: *Bu akşam boş mudur acaba?* Bu ihtiyarlayan araştırmacıya, kafasının tepesi gittikçe açılan bu antika otuz üçlüğe bakmış ve onu itici bulmamıştı. Öyle allak bullak olmuştum ki –koyu gözlerinin çekiciliği, uzun bacaklı seksiliğiyle o, *bana* niyetlenmişti– hemen defolup çıktım beyninden. "Truman'ları getirdim," dedim işverenime. "Missouri'deki kütüphaneden de gelecekler var." Bana vereceği bir sonraki iş üzerine bir iki dakika konuştuk, sonra gidecekmiş gibi yaptım. Kıza yandan, hızlı bir bakış attım.

"Beklesene," dedi. "Birlikte çıkabiliriz. Benim de işim bitti sayılır."

Büyük edebiyat adamı bana zehirli, kıskanç bir bakış fırlattı. Aman Tanrım, yine ıska. Bununla birlikte ikimize de medeni bir şekilde veda etti. Aşağı inen asansörde birbirimize uzak durduk, Toni bir köşede, ben bir köşede, aramızda bizi hem ayırmaya hem birleştirmeye can atan, titrek bir gerilim duvarı. Kızı okumamak için kendimi zor tuttum; beni korkutan, dehşete düşüren şey, yanlıştan ziyade doğru cevabı almaktı. Sokakta da uzak durduk, anlık bir kararsızlık. Sonunda taksiyle Upper West Side'a gideceğimi –ben, taksi, haftada 85 dolarla!– söyledim, yakın bir yere gidecekse onu da bırakabilirdim. West End 105. Sokak'ta oturduğunu söyledi. Yeterince yakın. Taksi evinin önünde durduğunda beni bir içki içmek üzere içeri davet etti. Üç odalı evi özensizce döşenmişti; kitap, plak, kilim ve posterlerden başka eşya yok gibiydi. Şarap koymaya gittiğinde onu yakaladım ve kendime çevirip öptüm. Kollarımda titriyordu, yoksa ben miydim titreyen?

O akşamın ilerleyen saatlerinde, Great Shangai'de birer kase sıcak ekşi çorbanın üzerine, birkaç gün sonra taşınacağını söyledi.

Oturduğu ev üç gün önce ayrıldığı erkek arkadaşınınmış. Kalacak yeri yokmuş. "Benim ev tek bir berbat odadan ibaret," dedim, "ama yatak çift kişilik." Utangaç gülümsemeler, bende, onda. Böylece yanıma taşındı. Bana âşık olduğunu sanmıyordum, katiyen, ama sormak gibi bir niyetim de yoktu. Hissettiği şey aşk değilse bile yeterince güzeldi; umabileceğimin en iyisiydi ve kendi zihnimin mahremiyetinde benim ona olan aşkımı hissedebiliyordum. Fırtınada sığınacak bir limana ihtiyacı vardı. Ben de bunu sunuyordum. Şimdilik onun için bundan başka bir anlamım yoktuysa da, mühim değildi. Öyle olsundu. Her şey için zaman vardı.

İlk iki haftamız boyunca çok az uyuduk. Sürekli düzüşmekten değil, gerçi epeyce düzüşüyorduk, ama daha çok *konuşmaktan.* Birbirimiz için yeniydik henüz; ilişkilerin en iyi zamanıdır bu, paylaşacak koca bir geçmiş; her şey ortaya dökülür ve konuşacak konu aramaya gerek kalmaz. (Aslında her şey ortaya döküldü sayılmaz. Ondan sakladığım tek şey, hayatımın merkezindeki gerçek, beni ben yapan şeydi sonuçta.) O evliliğini –gençken, yirmi yaşında, kısa ve boş bir ilişki– ve boşanmadan o yana geçen üç yıldır neler yaşadığını –birbiri ardına adamlar, okültizme kısa bir dalış, Reich terapisi, kendini yeni başlayan editörlük kariyerine adayışı– anlattı. Baş döndürücü, kıpır kıpır haftalar.

Ve üçüncü haftamız. Beynini ikinci röntgenleyişim. Aşırı sıcak, bayıltıcı bir haziran akşamı, dolunayın panjurların arasından odaya dökülen serin aydınlığı. Bacaklarını iki yanıma atıp üzerime oturmuştu –en sevdiği pozisyondu bu– ve bembeyaz vücudu ürpertici karanlıkta parlıyordu. Uzun ince silueti üstümde yükselip alçalmaya başladı. Yüzü asi, savrulan saçlarının ardında yarı gizli. Gözleri kapalı. Dudakları aralık. Göğüsleri aşağıdan bakıldığında gerçekte olduklarından da büyük. Ay ışığında Kleopatra. O mahrem coşkunluğa giden yolda aşağı yukarı salınırken güzelliği ve

yabansılığı beni öyle kendimden geçirdi ki, doruğa ulaşırken onu izleme, her düzeyde izleme fikrine karşı koyamayıp binbir özenle ördüğüm duvarları yıktım ve tam orgazm olacağı sırada zihnim meraklı bir dokunuşla ruhuna değdi. Aldığı hazzın volkanik yoğunluğu dalga dalga doluyordu beynime. Ne var ki kızın zihninde bana dair hiçbir şey yoktu. Yalnızca her bir sinir ucunda patlayan, salt hayvansı bir coşkunluk Bunu Toni'den hem önce hem sonra başka kadınlarda da gördüm: boşalırken hepsi birer ada gibi, uzayın boşluğunda yalnız; sadece kendi bedenlerinin farkında, belki bir de içlerindeki sert sopanın. Haz onları ele geçirdiğinde, etkisi ne kadar muazzam olursa olsun yaşadıkları enteresan bir şekilde gayrişahsî bir şey. Demek Toni de böyleydi. İtiraz etmedim; ne bulacağımı baştan biliyordum, aldatılmış ya da reddedilmiş hissetmedim kendimi. Hattâ o müthiş anda ruhumu onunkiyle birleştirmem kendi orgazmımı tetikleyip yoğunluğunu üç katına çıkardı. Ama Toni'yle temasım koptu. Orgazmın çalkantıları kırılgan telepatik bağlantıyı tuzla buz ediyor. Sonradan, röntgencilik yaptığım için kendimi biraz adi hissetsem de aşırı bir suçluluk duymadım. O anda onunla olmak sihrin de ötesinde bir şeydi. Aldığı hazzı kasıklarındaki kasılmalar şeklinde değil, ruhunun karanlık diyarlarında parıldayan ışıklar gibi hissetmek Bir güzellik ve mucize anı, asla unutulmayacak bir aydınlanma. Ve asla tekrarlanmayacak O gece ilişkimizi temiz ve dürüst tutmaya bir kez daha karar verdim. Ondan haksız bir şekilde faydalanmamaya. Kafasının içinden sonsuza dek uzak durmaya.

Oysa haftalar sonra Toni'nin bilincini üçüncü kez ağırlarken buldum kendimi. Kazara. Lanet olası, korkunç bir kazayla. Ah, o üçüncü kez!

O *bad trip*[9], o felaket...

O facia...

dokuz

1945 baharının başında, Selig on yaşındayken, sevgili anne ve babası ona küçük bir kız kardeş getirdiler. Bunu aynen böyle ifade etmişlerdi: Annesi yüzünde en sıcak sahte gülümsemesiyle onu kucaklamış, biz-akıllı-çocuklarla-bu-tonda-konuşuruz sesiyle, "Babanla benim sana harika bir sürprizimiz var Duvid. Sana küçük bir kız kardeş getireceğiz," demişti.

Sürpriz falan olmamıştı tabii ki. Bunu kendi aralarında aylardır, belki yıllardır tartışıyorlardı ve ne kadar akıllı olsa da oğullarının neden bahsettiklerini anlamayacağı şeklinde yanlış bir fikre kapılmışlardı. David'in konuşmanın bir kısmıyla başka bir kısmı arasındaki bağlantıyı kuramayacağını, kasıtlı bir şekilde muğlak bıraktıkları zamirlere gerekli öncülleri koymaktan aciz olduğunu sanmışlardı. Ama değildi. Üstelik, gayet tabii, ebeveynlerinin zihnini okumaktan da geri kalmıyordu. O günlerde gücü keskin ve netti; tekrar tekrar okunmaktan yıpranmış kitapları ve pul defterleriyle çevrili halde odasında uzanırken frekansını elli metre içindeki kapalı kapıların ardında olup biten her şeye ayarlayabiliyordu. Reklam vermeyen sonsuz bir radyo yayını gibiydi bu. WJZ, WHN, WEAF ve WOR'u, kadrandaki bütün radyo istasyonlarını dinleyebilirdi, ama en çok dinlediği kanal WPMS, yani Paul ve Martha Selig kanalıydı.[10] David'in bilmediği hiçbir sırları yoktu. Röntgencilik yapmaktan utanmıyordu. Tabiata aykırı ölçüde olgun, bütün mahremlere ortak bir çocuk olarak evlilik hayatının ham ihtiraslarına kafa patlatıyordu her gün: finansal kaygılar; birbirinden farkı olmayan tatlı sevgi anları; müebbet eşe duyulan ve vicdan azabıyla bastırılan nefret anları; sevişme hazları ve

ızdırapları; bir araya gelmeler ve ayrı düşmeler; başarısız orgazmlarla pörsüyen ereksiyonların esrarları; Çocuk'un doğru şekilde büyümesi ve yetişmesi konusundaki hararetli ve feci şekilde hedefe yönelik konsantrasyonları. Zihinleri yoğun, devingen köpüklerden oluşan sabit bir nehir gibi David'e akıyor, David de hiç şikayet etmeden hepsini alıyordu. Onların düşüncelerini okumak David'in oyunu, oyuncağı, dini, intikamıydı. Bunu yaptığından kuşkulanmıyorlardı. David'in içini sürekli rahatlatmaya çalıştığı tek nokta, endişeyle kontrol ettiği tek şey buydu ve içi her defasında rahatlıyordu. Böyle bir yeteneği olduğunu hayal bile etmiyorlardı. Sadece çocuğun anormal derecede zeki olduğunu düşünüyor, bunca olmadık şey hakkında bu kadar çok şeyi nereden öğreniyor olabileceğini sorgulamıyorlardı. Belki gerçeği öğrenseler, onu oracıkta kendi elleriyle boğarlardı. Ama hiçbir fikirleri yoktu. Dolayısıyla David dikizciliğine yıllar boyu rahat rahat devam etti ve büyüyüp de ebeveynlerinin farkında olmadan sundukları verileri daha çok anlar oldukça algıları derinleşti.

Seligler'in bu tuhaf çocuğu karşısında eli kolu bağlı, hayretler içinde kalan Dr. Hittner'in, David'in bir kardeşi olmasının herkes için daha iyi olacağına inandığını biliyordu. At suratlı, kalleş piç! Küçük David, Hittner'den ailesine sadece tek bir şey önermemesini rica etmiş, herif de doğal olarak hemen onu önermişti. Ama başka ne olacaktı ki? Kardeşlerin arzu edilirliği en baştan beri vardı Hittner'in aklında, el bombası gibi piminin çekilmesini bekliyordu. David bir gece annesinin zihnini karıştırırken orada Hittner'in yazdığı mektubun metnini bulmuştu. *Tek çocuklar duygusal açıdan yoksun çocuklardır. Kardeşlerle alt alta üst üste itişip kakışarak etkileşime girmedikleri sürece akranlarıyla ilişki kurmak için gerekli teknikleri öğrenemezler; ayrıca aileleriyle tehlikeli ölçüde zahmetli bir ilişki geliştirip kendini onlara bağlı değil, onlara denk gibi hissetmeye başlarlar.* Hitnner'in her derde deva evrensel ilacı buydu: sürüsüyle kardeş. Geniş ailelerden hiç nevrotik tip çıkmazmış gibi.

David ebeveyninin Hittner'in reçetesine uyma adına gösterdikleri zıvanadan çıkmış çabanın farkındaydı. Kaybedecek zaman yoktu anlaşılan; çocuk boyuna kardeşsiz büyüyor, akranlarıyla ilişki kurmak için gerekli tekniklerden günbegün mahrum kalıyordu. Paul ve Martha Selig'in ihtiyarlayan zavallı bedenleri her Allah'ın gecesi bu sorunla cebelleşiyordu. Kendilerini kan ter içinde şehvetin kendini mağlup eden mucizelerine bırakıyor ve her ay kötü haber bir kan akıntısıyla geliyordu: Bu ayı da kardeşsiz geçireceğiz. Ama en sonunda tohum kök saldı. David'e hiçbir şey söylemediler, belki sekiz yaşında bir çocuğa hayatlarında cinsel ilişki gibi bir şeyin yaşandığını açmaya utanmışlardı. Ama o biliyordu. Annesinin karnının neden şişmeye başladığını ve bunu ona söylemeye neden çekindiklerini biliyordu. Annesinin 1944 Temmuz'undaki esrarengiz apandisit nöbetinin apandisitle bir ilgisi olmadığını, annesinin düşük yaptığını ona söyleyemeyecekleri için böyle dediklerini biliyordu. Bunu izleyen aylarda ikisinin de neden trajik suratlarla dolandıklarını biliyordu. Martha'nın doktorunun ona sonbaharda otuz beş yaşında çocuk yapmanın çok akıllıca olmadığını, illa ikinci bir çocuk istiyorlarsa en iyisinin evlat edinmek olduğunu söylediğini biliyordu. Babasının bu öneriye verdiği travmatik cevabı da biliyordu: *Ne yani, shiksa'nın*[11] *tekinin sokağa attığı bir piçi evimize mi sokacağız?* Haftalarca her gece yatağında gözünü kırpmadan bir o yana bir bu yana dönen zavallı, yaşlı Paul. Neden bu kadar üzgün olduğunu karısına bile itiraf edemezken meraklı oğluna farkında olmadan her şeyi anlatan Paul. Güvensizlikler, irrasyonel düşmanlıklar. *Sırf o psikiyatr David'e iyi gelebileceğini söyledi diye el âlemin veledini mi büyüteceğim? Nasıl bir çöp sokacağım bu eve? Benim olmayan bir çocuğu nasıl seveceğim? İrlandalı bir patates suratlının mı, İtalyan bir boyacının, marangozun mu dölü olduğunu bilmezken Yahudi olup olmadığını nereden bileceğim?* Her şeyi duyan David, hepsini duyuyordu. Nihayetinde büyük Selig kaygılarını özenle yontulup biçilmiş haliyle karısına açtı. Belki de

Hittner yanılıyordur, belki de David zor bir dönemden geçiyordur ve ikinci bir çocuk doğru yanıt değildir. İkinci çocuğun nelere mal olacağını, hayatlarında yapmak zorunda kalacakları değişiklikleri düşünmesini söyledi ona; artık genç değillerdi, hayatlarını bir düzene sokmuşlardı, şimdi yeni bir çocuk demek yeniden sabahın dördünde uyanmalar, ağlamalar, bebek bezleri demekti. David sessiz sessiz alkışlıyordu babasını, gerçekten de ne gerek vardı bu işgalciye, kardeş denen bu huzur düşmanına? Ama Martha gözyaşları içinde direniyor, Hittner'in mektubundan alıntılar yapıyor, çocuk psikolojisi hakkındaki kapsamlı kütüphanesinden kilit pasajlar okuyor, tek çocuklar arasındaki nevroz, uyumsuzluk, uykuda yatağa işeme ve eşcinsellik oranları üzerine ezici istatistikler sunuyordu. Yaşlı adam yılbaşına doğru yelkenleri suya indirdi. *Tamam, iyi, evlat edinelim. Ama karşımıza ilk çıkan çocuğu evimize sokmayacağız, anladın mı? Yahudi olmak zorunda.* İç karartıcı haftalar boyunca çocuk esirgeme kurumlarını dolaşmalar, bütün bu Manhattan gezilerini David'e masum alışveriş gezileri diye yutturmaya çalışmalar. Yutmuyordu. Her şeyi bilen bu çocuğa kim ne yutturabilirdi? Kardeş alışverişine çıktıklarını anlaması için alınlarının arkasına bakması yeterliydi. Artık tek avuntusu kardeş bulamayacakları umuduydu. Sonuçta savaş hâlâ devam ediyordu: Mademki savaş zamanı yeni bir araba alınamıyordu, belki kardeş de alınamazdı. Haftalar boyunca durum aynen öyle göründü. Hazırda çok bebek yoktu ve olanların da ciddi bir kusuru var gibiydi: Ya Yahudilikleri yetersizdi, ya tipleri fazla kırılgan ya da asabiydi ya da cinsiyetleri ailesinin istediğinden değildi. Erkek çocuk az değildi aslında, ama Paul'le Martha David'e küçük bir kız kardeş getirmeye karar vermişlerdi. Bu da seçenekleri epey bir kısıtlıyordu, çünkü insanlar kızlarını oğullarını verdikleri rahatlıkla evlatlık vermiyordu. Ama David karlı bir mart gecesi yine bir alışveriş gezisinden dönen annesinin zihninde keyfini kaçıran bir hoşnutluk tınısı fark etti ve durumu yakından inceleyince arayışın sona erdiğini anladı. Dört

aylık, minik, tatlı bir kız bulmuşlardı. On dokuz yaşındaki anne kanıtlanabilir bir şekilde Yahudi olmanın yanı sıra üniversite öğrencisiydi ve kurum tarafından 'aşırı zeki' olarak nitelendirilmişti. Ne var ki 1944 Şubat'ında ev iznine gelen ve kendisi de Yahudi olan genç, yakışıklı hava kuvvetleri yüzbaşısı tarafından döllenmekten sakınacak kadar zeki değildi anlaşılan. Yüzbaşı dikkatsizliği yüzünden pişman olsa da şehvetinin kurbanı olan genç kızla evlenme niyetinde değildi ve artık Pasifik'te aktif görevde olduğundan, kızın ailesine göre, şimdiye dek on kez ölmüş olmalıydı. Kızı bebeğini evlatlık vermeye ailesi zorlamıştı. David Martha'nın bebeği neden hemen o akşamüstü yanında getirmediğini merak etti, ama çok geçmeden önlerinde haftalar sürecek işlemler olduğunu anladı. Martha nihayetinde David'e, "Babanla benim sana harika bir sürprizimiz var Duvid," dediğinde nisan bitmek üzereydi.

Bebeğe yeni babasının yakın zamanda vefat eden annesinin anısına Judith Hannah Selig adı verildi. David kardeşinden daha ilk anda nefret etti. Onu kendi odasına yerleştireceklerinden korkuyordu, neyse ki annesiyle babası bebeğin yatağını kendi yatak odalarına kurdular; yine de ağlamaları, sonu gelmeyen bet çığlıkları her gece bütün evi inletiyordu. Küçücük bir bebeğin o kadar ses çıkarabilmesi inanılmazdı. Paul'le Martha neredeyse bütün vakitlerini onu beslemekle, onunla oynamakla ya da bezini değiştirmekle geçiriyordu. İşin bu kısmı David'in pek umurunda değildi, çünkü bu işler onları meşgul ettiği gibi David'in üzerindeki baskıyı da azaltıyordu. Ama Judith'in etrafta olması; işte ona katlanamıyordu. O kısa tombul bacaklarda, kıvırcık saçlarda, gamzeli yanaklarda hiçbir sevimlilik görmüyordu. Gerçi altı değiştirilirken kendi deneyimlerine çok yabancı bir şey görmüş, bebeğin küçük pembe yarığını izlerken akademik bir ilgi duymuştu ama bir kez gördükten sonra merakı geçmişti. *Demek şeyleri yerine yarıkları var. Ne olmuş yani?* Bebek genel olarak insanın dikkatini dağıtan, rahatsız edici bir şeydi. Çıkardığı gürültü yüzünden doğru

dürüst kitap okuyamıyordu ve David'in tek zevki okumaktı. Ev sürekli âdet yerini bulsun diye yeni bebeği ziyarete gelen akrabalar, aile dostlarıyla doluydu ve aptal geleneksel zihinleri evi David'in savunmasız bilincine çekiç gibi vuran körelmiş düşüncelerle dolduruyordu. Arada bir bebeğin zihnini okumaya çalışıyor ama içeride belli belirsiz, biçimsiz, bulanık duyu öbeklerinden başka bir şey bulamıyor, köpeklerle kedilerin zihnini okuduğunda bile daha tatminkar sonuçlar alıyordu. Görünüşe göre bebeğin düşünceleri yoktu. David'in alabildiği yegane şeyler açlık, mahmurluk hissi ve bezini ıslattığı zaman da orgazm cinsinden sönük bir rahatlamaydı. Gelişinin üstünden bir on gün geçtikten sonra David bebeği telepatiyle öldürmeye karar verdi. Anne babası evin başka bir yerinde başka bir şeyle meşgulken yatak odalarına girip gözlerini kardeşinin beşiğine dikti ve olanca gücüyle bebeğin gelişmemiş zihnini kafatasından dışarı boşaltma fikrine yoğunlaştı. Eğer içerideki zekâ belirtisini bir şekilde emmeyi, bilinci kendine çekmeyi, onu boş, zihinsiz bir kabuğa dönüştürmeyi başarırsa kız kesin ölürdü. Kancalarını onun ruhuna batırmaya çalıştı. Gözlerini gözlerine dikip gücünü sonuna kadar açarak kızın bütün çelimsiz çıktılarını alıp daha fazlasını çekmeye uğraştı. *Gel... gel... zihnin bana doğru kayıyor... alıyorum... hepsini alıyorum... tak... şimdi bütün zihnin bende!* David'in psişik çağrılarından etkilenmeyen bebek anlamsız sesler çıkarıp kollarını sallamaya devam ediyordu. David konsantrasyonunu artırarak daha yoğun bir şekilde bakmaya başladı. Bebeğin gülümsemesi önce bocalayıp sonra hepten kayboldu. Kaşları büzülüp çatıldı. Ona saldırdığını biliyor muydu, yoksa sadece yüzündeki ifadeden mi rahatsız olmuştu? *Gel... gel... zihnin bana doğru kayıyor.*

Bir an için gerçekten de başardığını sandı. Ama sonra bebek, bir bebekten geldiği düşünüldüğünde insanı dehşete düşüren, kanını donduran kötücüllükte, akıl almaz hiddette bir bakış atınca karşı saldırıdan korkarak geri çekildi. Bir saniye sonra yine kollarını

sallamaya başlamıştı küçük yaratık. David'i yenmişti. David ondan nefret etmeye devam etse de bir daha zarar vermeye kalkışmadı. Kız nefret kavramının karşılığını anlayacak yaşa geldiğinden itibaren ağabeyinin kendisine karşı ne hissettiğinin farkındaydı. O da nefretle karşılık verdi. Ve zaman gösterdi ki, kız nefret etme konusunda ağabeyinden çok daha becerikliydi. Doğrusu kız tam bir nefret ustası çıkmıştı.

on

Bu kompozisyonun konusu Benim ilk Asit Tribim.

İlk ve son asit tribim, sekiz yıl önce. Benim değil Toni'nin tribi demek daha doğru olur; işin aslı LSD, yani Liserjik Asit Dietilamid benim sindirim sistemimden hiç geçmedi. Tek yaptığım Toni'nin tribine otostop çekmekti. Bir bakıma hâlâ o *bad* tribin, o berbat tribin içindeyim. Anlatayım.

68 yazıydı. Zaten o yaz başlı başına bet bir yazdı. 68'i hatırlıyor musunuz? Her şeyin darmadağın olduğu gerçeğine uyandığımız yıl. Amerikan toplumundan bahsediyorum. Bence hepimizin çok aşina olduğu o sapkın çürüme duygusu, çöküşün an meselesi olduğu duygusu hep o yıldan kalma. Etrafımızdaki dünyanın bir zamandır ruhlarımızda –en azından benim ruhumda– süregiden şiddetli entropi artışını simgeleyen bir metafor haline geldiği yıl.

O yaz Beyaz Saray'da martta görevden çekilip süresinin dolmasını bekleyen Lyndon Baines MacBird[12] vardı. Kennedy üstünde adı yazılı kurşunla sonunda müşerref olmuştu; Martin Luther King de öyle. İki cinayet de sürpriz değildi; hattâ asıl sürpriz bu kadar geç işlenmiş olmalarıydı. Siyahlar şehirleri yakıyorlardı; o sıralar kendi muhitlerini yakarlardı, hatırlıyor musunuz? Sıradan hayatlar yaşayan sıradan insanlar işe giderken geniş paçalı pantolonlar, vücudu saran gömlekler ve mini mini etekler gibi acayip kıyafetler giymeye, yirmi beş yaş üstündekiler bile saçlarını uzatmaya başlamışlardı. Buffalo Bill tarzı pala bıyık ve favori bırakmak modaydı. MacCarthy –nerenin senatörüydü? Minnesota'nın mı? Wisconsin'in mi?– Demokratlar'ın başkan adaylığını kazanma çabaları dahilinde basın konferanslarında şiir

okumaya başlamıştı, ama Demokratlar'ın Chicago'da yapılacak kongrede adaylığı Hubert Horatio Humphrey'ye verecekleri kesin gibiydi. (Lafı geçmişken, o kongre tatlı bir Amerikan vatanseverliği festivali gibi değil miydi?) Diğer kampta Rockefeller, *Tricky Dick* lakaplı Nixon'ı yakalamak için çok koştursa da işin sonunun ne olacağını herkes biliyordu. Biafra diye şimdi hiçbirinizin hatırlamayacağı bir yerde bebekler yetersiz beslenmeden ölüyordu ve Rusya yine bir sosyalist kardeşlik göstergesi olarak ordusunu Çekoslovakya'ya sokuyordu. Hatırlayacağınız ama hatırlamamayı yeğleyeceğiniz Vietnam diye bir yerde de oraya barış ve demokrasi götürme amacıyla gözün gördüğü her yere napalm bombası atıyorduk ve William Calley adlı bir teğmen yakın zamanda Mylai adlı bir kasabada yüz kadar kötü niyetli, tehlikeli yaşlı erkek, kadın ve çocuğun imhasını koordine etmişti, ama o sırada bunu henüz bilmiyorduk. O yıl herkes *Couples, Myra Breckinridge, The Confessions of Nat Turner* ve *Money Game* kitaplarını okuyordu. Filmleri hiç hatırlamıyorum. *Easy Rider* henüz çekilmemişti, *The Graduate* ise önceki senenin filmiydi. *Rosemary's Baby* o yılın filmi olabilir. Evet, kulağa doğru geliyor: 1968'in şeytanın yılı olduğuna şüphe yok.[13] Ayrıca orta sınıftan pek çok yaşlı insanın 'esrar'dan bilinçli bir şekilde 'ot' ya da 'cigaralık' diye bahsetmeye başladığı yıl da yine aynı yıldı. Bazıları konuşmakla kalmayıp içiyordu. (Benim gibi. Nihayet otuz üç yaşında ben de bulaşmıştım.) Başka ne vardı? Başkan Johnson yüksek mahkeme reisi Earl Warren'ın yerine Abe Fortas'ı aday gösteriyordu. Şimdi sana ihtiyacımız varken neredesin Mahkeme Reisi Fortas? İster inanın ister inanmayın, Paris'teki barış görüşmeleri de o yıl başladı. Sonraki yıllarda bu görüşmeler zamanın en başından beri varmış, Büyük Kanyon ya da Cumhuriyetçi Parti misali ezeli ve edebiymiş gibi görünse de aslında öyle değildi; dediğim gibi, 1968'de başlamıştı. Denny Mclain o sezon otuz birinci maçını alma yolunda hızla ilerliyordu. Zaten 1968'i

herhangi bir şekilde anlamlı bulan tek kişi odur herhalde. Gerçi takımı Dünya Kupası'nı kaybetmişti. (Hayır, neler diyorum ben? Tigers 4 - 3 yenmişti; sadece yıldız oyuncu MacLain değil Mickey Lolich'ti.) İşte 1968 böyle bir yıldı. Siktir, önemli bir tarih parçasını unuttum. 68 baharında Columbia'da da ayaklanmalar başlamıştı; radikal öğrenciler kampüsü işgal ediyor (*Kirk Gitsin!*), dersler askıya alınıyor (*Okul Kapansın!*), finaller erteleniyor ve geceleri polisle çatışmaya giriliyordu, ki bu sonuncusu yüzünden epey bir lisanslı kafatası yarılıp oluklara epey bir seçkin kanı aktı. Bunun aklımdan çıkması ne tuhaf; ne de olsa burada sıraladığım bütün olaylar arasında ilk elden deneyimlediğim sadece bu. Broadway 116. Sokak'ta durup gözünü kan bürümüş aynasızların Butler Kütüphanesi'ne doğru dörtnala koşmasını izlemek. (O sıralar polislere 'aynasız' diyorduk, aynı yılın ilerleyen zamanlarındaysa 'domuz' der olduk.) Elimi o dönem barışı simgeleyen zafer işaretini yaparak havaya kaldırıp insanlarla birlikte aptalca sloganlar atmak. Sonra, polis ekipleri mavi kılıflı coplarıyla birlikte zıvanadan çıkınca Furnald Binası'nın lobisine çekilmek. Demokratik Toplum Öğrenciler Birliği'nin hırpani, kırpık sakallı ve Nazi subayı tavırlı başkanıyla taktik tartışması yapmak ve tartışmanın sonunda çocuğun yüzüme tükürüp bana kokuşmuş liberal ispitçi demesi. Barnard'da okuyan tatlı kızların bluzlarını yırtıp hafakanlar basmış abazan polislere çıplak memelerini göstermeleri ve polislere Barnardlı kızların hayatlarında hiç duymadığı yakası açılmadık küfürler savurmak Saçı sakalına karışmış bir grup genç Columbialının, doktorasını vermeye çalışan bahtsız bir asistanın evrak dolabından aldıkları bir tomar araştırma belgesinin üzerine törensel bir havayla işemesi. İnsanlık için umut olmadığını o zaman anladım; en iyilerimiz bile aşk adına, barış adına, eşitlik adına mücadele ederken zıvanadan çıkma kapasitesine sahipti. O karanlık gecelerde pek çok zihin okudum ve orada sadece histeriyle delilik buldum; ikisi de delilerden oluşan iki tarafın tımarhanenin kontrolü

için savaştığı bir dünyada yaşadığımı umutsuzluk içinde kavradığım bir seferinde, kanın su gibi aktığı bir ayaklanmadan sonra kusmak için Riverside Park'ta gittim ve on dört yaşında siyah bir kapkaççı yüzünde koca bir gülümsemeyle beni gafil avlayıp (beni! gafil avlayıp!) yirmi iki dolarımı taşıma zahmetinden kurtardı.

68'de Columbia civarında, 114. Sokak'taki köhne bir otelde kalıyordum. Orta büyüklükteki odamdan başka kattaki mutfak ve banyoyu kullanıyordum, üstelik hamamböcekleri için ekstra ücret ödemek zorunda değildim. Üniversitedeki üçüncü ve dördüncü senemde, yani 1955'le 56'da da orada kalmıştım. Bina o zamanlar da kötüye gidiyordu, ama on iki sene sonra geri döndüğümde tam bir cehenneme dönmüştü –avlu, başka binaların sigara izmaritleriyle dolu avlularının aksine kırık şırıngalarla doluydu. Ama ne denli çirkin olursa olsun geçmişime ait şeylerin peşini bırakmamak gibi tuhaf, belki mazoşistçe bir huyum vardı ve kalacak bir yere ihtiyacım olunca hiç düşünmeden orayı seçtim. Üstelik ucuzdu, haftalık on dört buçuk dolar, ve şu İsrail kitabı üzerine araştırmalar yaptığım işim yüzünden üniversiteye yakın oturmam gerekiyordu. Takip edebiliyor musunuz? Hani şu ilk asit tribimi anlatacaktım size, aslında Toni'nin tribi olan ilk asit tribimi.

O pejmürde odayı yaklaşık yedi hafta paylaştık, bir parça mayıs, bütün haziran, biraz da temmuz; iyi günde, kötü günde, sıcak hava dalgalarında, yağmur fırtınalarında, anlaşmazlıklarda ve uzlaşmalarda birlikte olduk. Mutlu bir dönemdi, hattâ belki hayatımın en mutlu günleriydi. Onu seviyor, onun da beni sevdiğini düşünüyordum. Size kendimi acındırmak, merhamet dilemek için söylemiyorum bunları; tarafsız ve soğukkanlı bir şekilde gerçekleri anlatıyorum. İçine doğduğum şartlar sevme ve sevilme kapasitemi kısıtlıyor. Benim durumumdaki, herkesin en gizli düşüncelerini bangır bangır duyan bir adamın büyük aşklar yaşaması pek mümkün değil. Sevgi vermekte zayıf çünkü insanlara çok güvenmiyor: Onların küçük kirli sırlarına gereğinden fazla vakıf ve

bu durum hislerini öldürüyor. Sevgi veremediğinden, alamıyor da. Yalnızlığının ve insanları affedememesinin katılaştırdığı ruhu nüfuz edilmez bir hal aldığından başkalarının da onu sevmesi kolay değil tabii. Kısır döngü dönüp duruyor ve adam içeride kısılı kalıyor. Ama Toni'yi gerçekten sevdim; onu derinlemesine görmemeye özen gösterdim ve aşkımın bir karşılığı olduğundan şüphelenmedim. Aşk dediğin nedir ki zaten? Birbirimizle olmayı başkalarıyla olmaya tercih ediyorduk işte. Birbirimizi akla gelen her şekilde heyecanlandırıyorduk. Birlikte hiç sıkılmıyorduk. Bedenlerimiz ruhlarımızın yakınlığına ayna tutuyordu: Ne benim ereksiyon sorunum ne onun ıslanmadığı oluyordu ve sevişmelerimiz ikimizi de kendimizden geçiriyordu. Bunlar aşkın parametreleri değil de ne?

Yedinci haftamızın cuma günü Toni ofisten çantasında iki küçük beyaz kare kurutma kâğıdıyla geldi. Her iki karenin ortasında belli belirsiz, mavi yeşil bir leke vardı. Ne olduklarını anlamadan biri iki saniye baktım.

"Asit," dedi Toni sonunda.

"Asit mi?"

"Bilmiyor musun? LSD işte. Teddy verdi."

Teddy, Toni'nin patronu, yayınevinin baş editörüydü. LSD, evet, biliyordum. 1957'de Huxley'nin meskalin üzerine yazdıklarını okumuştum. Büyülenmiş ve çok gaza gelmiştim. Yıllardır saykedelik deneyim fikriyle flört ediyordum aslında; hatta bir seferinde Columbia Tıp Merkezi'nde LSD'yle ilgili bir araştırma programı için gönüllü olmaya kalkışmış ama kaydolmak için geç kalmıştım. Sonra, LSD piyasa olunca, bütün o korkunç intihar, psikoz ve bad trip hikâyeleri yayılmaya başlamıştı. Zaaflarımı bildiğimden, asidi başkalarına bırakmanın akıllıca olacağına karar vermiştim. Yine de hâlâ merak ediyordum. Ve şimdi bu küçük kare kurutma kâğıtları Toni'nin avucuna tünemiş bizi bekliyordu.

"Dinamit gibi olmalı," dedi. "Tamamen saf, laboratuvar kalitesinde. Teddy bu partiden bir dozla tribe girmiş. Çok yumuşak,

çok temiz olduğunu söylüyor; speed falan yokmuş içinde. Yarın tribe girer, pazar da uyur dinleriz diye düşündüm."

"İkimiz de mi?"

"Neden olmasın?"

"Sence ikimizin de aynı anda aklını kaçırması güvenli mi?"

Tuhaf tuhaf baktı bana. "Asit insanın aklını mı kaçırtıyormuş?"

"Bilmem. Bir sürü korkunç hikâye duydum."

"Hiç tribe girmedin mi?"

"Hayır," dedim. "Sen?"

"Hayır. Ama giren arkadaşlarımı izlediğim oldu." Benimle tanışmadan önceki hayatını hatırlatan bu cevapla içim cız etti. "Akıllarını kaçırmıyorlar David. Sadece bir saat kadar çılgınca uçuyorlar, her şey birbirine karışıyor mesela, ama temelde tribe giren kişi aklı başında ve sakin bir şekilde bir köşede oturuyor öyle. Sen Aldoux Huxley'nin aklını kaçırdığını düşünebiliyor musun? Saçma sapan geveleyip ağzından salyalar akıttığını ya da mobilyaları parçaladığını düşünebiliyor musun?"

"Asit alıp kaynanasını öldüren herife ne diyorsun peki? Ya da pencereden atlayan kıza?"

Toni omuzlarını silkti. "Onlar dengesizmiş," dedi çalımla. "Belki cinayet veya intihar güdüsü zaten içlerinde vardı ve asit onları harekete geçirecek düğmeye bastı. Ama bu bizim böyle bir şey yapacağımız anlamına gelmiyor. Ya da belki fazla dozda almışlardı veya içinde başka uyuşturucular da vardı. Kimbilir? Milyonda bir olan şeyler bunlar. Elli altmış kez tribe girmiş arkadaşlarım var ve hiçbiri sıkıntı yaşamadı." Sabırsızlanmaya başladığı belliydi. Sesinde ders veren, üstünlük taslayan bir ton vardı. Pimpirikli tereddütlerim yüzünden bana duyduğu saygı azalıyordu; ilk çatlağın eşiğindeydik. "Derdin ne David? Tribe girmekten korkuyor musun?"

"Birlikte girmemizin akıllıca olmadığını düşünüyorum, hepsi bu. Bu dalga bizi nereye götürecek bilmiyoruz sonuçta."

“Birlikte tribe girmek iki insanın yapabileceği en aşk dolu şey,” dedi.

“Ama riskli. Neler olabileceğini bilmiyoruz. Bak, istersen daha bulabilirsin bu asitten, değil mi?”

“Evet, bulurum herhalde.”

“Tamam işte. Sistemli bir şekilde yapalım bu işi, adım adım. Acele etmenin anlamı yok. Sen yarın tribe gir, ben izleyeyim. Ben de pazar girerim, sen izlersin. Asit kafasını ikimiz de seversek bir dahaki sefere birlikte deneriz. Olur mu Toni? Tamam mı?”

Tamam değildi. Ağzını açtığını, bir argüman geliştirip itiraz edeceğini, ama kendini tutup geri adım atarak içinde bulunduğu konumu yeniden değerlendirdikten sonra olayı büyütmemeye karar verdiğini gördüm. Zihnine girmemiştim; yüzündeki ifadeler düşünce zincirini bütünüyle ortaya seriyordu. “Tamam,” dedi yumuşak bir sesle. “Uzatmaya gerek yok.”

Cumartesi sabahı kahvaltı faslını atladı –tribe boş mideyle girilmesi gerektiğini söylemişlerdi. Ben karnımı doyurduktan sonra masanın üstünde ikimizin tam ortasında masum masum yatan kurutma kağıdıyla bir süre mutfakta oturduk. Kağıt orada değilmiş gibi yapıyorduk. Toni biraz gergin görünüyordu; tribe tek başına girmesinde ısrar etmemden mi rahatsızdı, yoksa yumurta kapıya dayanınca trip fikrinden mi tırsmaya başlamıştı bilmiyordum. Pek konuşmadık Kül tablasını yarısı içilmiş sigaralardan oluşan iç karartıcı bir tepecikle doldurmuştu. Ara ara tedirgin bir şekilde gülüyor, ben de elini tutup cesaret verircesine gülümsüyordum. Bu dokunaklı sahneler boyunca kattaki mutfağı paylaştığımız diğer kiracılar içeri girip çıkıyordu. Önce Eloise, ipek tenli siyah fahişe. Sonra Bayan Theotokis, St. Lukes’ta çalışan nemrut suratlı hemşire. Bay Wang, sürekli iç çamaşırlarıyla dolaşan kısa boylu, gizemli ve Çinli yağ tulumu. Toledolu allame nonoş Aitken ve oda arkadaşı Donaldson. Bir ikisi başıyla selam verse de hiçbiri bizimle konuşmadı, hatta ‘Günaydın’ bile demedi. Bu tip yerlerde komşulara

görünmezlermiş gibi davranmak adettendi. Ah şu eski ve güzel New York adetleri. Saat on buçuk gibi Toni, "Bana portakal suyu getirir misin?" dedi. Buzdolabının içindeki üzerinde adımın yazdığı kaptan bir bardak meyve suyu koydum. Bana göz kırpıp dişlerini göstere göstere kocaman gülümseyerek, ki kurusıkı cesaret gösterileriydi bunlar, kurutma kağıdını dürüp ağzına soktu. Çiğnemeden yuttuktan sonra cila olarak portakal suyunu dikti.

"Ne zaman gösterecek etkisini?" diye sordum.

"Aşağı yukarı bir buçuk saat sonra," dedi.

Elli dakika sonra gösterdi. Odamıza dönüp kapıyı kilitlemiştik; portatif pikaptan cızırtılı Bach sesleri geliyordu. Kitap okumaya çalışıyorduk ama sayfalar pek hızlı çevrilmiyordu. Toni birden başını kaldırıp, "Biraz garip hissetmeye başladım," dedi.

"Nasıl garip?"

"Başım dönüyor. Çok az da mide bulantısı. Ensem karıncalanıyor."

"Bir şey ister misin? Su? Meyve suyu?"

"Hayır, sağol. Böyle iyiyim. Çok iyiyim." Çekingen ama içten bir tebessüm etti. Biraz endişeli, ama korkmuyor gibi görünüyordu. Yolculuğa hevesli. Kitabımı bırakıp temkinli bir şekilde onu izlemeye başladım. Korumacı hissediyor, neredeyse ona faydamın dokunacağı bir durum olmasını diliyordum. Bad tribe girmesini istemiyordum tabii, ama bana ihtiyaç duysun istiyordum.

Asitin sinir sisteminde nasıl ilerlediğini anlatıyordu bana. Kalemin kağıt üzerindeki hışırtısının dikkatini dağıttığını söyleyinceye kadar not aldım. Görsel efektler başlıyordu. Duvarları biraz içbükey görüyor, alçıdaki çatlaklar olağanüstü bir doku ve karmaşa kazanıyordu. Bütün renkler aşırı parlaktı. Kirli pencerelerden süzülen güneş ışınları prizmatikti, kırılıp tayfı yere kusuyordu parça parça. Müzik –en sevdiği plakları koymuştum– yeni, ilginç bir yoğunluk almıştı; melodileri takip etmekte zorlanıyordu ve pikap platformu bir durup bir dönüyormuş gibi

görünüyordu, ama sesin kendisinin, ses olarak, onu büyüleyen, tarifsiz bir yoğunluğu vardı, neredeyse somuttu, uzansa dokunabilecek gibi. Bir de ıslıksı bir ses; sanki rüzgar yanaklarını yalayıp geçiyordu. İçini bir yabancılık hissi kaplıyordu. "Başka bir gezegendeyim," dedi iki kez. Yanakları kızarmıştı, heyecanlı, mutluydu. Asitle cehenneme düşen insanlarla ilgili korkunç hikayeleri, *Times* ve *Life*'ın adı verilmeyen çalışkan gazetecilerinin büyük bir insan sevgisiyle milyonların keyfi için aktardıkları eziyetli bad tripleri hatırladıktan sonra Toni'min yaptığı yolculuktan sağ salim dönecek gibi görünmesi içimi öyle rahatlatmıştı ki, neredeyse ağlayacaktım. Aklıma hep en kötü ihtimaller gelmişti. Ama Toni iyi gidiyordu. Gözleri kapalı, yüzü dingin ve coşkun, nefes alışı derin ve rahattı. Toni'm insan bilincini aşan gizemli diyarlarda kayıptı şimdi. Benimle hemen hemen hiç konuşmuyor, sessizliği sadece birkaç dakikada bir mırıldandığı belli belirsiz, anlaşılmaz kelimelerle bozuluyordu. Duyularının tuhaflaşmaya başladığını söylemesinin üzerinden yarım saat geçmişti. O tribinin derinliklerine sürüklendikçe benim ona olan aşkım da derinleşiyordu. Asitle başa çıkabilmesi sağlam kişiliğinin kanıtıydı ve bu durum hoşuma gidiyordu. Güçlü kadınlara hayranımdır. Bu arada ertesi gün yapacağım kendi asit tribimi planlamaya başlamıştım bile; aklımdan müzik seçiyor, gerçekliğin bende hangi enteresan şekillerde çarpılacağını hayal etmeye çalışıyor ve sonrasında Toni'yle notlarımızı karşılaştırmak için sabırsızlanıyordum. Beni o gün Toni'yle birlikte tribe girmekten alıkoyan korkaklığımdan pişmandım.

İyi de bu da ne şimdi? Başıma ne oluyor? Neden kendimi boğuluyormuş gibi hissetmeye başladım birden? Neden kalbim küt küt atıyor? Boğazımdaki kuruluk? Duvarlar eğilip bükülmeye başladı; oda çok havasız geliyor, nefes alamıyorum; sağ kolum sol kolumdan otuz santim uzun. Bunlar Toni'nin kısa süre önce kendinde fark edip bana anlattığı etkiler. Ben niye hissediyorum

şimdi bunları? Titriyorum. Uyluklarımdaki kaslar kendi kafalarına göre hareket ediyorlar. Yüksek temas[14] dedikleri bu mu? Tripteyken Toni'ye bu kadar yakınım diye mi böyle oldu? Bana LSD partikülleri mi üfledi, hava yoluyla bana bulaştı da farkında olmadan etkilenmeye mi başladım?

"Canım Selig'im," dedi koltuğum kendini beğenmişçe, "nasıl bu kadar aptal olabiliyorsun? Bunları kızın zihninden aldığın aşikar değil mi?"

Aşikar mı? Öyle mi? Olasılık üzerinde düşünmeye başlıyorum. Farkında olmadan Toni'yi okuyor muyum? Belli ki öyle. Bu zamana dek bir başka kafanın içindekilere odaklanabilmek için az da olsa konsantre olmam gerekti hep. Kızın çıktıları asit yüzünden yoğunlaşmış ve iradem dışında bana gelmiş olmalı. Başka nasıl açıklanabilir? Toni tribinden yayın yapıyor; bir şekilde ben de mahremiyetine saygı duyma yönünde aldığım bütün kararlara rağmen frekansımı onun dalga boyuna ayarlamışım. Ve şimdi asidin tuhaflıkları aramızdaki boşluğa yayılıyor, bana bulaşıyor.

Çıksam mı zihninden?

Asidin etkileri dikkatimi dağıtıyor. Toni'ye bakıyorum, şekil değiştirmiş gibi görünüyor. Yanağının alt kısmındaki, ağzının köşesinin hemen yanındaki küçük siyah benin içinden cart renkler çıkıyor, kırmızılar, maviler, morlar, yeşiller girdap gibi dönerek ışıldıyor. Dudakları fazla dolgun, ağzı fazla geniş ve bütün o dişler. Sıra sıra dişler, bir değil, iki değil, üç değil; köpekbalıklarınınki gibi. Bu yırtıcı ağzı nasıl oldu da daha önce fark etmedim? Kız beni korkutuyor. Boynu uzadıkça uzuyor; vücudu sıkışıp büzüşüyor; göğüsleri, şimdi uğursuz, tehditkar bir mora çalan her zamanki kırmızı kazağının altında huysuz kediler gibi kıpırdanıp duruyor. Kızdan kaçmak için pencere tarafına bakıyorum. Pis camlarda şimdiye kadar farkına varmadığım çatlaklar. Hiç şüphe yok, çatlak cam birazdan patlayacak ve üzerimize ateşten cam kırıkları yağacak.

Sokağın karşısındaki bina bugün anormal bir şekilde güdük. Bu değişmiş şeklinde bir gözdağı var. Tavan da üstüme üstüme geliyor; yukarıdan boğuk davul sesleri; üst komşunun ayak sesleri diyorum kendime, ama hayalimde canlanan, akşam yemeklerini hazırlayan yamyamlar. Trip trip dedikleri bu muymuş? Gençlerin kendilerine eğlence diye bile bile, hatta seve seve yaptıkları şey bu muymuş?

Kayışı hepten koparmadan önce kapamalıyım bunu. Bitsin istiyorum.

Orası kolay Girdileri durdurmak, akışı engellemek için kendime özgü yöntemlerim var. Ne var ki bu kez işe yaramıyorlar. Asidin gücü karşısında acizim. Kendimi bu alışılmadık, sarsıcı duyulara kapamaya çalışmama rağmen üstüme akmaya devam ediyorlar. Toni'den yayılan her şeye apaçığım. Akıntıya kapılıyorum. Gittikçe derine iniyorum. Bu bir trip. Bu bad bir trip. Berbat bir trip. Ne tuhaf: Toni'ninki iyi bir tripti oysa, öyle değil miydi? Dışarıdan öyle görünüyordu. Peki kazara onun tribine otostop çeken ben neden kendimi berbat bir tripte buluyorum?

Toni'nin zihnindeki her şey bana akıyor. Bir başkasının ruhunu almak benim için yeni bir deneyim değil ama transferin böylesini daha önce hiç yaşamadım; uyuşturucunun elinden geçen bilgiler bana dehşet bozulmalarla ulaşıyor. Toni'nin ruhu karşısında gönülsüz bir izleyiciyim ben ve gördüğüm şey tam bir iblisler şöleni. Bu kızın içinde gerçekten bunca karanlık yaşıyor olabilir mi? Ruhuna baktığım diğer iki seferde buna yakından uzaktan benzeyen bir şey görmemiştim; asit benim için önceden erişilmez olan bir kabus düzeyinin kapılarını mı açtı yoksa? Toni'nin geçmişi geçit töreni yapıyor. Aşırı parlak bir ışıkta yıkanan çiğ renkli imgeler. Yattığı adamlar. Cinsel birleşmeler. İğrençlikler. Taşkınca akan adet kanları; yoksa bu kızıl nehir daha da meşum bir şey mi? Şurada bir pıhtı acı: Ne o, bunca acımasızlık kendine karşı mı, başkalarına mı? Bakın, Toni şu korkunç adamlar ordusuna nasıl da veriyor kendini! Mekanik mekanik, uygun adım geliyorlar, müthiş bir lejyon. Kaskatı

çükleri dehşet kırmızı bir ışıkla parlıyor. Teker teker Toni'nin içine giriyorlar ve onlar kıza girerken ben kasıklarından akan ışığı izliyorum. Adamların yüzünde maskeler. Hiçbirini tanımıyorum. Ben neden sırada değilim? Ben neredeyim? Neredeyim? Ah, işte orada: Bir köşede duruyorum, önemsiz, alakasız. O şey ben miyim? Beni gerçekten böyle mi görüyor sevgilim? Kıllı bir vampir yarasa, çömelip kendine yumaklanmış bir kan emici! Yoksa bu David Selig'in kendi kafasındaki David Selig imgesi mi, berber dükkanlarındaki paralel aynaların yansımaları misali? Tanrım bana yardım et, kendi bad tribimi kızın üstüne salıp sonra onun zihninde kendi tribimi okuyup, kurmadığı kabuslar için mi suçluyorum onu?

Nasıl kıracağım bu zinciri?

Zar zor ayağa kalkıyorum, tökezleyerek, yayvan ayaklarımla, midemde bulantı. Oda fırıl fırıl dönüyor. Kapı nerede? Kapı kolu benden kaçıyor. Üstüne atlayıp yakalıyorum.

"David?" Sesi sonu gelmez bir şekilde yankılanıyor. "David David David David David David..."

"Biraz temiz hava," diye mırıldanıyorum. "Ben bir dakika sadece dışarı..."

İşe yaramıyor. Kabus imgeler beni kapıdan takip ediyorlar. Terleyen duvara dayanıp, duvara asılı titreşen lambaya tutunuyorum. Çekik gözlü Çinadam yanımdan hayalet gibi geçip gidiyor. Uzaklarda telefon çaldığını duyuyorum. Biri buzdolabının kapısını çarpıyor, sonra tekrar çarpıyor ve Çinadam ikinci kez aynı yönden gelip yanımdan geçiyor ve kapı kolu benden kaçıyor, sanki evren kendi üstüne kapanıyor ve beni sonsuza dek süren tek bir ana kilitliyor. Entropi azalıyor. Yeşil duvar yeşil kan terliyor. Devedikenine benzeyen bir ses, "Selig?" diyor. "İyi misin?" Donaldson bu, keş olan. Yüzü bir iskeletin yüzü. Omzuma değen elleri hep kemik. "Hasta mısın?" diyor. Başımı iki yana sallıyorum. Bana yaklaşıyor, boş göz çukurlarıyla aramda birkaç santim, beni inceliyor. "Sen triptesin dostum! Triptesin, değil mi? Bak, eğer kafayı

sıyıracak gibiysen aşağı gel, seni kendine getirecek bir şeyler var bizde."

"Yok. Sorun yok."

Yalpalayarak odama yürüyorum. Birdenbire elastikleşen kapı kapanmıyor; iki elimle birden itip mandaldan ses gelinceye dek bırakmıyorum. Toni hâlâ bıraktığım yerde oturuyor Şaşırmış görünüyor. Yüzü canavar yüzü, katıksız Picasso; korkup kafamı çeviriyorum.

"David?"

Sesi çatallı ve cırtlak, aynı anda iki oktav artıyor sanki ve en üstle an alt ton arasında yünden bir dolgu var, kaşındırıyor. Konuşmasın, sussun diye çılgınca el kol hareketleri yapıyorum ama devam ediyor, benim için endişelendiğini söyleyip ne olduğunu, neden koşarak odaya girip çıktığımı soruyor. Çıkardığı her ses benim için işkence. Üstelik imgeler onun zihninden benimkine akmaya devam ediyor. Benim yüzümü taşıyan o kıllı, dişlek yarasa kafatasının bir köşesinde hâlâ parıldıyor. Beni sevdiğini sanıyordum Toni. Seni mutlu ettiğimi sanıyordum. Dizlerimin üstüne çöküp kirden kabuk tutmuş halıyı keşfe çıkıyorum, halı bir milyon yıllıkmış meğer, Buzul Çağı'ndan kalma, rengi solmuş, eprimiş, lime lime olmuş bir parça. Toni yanıma gelip endişeli bir yüzle eğiliyor, tribe giren Toni, asit almayan, yine de esrarengiz bir şekilde tribe giren refakatçisinin esenliğiyle ilgilenmekte. "Anlamıyorum," diye fısıldıyor. "Sen ağlıyorsun David. Yüzün mahvolmuş. Yanlış bir şey mi söyledim? Lütfen yapma David. Harika bir tribe girmiştim, ama şimdi... ne olduğunu anlamıyorum..."

Yarasa. Yarasa. Lastiksi kanatlarını açıyor. Sarı azı dişlerini gösteriyor.

Isırıyor. Emiyor. İçiyor.

Birkaç kelime ancak çıkarabiliyorum hırıltıdan: "Ben... de... tripteyim..."

Yüzüm halıya dayalı. Kuru burun deliklerimde toz kokusu. Trilobitler beynime sürünüyor yavaş yavaş. Onun beyninde bir yarasa sürünüyor. Koridorda tiz bir kahkaha. Telefon. Buzdolabı kapısı: pat pat pat! Yukarıda yamyamlar dans ediyor. Aç zihnim Toni'nin ruhunu yağmalıyor. Kapı deliğinden bakan kişi, görmek istemediklerini de görür. "Diğer asidi aldın yani? Ne zaman?"

"Almadım."

"O zaman nasıl tripte olabilirsin?"

Cevap vermiyorum. Çömeliyorum, kendime sarılıyorum, terliyorum, inliyorum. İşte bu cehenneme düşüş. Huxley beni uyarmıştı. Toni'nin tribine girmeyi ben istemedim. Bunların hiçbirini görmeyi istemedim. Bütün savunma mekanizmalarım yerle bir. Toni beni eziyor. Beni içine, girdabına çekiyor.

"Sen benim zihnimi mi okuyorsun David?" diyor Toni.

"Evet." Nihayetinde geliyor sefil itiraf. "Zihnini okuyorum."

"Ne dedin?"

"Zihnini okuyorum dedim. Bütün düşünceleri görebiliyorum. Bütün deneyimleri. Kendimi senin beni gördüğün halimle görüyorum. Ah, Tanrım, Toni, Toni, Toni, çok korkunç."

Beni kendine çekip ona bakmam için kaldırmaya çalışıyor. Sonunda doğruluyorum. Yüzü ölü gibi beyaz, gözleri kaskatı. Açıklamamı istiyor. Nedir bu zihin okuma meselesi? Gerçekten öyle mi söyledim, yoksa asit bulantılı zihni mi uydurdu bunu şimdi? Gerçekten öyle söyledim, diyorum. Sen bana zihnini okuyup okumadığımı sordun ben de, evet, okuyorum, dedim.

"Ben öyle bir şey sormadım," diyor.

"Sorduğunu duydum."

"Ama sormadım..." Titriyoruz şimdi. İkimiz de. Sesi sevimsiz, soğuk. "Beni bad tribe sokmaya çalışıyorsun, değil mi David? Anlamıyorum. Neden beni incitmek istiyorsun? Neden her şeyin içine ettin şimdi? İyi bir tribe girmiştim. *Her şey iyiydi* diyorum."

"Benim için değildi."

“Sen tribe girmedin ki.”

“Ama tripteydim.”

Yüzünde iyice anlamaz bir ifadeyle bana bakıp geri çekiliyor, kendini yatağa atıp hıçkırmaya başlıyor. Zihninden, asit imgelerinin groteskliği arasından kendine yol açan çiğ duygular patlaması geliyor: korku, dargınlık, acı, öfke. Onu bilerek incitmeye çalıştığımı sanıyor. Şimdi söyleyebileceğim hiçbir şey durumu düzeltemez. Bu durumu hiçbir şey hiçbir zaman düzeltemez. Benden tiksiniyor. Ona göre bir vampirim ben, kan emiciyim, bir sülüğüm; yeteneğimi olduğu gibi biliyor artık. Ölümcül bir eşikten geçtik ve beni bir daha asla ızdırap yahut utanç duymadan düşünemeyecek. Ben de onu. Koşarak odadan çıkıp koridorun sonuna, Donaldson’la Aitken’in odasına dalıyorum. “Bad trip,” diye mırıldanıyorum. “Rahatsız ettiğim için üzgünüm, ama...”

Günün geri kalanı boyunca onlarla takıldım. Sakinleştirici verip yavaş yavaş tripten çıkmama yardım ettiler Toni’nin zihnindeki saykedelik imgeler bir yarım saat daha gelmeye devam etti, aramızda koridor boyunca uzanan, göbek bağı gibi güçlü bir zincir vardı sanki; sonra temas hissi içimi rahatlatan bir şekilde gevşeyip zayıflamaya başladı ve birden, kopma noktasında işitilebilir bir klik sesi çıkararak hepten yok oldu. Cırtlak renkli hayaletler ruhumu sıkmayı bıraktı. Renk, doku ve boyutlar normal hallerine geri döndü. Nihayet bana acımasızca yansıtılan kendi imgemden de kurtuldum. Kafatasımın içinde yeniden tamamen yalnız kalınca kurtuluşumu kutlamak için ağlamak istediysem de gözyaşlarım dökülmediği için sessizce oturup Bromo-Seltzer’imi yudumlamaya devam ettim. Zaman damla damla akıp gidiyordu. Donaldson ve Aitken’le birlikte gayet sakin, medeni ve bitik bir şekilde Bach’tan, ortaçağ sanatından, Richard M. Nixon’dan, ottan ve bir sürü başka şeyden bahsettim. Bu iki çocuğu neredeyse hiç tanımıyordum ama onlar bir yabancının acısını dindirmek için

zaman ayırmaya hazırlardı. En sonunda kendimi daha iyi hissetmeye başladım. Saat altıya yaklaşırken çocuklara ağırbaşlı bir teşekkür edip odama döndüm. Toni yoktu. Oda tuhaf bir şekilde değişik görünüyordu. Raflardaki kitaplar, duvarlardaki resimler gitmişti; dolabın kapısı açıktı ve içindekilerin yarısı kayıptı. O şaşkın, yorgun halimle ne olduğunu anlamam zaman aldı. Önce hırsızlık, adam kaçırma geldi aklıma, sonra gerçeği anladım. Toni bir daha dönmemek üzere gitmişti.

on bir

Bugün havada sonbaharı gasp etmeye gelen kışın ayak sesleri var. İnsanın yanaklarını sızlatıyor soğuk. Kasım hızla can veriyor. Gökyüzü alacalı, hastalıklı görünüyor; kederli, ağır, alçak bulutlarla dolu. Dün yağmur yağdı, ağaçların sarı yapraklarını soydu; şimdi üniversitenin kaldırımlarına yapışık yatıyorlar, uçları şiddetli esintide kırpık kırpık çırpınıyor. Her yerde çamurlu su birikintileri. Alma Mater heykelinin yeşil cüssesinin yanına yerleşmeden önce soğuk ve nemli taş basamakların üstüne gazete yayıyorum titizlikle, günün *The Columbia Daily Spectator*'ından sayfalar. Yirmi küsur sene önce, gazetecilik kariyeri düşleyen – kurnazlığa bakın, zihin okuyabilen bir gazeteci!– enayilik derecesinde hırslı bir ikinci sınıf öğrencisiyken *Spectator* hayatımın temel taşlarından biriydi; oysa şimdi sadece kıçımı kuru tutmaya yarıyor.

Oturuyorum. Mesai saatleri. Dizlerimin üstünde kalın bir karton dosya duruyor, kalın, taşaklı bir paket lastiğine sarılı. İçinde yoğun geçen haftamın meyveleri; her biri düzgünce daktiloya çekilmiş, bakır bir ataçla tutturulmuş beş dönem ödevi. *Kafka'nın Romanları. Bir Trajedi Yazarı Olarak Shaw. Sentetik Apriori Önerme Kavramı. Bir Toplum Simgesi Olarak Odysseus. Aiskhylos ve Aristotelesçi Trajedi.* Eski akademik saçmalıklar; ne kadar boktan ve işe yaramaz oldukları, bu parlak ve zeki genç adamların işi yaşlı bir mezuna yaptırmaya dünden hazır olmalarından belli. Bugün malların teslimi için konuştuğumuz gün, belki bir iki yeni iş de kaparım. Saat on bire beş var. Müşterilerim birazdan gelir. Gelip geçenlere bakıyorum. Öğrenciler yanlarında tepeleme kitapla birlikte alelacele yürüyorlar. Rüzgarda dalgalanan saçlar, hoplayan memeler. Hepsi gözüme korkutucu ölçüde genç görünüyor, sakallı olanlar bile. Hatta

özellikle sakallılar. Dünyadaki genç insan sayısının her yıl biraz daha arttığının farkında mısınız? Moruklar dünya yuvarlağından aşağı düşer, ben tıngır mıngır mezara doğru giderken onların kabile habire çoğalıyor. Bugünlerde profesörler bile genç görünüyor bana. Benden on beş yaş küçük olup da doktorasını bitiren insanlar var. Yenilir yutulur gibi değil. Düşünsenize, 1950'de doğan çocuklar doktora derecelerini aldılar. Ben 1950'de haftada üç kez tıraş oluyor, her çarşamba ve cumartesi otuz bir çekiyordum; bir kimliği, bilgi birikimi, hırsları ve kederleri olan 1.75 boyunda dinç, ergen bir *bulyak*'tım. Bugünün taze doktoralıları ise annelerinin rahminden yeni fırlamış, buruşuk suratlı, tenleri yapış yapış amniyotik sıvılarla kaplı dişsiz bebelerdi. O süt çocukları nasıl bu kadar erken aldılar doktoralarını? O süt çocukları, ben yolda ağır aksak yürürken bana tur bindirdiler.

Kendime acımaya başladığımda kendimle vakit geçirmekten çok sıkılıyorum. Kafamı dağıtmak için gelip geçenlerin zihinlerine değip öğrenebildiğim kadarını öğrenmeye çalışıyorum. Her zamanki oyunumu oynuyorum yani, bildiğim tek oyunu. Röntgenci Selig; buzdan kalbini şenlendirmek için masum yabancıların mahremiyetini yağmalayan ruh vampiri. Ama olmuyor: Başım bugün pamuk dolu sanki. Sadece boğuk mırıltılar geliyor, belli belirsiz, bağlamsız. Ne ayrık kelimeler, ne benliği ele veren kıvılcımlar, ne de ruhun özünden gelen görüler. Kötü günlerimden biri bu. Bütün çıktılar birbirine karışıp içinden çıkılmaz bir hal alıyor; her bir bilgi kırıntısı diğer hepsiyle aynı. Entropinin zaferi. Aklıma Forster'ın bir karakteri, yankı yapan Marabar mağaralarında hakikati bulmak için dikkatle etrafı dinleyen ama sadece tek bir monoton sesi, hep aynı anlamsız *bum* sesini duyan Bayan Moore geliyor. İnsanlığın canla başla verdiği mücadelelerin özü ve özeti: *bum*. Okul yolunda önümden geçen zihinlerin bana tek koklattığı da bu: *Bum*. Belki de bu kadarını hak ediyorumdur. Aşk, korku, inanç, hoyratlık, açlık, kendinden hoşnut olma hali, kısaca her türlü içsel

monolog bana tastamam aynı içerikle geliyor. *Bum*. Bunu düzeltmenin bir yolunu bulmalıyım. Entropiye karşı savaş açmak için çok geç değil. Azar azar, ter döke döke, düşe kalka, algılarımı görev başına dönmeye ikna etmeye çalışarak diyaframı açıyorum. Evet. Evet. Canlanın. Kaldır kıçını, seni sefil casus! Bana bir doz daha ver. Güç içimde kıpırdanmaya başladı. İçsel karanlık biraz olsun dağılıyor; tekil ama tutarlı düşünce kırıntıları geliyor işte yine. *Nevrotik, ama hepten psikopat değil henüz. Bolüm başkanına gidip onu götüne sokmasını söyleyeceğim. Operaya da biletim vardı, ama o işi yapmak zorundayım. Sikişmek eğlenceli, sikişmek önemli de, başka şeyler de var. Yüksek bir tramplenden atlamak üzereymişsin gibi.* Bu cızırtılı kaotik gevezeliklerden tek anladığım gücümün henüz ölmediği ve bu da yeterince avutuyor beni. Gücü beynimin etrafına dolanmış bir tür kurtçuk gibi hayal ediyorum, yaşlı, yorgun bir kurtçuk, büzülmüş, pörsümüş, eskiden pırıl pırıl parlayan derisi şimdi pul pul dökülüyor, ülserli. Bu nispeten yakın zamanlı bir imge, ama daha mutlu günlerimde bile bu yeteneği kendimden ayrı, kendi kendini dayatan bir şey gibi düşündüm hep. Beynimde ikamet eden bir başkası. O ve ben, ben ve o. Nyquist'le tartışırdık bunları. (Adı geçmedi mi daha? Belki geçmemiştir. Tom Nyquist, bir aralar takıldığım bir adam, eski bir arkadaş. Onun da kafatasında benzer bir davetsiz misafir vardı.) Nyquist benim bakış açımdan hoşlanmazdı. "Bu çok şizoidce dostum, böyle bir ikilik kurman. Gücün, sensin. Sen, gücünsün. Neden kendini kendi beynine yabancılaştırmaya uğraşıyorsun?" Muhtemelen Nyquist haklıydı, ama artık çok çok geç. Bu böyle gidecek, o ve ben, ölüm bizi ayırana dek.

İşte ilk müşterim geldi, cüsseli orta saha oyuncusu Paul F. Bruno. Yüzü şişmiş, mosmor ve gülümsemiyor; cumartesi günü yazdıkları destan Paul'e birkaç dişe mal olmuş anlaşılan. Lastiği sıyırıp dosyanın içinden *Kafka'nın Romanları*'nı çıkararak çocuğa

uzatıyorum. “Altı sayfa,” diyorum. İş yapılmadan önce 10 dolar avans vermişti. “On bir kağıt borcun var. Önce okumak ister misin?”

“İyi mi?”

“Pişman olmazsın.”

“Tamamdır o zaman.” Ağzını açmadan gülümsemeyi beceriyor, ama canının acıdığı belli. Kalın cüzdanını çıkarıp yeşil papelleri avucuma sayıyor. Hızla zihnine dalıyorum, mademki gücüm yerine geldi bu kez sırf zevkine girişiyorum psişik yağmaya ve hemen kapıyorum yüzeydekileri: futbol maçında kırılan diş, cumartesi gecesi kulüp odasında kaybettiği dişi telafi niyetine çekilen tatlı sakso, gelecek cumartesi oynanacak oyundan sonra biriyle yatma planları, vesaire vesaire. Şu andaki alıverişimiz hakkında bir şeyler arayınca suçluluk ve utanç duygularını buluyorum, hatta ona yardım ettiğim için benden biraz rahatsız oluyor. Oh ne âlâ; *goy*’un[15] minnettarlığına bak. Parayı cebime atıyorum. Beni kısa bir baş hareketiyle selamlayıp *Kafka’nın Romanları*’nı devasa ön kolunun altına kıstırıyor. Basamakları utanç içinde birer ikişer aceleyle inerek Hamilton Hall’a doğru yürüyor. Uzaklaşan geniş sırtına bakıyorum. Hudson’da kuvvetlenen ani ve kötücül bir rüzgar kenti bıçak gibi yararak gelip kemiğime dayanıyor.

Bruno güneş saatinin altında boyu iki ondan uzun, siyah, dal gibi bir öğrenciyle karşılaşıp duruyor. Çocuğun basketbolcu olduğu belli. Üstünde üniversite takımının mavi montuyla boru paça sarı kumaş pantolon, ayağında yeşil spor ayakkabılar var. Herifin sadece bacakları bir buçuk metre. Bruno’yla laflıyorlar. Derken eski müşterim beni işaret ediyor. Siyah başını sallıyor. Yeni bir müşteri kazanmak üzere olduğumu anlıyorum. Bruno gözden kayboluyor ve siyah çocuk uzun bacaklarıyla yaylana yaylana merdivenlere yürüyor. Teni çok koyu, neredeyse mor, ama hatlarında beyaz ırka özgü bir keskinlik var; aşırı çıkık şakak kemikleri, mağrur kanal

burun, ince, soğuk dudaklar. Feci şekilde yakışıklı; yürüyen bir Yunan heykeli, bir tür idol gibi. Belki de genleri zenci kökenli değildir; Etiyopyalı belki, belki de Nil'in hasır otlarında gezinen bir kabilenin üyesi. Ama gece rengi kıvır kıvır saçlarını otuz santim çapında, geniş, agresif bir Afro halesi şeklinde titizlikle kırptırmış. Yanağında desenli kesikler, burun deliklerinden geçen kemikler görsem şaşırmayacağım. Bana yaklaşırken, ancak bir çatlak genişliğinde açık olan zihnimden içeri çocuğun kişiliğine dair genel sızıntılar giriyor. Tahmin ettiğim gibi, hatta tam bir stereotip: Alıngan, burnu havada, savunmacı ve saldırgan olmasını bekliyordum; zihnime üşüşenler de azılı ırksal gurur, fiziğine duyduğu ezici güven ve başkalarına, özellikle de beyazlara karşı patlamaya hazır bir güvensizlikten oluşan bir çorba gibi. Her şey tamam. Bildik kalıplar.

Güneş kısa bir süreliğine bulutları delince çocuğun uzun gölgesi birden üstüme düşüyor. Topuklarının üzerinde enerjik bir şekilde sallanıyor. "Sen Selig'sin, ha?" diye soruyor. Başımla onaylıyorum. "Yahya Lumumba," diyor.

"Efendim?"

"*Yahya Lumumba.*" Gözleri, parlak mora karşı parlayan parlak beyaz, öfkeden alev alev yanıyor. Ses tonundaki sabırsızlıktan bana adını, en azından kullanmayı yeğlediği adı söylediğini anlıyorum. Aynı ton, bu adı kampüsteki herkesin bildiği farzında gibi. İyi de okulun yıldız basketbolcularını ben nereden bileyim? İsterse bir maçta topu potadan elli kez geçirsin, yine ruhum duymaz. "Dönem ödevleri yazdığını duydum adamım."

"Doğru duymuşsunuz."

"Kankam Bruno memnun kalmış senden. Ne kadar alıyorsun?"

"Sayfası üç buçuk dolar. Daktiloyla, çift satır aralıklı."

Düşünüyor. Epey bir diş gösterdikten sonra, "Siktir, ne biçim kazık bu?" diyor.

“Ben bu şekilde geçiniyorum Bay Lumumba.” Dalkavukça, ödlekçe eklediğim o *bay* kelimesi yüzünden kendimden tiksiniyorum. “Ortalama uzunlukta bir ödev yaklaşık yirmi dolara gelir. Düzgün bir iş çıkarmak vakit alıyor tabii.”

“İyi. Peki.” Gösterişle silkilen bir omuz. “Tamam, uzatmayacağım adamım. Yaptığın iş bana lazım. Europaydes hakkında bir şeyler biliyor musun?”

“Euripides’i mi diyorsunuz?”

“Ee, ben ne dedim?” Abartılı ve yapmacık siyah hareketleri, diğer her şey gibi ağzını yaya yaya telaffuz ettiği *Europaydes*’leri canımı sıkıyordu. “Piyes yazıp duran şu Yunan herif işte.”

“Kimden bahsettiğinizi biliyorum. Nasıl bir ödev istiyorsunuz Bay Lumumba?”

Göğüs cebinden defterden koparılmış bir sayfa çıkarıp kağıda bakarken yine büyük bir şovdaymış gibi rol kesiyor. “Profesör bizden Europaydes’te, Sophokles’te ve Eisk... ee... Aysk...”

“Aiskhylos mu?”

“Hah, ve ondaki ‘Elektra’ temalarını karşılaştırmamızı istiyor. Beş on sayfa arası. Kasım 10’a kadar. Halledebilir misin?”

“Hallederiz,” diyorum kalemimi çıkarıp. “Hiç sorun değil,” hele ki dosyalarımın arasında beşeri bilimlerin bu antika konusu üzerine yazdığım 1952 model ödev varken. “Başlıklar için bazı bilgiler almam lazım. Adınızın nasıl yazıldığı, profesörün adı, ders kodu...” Bunları sıralamaya başlıyor. Söylediklerini not alırken bir yandan da ödevde kullanacağım üsluba dair fikir edinmek amacıyla klasik müşteri içi taramamı yapmak üzere zihnimin diyaframını açıyorum. Yahya Lumumba’nın teslim edeceği türden bir metni taklit ederken inandırıcı bir iş çıkarabilecek miyim? Eğer son moda siyah jargonuyla yazmaya *cool,* kasıntı, burnu havalarda takılıp her satırda profesörün beyaz şişko suratına gülüp dalga geçmeye mecbursam teknik zorluklarla karşı karşıyayım demektir. Becerebileceğimi sanıyorum ama bakalım Lumumba bunu istiyor

mu? Eğer küstah ve abartılı bir üslupla yazarsam onun ağzından profesörle değil de doğrudan onunla alay ettiğimi düşünür mü? Bunları bilmeliyim. Bu yüzden sinsi sülüklerimi çocuğun kıvırcık kafa derisinden geçirip içerideki gizli gri pelteye salıyorum. Selam iri siyah adam. İçeri girince sürekli olarak yansıttığı genel personanın daha doğrudan ve daha canlı bir versiyonunu görüyorum: ayaklanmış zenci gururu, soluk benizli yabancılara duyduğu güvensizlik, kendi uzun bacaklı, ince, kaslı endamından aldığı zevk ve tatmin. Ama bunlar sadece artık tavırlar, zihninin standart demirbaşları. İçinde bulunduğumuz ana dair düşüncelerinin seviyesine henüz ulaşmadım. Yahya Lumumba'nın, üslubunu üzerime geçireceğim bu benzersiz bireyin temeline nüfuz etmedim henüz. Daha derine giriyorum. Aşağı indikçe psişik sıcaklığın bariz şekilde arttığını hissediyorum; belki dünyanın merkezindeki magma ateşlerine doğru yolunu kazan bir madencinin yüzeyden on kilometre sonra deneyimleyeceğiyle kıyaslanabilecek bir ısı akımı. Lumumba denen bu çocuğun için için kaynadığını anlıyorum. Çalkantılı ruhundan yükselen alev beni dikkatli olmam için uyarıyor, ama aradığım bilgiye henüz ulaşamadığımdan devam ediyorum. Eriyik ve kudurmuş bilinç akışı birdenbire müthiş bir güçle beni vurana kadar. *Siktiğimin Yahudisi bok kafalı piç Tanrım nasıl nefret ediyorum küçük kel orospu çocuğu beni sayfası üç buçuktan dolandırıyor onunla iyi bir Yahudi pazarlığı yapmalıyım dişlerini eline vermeliyim sömürgen herif zalim eğer Yahudi olsam bu kadar para istemezdi kesin zencilere ayrı bir tarifesi vardır Yahudi ticareti nasıl olurmuş göstersem ya dişlerini eline versem herifi alıp çöpe fırlatsam bu herifi yoksa şu siktiğimin ödevini kendim yazıp gününü göstersem mi ama olmaz hay sikiyim bu belayı anne ben yapamam Europaydes Sophokles Eiskilus bi bok bilmiyorum ki onlar hakkında aklım başka şeylerle dolu Rutgers maçı var teke tek saha topu bana ver seni koca kafalı hergele işte oldu zıpla ve tam ortaya Lumumba! bekleyin millet tam atış yaparken ona faul yapmışlar şimdi çizgiye gidiyor boylu poslu kendine güveni tam rahat bir oyuncu iki metre sekiz santim Columbia'nın bütün rekorlarını o kırdı*

topu bir iki kez sektiriyor ve basketi Lumumba bu akşam yine inanılmaz bir oyuna imza atıyor millet Europaydes Sophokles Eiskilus hayır ne sikime yarayacak onlar hakkında bir şey bilmem yazmam o yaşlı ölü Yunan puştlarının siyah bir adama ne faydası var siyahların yaşadıklarıyla ne ilgisi var ne ilgisi ne alaka benimle ne alaka Ancak Yahudilere onlar nereden bilecek dörtyüz sene kölelik nedir bizim aklımızda başka şeyler var onlar ne bilir ki hele buradaki bu bok kafalı piç ona yirmi kağıt saymak zorundaymışım çünkü onun yaptığı işi ben yapamam öyle mi kim demiş yapmak zorunda olduğumu ne faydası var bunların neden neden neden neden

Uğuldayan bir kazan. Sıcak dayanılmaz hale geliyor. Daha önce de bu kadar, hatta bundan çok daha hararetli zihinlerle temas kurduğum oldu, ama o zamanlar daha genç, daha güçlü, daha dayanıklıydım. Şimdi bu volkanik patlamayla baş edemiyorum. Bana duyduğu tiksintinin gücü, benim hizmetime ihtiyaç duyduğu için kendine duyduğu tiksintinin gücüyle katlana katlana artıyor. Bu çocuk tam bir nefret küpü. Ve benim zavallı, mecalsiz gücüm bunca nefreti kaldıramıyor. Beni aşırı yüklemeden kurtarmak için bir tür otomatik emniyet mekanizması giriyor devreye: Zihinsel reseptörler kendilerini kapayıveriyor. Yeni, tuhaf bir deneyim bu yük atma olayı benim için. Sanki bütün uzuvlar uykuya dalıyor, kulaklar, taşaklar, o sırada gözden çıkarılabilir her şey, geride sadece engebesiz bir gövde kalıyor. Girdiler azalıyor, Yahya Lumumba'nın zihni geri çekiliyor, artık benim için erişilmez ve kendimi, iradem dışında, baştaki nüfuz sürecini tersine çevirirken buluyorum, derken sadece en yüzeydeki kaçakları, bunlar da gidince bir tek yanımdaki varlığı imleyen gri, belli belirsiz aurayı hissediyorum. Her şey bulanık. Hepsi boğuk. *Bum*. Başladığımız yere geri döndük. Kulaklarım çınlıyor: ani sessizliğin eseri, gök gürültüsü kadar gürültülü bir sessizlik. Yokuş aşağı giden patikamda yeni bir aşama. Daha önce hiç kontrolü kaybedip bir zihinden düştüğüm olmamıştı. Şaşkın, harap bir halde yukarı bakıyorum. Yahya Lumumba ince dudaklarını sıkıca birbirine bastırmış; neler olup bittiğine dair hiçbir

fikri yok, hoşnutsuzlukla bana bakıyor. “On doları önceden alıyorum,” diyorum zayıf bir sesle. “Gerisini işi getirdiğim zaman ödüyorsunuz.” O da soğuk bir sesle bugün parası olmadığını, bursunun gelecek ayın başında yatacağını söylüyor. Verdiği sözle idare edecekmişim. İstemiyorsan yapma adamım. “Beşlik çıkar mı?” diye soruyorum. “Kaparo niyetine. Söz vermeniz yetmez. Benim de masraflarım var.” Ters ters bakıyor. Dikleşiyor. Tepemde dikilirken üç metre var gibi görünüyor gözüme. Bir şey demeden cüzdanından beş dolar çıkarıp elinde buruş buruş ettikten sonra yüzünde küçümseyen bir ifadeyle kucağıma atıyor parayı. O mağrur adımlarla uzaklaşırken, “9 Kasım sabahı burada görüşürüz,” diye bağırıyorum arkasından. Europaydes Sophokles Eiskilus. Dehşet içinde oturup, öğüren sessizliği dinliyorum ürpererek. *Bum. Bum. Bum.*

on iki

Daha göz alıcı, daha Dostoyevskivari anlarında David Selig gücünü bir lanet, akla hayale sığmaz bir günaha karşılık verilen vahşi bir ceza gibi düşünmekten hoşlanıyordu. Kabil'den kalan bir iz belki de. Bu özel yeteneğinin başına çok dert açtığı ortadaydı ama, daha makul düşünebildiği anlarda, yeteneğini bir lanet gibi görmenin rahatına fazla düşkün şımarık bir insanın melodramatik saçmalıkları olduğunu biliyordu Selig. Güç kendisine verilmiş ilahi bir hediyeydi. Güç insanı kendinden geçiren bir coşkunluk veriyordu ona. Güç olmadan hiçbir şeydi, aptal Yahudi'nin tekiydi, ama güç varken tanrıydı. Lanet mi şimdi bu? Çok mu korkunç bir şey? Gametle gamet birleştiğinde tuhaf bir şey olur ve şöyle der kader: Gel Selig Bebek, gel tanrı ol! Ve sen buna burun mu kıvırıyorsun? Sophokles seksen sekiz yaşında mı ne bedensel tutkularının yaptığı baskılardan daha uzun yaşadığı için ne kadar rahatladığını dile getirmişti. Nihayet zorba efendilerimden kurtuldum, demişti bilge ve mutlu Sophokles. Şu halde Sophokles'in, eğer ki Zeus ona geriye dönüp de hayatının bütün seyrini değiştirme şansı verseydi, hayat boyu iktidarsızlığa razı olacağını varsayabilir miyiz? Kendini kandırma Duvid: Bu telepati işi ne kadar ağzına sıçarsa sıçsın, ki epey feci sıçtı, onsuz bir dakika bile duramazsın. Çünkü güç aşırı bir zevk veriyor sana, kendinden geçiren bir coşkunluk.

Güç zevk ve coşkunluk veriyordu. Bütün Talmud'un tek ve net bir ifadeyle özetlenmiş hali. Faniler bir gözyaşı vadisinin içine doğar ve mümkün olan her anda hayatlarından olabildiğince keyif almaya çalışırlar. Bazıları haz peşinde koşarken başka başka şeylerden medet ummaya zorlanır; seks, uyuşturucu, içki, televizyon, sinema,

kumar, borsa, at yarışı, rulet masası, kırbaçlar, zincirler, kitapların ilk baskılarını toplamalar, Karayiplere seyahatler, Çin enfiye şişeleri, Anglo-Sakson şiirleri, lastik kıyafetler, profesyonel futbol maçları ve daha neler gibi. Ama o değildi, lanetli David Selig öyle değildi. David Selig'in tek yapması gereken, levazımı sonuna kadar açıp telepatik esintiyle sürüklenen düşünce dalgalarını büyük bir zevkle dinlemekti. Kılını bile kıpırdatmadan yüzlerce dolaylı yaşam sürdü Selig. Hazine dairesine binlerce ruhun avantasını yığdı. O coşkun zevk. Ama tabii bu coşkun ve zevkli kısım epey bir zaman önceydi.

En iyi yılları on dörtle yirmi beş yaş arasıydı. On dördünden önce, içine aldığı verilerden keyif alamayacak kadar naif, şekilsizdi. Yirmi beşinden sonraysa içinde büyüyen çoraklık, o ekşi yalnızlık hissi zevk alma kapasitesini köreltti. Ama on dörtle yirmi beş arası. O altın yıllar. Ah!

O zamanlar çok ama çok daha canlı ve berraktı. Bir gündüz düşü gibiydi hayat. Dünyasında duvarlar yoktu; her yere girebilir, her şeyi görebilirdi. Varlığın keskin aroması. Algının zengin özsularında demlenmiş. Selig kırkını geçinceye dek yıllar içinde görüntü netliği ve alan derinliği açısından neler kaybettiğini fark etmedi. Otuzlarının ortasına gelinceye kadar gücü hissedilir şekilde sönmeye başlamamışsa da kemale erdiği ilk yıllardan itibaren yavaş yavaş zayıfladığı muhakkaktı, öyle azar azar azalmıştı ki Selig biriken kaybı fark edemedi. Ama değişim kesin, nicelikten ziyade nitelikseldi. Artık en iyi gününde aldığı girdiler bile ergenliğinden hatırladığı girdilerin keskinliğine yaklaşamıyordu. O uzak yıllarda güç ona şimdiki gibi sadece kafataslarının altında geçen konuşmalardan kesitlerle seyrek ruh kırıntıları değil, renklerden, dokulardan, kokulardan ve yoğunluklardan oluşan gösterişli bir evren sunuyordu: başka duyusal alımların sonsuzluğundan geçen bir dünya; zihnindeki küre şekilli, camsı ve parlak ekranda sırf onun keyfi için yakalanıp oynatılan bir dünya.

Örnek: Sıcak ve Brueghelvari bir kır manzarasında vakit öğleni az geçe insanı kaşındıran ağustos otlarına dayanmış yatıyor. Yıl 1950 ve Selig on beşinciyle on altıncı doğum gününün ortasında bir yerlerde sakin sakin takılıyor. Ses efektleri Maestro: Beethoven'ın Altıncısı yükseliyor usul usul, tatlı flütlerle oyunbaz pikololar. Güneş bulutsuz gökyüzünde salınıyor. Hafif bir rüzgar mısır tarlasını çevreleyen söğütleri uyandırıyor. Bebek mısır titriyor. Dere akıyor şırıl şırıl. Cırcırböceklerini duyuyor Selig. Bir sivrisineğin vızıltısını dinleyip hayvanın kendi çıplak, tüysüz, terden parlayan göğsüne sıfırlamasını izliyor sakince. Ayakları da çıplak; üstünde sadece soluk mavi dar kotu var. Taşra sefası süren şehir çocuğu.

Çiftlik Ellenville'den on iki mil uzaktaki Catskills'te. Sahipleri esmer tenli Teutonların bir kabilesi olan Schieleler. Yumurta üretip çeşit çeşit sebze ekip biçiyorlar ve yaz aylarında konuk evlerini taşra avuntusu arayan kentli Yahudi ailelere kiralayarak geçimlerine katkıda bulunuyorlar. Bu yılın kiracıları Brooklyn, New York'tan Sam ve Anette Stein ile kızları Barbara. Stein ailesi yakın aile dostları Paul ve Martha Selig'i oğulları David ve kızları Judith'le birlikte çiftlikte bir hafta geçirmeye davet etti. (Sam Stein'la Paul Selig, nihayetinde banka hesaplarını boşaltacak ve iki aile arasındaki dostluğu bitirecek bir ortaklığa girip televizyon seti yedek parçası toptancısı olmayı planlıyorlar. Zaten Paul Selig aptalca ticari girişimlere balıklama atlamaktan hayatı boyunca geri durmayacak.) Bugün ziyaretin üçüncü günü ve David öğleden sonra esrarengiz bir şekilde yapayalnız buluverdi kendini. Babası, Sam Stein'la birlikte günübirlik bir yürüyüşe çıktı. Yakındaki tepelerin dinginliğinde ticari hamlelerinin ayrıntılarını netleştirecekler. Hanımlar beş yaşındaki Judith'i de alıp arabayla Ellenville'in antika dükkanlarını keşfetmeye gittiler. Sonu gelmeyen günlük işlerle uğraşan ağzı sıkı Schieleler ile ilkokul üçüncü sınıftan lise yıllarına kadar David'le aynı sınıfta okuyan on altı yaşındaki Barbara Stein'dan başka kimse yok çiftlikte. David'le Barbara günü mecburen birlikte geçirecekler.

Belli ki Stein ve Selig ailelerinin, zürriyetleri arasında romantizm yeşereceğine dair dile getirilmemiş bir umutları var. Çok naif bir beklenti. Buram buram cinsellik kokan, kararınca güzel, koyu saçlı, ipek tenli, uzun bacaklı, sofistike ve sakin tavırlı Barbara David'den kronolojik açıdan altı ay, sosyal gelişim açısındansa üç dört yıl büyük. David'e özel bir antipati duyduğu söylenemez, ama onun tuhaf, rahatsız edici, uyumsuz ve itici olduğunu düşünüyor. Özel yeteneğinden haberi yok –kimsenin yok; David buna dikkat ediyor– ama yedi yıl boyunca yakından gözlem yapma fırsatı oldu ve çocukta bir bityeniği olduğunun farkında. Erkenden evleneceği (belki bir doktor, avukat ya da sigortacıyla) ve bir sürü bebek doğuracağı alnında yazan geleneksel bir kız ve David gibi karanlık ruhlu ve acayip biriyle arasında aşk doğma ihtimali zayıf. David bunu çok iyi biliyor ve Barbara öğlene doğru gelip de, "Beni soran olursa ormana yürüyüşe gittiğimi söyle," diyerek ortalıktan kaybolduğunda bırakın şaşırmayı rahatsız bile olmuyor. Kızın elinde ciltsiz bir şiir antolojisi var. Ama David buna kanacak değil. Kızın her fırsat bulduğunda on dokuz yaşındaki Hans Schiele'yle pompaya gittiğini biliyor.

Demek David kendi haline bırakıldı. Dert değil. Eğlenmek için kendine özgü yolları var. Bir süre çiftlikte gezinip tavuk kafesine ve biçerdövere baktıktan sonra sakin bir kır köşesine çörekleniyor. Zihin-filmleri zamanı geldi. Miskin miskin sallıyor oltasını. Güç yükselip aranmaya başlıyor. Ne okumalı, ne okumalı şimdi? Ah, bir temas hissi. Arayış içindeki zihni başka bir zihin düşürdü işte ağına, vızıldayan, küçük, loş ve yoğun bir zihin. Doğrusunu isterseniz bir an bu: David'in zihin teması insanlarla sınırlı kalmıyor. Tabii arıdan gelen çıktılar sözel yahut kavramsal değil. Eğer arı bir şey düşünebiliyorsa bile David bu düşünceleri tespit etmekten aciz. Bununla birlikte arının kafasına girebiliyor. Minik, tıkız, kanatlı ve tüylü olmanın nasıl bir şey olduğunu yoğun bir şekilde hissediyor. Arıların evreni ne kadar kuru: ne kadar kansız, susuz, kurak.

Havada süzülüyor David. Aniden alçalıyor. Yakından geçen bir kuştan paçayı kurtarıyor, kanatlı bir fil gibi azman görünüyor kuş. Polen yüklü şehvetli çiçeklerin kuytularına dalıyor David. Sonra tekrar havalanıyor. Dünyayı arının façetalı gözlerinden görüyor. Her şey binlerce parçaya bölünüyor; çatlak bir aynadan yansır gibi; ana renk gri ama köşelerde tuhaf tonlar dolaşıyor; bildiği renklere denk düşmeyen ara mavilerle sönük kırmızılar. Yirmi yıl sonrasının kelime dağarcığına sahip olsa bu etkinin feci şekilde uyuşturucu kafasına benzediğini söyleyecek. Ne var ki arının zihni sınırlı. David çabucak sıkılıyor. Böceği bir anda terk edip algılarını ağıla yönelterek bir tavuğun ruhuna kenetliyor. Yumurtluyor bu tavuk! İçinde ritmik kasılmalar, hem zevk hem acı verici, büyük ve zorlu bir boku vücuttan atmak gibi. Çılgınca gıdaklamalar. Kafesin pis kokusu, keskin, ağır. Her yerde fazla fazla saman hissi. Dünya bu kuşa çok karanlık ve donuk görünüyor. *Ikın. Ikın.* Oooh! Orgazmik bir heyecan! Yumurta kuluçkadan kayıp sağ salim yere iniyor. Tavuk sakinleşiyor, doğasının gereğini yerine getirmiş, tükenmiş. David bu esrime anında tavuğu terk ediyor. Bitişikteki ormanın derinliklerine dalıp bir insan zihni buluyor. İçine giriyor. Kendi türüyle kaynaşmak çok daha zengin, çok daha yoğun bir deneyim. Benliği hattın öbür ucundaki kişinin benliğine karışıyor; Hans Schiele'yle sevişen Barbara Stein bu. Kız çıplak; geçen yıl dökülen yapraklardan mürekkep bir halının üstünde yatıyor. Bacakları iki yana ayrılmış, gözleri kapalı. Teni terden nemli. Hans'ın parmakları kızın omuzlarının yumuşak etine gömülüyor ve sarı kirli sakalıyla sert yanakları kızın yanaklarına sürtünüyor. Ağırlığı kızın bağrını eziyor, göğüslerini düzleştirip ciğerlerini boşaltıyor. Kararlı hücumlar ve değişmeyen bir tempoyla kızın içine giriyor ve uzun, sert aleti yavaş yavaş, sabırla, tekrar tekrar kızı sarsarken kızın kasıklarından, aradaki mesafeden ötürü David'e ulaşana dek yoğunluğu azalan, girdap gibi bir heyecan dalgası yayılıyor. David kızın zihninden sert penisin hassas, yumuşak ve kaygan iç zarlara vuruşunu gözlemliyor.

Kızın gürültüyle çarpan kalbini duyuyor. Hans'ın bacaklarını döven topuklarını fark ediyor. Kalçasında ve uyluklarında kendi sıvılarının kayganlığını hissediyor. Ve orgazmın baş döndürücü kasılmalarını duyumsamaya başlıyor şimdi. David kızın zihninde kalmaya uğraşıyor ama başaramayacağını biliyor: Boşalmak üzere olan bir insanın bilincine tutunmak vahşi bir ata binmeye çalışmak gibi. Kızın pelvisi kavislenip yükseliyor, tırnakları aşığının sırtına batıyor can havliyle, başı bir yana dönüyor, nefessiz kalıyor ve tam zevkten patlayacakken David'i dizginleri boşalan zihninden atıveriyor. David kısacık bir yolculuktan sonra Hans Schiele'nin heyecansız ruhuna giriyor; Hans bu bakir röntgenciye kısa bir süreliğine de olsa Barbara Stein'ın fırınındaki ateşi körüklemenin nasıl bir şey olduğunu deneyimleme fırsatı veriyor farkında olmadan, sok, bir daha sok, bir daha sok, bir daha sok, kızın içindeki kaslar son haddinde irileşen sopayı sımsıkı sarıyor ve sonra neredeyse anında Hans'ın coşarak yaklaşan orgazmının ilk gıcıklanmaları geliyor. Bilgiye aç David bütün gücüyle dayanıp orgazmın kargaşası boyunca hatta kalmayı umuyor, ama olmuyor, yine tekmeyi yiyor, kontrolsüz bir şekilde düşüyor ve dünya baş döndürücü renk girdaplarıyla döne döne onu ardında bırakıyor, derken çıt! Yeni bir barınak buluyor. Burada her şey sakin. Karanlık ve soğuk bir ortamda süzülüyor şimdi. Ağırlığı yok; bedeni uzun, zayıf ve kıvrak; zihni neredeyse bir boşluk, ama içinde düşük seviyeli, belli belirsiz, titrek, serin algılar seğiriyor. Bir balığın zihnine girmiş olmalı, belki bir alabalığın. Hızla akan dereyle aşağılara süzülürken hareketlerinin akıcılığından, yumuşaklığından ve yüzgeçlerini yalayan buz gibi soğuk saf suyun lezzetli dokusundan zevk alıyor. Çok az görebiliyor, koku dersen daha da az; bilgi ona pullarında hissettiği küçük darbeler, minik yön değişimleri ve müdahaleler şeklinde geliyor. Gelen her bilgi parçasına kolaylıkla tepki verip kah bir kayanın sivri ucundan kaçmak için sağ sol yapıyor, kah hızlı bir alt akıntı yakalamak için yüzgeçlerini çırpıyor. Süreç gerçekten

büyüleyici, ne var ki balığın kendisi biraz donuk bir yol arkadaşı. David alabalıklık deneyimini iki üç dakika tattıktan sonra fırsatını bulur bulmaz büyük bir memnuniyetle daha kompleks bir zihne atlıyor. Huysuz ihtiyar George Schiele bu, Hans'ın babası. Mısır tarlasının uzak bir köşesinde çalışıyor. David, Schieleler'in en yaşlısı olan bu adamın zihnine daha önce girmedi. Nemrut ve ürkütücü bir karakter, altmışını devirmiş, az konuşuyor ve çiftliğin bütün günü alan işlerini görürken geniş çeneli yüzü çatık kaşlı, soğuk ve sert bir ifadede donup kalmış gibi somurtuyor. David ara ara adamın toplama kampına atılanlardan biri olup olmadığını merak ediyor, Schieleler'in Amerika'ya 1935'te geldiğini biliyor oysa. Çiftçinin yaydığı aura öyle nahoş ki David şimdiye kadar ona hiç bulaşmadı, ama alabalık yüzünden sıkıntıdan patlamak üzere olduğundan Schiele'ye kayıyor, anlaşılmaz Almanca düşüncelerin yüzdüğü kalın katmanları geçip çiftçinin ruhunun bodrum katına, özünün yaşadığı yere iniyor. Şaşkınlık: ihtiyar Schiele bir mistikmiş meğer, bir esrik! Haşinlik yok burada. Karanlık ve Luthervari bir kindarlık yok. Safi Budizm bu: Schiele tarlalarının bereketli topraklarında durmuş, ayağı yerde sağlam, çapasına dayanarak evrenle bütünleşiyor. Ruhu Tanrı'yla dolup taşıyor. Şeylerin, her şeyin birliğine dokunuyor. Gökyüzü, ağaçlar, toprak, bitkiler, dere, böcekler, kuşlar –her şey bir aslında; her şey kesintisiz bir bütünün parçası ve Schiele bu bütünle mükemmel bir uyum içinde. Nasıl olabilir bu? Bu kadar sevimsiz, bu kadar kapalı bir adam kendi derinliklerinde nasıl böyle büyük sevinçlerle oynaşabilir? Neşesini bir hissedin! Duyuları her yanını sarıyor! Kuş cıvıltıları, güneş ışığı, çiçek ve çapalanmış toprak kokusu, sivri uçlu yeşil mısır saplarının hışırtısı, terin kızarmış, derin oluklu boyundan aşağı damlaması, gezegenin eğimi, dolunayın kendini vaktinden önce belli eden pofuduk hatları –binlerce haz sarmalıyor bu adamı. David aldığı zevki paylaşıyor onunla. Zihninde hürmet ve huşu içinde diz çöküyor. Ulu bir ilahi bu dünya. Schiele eylemsizliğini bozarak çapasını indirip kaldırmaya başlıyor;

iri kaslar gerilirken metal çapa toprağı kazıyor, her şey olması gerektiği gibi, hepsi ilahi bir plana hizmet ediyor. Böyle mi geçiyor Schiele'nin günleri? Böyle bir mutluluk mümkün mü? David gözlerinin dolduğunu hissedip şaşırıyor. Bu alelade, dar kafalı adam bu zarif maneviyatla yaşıyor. Aniden yüzü düşen ve adamı içten içe kıskanan David zihnini ondan koparıyor, hızla döndürüp ormana yöneltiyor ve yeniden Barbara Stein'a iniyor. Barbara sırtüstü yere uzanmış, terden yapış yapış, tükenmiş. Kızın burun deliklerinden ekşimeye başlamış meni kokusu alıyor David. Kız elini tenine sürtüp üstüne yapışan yaprak ve çimen parçalarını silkeliyor. Yumuşayan meme uçlarına dokunuyor tembelce. Zihni yavaş, donuk, neredeyse alabalığınki kadar boş şu anda: Seks bütün kişiliğini emip kurutmuş sanki. David Hans'ın zihnine kayıp onun da daha iyi durumda olmadığını görüyor. Barbara'nın yanında uzanan ve harcadığı onca efordan sonra hâlâ kesik kesik soluyan delikanlı uyuşuk ve depresif. İşini bitirmiş, şimdi arzudan eser yok içinde; uyku bastırmış bir halde biraz önce sahip olduğu kızı süzerken farkında olduğu tek şey vücut kokularıyla kızın saçının dağınıklığı. Zihninin daha üst katmanlarında ara ara sarsak bir Almancayla kesilen İngilizce bir düşünce var; bitişikteki çiftlikte yaşayan ve Hans'a ağzıyla Barbara'nın yapmayı reddettiği şeyi yapmaya söz veren o kızı düşünüyor istekle. Cumartesi günü onunla görüşecek. Zavallı Barbara, diye düşünüyor David, şu anda Hans'ın aklından geçenleri bilse ne derdi acaba. Aylak aylak iki zihin arasında köprü kurmaya çalışıyor, düşüncelerin birbirine akabileceği şeklinde muzip bir umutla iki zihne birden giriyor, ama arayı yanlış hesaplayıp kendini, Hans'la teması koparmadan, esrik bir mutluluğa dalmış ihtiyar Schiele'nin zihninde buluyor yine. Babayla oğul, yaşlıyla genç, rahiple kafir. David ikili teması sürdürüyor kısa bir an daha. Ürperiyor. Muazzam bir hisle, hayatın bütünlüğüyle doluyor içi.

O yıllarda hep böyleydi işte: sonsuz bir *trip,* rengarenk bir yolculuk. Ama her türlü güç çürür. En güzel hayallerin rengi atar zamanla. Grileşir dünya. Entropi bizi alt eder. Solar her şey Gider. Her şey ölür.

on üç

Judith'in karanlık, dağınık dairesinden kekremsi kokular taşıyor. Mutfaktan gelen sesleri duyuyorum; pür telaş baharat boşaltıyor tencereye: acı pul biber, keklikotu, tarhun, karanfil, sarımsak, toz hardal, susam yağı, köri tozu, kimbilir daha neler. Yanar ateş, kaynar kazan.[16] Judith'in ünlü acı spagetti sosu; biraz Meksika, biraz Sichuan, biraz Madras, biraz da safi Judith mutfağından mürekkep esrarengiz bir karışım. Mutsuz kız kardeşim pek evcimen bir tip değildir ama bildiği bir iki çeşit yemeği de inanılmaz güzel yapar. Öyle ki, spagettisinin ünü üç kıtaya yayıldı bile; hatta sırf akşam yemeğine kalma hakkı kazanmak için onunla yatan erkekler olduğuna kalıbımı basarım.

Beklenmedik bir şekilde erken, konuştuğumuz vakitten yarım saat önce geldiğim için Judith'i hazırlıksız yakaladım, üstünü bile değiştirmemiş; dolayısıyla o yemeği hazırlarken ben kendi başımayım. "Kendine bir içki alsana," diye sesleniyor. Büfeye gidip bir fırtlık siyah rom koyduktan sonra buz almak için mutfağa gidiyorum. Judith üstünde sabahlığı ve kafasında saç bandıyla deli gibi oradan oraya koşturup nefes nefese baharat seçiyor. Her şeyi son sürat yapıyor. "On dakikaya geliyorum," diyor karabiber değirmenine uzanırken. "Çocuk başını ağrıtıyor mu?"

Yeğenimden bahsediyor. Cennetteki babamızın anısına adını Paul koydu, ama ona asla bu şekilde seslenmiyor, sadece 'bebek' veya 'çocuk' diyor. Yeğenim dört yaşında. Boşanmış aile çocuğu; annesi gibi gergin ve sinirli olmaya mahkum. "Hiç rahatsız etmiyor," diyerek oturma odasına dönüyorum.

Daire şu eski, devasa West End işlerinden biri; ferah ve yüksek tavanlı. Sırf civardaki buna benzer evlerde sürüsüyle eleştirmen, şair, oyun yazarı ve koreograf yaşadığı için entelektüel bir havası var. West End Bulvarı'na bakan çok sayıda penceresiyle kocaman bir oturma odası, resmi bir yemek odası, büyük bir mutfak, ebeveyn yatak odası, çocuk odası, hizmetçi odası, iki de banyo. Hepsi Judith ve yavrusunun. Kira astronomik, ama Judith idare ediyor. Eski kocasından her ay bin dolardan fazla nafaka alıyor ve kendisi de editörlük ve çevirmenlik yaparak mütevazı ama makul bir para kazanıyor; bunun haricinde Wall Street'te çalışan bir kırığının birkaç sene önce, ebeveynimizin şaşırtıcı ölçüde yüklü çıkan birikiminden miras kalan payla zekice aldığı hisse senedi portföyünden de küçük bir geliri var. (Benim payıma düşen para biriken borçlarımı temizlemeye gitti; haziranda yağan kar gibi hemen eridi hepsi.) Mekan yarı 60'ların Greenwich Village tarzıyla, yarı da 70'lerin Kent Şıklığı modasıyla döşenmiş: bir yanda siyah ayaklı lambalar, gri telli tasarım sandalyeler, kırmızı kiremitten kitaplıklar, ucuz baskılar, üstü mum kaplı Chianti şişeleri; bir yanda deri koltuklar, Hopi çömlekleri, saykedelik serigrafiler, cam sehpalar ve devasa bir kaktüs. Bin dolarlık ses sisteminden Bach'ın klavsen sonatları tıngırdıyor. Abanoz koyuluğunda ve ayna parlaklığındaki zemin, kalın ve cafcaflı kilimlerin arasından ışıldıyor. Bir duvara kırık kapaklı ciltsiz kitaplar yığılmış. Karşısında henüz açılmamış iki tahta kasa duruyor, tüccarından yeni gelen şaraplar. Güzel bir hayat sürüyor kız kardeşim burada. Güzel ve sefil.

Çocuk güvensiz gözlerle beni izliyor. Beş altı metre uzağımda, pencerenin kenarında oturmuş karmaşık bir plastik oyuncağı kurcalıyor gibi görünse de her hareketimi gözlüyor. Annesi gibi esmer, ince, uzun ve gergin bir çocuk, soğuk, mesafeli. Birbirimizden hoşlanmıyoruz. Daha önce zihnine girdim ve hakkımda ne düşündüğünü biliyorum. Ona göre annesinin hayatına giren sürüsüyle erkekten biriyim, habire yatıya kalan sayısız dayı-amca

vekilinden pek farkı olmayan gerçek bir dayı; galiba beni annesinin diğerlerinden daha sık ortaya çıkan sevgililerinden biri sanıyor. Anlaşılabilir bir hata. Ama diğerlerine sadece annesinin ilgisini onlarla paylaşmak zorunda kaldığı için kızarken, bana daha çok annesine acı verdiğimi düşündüğü için soğuk bakıyor; benden annesinin hatırına nefret ediyor. Judith'le aramızdaki ilişkiyi şekillendirip tanımlayan onlarca yıllık düşmanlıklar ve gerilimler ağının farkında olması çok zekice. Kısacası ben bir düşmanım. Elinde olsa, bağırsaklarımı elime verirdi.

İçkimi yudumlayıp Bach dinlerken çocuğa samimiyetsiz gülücükler atıp spagetti sosunun aromasını içime çekiyorum. Güç bugün neredeyse tamamen hareketsiz; buradayken pek kullanmamaya çalışıyorum zaten, ama denesem de bir şey çıkmayacağı belli. Bir süre sonra Judith mutfaktan çıkıyor ve oturma odasından ışık hızıyla geçerken, "Ben giyinirken odama gel de konuşalım Duv," diyor. Peşinden yatak odasına gidip yatağa oturuyorum; kıyafetlerini alıp bitişikteki banyoya giriyor. Kapı üç beş santim aralık. Onu son çıplak gördüğümde yedi yaşındaydı. "Gelmene sevindim," diyor.

"Ben de."

"Ama çok bitkin görünüyorsun."

"Sadece açım Jude."

"Yemek beş dakikaya hazır." Akan suyun sesi. Bir şey daha söylüyor; musluğun sesi sesini bastırıyor. Miskin miskin yatak odasına bakınıyorum. Dolabın kulpundan Judith'in olamayacak kadar büyük beyaz bir erkek gömleği sarkıyor gelişigüzel Komodinin üstünde okul kitabı kılıklı iki şişko kitap var, *Analitik Neroendokrinoloji* ve *Termoregülasyon Fizyolojisi üzerine Çalışmalar.* Judith'in okuyacağı türden kitaplar değil. Belki Fransızcaya çevirecektir iş için. Biri 1964'te ötekiyse 1969'da basılmış olmasına rağmen ikisinin de yeni nüshalar olduğunu fark ediyorum. İkisi de aynı yazarın elinden çıkma: Doç. Dr. K. F. Silvestri.

“Tıp okumaya mı başladın görüşmeyeli?”

“Kitapları mı diyorsun? Onlar Karl’ın.”

Karl mı? Yeni bir isim daha. Dr. Karl F. Silvestri. Judith’in zihnine hafifçe dokunup adamın imgesini çıkarıyorum: uzun boylu, iriyarı, ciddi suratlı bir adam, geniş omuzlar, güçlü, gamzeli çene, kırlaşan yele gibi saçlar. Ellilerinde olduğunu tahmin ediyorum. Judith yaşlı erkekleri sever. Ben zihnini yağmalarken Judith adamı anlatıyor. Yeni ‘arkadaşım’, çocuğun son ‘amcasını’. Columbia Tıp Merkezi’nde çok önemli biriymiş, insan bedeni konusunda gerçek bir uzmanmış. Sanırım buna Judy’nin bedeni de dahil. Yirmi beş yıllık evliliğini yeni bitirmiş. A-ha! Kafaları karışıkken tavlıyor adamları demek. Üç hafta önce ortak bir psikanalist arkadaşları aracılığıyla tanışmışlar. Şimdiye dek sadece dört veya beş kez görüşmüşler: Adam hep meşgul, bir o hastanede bir bu hastanede toplantılar, seminerler, konsültasyonlar. Judith bana erkeklere ara verdiğini, belki de karşı cinsten hepten vazgeçtiğini söyleyeli çok olmadı. Durum öyle görünmüyor ama. Eğer adamın kitaplarını okumaya çalışıyorsa bu iş ciddi demektir. Zira kitaplar bana gayet anlaşılmaz görünüyor, olduğu gibi grafik, istatistik tabloları ve Latince terminoloji.

Banyodan üstünde mor, parlak bir pantolon ceket takımı ve kulaklarında ona yirmi dokuzuncu doğum gününde hediye ettiğim kristal küpelerle çıkıyor. Buraya her gelişimde bizi birbirimize bağlayacak küçük bir duygusal etki yaratmaya çalışır; bu akşam görevi küpeler üstlenmiş. Biz eski nefretlerimizi gömdüğümüz bahçenin üzerinde parmak uçlarımızda dolaşırken dostluğumuza bir nekahet havası hakim son günlerde. Kucaklaşıyoruz; ağabey-kardeş sarılması. Hoş bir parfüm. “Hoşgeldin,” diyor. “Geldiğinde çok paspaldım, kusura bakma.”

“Benim hatam. Erken geldim. Paspal da değildin ayrıca.”

Beni oturma odasına geçiriyor. Kendini güzel taşır Judith. Güzel kadındır; uzun ve incecik; koyu renk saçları, esmer teni, sert

elmacık kemikleriyle egzotik bir tipi var. Zayıf ve şehvet uyandıran kadınlardan. Eğer ince dudaklarında ve zeki, parlak gözlerinde bir zalimlik olmasaydı çok seksi olduğu söylenebilirdi sanırım; ama boşanma ve memnuniyetsizlikle geçen son yıllarda daha da yoğunlaşan bu zalimlik insanları kaçırıyor. Düzine düzine adamla yattı, ama aşk eser miktarda. Senle ben, kardeşim, senle ben. Hık demiş burnundan düşmüş denir ya.

O sofrayı kurarken ben içkisini hazırlıyorum, her zamankinden, üç buzlu Pernod. Neyse ki çocuk önden yemiş yemeğini. Onunla aynı sofraya oturmaktan nefret ediyorum. Şimdi plastik bir zımbırtıyla oynayıp dururken arada bir bana gıcık bakışlar atmayı ihmal etmiyor. Judith'le ben kokteyl bardaklarımızla kadeh kaldırıyoruz, çok teatral. Soğuk bir gülücük bulup buluşturuyor kardeşim. "Şerefe," diyoruz. Şerefe.

"Yeniden şehir merkezine taşınsan ne güzel olur," diyor. "Daha sık görüşürüz."

"Oralar daha ucuz. Hem daha sık görüşmek istediğimizden emin miyiz?"

"Birbirimizden başka kimimiz var ki?"

"Senin Karl'ın var."

"Ne o ne de bir başkası *benim.* Çocuğumdan ve ağabeyimden başka kimsem yok benim."

Beşiğindeyken onu öldürmeye çalıştığım zaman geliyor aklıma. Bundan haberi yok. "Biz gerçekten dost muyuz Jude?"

"Artık öyleyiz. En sonunda."

"Geçen yıllarda birbirimize pek düşkün değildik."

"İnsanlar değişir Duv. Büyür. Ben salağın tekiydim, tam bir gerzektim, kendime öyle gömülmüştüm ki, etrafımdakilere nefretten başka verecek bir şeyim yoktu. Ama geçti bitti. Eğer sözüme inanmıyorsan zihnime bak da gör."

"Orayı karıştırmamdan pek hoşlanmıyorsun."

“Hadi, durma,” diyor. “İyice bak ve sana karşı hislerimin değişip değişmediğini gör.”

“Hayır. Bakmasam daha iyi.” Kendime bir tek daha rom alıyorum. El biraz titriyor. “Spagetti sosunu kontrol etmen gerekmiyor mu? Belki taşmıştır.”

“Taşsın. İçkimi bitirmedim daha. Duv, hâlâ sıkıntı yaşıyor musun? Yani gücün konusunda.”

“Evet. Eskisinden de beter durumda.”

“Sence ne oluyor?”

Omuzlarımı silkiyorum. Aman da ne umursamazım. “Gücü kaybediyorum, hepsi bu. Saç dökülmesi gibi galiba. Gençken gür, sonra giderek azalıyor ve sonunda hiç kalmıyor. Siktir et. Hiçbir işime yaramadı zaten.”

“Ciddi olamazsın.”

“Bana ne faydası oldu Jude? Tek bir şey söyle?”

“Seni özel biri yaptı. Seni benzersiz kıldı. Diğer her şey ters gitse bile o hep cepteydi; insanların zihnine girebilmene, görülmeyeni görebilmene, insanların ruhlarına yaklaşabilmene güvendin hep. Tanrı’dan bir hediye.”

“İşe yaramaz bir hediye. Küçük sirklerde iş bulmak için birebir.”

“Seni daha dolu bir insan yaptı. Daha karmaşık, daha ilginç. Onsuz gayet sıradan biri olabilirdin.”

“Asıl onunla gayet sıradan biri oldum. Bir hiçim ben, sıfırım. Güç olmasaydı depresif bir hiç yerine mutlu bir hiç olabilirdim.”

“Kendine çok fazla acıyorsun Duv.”

“Kendime acımak için çok fazla sebebim var. Biraz daha Pernod?”

“Hayır, teşekkürler. Yemeğe bakayım. Şarapları koyar mısın?”

Mutfağa gidiyor. Ben şarap işiyle ilgileniyor, sonra da salata kasesini masaya taşıyorum. Çocuk arkamda o tuhaf olgun bariton sesiyle alaycı, saçma heceler mırıldanıyor. Algımın yerlerde olduğu

bu halimle bile çocuğun kafatasımın arkasına işleyen soğuk nefretinin baskısını hissedebiliyorum. Judith elinde yüklü bir tepsiyle geri dönüyor: spagetti, sarımsaklı ekmek, peynir. Masaya otururken sıcak bir gülümseme var yüzünde, samimi olduğu belli. Şarap kadehlerimizi tokuşturuyoruz. Bir iki dakika konuşmadan yemek yiyoruz. Spagettiyi övüyorum. Sonunda, "Biraz da ben senin zihnini okuyayım mı Duv?" diye soruyor.

"Nasıl istersen."

"Gücünün kaybolmasından memnun olduğunu söylüyorsun. Beni mi kandırıyorsun yoksa kendini mi? Çünkü birini kandırmaya çalıştığın çok açık. Gücü kaybetme fikrinden nefret ediyorsun aslında, değil mi?"

"Biraz."

"Çok, Duv"

"Tamam, çok. Arada kaldım. Bir yandan tamamen yok olmasını istiyorum. Tanrım, keşke hiç olmasaydı. Ama öte yandan, onu kaybedersem ben ne olacağım? Onsuz kimim ben? Kimliğim nerede? Zihin Okuyan Selig'im ben, öyle değil mi? Müthiş Mental Adam! Eğer o olmayı bırakırsam, sonra... beni anlıyor musun Jude?"

"Evet. Yüzünden acı akıyor. Çok üzgünüm Duv"

"Ne için?"

"Kaybettiğin için."

"Gücü senin üstünde kullandığımda benden ölesiye nefret ediyordun ama, öyle değil mi?"

"O farklı. Uzun zaman önceydi bir kere. Şimdi neler yaşadığını anlıyorum. Kaybın sebebine dair hiçbir fikrin var mı?"

"Hayır. Yaşlanma fonksiyonudur muhtemelen."

"Yok olmasını engellemek için yapılabilecek bir şey var mı?"

"Sanmıyorum Jude. Bırak şimdi nasıl besleyeceğimi, en başta neden böyle bir yeteneğim olduğunu bile bilmiyorum. Nasıl işlediğini bilmiyorum. Kafamda olan bir şey işte, genetik bir sürpriz,

doğuştan var olan, çil gibi bir şey. Çillerin solmaya başlasa ve sen de bunu istemesen kalmalarını sağlamanın bir yolunu bulabilir misin?"

"Kendini hiç inceletmedin, değil mi?"

"Hayır."

"Neden?"

"İnsanların beynini eşelemesi fikrinden senin gibi ben de hoşlanmıyorum," diyorum yumuşak bir sesle. "İnceleme konusu olmak istemiyorum. Dikkat çekmemeye çalıştım hep. İnsanlar gücümü öğrenirlerse beni dışlarlar. Linç ederler. Kendimle ilgili gerçeği kaç kişiye açık açık itiraf ettiğimi biliyor musun? Bütün hayatım boyunca kaç kişiye söylediğimi?"

"On, on iki?"

"Üç," diyorum. "Ve elimde olsa onlara da söylemezdim."

"Üç mü?"

"Önce sen. Başından beri şüpheleniyordun sanırım, ama on altı yaşına gelene kadar emin olamadın, hatırlıyor musun? Sonra, artık görüşmediğim Tom Nyquist adında biri. Ve yine artık görüşmediğim Kitty diye bir kız."

"Ya şu uzun boylu kumral?"

"Toni mi? Ona hiç açıkça söylemedim. Saklamaya çalıştım. Dolaylı yoldan öğrendi. Bu şekilde bir sürü insan öğrenmiş olabilir. Ama ben sadece üç kişiye söyledim. İnsanların gözünde ucube olmak istemiyorum. O yüzden kaybolsun, ölsün daha iyi. İsabet olur."

"Ama kalsın da istiyorsun."

"Hem kalsın, hem gitsin istiyorum."

"Bu bir çelişki."

"Kendimle çelişiyor muyum? Tamam, peki, çelişiyorum. İçim büyük. Çokluklar, kalabalıklar var içimde. Ne diyebilirim Jude? Sana doğru olan ne söyleyebilirim?"

"Acı çekiyor musun?"

"Kim çekmiyor ki?"

“Gücü kaybetmek iktidarsızlaşmak gibi neredeyse, değil mi Duv? Bir zihne uzanmak ve ona bağlanamadığını görmek. O temasta insanı kendinden geçiren bir zevk olduğunu söylemiştin bir seferinde. O bilgi seli, o dolaylı deneyim. Ve şimdi eskisi kadarını alamıyorsun, hatta bazen hiçbir şey çıkmıyor. Zihninde hareketlenme olmuyor. Bunu hiç cinsel bir metafor gibi görüyor musun?”

“Bazen.” Ona biraz daha şarap koyuyorum. Bir iki dakika konuşmadan hapır hupur spagetti yiyip arada bir birbirimize belli belirsiz gülümsüyoruz. İçimde neredeyse bir sıcaklık hissediyorum ona karşı. Bana bir sirk hayvanı gibi davrandığı onca yıldan sonra onu bağışlamışım gibi. *Seni sinsi orospu çocuğu Duv, beynimden uzak dur yoksa seni öldürürüm! Seni röntgenci. Dikizci. Uzak dur benden, uzak dur.* Nişanlısıyla tanışmamı istememişti. Yattığı diğer adamlar hakkında konuşurum diye korktuğundan herhalde. *Keşke bir gün bir çukurda gebersen Duv, bütün sırlarım da içinde çürüse.* Çok uzun zaman oldu. Belki artık birbirimizi biraz seviyoruz Jude. Birazcık, ama sen benim seni sevdiğimden çok seviyorsun beni.

“Orgazm olamıyorum,” diyor birdenbire. “Eskiden neredeyse her seferinde boşalırdım. Ateşli Judith’tim ben. Ama aşağı yukarı beş yıl önce, evliliğim çatırdamaya başladığı sıralarda bir şey oldu. Alt tarafta bir kısa devre. Beş seferde bir gelmeye başladım, sonra on seferde bir. Etkilenme, karşılık verme yeteneğimin elimden kayıp gittiğini hissediyordum. Öylece yatıp olmasını bekliyordum, tabii bu beklenti tadımı iyice kaçırıyordu. Sonra hiç boşalamaz oldum. Durum hâlâ aynı. Üç yıldır bir kez bile orgazm olmadım. Boşandığımdan beri üç aşağı beş yukarı belki yüz adamla yatmışımdır ve hiçbiri beni boşaltamadı. Üstelik bazıları hakikaten damızlıktı, boğa gibilerdi. Karl’ın üzerimde çalışacağı şeylerden biri de bu. Yani neler yaşadığını anlıyorum Duv. Başkalarıyla en iyi temas kurma yolunu kaybetmenin nasıl bir şey olduğunu biliyorum. Yavaş yavaş kendinle de teması kaybetmenin. Kendi zihninde bir

yabancı olmanın." Gülümsüyor. "Bunları biliyor muydun? Yatakta yaşadığım sıkıntıları?"

Kısacık bir an tereddüt ediyorum. Kız kardeşimin gözlerindeki buz gibi bakış onu ele veriyor. Saldırganlık. İçindeki hınç. En sevecen olmaya çalıştığı anda bile nefret etmekten alamıyor kendini. Ne kadar hassas, ne kadar kırılgan ilişkimiz. Evlilik gibi bir şeyin içinde kilitli kalmışız sanki, Judith'le ben, koltuk değnekleriyle ayakta kalan eskimiş, tükenmiş bir evlilik. Aman neyse ne. "Evet," diyorum. "Biliyordum."

"Ben de öyle düşünmüştüm. Beni didiklemeyi hiç bırakmadın." Yüzündeki tebessümden nefret dolu bir neşe akıyor şimdi. Gücümü kaybettiğim için mutlu. Rahatlamış. "Sana her zaman sonuna kadar açığım Duv."

"Endişelenme, yakında kapanacaksın." Ah, seni sadist kaltak! Nasıl da güzel eziyorsun beni. Ve senden başka kimsem yok. "Biraz daha spagettiye ne dersin Jude?" Kardeşim. Kardeşim. Kardeşim.

on dört

Yahya Lumumba
Beşeri Bilimler 2A, Dr. Katz
10 Kasım 1976

Aiskhylos, Sophokles ve Euripides'te 'Elektra' Teması

Aiskhylos, Sophokles ve Euripides'te "Elektra" motifinin kullanımı tiyatroya dair çeşitli yöntem tartışmalarına ve saldırılara konu olmuştur. Aiskhylos'un *Khoiphoroi*'siyle Sophokles'le Euripides'in *Elektra*'larında olay örgüsü temel olarak aynıdır: Cinayete kurban giden Agamemnon'un sürgüne yollanan oğlu Orestes, memleketi Miken'e geri döndüğünde karşısında kız kardeşi Elektra'yı bulur. Elektra Orestes'i Troy seferi dönüşünde babalarını katleden Klytaimnestra'yı ve Aighistos'u öldürüp intikam almaya ikna eder. Bununla birlikte, her bir oyun yazarının olay örgüsünü ele alış şekli büyük ölçüde değişkenlik gösterir.

Aiskhylos kendinden sonraki rakiplerinin aksine, öncelikle Orestes'in işlediği suçun etik ve dini boyutları üzerinde durur. *Khoiphoroi*'deki karakterler ve motivasyon, gülünçlüğe çanak tututacak ölçüde basittir; öyle ki daha dünyaperest bir yazar olan Euripides kendi *Elektra*'sının son sahnesinde Aiskhylos'u tiye alır. Aiskhylos'un oyununda Orestes arkadaşı Pylades'le birlikte Agamemnon'un mezarına gidip bir sunu bırakır: saçından bir bukle. Onların sahneden çekilmesiyle mezarın başına matemli Elektra gelir. Saç buklesini fark edince bu buklenin 'babamın çocuklarından birinin saçına benzediğini' düşünür ve bu saçı mezara tuttuğu yasın

bir nişanı olarak Orestes'in bıraktığı hükmüne varır. Derken Orestes tekrar sahneye çıkar ve Elektra'ya kendini tanıtır. Euripides'in parodileştirdiği nokta, bir bukle saç üzerinden gelişen kimlik teşhisi sahnesindeki mantıksızlıktır.

Orestes, Apollon'un kahininin onu Agamemnon'un öcünü almakla görevlendirdiğini açıklar. Elektra uzun, şiirsel bir pasajla Orestes'i cesaretlendirir ve Orestes, Klytaimnestra'yla Aighistos'u öldürmeye gider. Klytaimnestra'ya Orestes'in ölüm haberini vermek üzere uzaklardaki Phocis'ten gelen bir elçi olduğunu söyleyerek saraya hileyle girer. İçeri girer girmez de önce Aighistos'u katleder, sonra da annesiyle yüzleşerek onu cinayetle suçlar ve öldürür.

Oyun, işlediği suç yüzünden deliren Orestes'in Furies'in kendisini takip ettiğini görmesi ve Apollon tapınağına sığınmasıyla sona erer. Üçlemenin mistik ve alegorik son bölümü *Eumenides*'te Orestes'in aklandığını görürüz.

Kısacası Aiskhylos'un oyundaki aksiyonunun inanırlılığıyla çok ilgilenmediği açıktır. *Oresteia* üçlemesi teolojik bir amaçla, tanrıların bir eve bir cinayetten doğan ve başka cinayetlerle sonuçlanan bir lanet göndermesi edimini incelemek üzere yazılmıştır. Aiskhylos'un felsefi dayanağı belki de şu cümlelerde yatar: 'Bilgiye giden mükemmel yolu ancak ve ancak Zeus gösterebilir: Zeus buyurur ki, insan bilgeliğe sadece terbiye edilmiş kederle ulaşabilir.' Aiskhylos ana katlinin dini ve psikolojik boyutlarına yoğunlaşmak adına tiyatro tekniklerini feda eder ya da, en azından, bunlara ikincil önem atfeder.

Euripides'in *Elektra*'sı ise Aiskhylos'un zıt kutbunda durur; aynı olay örgüsünü kullanmasına karşın daha zengin bir doku sunmak üzere ayrıntılara girip yenilikler yapar. Elektra ve Orestes Euripides'te daha ön plandadır: Elektra saraydan kovulup bir çiftçiyle evlenen ve intikam peşinde koşan yarı deli bir kadın, Orestes ise Miken'e arka kapıdan sızan, Aighistos'u alçakça arkadan bıçaklayan ve Klytaimnestra'yı üçkağıtla tuzağa düşüren bir

korkaktır. Aiskhylos'un aksine, Euripides teatral inandırıcılığı dert edinir. Aiskhylos'un son sahnesinin meşhur parodisini takiben, Orestes Elektra'ya kendini saç buklesi ya da ayak ölçüsüyle değil,

Off, hayır. Hayır, siktir, hayır. Bok gibi oldu bu. Yahya Lumumba bu sikiklikte bir şey yazar mıydı? Daha ilk cümleden itibaren şarlatanlık akıyor. Hem Yahya Lumumba Yunan trajedisini niye iplesin? Ben niye ipliyim? Hekabe'den[17] ona ne? Ondan Hekabe'ye ne? Otursun ağlasın mı Hekabe için? Bunu yırtıp yeniden başlayacağım. Zenci raconuyla caz yapçam adamım, o gevrek ritmi bulcam. Tanrım bir siyah gibi düşünmeme yardım et. Ama düşünemiyorum. Yapamıyorum. Yazamıyorum. Kusmak istiyorum. Ateşim çıkıyor galiba. Dur. Belki bir cigaranın faydası dokunur. Hah! Kafayı bulup tekrar denemeli. Bir nefes al şu dalgadan babalık. Biraz ruh kat içine. Seni ukala beyaz Yahudi piçi, içine biraz ruh kat dedim, duydun mu? Tamam, hadi. Şimdi bu Agamemnon denen herif var bi, önemli bir orospu çocuğu bu, tamam mı, en taşaklıları oymuş ama yine de ağzına sıçmışlar. Onun manitası Klytaimnestra şu Aighistos denen götü boklu orospu çocuğuyla işi pişiriyormuş ve bi gün düdüklüsüne demiş ki, Gel bebeğim, şu ihtiyar Agamo'yu harcayalım, senle ben, sonra sen kral ol, manyak vakit geçirelim. Agamo o ara savaş mavaş işleriyle uğraşıyomuş başka bi yerde, ama sonra biraz dinlenip yayılmaya eve gelmiş ve ne olduğunu anlamadan adamı bıçaklamışlar, cidden kesmişler, işi bitmiş. Sonra şu deli kaltak Elektra varmış, kaptın mı, moruk Agamo'nun kızı, adamı tahtalıya göndermelerine feci takmış, demiş ki kardeşine, hani şu Orestes'e, demiş ki, dinle Orestes, o iki orospu çocuğunu haklamanı istiyorum, bitir işlerini. Şimdi, bu Orestes denen herif bir süredir şehir dışındaymış, bi boktan haberi yokmuş ama...

İşte bu, adamım! Kaptın olayı! Şimdi devam et ve Euripides'in *deus ex machina*'yı nasıl kullandığını ve Sophokles'in gerçekçi tiyatro

tekniğinin katartik etkilerini açıkla. Hayhay. Malın tekisin sen Selig. Malın önde gidenisin.

on beş

Judith'e iyi davranmaya çalıştım. Nazik ve sevecen olmaya çalıştım, ama birbirimize duyduğumuz nefret aramıza girip durdu. O benim küçük kardeşim, diyordum kendime, tek kardeşim, onu daha çok sevmeliyim. Ama istemek yetmiyor. İnsan sevgiyi sadece iyi niyetin üstüne kuramıyor. Üstelik niyetim çoğunlukla o kadar da iyi değildi. En başından beri onu kendime rakip gördüm. Ben ilk çocuktum, huysuz ve sorunlu olandım. Her şeyin merkezinde ben olmalıydım. Tanrı'yla yaptığım anlaşmanın şartları böyleydi: Ben farklı olduğum için acı çekmeliydim ve acıma karşılık bütün evren benim etrafımda dönmeliydi. Ev halkına katılan bu bebek benim insan ırkıyla daha iyi bir ilişki kurmama yardım etmek için tasarlanmış bir tedavi malzemesinden başka bir şey değildi. Anlaşma böyleydi sonuçta: Birey olarak bağımsız bir gerçekliği olmaması gerekiyordu, kendine dair ihtiyaçları olmamalı, anne ve babamın sevgisini boşa akıtmamalıydı. O öylesine bir şey, bir mobilya parçasıydı. Ama buna kanmayacak kadar akıllıydım. Dedim ya, Judith'i evlat edindiklerinde on yaşındaydım. Sizin on yaşındaki ufaklıklarınız da aptal değil, on yaş büyük bir yaştır. Artık kendilerini bütün dikkatlerini sadece esrarengiz bir şekilde ciddi ve sorunlu oğullarına yöneltmek zorunda hissetmeyen ebeveynim ilgi ve sevgilerini –evet, özellikle sevgilerini– büyük bir hız ve rahatlamayla o karmaşıklıktan uzak, sevimli bebeğe transfer ettiler. Bebek her şeyin merkezindeki yerimi alacak, ben de modası geçmiş tuhaf bir eşyaya dönüşecektim. Kızmamak elimde değildi. Onu beşiğinde öldürmeye çalıştığım için suçlayabilir misiniz beni? Öte yandan, Judith'i hayatı boyunca bana bunca soğuk davranmaya iten şeyi de anlamışsınızdır. Şu saatten

sonra savunma yapmamın anlamı yok. Nefret döngüsünü ben başlattım. Ben başlattım, Jude, ben, ben, ben. Ama bu döngüyü sevginle kırabilirdin isteseydin. İstemedin.

1961 Mayıs'ında bir cumartesi günü öğleden sonra ailemi ziyarete gittim. O yıllarda metroyla yirmi dakika mesafede yaşamama rağmen eve pek uğramıyordum. Aile çemberinin dışında, bağımsız ve uzaktım; onlarla yeniden herhangi bir bağ kurmamak için elimden geleni yapıyordum. Bir kere ebeveynime karşı temelsiz bir düşmanlığım vardı: Neticede dünyaya bu şekilde gelmeme sebep olan şey onların sağı solu belli olmayan genleriydi. Tabii bir de küçümseyen bakışlarıyla beni büzüştüren Judith vardı. Aman ne güzel. Dolayısıyla melankolik anne telefonlarına katlanamaz hale gelinceye, içimdeki suçluluk duygusu beni yelkenleri indirmeye itinceye dek haftalarca, bazen aylarca eve uğramadığım oluyordu.

Eve gittiğimde Judith'in hâlâ odasında ve uyuyor olduğunu öğrenince sevindim. İyi de saat üç? Evet, dedi annem, dün gece biriyle randevusu vardı, çok geç döndü. Judith on altı yaşındaydı; sivilceli sıska bir çocukla lisenin basketbol maçını izlemeye, sonra da milk-shake içmeye gittiklerini hayal ettim. İyi uykular sevgili kardeşim, iyice uyu, hiç uyanma. Ne var ki Judith'in yokluğu beni üzgün, tükenmiş ebeveynimle dolaysız ve korumasız bir yüzleşmeye zorladı. Uysal ve donuk annem; bitkin, bıkkın babam. Hayatım boyunca sabit bir şekilde küçülmüşlerdi. Şimdi minicik görünüyorlardı. Neredeyse yok olacak gibi.

O evde hiç yaşamadım. Judith bebeklikten çıkar çıkmaz onunla aynı odayı paylaşmamız imkânsız hale geldiğinden, Paul'le Martha durumları el vermediği halde üç odalı bir evin masraflarını karşılamak için yıllarca didinmişlerdi. Ben üniversiteye girip de kampüs yakınlarında bir ev tutar tutmaz daha küçük ve ucuz bir daire buldular. Ebeveyn yatak odası girişin hemen sağında, Judith'in odasıysa uzun bir koridorun sonunda, mutfağı geçtikten sonra soldaydı; tam karşıda, babamın rüyada gibi dalgın dalgın oturup

Times'a göz attığı oturma odası vardı. Bugünlerde gazeteden başka bir şey okumuyordu. Önceleri zihni çok daha aktifti, şimdiyse donuk, bulanık bir yorgunluk sızdırıyordu yalnızca. Hayatında ilk kez doğru dürüst para kazanmaya başlamıştı; hatta işin sonunda cebi epey dolacaktı ama kendini fakirlik psikolojisine şartlamıştı bir kez: Zavallı Paul, sen acıklı bir hayal kırıklığısın, çok daha fazlasını hak ediyordun. Sayfaları çevirirken onun zihninden gazeteye baktım. Alan Shepard dün çığır açan yörünge altı uçuşunu yapıp ABD'nin insan taşıyan ilk uzay macerasının kahramanı oldu. ABD UZAYDA 115 MİL UZAĞA İNSAN FIRLATIYOR, diye bağırıyordu gazetenin manşeti. KAPSÜLÜN KONTROLLERİ SHEPARD'DA, 15 DAKİKALIK UÇUŞU RADYODAN NAKLEN. Babamla iletişim kurmanın bir yolunu arıyordum. "Uzay yolculuğuna ne diyorsun?" diye sordum. "Radyodan dinledin mi?" Omuz silkti. "Kimin umurunda. Saçmalık hepsi. Milletin vaktini de parasını da boşa harcıyorlar. ELIZABETH VATİKAN'DA PAPAYI ZİYARET EDİYOR. Şişko Papa John, besili bir rabbiye benziyor. JOHNSON ASYA'DA ABD'NİN ASKER KULLANIMINI GÖRÜŞMEK ÜZERE LİDERLERLE BULUŞACAK Sayfaları atlaya atlaya göz atmaya devam etti babam. ROKETLER İÇİN GOLDBERG'DEN YARDIM İSTEĞİ. KENNEDY ASGARİ ÜCRET TASARISINI İMZALADI. Hiçbir şey ilgisini çekmiyordu, KENNEDY'DEN GELİR VERGİSİ İNDİRİMİ SÖZÜ bile. Spor sayfalarında oyalandı biraz. Belli belirsiz bir ilgi titreşimi. CARRY BACK ÇAMUR YÜZÜNDEN 87. KENTUCKY DERBİSİNİN EN GÜÇLÜ FAVORİSİ. YANKEES SAHİLDEKİ AÇILIŞ MAÇINDA 21.000 İZLEYCİ ÖNÜNDE ANGELS'A KARŞI. "Derbide kimi tutuyorsun?" diye sordum. Başını salladı. "Ne anlarım ben atlardan?" dedi. Kalbi bir on sene daha atacak olsa da babamın aslında uzun süredir ölü olduğunu o gün anladım. Tepki vermeyi bırakmıştı. Dünya onu yenmişti.

Onu dalgın düşünceleriyle baş başa bırakıp annemle suya sabuna dokunmayan zorlama bir sohbete başladım. Perşembe günü

Hadassah'ın[18] okuma grubunda *Bülbülü Öldürmek*'i tartışacaklarmış. Ben o kitabı okumuş muyum? Okumadım. Neler yapıyormuşum son zamanlarda? Güzel bir film izlemiş miyim? *L'Avventura,* dedim. Fransız filmi mi, diye sordu. İtalyan, dedim. Konuyu anlatmamı istedi. Bir şey anlamadan sabırla dinledi. "Kiminle gittin sinemaya?" diye sordu. "Var mı görüştüğün güzel kızlar?" Bekar oğlum benim. Yirmi altı yaşına geldi, daha nişanlı bile değil. Bu gıcık soruyu uzun yılların deneyiminin getirdiği hünerle savuşturdum. Üzgünüm Martha. İstediğin torunları sana ben veremeyeceğim. Judith'i beklemek zorundasın; çok uzun sürmez, merak etme.

Annem, "Tavuğu haşlamam gerek," diyip ortalıktan kayboldu. Patlayacak kadar sıkılana dek babamla oturduktan sonra koridoru geçip tuvalete gittim. Judith'in odası tuvaletin yanında, kapısı aralıktı. İçeri baktım. Işıklar kapalı, panjurlar çekili; ama zihnine dokunduğumda uyanık olduğunu ve kalkmayı düşündüğünü öğrendim. Pekala, bir jest yap, arkadaşça davran Duvid. İncilerin dökülmez ya. Hafifçe kapıya vurdum. "Selam, ben geldim," dedim. "Girebilir miyim?"

Doğruldu, koyu mavi pijamalarının üstüne süslü püslü, beyaz bir sabahlık geçirdi. Esnemeler, gerinmeler. Normalde de gergin olan yüzü fazla uyumaktan şişmişti. Her zamanki alışkanlığımla zihnine girdiğimde orada yeni ve şaşırtıcı bir şey gördüm. Kız kardeşimin erotizm dünyasına açılışı. Önceki gece. Hepsi oradaydı: Park halindeki arabanın içinde hızlı bir yiyişme, artan heyecan, bu gece okşama fasıllarından ileri gidileceğinin ani idrakı, aşağı inen külotlar, acemi pozisyon arayışları, prezervatif yoklama, son tereddüdün de yerini tümüyle arzuya bıraktığı an, bakire yarığı kayganlaştırmaya uğraşan aceleci, deneyimsiz parmaklar, temkinli, sarsak kurcalamalar, penisin atağı, şaşkınlık içinde penetrasyonun acısız bir şekilde gerçekleştiğini anlama, bedenin bedene geçişi,

çocuğun erken gelen patlaması, akabindeki kargaşa, Judith'in içindeki suçluluk duygusu, kafasındaki karışıklık, tatmin olmamışlığın getirdiği hayal kırıklığı. Arabayla eve dönüş, sessiz, utançla. Eve giriş, parmak uçlarında, henüz yatmamış ihtiyatlı ebeveyne boğuk bir merhaba. Geç bir duş. Bekareti bozulan ve hafifçe şişmiş vulvayı inceleyip temizleme. Sık sık bölünen rahatsız bir uyku. Yataktan çıkmadan geçirilen uzun bir uyanıklık evresi, gece olanları düşünme: Kadınlığa giriş yapmaktan memnun, rahatlamış, ama korku da var. Yataktan kalkıp dünyayla yüzleşmeye duyduğu isteksizlik, özellikle de Paul'le Martha'yla yüzleşmeye. Judith, sırrın benim için sır değil.

"Nasılsın?" diye sordum.

Teatral bir kaygısızlıkla kelimeleri yaya yaya cevap verdi. "Uykulu. Dün gece çok geç döndüm eve. Sen neden buradasın?"

"Ailemi görmek için ara sıra uğruyorum."

"Peki. Seni gördüğüme sevindim. Bay bay"

"Bu hiç arkadaşça bir tavır değil Jude. Bu kadar mı tiksiniyorsun benden?"

"Neden beni rahat bırakmıyorsun Duv?"

"Dedim ya, nazik olmaya çalışıyorum. Tek kardeşim sensin. Kafamı uzatıp bir merhaba demek istedim."

"Dedin işte. Daha ne?"

"Son görüştüğümüzden beri neler yaptığını anlat bana mesela."

"Niye, umurunda mı sanki?"

"Umurumda olmasa neden sorayım?"

"Eminim öyledir," dedi. "Nasıl olduğum, ne yaptığım hiç umurunda değil. Sen David Selig'den başka kimseyi umursamazsın, rol yapmanın alemi yok. Bana kibar sorular sormak zorunda değilsin. Sen sorunca bir tuhaf oluyorlar zaten."

"Dur bir dakika." Düelloya bu kadar da çabuk girmeyelim kardeşim. "Seni böyle düşündüren..."

“Haftada bir bile aklına geldiğimi sanmıyorum. Ben senin için mobilya gibi bir şeyim. Salak kız kardeş. Şımarık velet. Bir rahatsızlık. Benimle hiç oturup konuştun mu? Herhangi bir şey hakkında hiç konuştuk mu? Hangi okula gittiğimi bile bilmiyorsundur kesin. Senin için bir yabancıdan farkım yok.”

“Hayır, var.”

“Benim hakkımda ne biliyorsun ki?”

“Çok şey.”

“Örnek ver.”

“Yeter artık Jude.”

Tek bir örnek ver. Sadece bir tane. Benimle ilgili bir şey. Mesela...”

“İyi. Örnek mi istiyorsun? Mesela dün gece biriyle yattığını biliyorum.”

İkimiz de afallamıştık. O kelimelerin ağzımdan çıkmasına izin verdiğime inanamaz bir halde, kanımı donduran bir sessizlik içinde ayakta dikiliyordum; Judith elektrik şoku yemiş gibi sarsılmıştı, vücudu kaskatı kesilip doğrulurken gözleri şaşkınlıktan alev alev parlıyordu.

“Ne?” dedi en sonunda. “Sen ne dedin Duv?”

“Duydun.”

“Bir şey duydum ama yanlış duymuş olmalıyım. Bir daha söyle.”

“Hayır.”

“Neden?”

“Beni rahat bırak Jude.”

“*Kim söyledi bunu sana?*”

“Lütfen, Jude...”

“Bunu sana kim söyledi?”

“Hiç kimse,” diye mırıldandım.

Gülüşünde dehşet verici bir zafer vardı. “Biliyor musun? Sana inanıyorum. Sana gerçekten inanıyorum. Kimseden duymadın.

Zihnimde bulup çıkardın, öyle değil mi Duv?"

"Keşke hiç gelmeseydim buraya."

"Hadi, kabul et. Niye kabul etmiyorsun? İnsanların zihnini okuyorsun Duvid, doğru değil mi? Sirklerde çalışan ucubeler gibi bir şeysin sen. Uzun zamandır şüpheleniyordum zaten. Hep içine bir şeyler doğuyor ve bunlar hep doğru çıkıyor. Haklı çıktığın zaman nasıl da şarlatanca saklamaya çalışıyorsun ucubeliğini. Tahminlerin doğru çıkınca nasıl da şansa sarılıveriyorsun. Tabii ya, şans! Bu orospu çocuğu aklımı okuyor galiba, dedim kendi kendime kaç kez. Ama sonra delilik bu dedim, zihin okuyabilen insan yoktur, bu imkansız. Ama doğru, değil mi? Tahmin etmiyorsun. Bakıyorsun. Sana karşı apaçığız ve bizi kitap gibi okuyorsun. Röntgenliyorsun. Doğru, değil mi?"

Arkamda bir ses duyunca, korkudan sıçradım. Martha kafasını içeri uzatmış bakınıyordu. Belli belirsiz, dalgın bir gülücük. "Günaydın Judith. Yoksa tünaydın mı desem? Bakıyorum muhabbeti koyulaştırmışsınız. Çok sevindim. Kahvaltı etmeyi unutma Judith." Ve yoluna devam etti.

Judith sertçe, "Neden söylemedin anneme? Her şeyi anlatsana. Dün gece neredeydim, onunla ne yaptım, ne hissettim..." dedi.

"Yeter Jude."

"Soruma cevap vermedin. Var böyle acayip bir gücün, değil mi? Var, değil mi? *Söylesene!*"

"Evet, var."

"Ve hayatın boyunca gizlice insanları gözetleyip durdun."

"Evet. Evet."

"Biliyordum. Bilmiyordum ama biliyordum en baştan beri. Bu her şeyi açıklıyor. Neden çocukken senin yanında kendimi hep kirli hissettiğimi, neden yaptığım her şey ertesi günün gazetelerine çıkabilecekmiş gibi hissettiğimi; hepsini açıklıyor. Hiçbir zaman mahremiyetim olmadı. Kendimi banyoya kilitlediğimde bile yalnız değildim. Hiç mahrem hissetmedim." Ürperdi. "Umarım seni

hayatım boyunca bir daha görmem Duv. Ne olduğunu biliyorum artık. Keşke seni hiç tanımasaydım. Eğer seni bir daha beynimin içini kurcalarken yakalarsam taşaklarını keserim. Anladın mı? Şimdi toz ol, giyineceğim."

Sendeleye sendeleye çıktım odadan. Banyoda lavabonun soğuk kenarına tutunup kızarmış, bocalayan yüzümü incelemek için aynaya yaklaştım. Afallamış, şok olmuş gibi görünüyordum; felç geçirmiş gibi kaskatıydı yüzüm. Dün *gece biriyle yattığını biliyorum.* Ne diye söylemiştim bunu ona? Kazara mı? Beni basiretimi bağlayacak kadar kışkırttığı için mi çıkmıştı bu sözler ağzımdan? Ama daha önce kimsenin beni böyle köşeye kıstırmasına izin vermemiştim. Hiçbir şey kazara olmaz, diyordu Freud. Dil sürçmesi diye bir şey yoktur. Her şey, o ya da bu düzeyde, kasıtlıdır. Judith'e söylediğim şeyi, hakkımdaki gerçeği artık bilmesini istediğim için söylemiş olmalıydım. Ama neden? Neden başkası değil de Judith? Evet, Nyquist'e de söylemiştim, ama onda bir tehlike yoktu; üstelik başka kimseye itiraf etmemiştim. Saklamak için onca zahmet girdikten sonra; değil mi Bayan Mueller? Ve şimdi Judith gerçeği biliyordu. Canıma okuyabileceği, beni mahvedebileceği bir silah vermiştim ona.

Ona bir silah vermiştim. Ne tuhaf ki kullanmaya kalkmadı hiç.

on altı

“Senin asıl sorunun, Selig,” dedi Nyquist, “her nasılsa Tanrı’ya inanmayan koyu dindar bir adam olman.” Nyquist hep böyle şeyler söyler, Selig de onun bunları gerçekten öyle düşündüğü için mi, yoksa sadece kelime oyunları düzmek için mi söylediğini hiç anlamazdı. Adamın ruhunun ne kadar derinine inerse insin onun hakkındaki hiçbir şeyden emin olamıyordu. Fazla kurnaz ve oyunbazdı Nyquist, anlaması fazla zor bir adamdı.

Selig tedbirli davranıp cevap vermedi. Nyquist’e sırtı dönmüş, camdan dışarı bakıyordu. Kar yağıyordu. Aşağıdaki dar sokaklar olduğu gibi tıkanmıştı; belediyenin kar temizleme araçları bile geçemiyordu ve şehre tuhaf bir dinginlik hakimdi. Sert rüzgar biriken karı kırbaçlıyordu. Park halindeki arabalar beyaz battaniyenin altında gözden kayıptı. Sokaktaki evlerin birkaçının kapıcısı dışarı çıkmış, yolu yiğitçe kazıyordu. Kar üç gündür bir durup bir yağıyordu. Bütün kuzeydoğuyu sarmıştı. Bütün o pis şehirlere, çorak kenar mahallelere yağıyordu; yumuşak yumuşak yağıyordu Apalachian dağlarının tepeleri boyunca ve yağıyordu yumuşak yumuşak Atlantik’in karanlık ve asi dalgalarına daha doğuda. New York’ta hiçbir hareket yoktu. Ofis binaları, okullar, konser salonları, sinemalar, hepsi kapalıydı. Demiryolları işlemez, karayolları açılmaz haldeydi. Havaalanlarında sinek uçmuyordu. Madison Square’deki basket maçları iptal edilmişti. İşe gidemeyen Selig kar fırtınasının bitmesini beklerken çoğunlukla Nyquist’in evinde takılmış ve onunla bu kadar çok zaman geçirince varlığını boğucu ve bunaltıcı bulmaya başlamıştı. Nyquist’in önceden matrak ve cazip gelen huylarından rahatsız oluyordu. Adamın yumuşak

başlı özgüveni şimdi kendini beğenmişliğe daha yakındı sanki; Selig'in zihnine öylesine yaptığı ziyaretler samimiyet gösteren sevecen jestler değil, bilinçli bir şekilde saldırgan hareketlerdi. Selig'in düşüncelerini yüksek sesle tekrarlama alışkanlığı da çok sinir bozucuydu, üstelik adamı bundan vazgeçirmenin hiçbir yolu yok gibiydi. İşte yine aynı şeyi yapıyor, Selig'in aklından bir alıntı kapıp yarı alaycı bir tonda yüksek sesle tekrarlıyordu. "Ah! Ne de güzel. 'Ruhu yavaşça bayılır gibi oldu işitince karın hafifçe yağdığını evren boyunca ve yağdığını hafifçe, nihai sonlarının inişi gibi, bütün yaşayanların ve ölülerin üzerine.' Bunu sevdim. Ne bu David?"

"James Joyce," dedi Selig hırçın bir sesle. "*Dublinlilier*'den[19] 'Ölüler'. Dün bunu bir daha yapmamanı istemiştim."

"Kültürünün enginliğini ve derinliğini kıskanıyorum. Senden böyle havalı alıntılar kapmak hoşuma gidiyor."

"İyi. En azından aklımdan geçenleri bana tekrarlamasan olmaz mı?"

Selig pencerenin önünden çekilirken Nyquist abartılı mimikler eşliğinde avuçlarını göstererek alttan aldı. "Çok özür dilerim. Bundan hoşlanmadığını unutmuşum."

"Sen hiçbir şeyi unutmazsın Tom. Hiçbir şeyi kazara yapmazsın." Sonra, ters davrandığı için suçluluk duyarak, "Off, sıkıldım artık bu kar muhabbetinden," diye laf attı ortaya.

"Karı unut," dedi Nyquist. "Hiçbir zaman durmayacak Bugün ne yapsak?"

"Dün ve ondan önceki gün ne yaptıysak onu herhalde. Bir o koltuğa bir bu koltuğa oturup kar tanelerinin yere düşmesini izleyip plak dinleyerek kafayı bulacağız."

"Sevişmeye ne dersin?"

"Üzgünüm ama hiç tipim değilsin Tom" dedi Selig.

Nyquist boş boş güldü. “Komik çocuk. Bu binanın bir yerinde mahsur kalmış bir çift hanımefendi bulup onları küçük bir partiye davet edelim diyorum. Bu çatının altında bize uygun iki kız yok mudur sence?”

“Bakabiliriz herhalde,” dedi Selig omuz silkerek. “Bourbon kaldı mı?”

“Evet, ben getiririm,” dedi Nyquist.

Şişeyi getirdi. Nyquist’in hareketlerinde tuhaf bir yavaşlık vardı hep, cıva ya da başka bir akışmaz sıvıdan oluşan yoğun ve dirençli bir atmosferde yürüyordu sanki. Selig onu acele ederken görmemişti hiç. Şişmanlığa kaçmayan irilikte, geniş omuzlu, kalın boyunlu bir adamdı; kare bir kafası, kısa kesilmiş sarı saçları, geniş kenarlı düz bir burnu ve rahat, masum bir gülümsemesi vardı. Alabildiğine Aryan’dı: Finlandiya’da büyüyüp on yaşında Amerika’ya nakledilmiş bir İskandinav, bir ihtimal İsveçli. Kolay fark edilmese de aksanından izler taşıyordu hala. Yirmi sekiz yaşındaydı ve o sıralar yirmi üçüne yeni basan Selig’e söylediğinden birkaç yıl daha yaşlıymış gibi görünüyordu. Takvimler 1958 Şubat’ını gösteriyordu ve Selig yetişkinler dünyasında tutunabileceği yönündeki kuruntudan hâlâ kurtulmamıştı. Başkan Eisenhower’dı, borsa ayvayı yemişti, ilk Amerikan uydusu yörüngedeki yerini almasına rağmen Sputnik bozgunuyla gelen duygusal çöküş insanların canını sıkmaya devam ediyordu ve kadın giyimde son moda çuval bolluğunda gömleklerdi. Selig Brooklyn Heighs’ta Pierrepont Sokağı’nda yaşıyordu ve haftanın çoğu günü saati üç dolara serbest editörlük yaptığı yayınevinin Beşinci Cadde’nin aşağındaki ofisine gidiyordu. Nyquist de Pierrepont Sokağı’nda, aynı binada oturuyordu. Dört kat yukarıda.

Selig’in tanıdığı, aynı yeteneğe sahip tek kişi oydu. Ama asıl ilginci, bu yeteneğin Nyquist’te bir arıza yaratmamış olmasıydı. Yeteneğini kendi menfaatine, gözlerini yahut bacağını kullanır gibi gayet basit ve doğal bir şekilde, mazeretler bulup vicdan azapları

çekmeden kullanıyordu. Selig'in şimdiye dek rastladığı insanlar arasında nevrozdan belki en uzak olanıydı. Mesleği avcılık sayılırdı, başkalarının zihinlerini yağmalayarak güzelinden vergisiz para kazanıyor, ama, bütün yırtıcı kedigiller gibi, sadece açken avlanıp asla keyif için saldırmıyordu. İhtiyacı olanı alıyor, onu bunları alabilmesi için en gerekli özelliklerle donatan takdiri ilahiyi kesinlikle sorgulamıyor, bununla birlikte zaten makul ölçülerdeki ihtiyaçlarından fazlasını da almıyordu. Düzenli bir işi yoktu, görünüşe göre hiç olmamıştı. Cüzdanını doldurmak istediğinde metroya binip on dakikada Wall Street'e giderek finans bölgesinin iç karartan kanyonlarını geziyor, fiyakalı toplantı salonlarına kapanmış finansçıların zihinlerini gönlünce didikliyordu. İstisnasız her gün piyasayı etkileyecek –şirket birleşmeleri, hisse bölünmeleri, maden keşifleri ya da lehte gelir kayıtları gibi– büyük bir gelişme peyda oluyordu ve Nyquist önemli ayrıntıları öğrenmede hiç zorluk çekmiyordu. Edindiği bilgilerini, onun güvenilir bir karaborsacı olduğunu muhtemel en talihli şekilde öğrenen on iki on üç özel yatırımcıya bol sıfırlı ama makul sayılabilecek fiyatlara çabucak satıveriyordu. 1950'lerin yükselen piyasasında üzerine şipşak servetler kurulan ve bir türlü açıklanamayan bilgi sızıntılarının çoğu Nyquist'in işiydi. Bu şekilde zevklerinden taviz vermeden rahat bir yaşam sürmesine yetecek kadar para kazanıyordu. Dairesi küçük ve hoştu –Naugahyde marka siyah döşemeler, Tiffany lambalar, Picasso duvar kağıtları, ağzına kadar dolu bir içki dolabı, Monteverdi'lerle Palestrina'ların, Bartok'larla Stravinsky'lerin pürüzsüzce akıp gittiği şahane bir müzik sistemi. Zevkli bir bekar hayatı yaşıyordu, sık sık dışarı çıkıyor, akşamları sırayla en sevdiği restoranları dolaşıyordu; gittiği restoranların hepsi de kuytu ve etnikti: Japon, Pakistan, Suriye, Yunan mutfakları. Arkadaş çevresi sınırlı olmakla birlikte seçkin insanlardan, çoğunlukla ressamlar, yazarlar, müzisyenler ve şairlerden oluşuyordu. Çok sayıda kadınla yatıp kalkıyordu, ama Selig'in onu nadiren aynı kadınla iki kez görmüştü.

Selig gibi Nyquist de düşünce alabiliyor ama gönderemiyordu; bununla birlikte, kendi zihni deşildiği zaman fark ediyordu. Tanışmaları da böyle olmuştu. Selig binaya yeni taşınmıştı; en sevdiği hobisine dalmış, komşularıyla tanışmak için bilincini binanın katlarında gezdiriyordu. Etrafta fink atar, bir o kafaya bir bu kafaya girer ve kayda değer bir şey bulamazken birden geldi:

– Nerede olduğunu söyle.

Kendinden hoşnut, güçlü bir zihnin kenarında parıldayan berrak kelimeler dizisi. Cümle, açık seçik bir mesajın dolaysızlığıyla gelmişti. Ama Selig aktif bir aktarımın olmadığını anladı; kelimeleri orada öyle pasif bir şekilde beklerken bulmuştu. Hemen cevap verdi:

– Pierrepont Sokağı 35 numara.

– Hayır, onu biliyorum. Binanın neresindesin?

– Dördüncü katta.

– Ben sekizdeyim. Adın ne?

– Selig.

– Nyquist.

Zihinsel temas inanılmaz yakın, inanılmaz yakındandı. Neredeyse cinsel bir şeydi; bir zihne değil de bir bedene yayılıyordu sanki ve Selig girdiği ruhun yankılanan erilliği karşısında afallamıştı. Başka bir erkekle bu kadar yakın olmanın nahoş bir yanı olduğunu hissediyordu. Ama geri çekilmedi. Karanlığın boşluğunda böyle hızlı bir sözlü etkileşim reddetmesi imkansız, nefis bir deneyimdi. Selig bir anlığına gücünün arttığını, diğer zihinlerden bilgi almanın yanı sıra kendi düşüncelerini onlara göndermeyi de öğrendiğini sandı. Ama yanıldığını biliyordu. Ne onun, ne de Nyquist'in bir şey gönderdiği vardı. Yaptıkları sadece birbirlerinin zihinlerinden bilgi almaktı. İkisi de bir diğerinin bulması için cümleler kurup bekliyordu ve bu da, durumsal dinamik açısından, mesaj göndermekle aynı şey değildi. İnce ve muhtemelen faydasız bir ayrımdı bu; zira alabildiğine açık iki alıcının beraberliğiyle telefon kadar güvenilir ve etkin bir gönder/al devresi çıkıyordu ortaya. İki

zihnin araya hiçbir engelin giremediği gerçek evliliği. Selig çekine çekine Nyquist'in bilincinin alt katmanlarına inip mesajların yanı sıra adamın kişiliğini de yoklamaya başladı. Bu sırada kendi zihninin derinliklerindeki rahatsızlığın da belli belirsiz farkındaydı; muhtemelen Nyquist'in de aynı şeyi yaptığının işaretiydi bu. Uzun dakikalar boyunca karşılıklı zihin keşfine çıktılar, ilk dokunuşlarla birbirlerini tanıyan sevgililer gibi; gerçi Nyquist'in soğuk ve kayıtsız dokunuşunda bir sevecenlik yoktu. Selig yine de ürperdi; bir uçurumun kenarında gibi hissediyordu kendini. Nihayet o da Nyquist gibi nazikçe geri çekildi. Derken hattın diğer ucundan mesaj geldi:

– Yukarı gel. Asansörden alırım seni.

Selig'in beklediğinden daha iriyarıydı adam; mavi gözleri biraz itici, gülüşü hepten resmiydi. Mesafeli biri olduğu belliydi, ama soğuk değildi. Dairesine girdiler: yumuşak ışıklar, değişik bir müzik, gösterişsizliğiyle şık bir atmosfer. Nyquist'in içki ikramıyla birbirlerinin zihninden elden geldiğince uzak kalmaya çalışarak konuşmaya başladılar. Durgun bir görüşme denebilirdi aslında; ne içli duygular, ne de nihayet birleştikleri için dökülen gözyaşları. Nyquist samimi davranıyordu, Selig'in ortaya çıkmasından memnundu, ama kendi gibi bir ucubeyle karşılaşmanın heyecanıyla havalara uçuyor da değildi. Belki kendi gibi insanlarla daha önce de karşılaşmıştı. "Başkaları da var," dedi Nyquist. "Sen Amerika'ya geldiğimden beri tanıştığım, dur bakayım, üç, dört, hah, beşincisin. Biri Chicago'da, biri San Francisco'da, biri Miami'de, öteki de Minneapolis'teydi. Evet, beşinci. İki kadın, üç erkek."

"Hâlâ görüşüyor musun onlarla?"

"Hayır."

"Neden? Ne oldu?"

"Dağıldık," dedi Nyquist. "Ne bekliyordun ki? Kabile halinde mi yaşayacaktık? Konuştuk, zihnimizle oyunlar oynadık, birbirimizi tanıdık ve bir süre sonra sıkıldık işte. Galiba ikisi öldü sonra. Bana

benzeyen insanlarla bir arada olmak gibi derdim yok. Kendimi bir kavmin üyesi gibi görmüyorum."

"Ben bugüne kadar hiç karşılaşmamıştım," dedi Selig.

"Önemli bir şey değil bu. Önemli olan senin kendi hayatın. Kaç yaşındaydın yapabildiğini fark ettiğinde?"

"Bilmiyorum. Beş, altı belki. Sen?"

"On bir yaşına kadar bunun özel bir yetenek olduğunu anlamadım. Herkesin böyle olduğunu sanıyordum. Amerika'ya gelip de insanların farklı bir dilde konuştuğunu duyunca beynimde sıradışı bir şeylerin döndüğünü anladım."

"Ne iş yapıyorsun?" diye sordu Selig.

"Elimden geldiğince az çalışıyorum," dedi Nyquist. Sırıtarak algılarını Selig'in zihnine fırlattı. Bir tür davet gibiydi gelen; Selig daveti kabul edip antenlerini içeri daldırdı. Karşısındakinin zihninde gezinerek Wall Street seferleriyle ilgili bilgileri aldı. Adamın dengeli, ritmik, obsesiflikten uzak hayatını bütünüyle görebiliyordu. Nyquist'in sakinliği, bütünlüğü, ruhunun netliği karşısında hayrete düşmüştü. Ne kadar duruydu ruhu! Hayat ona hiç hasar vermemişti sanki! Izdırapları neredeydi bu adamın? Yalnızlığını, korkularını, güvensizliklerini nereye saklıyordu? Nyquist geri çekilirken sordu sorusunu: "Niye kendine bu kadar acıyorsun?"

"Öyle mi yapıyorum?"

"Bütün kafan bununla dolu. Sorun ne Selig? İçine baktım ve sorunu değil, acıyı gördüm sadece."

"Sorun kendimi diğer insanlardan yalıtılmış hissetmem."

"Yalıtılmış mı? Sen mi? Sen insanların kafalarının içine girebiliyorsun. İnsan ırkının %99,999'unun yapamadığı bir şeyi yapabiliyorsun. Diğer insanlar anlaşmak için kelimelerle, benzetmelerle, semafor işaretleriyle cebelleşmek zorunda; oysa sen doğrudan anlamın özüne iniyorsun. Nasıl yalıtılmış, yalnız kalmış gibi davranırsın?"

“Aldığım bilgiler bir işe yaramaz,” dedi Selig. “Onlara göre hareket edemem. İnsanların zihnini okuyamasam nasıl davranacaksam öyle davranıyorum.”

“Neden?”

“Çünkü bu röntgencilik. Dikizliyorum onları.”

“Ve kendini suçlu hissediyorsun?”

“Sen hissetmiyor musun?”

“Bu yeteneği ben istemedim,” dedi Nyquist. “Kendiliğinden oldu. Mademki var, ben de kullanıyorum. Hoşuma gidiyor. Yaşadığım hayat hoşuma gidiyor. Sen neden sevmiyorsun kendini Selig?”

“Sen söyle.”

Ama Nyquist’in söyleyecek bir şeyi yoktu. Selig içkisini bitirince aşağı indi. Kendi dairesi gözüne öyle yabancı göründü ki içeri girince bir iki dakika bildik nesnelerin başında oyalandı: anne babasının fotoğrafı, ergenliğinden kalma aşk mektuplarından oluşan küçük koleksiyon, yıllar önce psikiyatrın verdiği plastik oyuncak. Nyquist’in varlığı zihninde vızıldamaya devam ediyordu –yaptığı ziyaretin kalıntısı, o kadar, yoksa Selig Nyquist’in kendisini eşelemediğinden emindi. Görüşmenin sonunda öyle sarsılmış, öyle içi karılmış hissediyordu ki, Nyquist’i bir daha asla görmeme ve hatta mümkün olduğunca çabuk bir şekilde Manhattan’a, Philadelphia’ya, Los Angeles’a ya da adamın kendisini didikleyemeyeceği herhangi bir yere taşınma kararı aldı. Bütün hayatı boyunca kendisiyle aynı yeteneğe sahip biriyle karşılaşmanın hasretini çekmişti, oysa şimdi kendini tehdit altında hissediyordu. Nyquist kendine fazla hakimdi, hayatının ipleri sımsıkı elindeydi ve bu durum insanı dehşete düşürüyordu. En azından Selig’i. Beni aşağılayacak, diye düşündü. Beni mahvedecek. Ama paniği yatıştı. İki gün sonra Nyquist uğrayıp dışarıda yemek yemeyi önerdi. Yakınlardaki bir Meksika restoranına gidip Carta Blanca’yla kafaları dağıttılar. Selig’e hâlâ Nyquist onunla oynuyor, dalga geçiyor, araya

mesafe koyup merak uyandırmaya çalışıyor gibi geliyordu, ama bütün bunları o kadar hoş bir şekilde yapıyordu ki Selig hiç gücenmiyordu. Nyquist'in cazibesi karşı konulmaz türden, hayat karşısındaki gücüyse örnek almaya değerdi. Uzun zaman önce aynı travmalar diyarından geçmiş ve yara almadan çıkmış bir ağabey gibiydi Nyquist; şimdi Selig'i de kendi varlık durumunu kabullenmesi için ikna etmeye çalışıyordu. Nyquist'in tabiriyle, üstün-insan durumunu.

Yakın arkadaş oldular. Haftada iki üç kez birlikte dışarı çıkıyor, birlikte yiyor, birlikte içiyorlardı. Selig kendisi gibi bir insanla arkadaşlık etmenin benzersiz yoğunlukta bir ilişki getireceğini hayal etmişti hep, ama öyle değildi; ilk haftalardan sonra özel durumlarını verili almaya, sahip oldukları yetenek üzerine nadiren konuşmaya başlamış, etraflarındaki yeteneksiz dünyaya karşı kurdukları ittifak için birbirlerini kutlamaya bile kalkışmamışlardı. Bazen kelimelerle, bazen de doğrudan zihin temasıyla iletişim kuruyorlardı; rahat, neşeli bir ilişkileri vardı, işler sadece Selig'in her zamanki kara düşüncelerine daldığı ve Nyquist onun egosantrikliğiyle dalga geçtiği zaman aksıyordu. Ama bu bile birlikte çok fazla vakit geçirdikleri için bütün gerilimlerin bir anda büyüdüğü kar fırtınası günlerine dek sorun olmamıştı.

"Bardağını uzat," dedi Nyquist.

Kehribar rengi bourbonu bardağa döktü. Selig arkasına yaslanıp içkisine yudumlarken Nyquist kız aramaya koyuldu. Bu proje beş dakikasını aldı. Binayı tarayıp beşinci katta iki oda arkadaşı buldu. "Bir baksana," dedi Selig'e. Selig Nyquist'in zihnine girdi. Nyquist kendini kızlardan birinin bilincine kenetlemiş, şehvetli, mahmur, cilveli bir kızın gözünden karşısındaki diğer kıza, uzun boylu sıska sarışına bakıyordu. Zihinsel imge iki kez kırıldığı halde gayet netti: Sarışının uzun bacaklı bir seksapeli, manken gibi bir duruşu vardı. "Bu benim," dedi Nyquist. "Bak bakalım seninki hoşuna gidecek mi?" Sarışının zihnine atladı, Selig de peşinden.

Evet, sarışın gerçekten de mankendi ve diğer kızdan daha zeki, daha soğuk, daha bencil ve tutkuluydu. Selig Nyquist aracılığıyla kızın zihninden pembe bir sabahlıkla kanepeye uzanmış oda arkadaşının imgesini aldı: kısa boylu, balıketli, kızıl saçlı, iri memeli, dolgun yüzlü bir kız. "Tamam," dedi Selig, "Neden olmasın?" Nyquist kızların zihinlerini karıştırarak telefon numaralarını bulunca evlerini arayıp cazibesini konuşturdu. İçki içmeye geldiler. "Şu korkunç kar dursa artık," dedi sarışın ürpererek. "Yoksa delireceğim!" Dördü birlikte caz tınıları eşliğinde epey içtiler; Mingus, MJQ, Chico Hamilton çalıyordu. Kızıl saçlı olanın tipi Selig'in beklediğinden iyiydi. Vücudu toplu ya da kalın değildi –imge iki kez kırılınca beraberinde bazı bozulmalar getiriyor olmalıydı– ama durmadan kıkırdıyordu ve Selig bu yüzden kızı biraz itici bulmaya başlamıştı. Yine de artık geri dönüş yoktu. Gecenin ilerleyen saatlerinde çiftlere ayrıldılar, Nyquist'le sarışın yatak odasında, Selig'le kızıl salonda. Selig nihayet yalnız kaldıklarında kıza salak salak sırıttı. Şapşal bir beklenti ve içini daraltan bir dehşet karışımı sergilediğini bildiği bu toy sırıtışı bastırmayı bir türlü öğrenememişti. "Merhaba," dedi. Öpüştüler, elleri kızın göğüslerine gitti ve kız utanıp sıkılma bilmeyen bir iştahla Selig'in üstüne çıkıverdi. Selig'den birkaç yaş büyük görünüyordu; gerçi kadınların çoğu böyle görünüyordu ona. Kıyafetler yerlere atıldı. "Zayıf adamları severim," dedi kız ve kıkırdayarak Selig'in zaten bir gıdım olan etini çimdikledi. Göğüsleri pembe kuşlar gibi ona doğru kalktı. Selig kızı bakirlere özgü o utangaç yoğunlukla okşuyordu. Arkadaşlık ettikleri aylar boyunca Nyquist kendi yatıp da gözden çıkardığı kadınları zaman zaman Selig'e paslasa da Selig biriyle sevişmeyeli haftalar olmuştu ve bu perhizin onu utanç verici bir faciaya sürükleyeceğinden korkuyordu. Yo, hayır: İçki, şevkini biraz olsun söndürmüştü; kendine hakim olup çabucak boşalmaktan korkmadan kızı enerjik ama ağırbaşlı bir şekilde düzmeye başladı.

Kızılın orgazm olamayacak kadar sarhoş olduğunu anladığı sıralarda Selig kafatasında bir gıdıklanma hissetti. Nyquist zihnini eşeliyordu! Bu merak gösterisi, bu röntgencilik, genellikle kendi kendine yeten bağımsız bir insan olan Nyquist için tuhaf bir sapma gibiydi. Gözetlemek benim oyunum, diye düşündü Selig. Sevişirken gözetlenmekten o kadar rahatsız oldu ki penisi yumuşamaya başladı. Kendini zorlayıp yeniden sertleşti. Çok da önemi yok, dedi kendi kendine. Nyquist ahlaki değerlerden tamamıyla bağımsız, aklına eseni yapan, adaba edebe zerre saygısı olmayan biri; neden o zihnimi tarıyor diye rahatsız olacakmışım? Kendini toplayıp Nyquist'e ulaştı ve iade-i ziyarette bulundu. Nyquist Selig'i hoş karşılamıştı.

– Nasıl gidiyor Davey?

– Fena değil. İyi.

– Buradaki epey ateşli bir parçaymış. Baksana.

Selig Nyquist'in her şeye dışarıdan bakabilmesini, serinkanlı yansızlığını kıskandı. Adamın içinde ne utanç, ne suçluluk, ne de başka bir kaygı vardı. Üstelik teşhirci bir gururun ya da röntgenci bir azgınlığın da izi yoktu: Bu temaslar ona tamamıyla doğal geliyordu. Ama Selig kapalı gözlerle Nyquist'in sarışının üstünde arı gibi çalışmasını izler, onun da aynı şekilde kendisini izlediğini bilir ve paralel sevişmelerin yankılanan imgeleri zihinden zihne baş döndürücü bir şekilde geçerken hissettiği mide bulantısını engelleyemiyordu. Nyquist bir an durup Selig'in içindeki rahatsızlığı yakalayıp yalıttıktan sonra nazikçe dalga geçti. Bu işte gizli bir eşcinsellik olduğundan endişeleniyorsun, dedi Nyquist. Ama bence seni asıl korkutan şey temas, her türlü temastan korkuyorsun. Doğru mu? Yanlış, dedi Selig, ama okun hedefi vurduğunu hissetmişti. Beş dakika daha birbirlerinin zihinlerini izlemeye devam ettiler. Sonra Nyquist zamanın geldiğine karar verdi ve sinir sistemindeki şiddetli sarsıntılar Selig'i, orgazma yaklaşan insanlarda hep olduğu gibi, bilincinden dışarı attı. Kısa süre sonra,

dingildeyen terli kızılı düzmekten sıkılan Selig de orgazmın kendini ele geçirmesine izin verip titrer ve bitkin bir halde koltuğa yığıldı.

Yarım saat sonra Nyquist yanında kendi gibi çıplak sarışınla birlikte salona geldi. Kapıyı çalmaya tenezzül etmemesi kızılı biraz şaşırtmıştı, ama Selig kıza Nyquist'in onların da işinin bittiğini bildiğini açıklayamazdı. Nyquist müzik koydu. Selig'le kızıl bourbonla meşgul olur, Nyquist'le sarışın skoçu devirirken sessizce oturdular; şafak söküp kar hafiflemeye başlayınca Selig eşleri değiştirip ikinci raunda geçmeyi önerdi. "Olmaz," dedi kızıl. "Ben bittim. Uyumak istiyorum. Belki başka zaman, tamam mı?" El yordamıyla kıyafetlerini aradı. Kapıda yalpalayıp sendeleyerek sarhoş bir veda ederken baklayı çıkardı ağzından. "Siz ikinizde bir tuhaflık var gibi geliyor bana çocuklar," dedi. In vino veritas.[20] "Bir ihtimal diyorum, siz ibne misiniz?"

on yedi

Her şeyin ortasında, ölü noktadayım. Hareketsiz, statik; demir atmış gibi. Hayır, yalan bu, yalan değilse bile en azından kötü niyetten uzak ama yanlış bir ifade, hatalı bir metaforlar öbeği. Deniz seviyem alçalıyor. Hep cezirdeyim. Med-cezirin cezirinde, gel-gitin gitindeyim hep. Çıplak, kayalık bir kıyı oldum, demir gibi sert; geride kalan kirli kahve yosun şeritlerinin hızla çekilen köpüklü dalgalara salınmaya çalıştığı. Oraya buraya kaçışan yeşil yengeçler. Evet, çekiliyor sularım, azalıyorum, seyreliyorum. Biliyor musunuz, artık bunu o kadar da dert etmiyorum. Çalkantılar yaşıyor, bir iyi bir kötü oluyorum ama

Artık
Bunu o kadar da
Dert etmiyorum.

Kendimden geri çekilmeye başlayalı üç yıl oldu. Sanıyorum 1974 baharıydı. O zamana kadar saat gibi hatasız işliyordu, gücüm yani, ne zaman çağırsam oradaydı, hiç şaşmaz, alışıldık marifetlerinde hiç takılmaz, bütün pis ihtiyaçlarımda üstüne düşeni yapardı; sonra birdenbire, hiç sebepsiz şekilde, ölmeye başladı. Küçük girdi hataları. Kısa psişik iktidarsızlık vakaları. Evet, baharın ilk demleriydi, geç yağmış ve kararmış kar yığınları hâlâ bırakmamıştı sokakları. Yıl 75 ya da 73 değildi, ondan eminim, bu yüzden sonun başlangıcını ikisinin arasındaki yıla oturtabilirim. Rahatım yerinde, kendimden emin bir halde birinin kafasına girip güvenli bir şekilde gizlendiği sanılan skandallara göz atarken bir anda her şey bulanıklaşıp belirsizleşiveriyordu. *Times* okurken metnin birden, bir satırdan ötekine geçerken Joycevari rüya

gevelemelerine dönüşmesi gibiydi bu; başkanlık bilgi toplama komisyonunun son topladığı işe yaramaz bilgilerle ilgili can sıkıcı düzlükteki bir haber, ihtiyar Earwicker'ın[21] mide gurultularıyla ilgili içine girilmesi imkansız, anlaşılmaz bir hikayeye dönüyordu işte. Böyle zamanlarda sersemleyip korkuyla geri çekiliyordum. Hayatınızın aşkıyla yatakta olduğunuzu sandığınız bir anda kendinizi bir denizanası düzerken bulsanız siz ne yapardınız? Ama bu belirsizliklerle bozulmalar işin en berbat kısmı değildi. En berbatı gelen sinyalleri tam tersi şekilde algılamaktı. Aşk kıvılcımı sinyalleri alırken aslında bunun buz gibi bir nefret olması. Ya da tam tersi. Böyle olduğunda etrafımdaki gerçeklikten emin olmak için duvarlara yumruk atasım geliyor. Bir gün Judith'ten çok güçlü cinsel istek dalgaları aldım, dayanılmaz yoğunlukta ensest bir arzu; bana güzel bir akşam yemeğine mal oldu, zira müthiş bir mide bulantısıyla lavaboya öğürdüm. Hataydı, yanılmıştım; o bana zehirli hançerler fırlatırken ben onları Eros'un aşk okları sanmıştım. Aptal kafam. Neyse, bundan sonra zihin temaslarının ortasına giriveren boşluklar, minik algı ölümleri dönemi başladı ve onu da birbirine karışan girdiler, karışan hatlar, iki zihni aynı anda duymamla hangisinin hangisi olduğunu ayırt edemediğim dönemler izledi. Bir müddet renk algım da istifa etti, gerçi sonra geri geldi, aldatıcı, geçici dönüşlerden biri daha. Ve kendi başına zor fark edilen ama etkisi birikerek çoğalan başka kayıplar. Eskiden yapabilip de artık yapamadığım şeylerin listesini tutuyorum bugünlerde. Büzüşme envanterleri. Akrabalarının mallarını aşırmasını izleyen, yavaş yavaş ölen, felçli ama dikkatli, yatalak bir adam gibi. Bugün televizyonu götürdüler, bugün Thackeray'ın ilk baskıları gitti, bugün kaşıklar, şimdi de Pirenasi'lerle sıvışıyorlar, yarın da kap kacağa, panjurlara, kravatlarıma, pantolonlarıma, ertesi hafta da ayak parmaklarıma, bağırsaklarıma, kornealarıma, testislerime, ciğerlerime, burun deliklerime gelir sıra. Ne yapacaklar ki benim burun deliklerimi?

Uzun yürüyüşler, soğuk duşlar, tenis, devasa dozlarda A vitamini ve diğer ümit verici ve mantıksız önlemlerle karşı koymaya çalışırdım eskiden, yakın zamanda da oruçla ve saf düşüncelerle deneyler yaptım, ama artık bu tip mücadeleler bana uygunsuz ve hatta kafirce geliyor; bugünlerde kaybımı neşeyle kabul etmeye çalışıyorum, bu konuda ne kadar başarılı olduğumu zaten anlamışsınızdır, içim dışım başarı oldu. Aiskhylos otoriteye karşı çıkmamam, çivileri tekmelememem[22] için uyarıyor beni, Euripides de öyle ve Pindarus'a inanıyorum ve eğer İncil'e bakarsam aynı öğüdü orada da bulacağıma şüphem yok, bu yüzden itaat ediyorum, çiviler en sivri olduğunda bile tekmelemiyorum. Kabulleniyorum. Kabulleniyorum. İçimde büyüyen kabullenişi görüyor musunuz? Hiç şüpheniz olmasın, çok samimi söylüyorum. En azından bu sabah altın sonbahar güneşi odama dolar ve hırpani ruhuma yayılırken, kabullenişe doğru epey bir yol aldım. Gücün benden tamamıyla kaçtığı bilgisine karşı dayanıklılaşmamı sağlayacak teknikler deneyerek yatağımda yatıyorum. Düşüşün farkındalığına gömülü olduğunu bildiğim sevincin peşindeyim. Benimle yaşlan sen de! En güzel kısmı gelmek üzere, hayatın sonu, öyle ki onun hatırına vardır başı.[23] Buna inanıyor musunuz? Ben inanıyorum. Her türlü şeye inanmakta giderek ustalaşıyorum zaten. Bazı sabahlar kahvaltı bile etmeden altı imkansız şeye inandığım oluyor[24]. Ah şu canım Browning! Nasıl da rahatlatıyor insanın içini:

Öyleyse hoş karşıla her bir saldırıyı,
Sertleştiren dünyanın yumuşaklığını,
Her azabı ne oturtan ne doğrultan, ille de emreden: Git!
Bütün sevinçlerimizde biraz acı olsun!
Çabala, ve önem verme yorgunluğuna.

Evet. Elbette. Bütün acılarımızda da biraz sevinç olsun, diye ekleyebilirdi ama. Sabah sabah böyle bir sevinç işte. Ve gücüm, hepsi benden kaçıyor, hepsi cezirde. Her bir gözeneğimden dışarı akıyor.

Sessizlik kaplıyor içimi. Giden gittikten sonra kimseyle konuşmayacağım. Ve kimse konuşmayacak benimle.

Burada, çanağın başında durmuş gücümü işeye işeye heba ediyorum sabırla. Doğal olarak olup bitenler yüzünden biraz keder var içimde, pişmanlık var –niye geveliyorum ki?– öfke ve hüsran var, ve çaresizlik, ama tuhaf bir şekilde utanç da var. Utanıyorum. Yanaklarım yanıyor, kimselerle göz göze gelemiyorum, bu utanç yüzünden diğer fanilerin yüzüne bakamaz oldum neredeyse, sanki çok değerli bir şeyi bana emanet etmişler de ben bana duyulan güveni boşa çıkarmışım gibi. Dünyaya söylemeliyim, bana verilenleri, servetimi boşa harcadığımı, aldığım mirası çarçur ettiğimi, elimden kaymasına izin verdiğimi, gittiğini, gittiğini, artık iflas ettiğimi, battığımı söylemeliyim. Belki genetiktir bu felaket karşısında utanç duyma hali. Biz Seligler dünyaya kendi ruhlarımıza hakim, düzgün, düzenli insanlar olduğumuzu söylemeyi sever, kontrolümüzde olmayan bir şey bizi alt ettiğinde de yerin dibine geçeriz. Hatırlıyorum; annemle babamın kısa süreliğine epey güzel bir arabası olmuştu, 48 model koyu yeşil bir Chevrolet. 1950'de gülünç derecede düşük bir fiyata almışlardı. Queens'in kuytularında bir yere gidiyorduk, belki yıllık hac görevimizi ifa etmek üzere büyükannemin mezarına. Çıkmaz sokaktan bir araba çıkıp bize çarpmıştı. Direksiyonun başında bir yamyam; hem sarhoş hem zevzek. Kimseye bir şey olmadı ama bizim tampon feci şekilde çökmüş, ızgara kırılmıştı ve 1948 modeli simgeleyen üst çubuk sallanıyordu. Kazada hiçbir suçu olmamasına rağmen babam kızardıkça kızardı, hummalı bir utanç yaymaya başladı. Arabasına çarpılmasını engelleyememek gibi düşüncesizce bir harekette bulunduğu için evrenden özür diler gibiydi. Hele diğer aracın sürücüsünden özür dilemesi! Bir şey yok, bir şey yok, kaza bu, olur böyle şeyler, kendinizi üzmemelisiniz, bakın hepimiz iyiyiz! Diğer adam, arabama bak dostum ya, arabama baksana, diyip duruyordu;

karşısındakinin kolay lokma olduğunu anladığı belliydi ve ben babamın adama arabasının tamiri için para vereceğinden korkmaya başlamıştım. Annem de aynı şeyden korkmuş olacak ki önlemini alıp konuşmayı yarıda kesti. Babam olaydan bir hafta sonra hâlâ utanıyordu; bir arkadaşıyla konuşurken zihnine baktım ve ona kaza sırasında arabayı annemin kullandığını söylediğini duydum –saçma bir yalandı bu, annemin ehliyeti bile yoktu. O anda babam adına utandım. Judith de evliliğini bitirip zaten yürümeyen o ilişkiyi sonlandırdığında, Judith Hannah Selig gibi hayatını maksimum verimle yaşayan ve ne istediğini bilen birinin boşanma davası gibi kaba saba bir şekilde biten rezil, berbat bir evliliğe karışmış olduğu şeklindeki utanç verici gerçek yüzünden büyük acılar çekmişti. Ego, ego, ego. Ve ben, mucizevi zihin okuyucu, gizemli bir düşüşe geçip dikkatsizliğim için özürler diliyorum. Yeteneğimi bir yerde unuttum herhalde. Beni affeder misiniz?

Affetmek iyidir,
Ama unutmak en iyisi!
Yaşarken, çürüyor;
Ölürken, yaşıyoruz?[25]

Hayali bir mektup yazalım Bay Selig. Öhöm öhöm. Bayan Kitty Holstein, Bir Şey West, Altmış Bilmem Kaçıncı Sokak, New York. Adresi sonra kontrol edersiniz. Posta kodunu da dert etmeyin.

Sevgili Kitty,

Biliyorum, yıllardır haberleşmedik ama yeniden temasa geçmek için doğru zamanın geldiğini sanıyorum. On üç yıl geçti aradan; bence artık ikimize de belli bir olgunluk gelmiştir; yaralarımızı sarmış, iletişime hazırızdır Geçmişte aramıza girmiş dargınlıklara rağmen sana olan sevgim hiç azalmadı; kalbimde, zihnimde, hala pırıl pırılsın.

Zihin demişken, sana söylemem gereken bir şey var. Zihnimle ilgili o şeyleri eskisi kadar beceremiyorum. Zihinsel şeyler vardı ya, zihin okuma hikayesi. Senin üzerinde uygulayamadığım, ama dünyadaki diğer herkesle ilişkimi tanımlayıp şekillendiren şey. Bu güç artık elimden kayıp gidiyor

galiba. Bize ne çok acı verdi zamanında, hatırlıyor musun? Sana yazdığım son mektupta, hani şu senin hiç cevap yazmadığın, açıklamaya çalıştığım gibi sonunda bizi ayıran da o oldu. Bir yıla kalmadan, kim bilir, belki altı ay, bir ay, belki bir hafta içinde tamamıyla gitmiş olacak ve ben de senin gibi sıradan bir insan olacağım. Ucube değil. Belki o zaman 1963'te yarım kalan ilişkimize yeniden başlama ve bu ilişkiyi daha gerçekçi bir temele oturtma fırsatımız olur.

Aptalca davrandım, biliyorum. Acımasızca zorladım seni. Seni olduğun gibi kabul etmeyi reddedip başka bir şeye, işin aslı kendim gibi bir ucubeye dönüştürmeye çalıştım. Bu işe kalkışmak için haklı sebeplerim olduğunu düşünüyordum, ama tabii ki hepsi en baştan büyük bir hataydı, hata olmak zorundaydı ama iş işten geçene kadar anlayamadım. Sen baskıcı, bunaltıcı bir diktatör gibi görüyordun beni –beni, kendi halindeki, nazik, yumuşak başlı beni! Çünkü seni başka bir şeye dönüştürmeye çalışıyordum. Ve sonunda seni sıktım. Tabii ki çok gençtin o zamanlar, söylesem mi, sığdın biraz, kişiliğin şekillenmemişti ve bana karşı koydun. Ama şimdi ikimiz de yetişkiniz ve belki bu ilişkiyi yürütebiliriz.

Zihin okumayı beceremeyen sıradan bir insan olarak hayatım neye benzeyecek bilemiyorum. Çırpınıyorum şu sıralar, kendim için tanımlar, yapılar arıyorum. Roman Katolik Kilisesi'ne girmeyi düşünüyorum ciddi ciddi. (Tanrım! Düşünüyor muyum gerçekten? Bunu ilk kez duyuyorum! Leş gibi buhur kokusu, rahip mırıltıları. Bunu mu istiyorum?) Belki de Episkopaller'e katılırım. Bilmiyorum. Önemli olan insan ırkının arasına katılmak. Bir de yeniden aşık olmak istiyorum. Başka birinin bir parçası olmak istiyorum. Bir ömür boyu süren savaştan sonra Judith'le temasa geçerek ürkek bir adım attım bile: İlk kez gerçek bir ilişki kurmaya başlıyoruz, bu durum beni cesaretlendiriyor Ama daha fazlasına ihtiyacım var: Aşık olacağım bir kadın istiyorum, sadece seksi değil, her şeyi paylaşacağım bir kadın. Bütün hayatım boyunca bu duyguyu sadece iki kez yaşadım, biri seninle, biri de senden yaklaşık beş yıl sonra sana pek benzemeyen Toni adlı bir kızla ve ikisinde de zihnimdeki güç her şeyi mahvetti, birinde ona çok yaklaştığım, birinde yeterince yaklaşamadığım için. Güç benden uzaklaştığına, öldüğüne göre aramızda sıradan insanların hep yaşadığı türden sıradan bir ilişki olabilir artık belki de. Çünkü ben sıradan olacağım. Çünkü çok sıradan olacağım.

Seni merak ediyorum. Şimdi otuz beş yaşındasın sanırım. Çok yaşlı geliyor bana, ben kırk bir olmama rağmen. (Niyeyse kırk bir yaşlı

gelmiyor!) Seni hâlâ yirmi iki yaşındaymışsın gibi düşünüyorum. Ondan bile genç görünüyordun tanıştığımızda: neşeli, içten, naif. Tabii bu benim seninle ilgili kurduğum fantezi imgemdi; her zamanki numaralarımı senin ruhunda yapamadığımdan muhtemelen gerçek Kitty'yle alakası olmayan bir Kitty uydurdum kendi kendime. Her neyse, demek otuz beş yaşındasın. Daha genç görünüyorsundur gibi geliyor bana. Evlendin mi? Evlendin tabii. Mutlu bir evlilik mi? Bir dolu çocuk? Hâlâ evli misin? Yeni soyadın ne, peki nerede yaşıyorsun, nerede bulabilirim seni? Evliysen bile benimle görüşür müsün? Niyeyse senin tastamam sadık bir eş olacağını düşünmüyorum –hakaret mi sence bu, alındın mı?– yani hayatında bir arkadaş, bir sevgili olarak bana yer olmalı. Tom Nyquist'le görüşüyor musun hiç? Biz ayrıldıktan sonra uzun zaman görüştünüz mü? O mektupta Nyquist'le ilgili anlattığım şeyler yüzünden kızdın mı bana? Eğer evliliğin bozulduysa ya da bir şekilde hiç evlenmediysen bundan sonra benimle birlikte yaşar mısın? Karım olarak değil, hayat arkadaşım olarak. Başıma gelen şeyin son evrelerini atlatmama yardım etmek için. Yardıma çok ihtiyacım var. Sevgiye ihtiyacım var Biliyorum, bu bana yardım et, beni avut, yanımda kal'lar bırak evlilik teklifini herhangi bir teklifte bulunurken bile kullanılmayacak kadar rezil laflar. Sana zayıf değil, güçlüyken ulaşmayı yeğlerdim, ama şu anda zayıfım, yapabileceğim bir şey yok. Kafamda bir sessizlik yuvarı büyüyor, genişledikçe genişleyip bütün kafatasımı kaplayarak kocaman, bomboş bir alan yaratıyor. Yavaş ilerleyen bir gerçeklik sızıntısından muzdaribim. Şeylerin sadece sınırlarını görüyorum, özlerini değil, üstelik sınırlar bile belirsizleşiyor artık. Of Tanrım. Kitty, sana ihtiyacım var Kitty, nasıl bulacağım seni? Kitty, seni tanımıyorum bile. Kitty. Kitty. Kitty.

Tanng. Titrek bir akort. Tinng. Kopan bir tel. Tonng. Akortsuz bir lir. Tanng. Tinng. Tonng.

Tanrı'nın sevgili çocukları, bu sabahki vaazım çok kısa sürecek. Tek dileğim, sıkıntılı zamanların ince düşünceli rehberi aziz Tom Eliot'tan aşırmayı planladığım bir iki satırın derin anlam ve esrarı üzerine düşünmeniz.[26] Sevgili kardeşlerim, sizi Eliot'ın *Dört Kuartet*'inde geçen paradoksal ifadeye yönlendiriyorum: 'Sonum, başlangıcımdadır.' Eliot eserinin daha sonraki sayfalarında şu

yorumla pekiştirir sözlerini: 'Başlangıç dediğimiz çoğunlukla bitiştir/Ve bir şeyi bitirmektir bir başlangıç yapmak.' Bazılarımız şu anda bitiyorlar, sevgili kullar; yani önceden kendileri için hayati olan, onları onlar yapan şeyler bir sona yaklaşıyor. Bu bir son mu, yoksa başlangıç mı? Bir şeyin sonu, başka bir şeyin başlangıcı olmak zorunda mı? Bence olabilir sevgili kardeşlerim. Bence bir kapının kapanması başka bir kapının açılmasını engellemez. Tabii ki ardında ne olduğunu bilmediğimizde yeni bir kapıdan geçmek cesaret ister, ama bizim için ölen İsa'ya inanan, insanlığı kurtarmaya gelen Mesih'e bütün kalbiyle güvenen bir insanın hiçbir şeyden korkmasına gerek yoktur. Bizim hayatımız, O'na doğru giden haclardır. Her gün küçük ölümler ölebiliriz, ama ölümden ölüme yeniden doğarız biz, ta ki O'nun bizi beklediği karanlığa, yıldızlararası boş uzaya varana kadar. Ve mademki O orada bizi bekliyor, neden korkalım? O zaman gelene kadar da şeytana uymayıp kendimiz için üzülmeden yaşayalım. Dünyanın hâlâ mucizelerle dolu olduğunu, her zaman yeni konukların geldiğini, son gibi görünen şeylerin aslında son değil yol üzerindeki duraklar, geçişler olduğunu asla unutmayalım. Yas tutmaya ne gerek var? Sürdüğümüz hayatlar gündelik eksilmelerse de kendimizi kedere boğmaya ne gerek var? Ya bunu kaybedersem, ya şunu kaybedersem? Görme yeteneğimizi kaybetsek, mesela, sevgi de mi gidecek? Ya da hisler de azaldı diyelim, eskiden hissettiğimiz şeyleri hatırlayıp onlarla avunamaz mıyız? Acımızın büyük kısmı sadece kafa karışıklığı aslında.

O halde, İsa'nın bugününde neşenizi koruyun sevgili kardeşlerim, kendinizi kıstırmak için tuzaklar kurmayın, yalnız kendine düşkünlerin günahı olan ızdıraba kanmayın ve bitişlerle başlangıçlar arasında yanlış ayrımlar yapmayın, hayır, bunun yerine, arayışı hiç bırakmadan yeni sevinçlere, yeni paylaşımlara, yeni dünyalara yol alın, ruhunuzda korkuya yer açmayın, kendinizi

İsa'nın huzuruna bırakıp olması gerekenin olmasını bekleyin. Baba, Oğul ve Kutsal Ruh Adına. Amin.

Karanlık gündönümü geliyor tam da doğru anda. Ağarmış ay, sefil, yaşlı bir kafatası gibi parıldıyor. Yapraklar buruşup dökülüyor. Yangınlar sönüyor. Güvercin, bitkin, toprağa süzülürken kanatlarını çırpamıyor, çırpınıyor. Mora çalan kan daralan damarlarda duracak gibi şimdi; ayaz, kasılan kalbi eziyor; ruh büzüşüyor; ayağa bile güvenilmez şimdi. Kelimeler çuvallıyor. Kılavuzlar kaybolduklarını itiraf ediyorlar. Katı olan her şey saydamlaşıyor. Şeyler sona eriyor. Renkler soluyor. Gri zamanlar bunlar, korkum o ki bugünlerde daha da grileşecek Evin kiracıları; kuru bir beynin düşünceleri kurak bir mevsimde.[27]

on sekiz

Toni 114. Sokak'taki evimden taşındığında harekete geçmeden önce iki gün bekledim. Sakinleşince geri döner sanıyordum. Bir arkadaşının evinden bin pişman arar, paniklediği için özür diledikten sonra bir taksiye atlayıp onu almamı ister diye düşünmüştüm. Kaldı ki o iki gün istesem de bir şey yapabilecek durumda değildim; dolaylı bir şekilde girdiğim tribin artçı etkilerinden hâlâ kurtulamamıştım; biri başımı tutup çekiştirmiş, boynumu paket lastiği gibi sündürdükçe sündürmüş, sonra bir anda şak diye bırakıp beynimi çırpmış gibi sersem hissediyordum kendimi. Vaktimi yatakta, çoğunlukla kestirerek, ara ara okuyarak, her telefon çalışında deli gibi koridora koşarak geçirdim.

Ama Toni ne geri döndü, ne de aradı; asit tribinin ertesi salı günü ben onu aramaya başladım. Önce çalıştığı ofisi aradım. Patronu çıktı, Teddy, mülayim, tatlı, bilgili bir adam, çok nazik, çok eşcinsel. Hayır, Toni bu hafta işe gelmemiş. Hayır, aramamış da. Acil bir şey mi varmış? Ev numarasını almak ister miymişim? "Ev numarasından arıyorum zaten," dedim. "Ama Toni burada değil ve nereye gittiğini bilmiyorum. Ben David Selig, Teddy" "Ya," dedi. Çok kısık bir sesle, büyük bir şefkatle. "Ya." "Eğer orayı ararsa bana ulaşmasını söyler misin?" Sonra numarasını bulabildiğim arkadaşlarını aramaya başladım: Alice, Doris, Helen, Pam, Grace. Çoğunun benden hoşlanmadığının farkındaydım. Bunu anlamak için telepatik güçlerimi kullanmama gerek yoktu. Toni'nin benimle vakit kaybettiğini, kariyeri, umudu, parası, hırsı, yetenekleri ve tipi olmayan bir adamla hayatını harcadığını düşünüyorlardı. Beşi de ondan haber almadıklarını söyledi. Doris, Helen ve Pam'in sesi

samimi geliyordu. Diğer ikisi yalan söylüyor gibiydi. Taksi çağırıp Alice'in Village'daki evinin önüne gittim ve kızın zihninin altını üstüne getirdim. Alice'le ilgili hiç bilmek istemediğim bir sürü şey öğrendiysem de Toni'nin nerede olduğunu bulamadım. Casusluk yaptığım için kendimi kötü hissettiğim için Grace'e uğramadım. Onun yerine işverenimi, Toni'nin editörlüğünü yaptığı kitabın yazarını arayıp onu görüp görmediğini sordum. Buz gibi bir sesle haftalardır görüşmediklerini söyledi. Çıkmaz sokak. İzler sona ermişti.

Çarşamba günü ne yapacağımı bilmez halde telaşa kapılıp nihayetinde gayet melodramatik bir hareketle polisi aradım. Canı sıkılan nöbetçi polise Toni'nin tarifini verdim: ince, uzun boylu bir kız, uzun koyu renk saçlar, kahverengi gözler. Yakın zamanda Central Park'ta ceset bulunmuş muydu? Metrodaki çöp kutularında? Amsterdam Bulvarı'ndaki harap apartmanların bodrumlarında? Hayır. Hayır. Hayır. Bak, dostum, bir şey duyarsak sana haber veririz, ama bana ciddi bir durum varmış gibi gelmedi. Polisten bu kadar. Huzursuz, çaresizlikten kafayı sıyırmış bir halde Great Shangai restoranına yürüyüp sefil akşam yemeğimin yarısını zar zor yedim, çöpe giden onca güzelim yiyecek. (Avrupa'da çocuklar açlıktan ölüyor Duv. Ye. Ye.) Sonra, cızbız pilavlı karidesimin tabağa yayılı, üzüntü verici artıklarının başında oturur, kendimi matemin derin kuyularına yuvarlanır gibi hissederken her zaman küçümsediğim ucuz bir yolla kız tavladım: Kalabalık restoranda tek başına oturan kızları tarayıp, ki sayıları az değildi, aralarında kendini yalnız, başarısız, savunmasız hisseden, cinsel açıdan serbest ve genel olarak acil bir ego pompasına ihtiyaç duyan birini aradım. Kimin uygun olduğunu öğrenmenin güvenilir bir yolu varsa yatacak birini bulmak hiç dert değil, ama işin içinde kovalamaca olmayınca eğlencesi de çok olmuyor. Çantadaki kekliğimiz bu kez yirmilerinin ortalarında, eli yüzü düzgün, evli ve çocuksuz bir kadındı; Columbia'da öğretim görevlisi olan kocası belli ki karısından ziyade

doktora teziyle ilgileniyordu. Her gece Butler Kütüphanesi'nin kitaplıklarına kapanıp araştırma yapıyor, eve geç saatlerde canı çıkmış, aksi ve genellikle iktidarsız bir halde sürünerek geliyordu. Kadını odama götürdüm. Ne yazık ki kocasınınki gibi benimki de kalkmadı –bunu bir ret işareti sayıp bozuldu– ve hayat hikâyesini dinlediğim iki gergin saat geçirdim. Sonunda onu düzmeyi becerdim ama neredeyse anında boşaldım. En iyi zamanlarım değildi. Yürüyerek onu evine –110. Sokak, Riverside Yolu– bıraktıktan sonra kendi evime döndüğümde telefon çalıyordu. Arayan Pam'di. "Toni'yle konuştum," dedi. Kendimi teselli etmek için kalkıştığım bayağı sadakatsizliğim yüzünden vıcık vıcık vicdan azabı dolmuştu içim. "Doğu 83. Sokak'ta Bob Larkin'in evinde kalıyormuş."

Kıskançlık, ümitsizlik, aşağılanma, acı.

"O da kim?"

"Bob Larkin. Toni'nin bahsedip durduğu şu zengin iç mimar."

"Bana hiç bahsetmedi."

"Toni'nin en eski arkadaşlarındandır. Epey yakınlar. Sanırım Toni lisedeyken bir ara çıkmışlar." Uzun bir mola. Sonra benim uyuşmuş sessizliğim karşısında sevecen bir şekilde kıkırdayan Pam. "Ah, yapma, rahatla David! Adam eşcinsel! Toni onu günah çıkardığı bir papaz gibi görür. Ne zaman başı sıkışsa ona gider."

"Anlıyorum."

"Siz ikiniz ayrıldınız, değil mi?"

"Emin değilim. Ayrıldık galiba. Bilmiyorum."

"Yapabileceğim bir şey var mı?" Toni'ye zarar verdiğimi düşünen, benden ayrılması için ona tavsiyeler verip duran Pam miydi şimdi bunları söyleyen?

"Adamın numarasını ver yeter," dedim.

Aradım. Telefon çaldı. Biraz daha çaldı. Sonunda Bob Larkin ahizeyi kaldırdı. Eşcinsel olduğu kesin, pelteklikle tamamına ermiş tatlı bir tenor sesi; işteki Teddy'nin sesinden pek farklı değil. Bu

homo aksanını kim öğretiyor bunlara? "Toni orada mı?" diye sordum. Temkinli bir cevap: "Kim arıyor acaba?" Adımı söyledim. Beklememi söyledi. O, eli ahizenin ağızlığında, Toni'yle durumu müzakere ederken bir dakika kadar bekledim. Sonra ahizeyi kulağına götürüp evet, Toni'nin orada olduğunu ama kendini çok yorgun hissettiğini, dinlendiğini ve şu anda benimle konuşmak istemediğini söyledi. "Ama çok acil," dedim. "Lütfen, acilen onunla konuşmam gerektiğini söyleyin." Boğuk sesli yeni bir müzakere. Cevap aynı. Bob kısık bir sesle iki üç gün sonra tekrar aramamı önerdi. Dil dökmeye, sızlanmaya, yalvarmaya başladım. Bu ezik performansın ortasında telefon birden el değiştirdi ve Toni, "Neden arıyorsun?" dedi.

"Çok açık değil mi? Geri dönmeni istiyorum."

"Dönemem."

Dönmeyeceğim demedi. *Dönemem* dedi.

"Neden dönemediğini bana da söyler misin?"

"Hayır."

"Bir not bile bırakmadın. Hiçbir açıklama yapmadın. Birdenbire çekip gittin."

"Üzgünüm David."

"Tribe girdiğin zaman bende bir şey gördün, o yüzden, değil mi?"

"Bunun hakkında konuşmayalım," dedi. "Her şey bitti artık."

"Bitmesini istemiyorum."

"Ben istiyorum."

Ben *istiyorum.* Yüzüme kapanan koca bir kapının sesi gibiydi bu. Ama sürgüyü çekmesine izin vermeyecektim; daha değil. Odamda eşyalarının kaldığını söyledim: birkaç kitap, bir iki parça da kıyafet. Yalandı tabii: Giderken saç teli bile bırakmamıştı ardında. Ama köşeye sıkıştığımda çok ikna edici olabildiğimden, söylediklerimin doğru olabileceğini düşünmeye başladı. Eşyalarını hemen götürmeyi teklif ettim. Oraya gelmemi istemiyordu. Seni bir

daha hiç görmemeyi tercih ederim aslında, dedi. Öylesi daha acısız olurmuş. Ama sesinde inandırıcılık yoktu; samimiyetle konuştuğu zamanlara göre daha yüksek bir perdeden ve daha genizden konuşuyordu. Beni hâlâ az çok sevdiğini biliyordum; orman yangınlarından sonra bile yanık budaklardan bazıları yaşar ve yeni dallar filizlenir yeşil yeşil. Böyle dedim kendime. Ne aptallık Öyle ya da böyle, beni hepten geri çeviremedi. Telefonu açmaktan kendini alamadığı gibi, ona ulaşmama izin vermemeyi imkânsız buluyordu. Hızlı hızlı konuşarak yelkenleri suya indirmeye zorladım. Peki, dedi. Geleceksen gel. Ama vaktini boşa harcıyorsun.

Vakit gece yarısına yakın, yaz havası yapışkan ve nemli, yağmurun eli kulağındaydı. Görünürde yıldız yoktu. Rutubetli şehrin buharlarından ve parçalanan aşkımın safrasından tıkanmış halde şehrin bir ucundan ötekine geçtim alelacele. Larkin'in dairesi York Bulvarı'nın epey ilerisinde beyaz kiremitten, yeni, kocaman bir kulenin on birinci katındaydı. Larkin beni içeri alırken sevecen, merhametli bir tebessüm vardı yüzünde; seni zavallı piç, diyordu sanki, yara aldın, kanıyorsun ve şimdi yeniden deşilecek için. Otuz yaşlarındaydı, uzun, dağınık, kıvırcık ve kahverengi saçlarıyla çocuk yüzlü, tıknaz bir adamdı. Üstünden sıcaklık, anlayış ve iyilik akıyordu. Toni'nin böyle zamanlarda neden ona sığındığını anlamak zor değildi. "Oturma odasında," dedi. "Solda."

Ev büyük ve kusursuz olmakla birlikte duvarlarda dans eden çıkıntılı renkler öbekleri, spot ışıklı camekanlarda sergilenen ABD öncesi eserler, tuhaf Afrika maskları ve krom-çelik karışımı mobilyalarla dekor biraz acayipti; *Times*'ın pazar günlerindeki – magazin bölümünde fotoğraflarını gördüğünüz türden mantıkdışı bir daireydi. Gösterinin merkezi oturma odasıydı; geniş ve beyaz duvarlı odadaki uzun ve kavisli pencere East Nehri boyunca Queens'in bütün görkemini gözler önüne seriyordu. Toni odanın diğer ucunda, pencerenin yanında, altın rengi benekleri olan koyu mavi, açılı bir kanepede oturuyordu. Üzerinde etrafındaki

debdebeyle kıyasıya çelişen hırpani kıyafetler vardı: hiç sevmediğim kırmızı eski püskü bir kazak, kısa, demode, siyah bir etek ve koyu renk çorap. Omurgasının üstüne yığılıp tek dirseğine yaslanmış, bacakları hantal bir şekilde öne fırlamış haliyle kemikli ve kaba görünüyordu. Elinden bir sigara sarkıyordu ve yanındaki kül tablasında dev bir izmarit yığını vardı. Gözleri karanlıktı. Uzun saçları birbirine dolaşmıştı. Ona doğru yürüdüğümde kıpırdamadı. Öyle düşmanca bir hava yayıyordu ki aramızda yirmi adım kalınca durdum.

"Getirdiğin eşyalar nerede?"

"Bende bir şeyin kalmamıştı. Seni görebilmek için öyle söyledim."

"Anlamıştım."

"Sorun neydi Toni?"

"Sorma. Lütfen sorma." Sesi en düşük perdedeydi, acı, boğuk bir kontralto. "Buraya gelmemeliydin."

"Eğer neyi yanlış yaptığımı söylersen..."

"Bana zarar vermeye çalıştın," dedi. "Beni bad tribe sokmaya çalıştın." Sigarasını söndürüp hemen yenisini yaktı. Gözkapakları şişmiş, hüzünle bakan gözleri benimkilerle karşılaşmayı reddediyordu. "Sonunda benim düşmanım olduğunu ve senden kaçmam gerektiğini anladım. Toplanıp çıktım."

"Düşmanın mı? Bunun doğru olmadığını biliyorsun."

"Tuhaftı," dedi. "Ne olduğunu anlayamayıp çok sık asit atan arkadaşlarımla konuştum. Onlar da anlamadılar. Zihinlerimiz birbirine bağlanmış gibiydi David. Aramızda telepatik bir kanal açılmış gibiydi. Ve senden bana bin türlü şey aktı. Nefret dolu, zehirli şeyler. Senin düşüncelerini düşünüyordum. Kendimi senin beni gördüğün gibi görüyordum. Hatırlıyor musun, asit almadığın halde tribe girdiğini söyledin. Sonra da benim zihnimi okuduğunu söyledin. Beni korkutan şey buydu. Zihinlerimizin birbirine

karışması, çakışması. Bir olması. Asidin böyle bir etkisi olduğunu hiç duymamıştım."

Olan bitenlerin sebebinin asitten ibaret olmadığını, uyuşturucudan kaynaklanan bir sanrı yaşamadığını, hissettiği şeyin bana doğuştan verilen özel bir gücün, bir hediyenin, bir lanetin, doğanın bir ucubeliğinin yan etkileri olduğunu söylemem gereken an bu andı. Ama kelimeler ağzımda donmuştu. Bana bile delice geliyorlardı. Böyle bir şey nasıl itiraf edilirdi? Anın geçip gitmesine göz yumdum. Onun yerine ezik ezik, "Tamam," dedim. "İkimiz için de tuhaf bir andı. Şalterler biraz attı. Ama trip geçti gitti artık. Artık benden saklanmana gerek yok. Geri dön Toni."

"Hayır."

"Tamam, acele etme. Birkaç gün sonra dön."

"Hayır."

"Anlamıyorum."

"Her şey değişti," dedi. "Artık seninle yaşayamam. Beni çok korkutuyorsun. Trip bitti, ama sana bakınca hâlâ iblisleri görüyorum. Büyük lastik kanatları, uzun sarı dişleri olan yarı yarasa, yarı insan gibi bir şey görüyorum ve –of, Tanrım, David, engel olamıyorum! Zihinlerimiz birbirine bağlıymış gibi hissediyorum hâlâ. Senin aklından benimkine bir şeyler doluyor. Aside hiç bulaşmamalıydım." Elindeki sigarayı kayıtsızca söndürüp yenisini aldı. "Kendimi senin yanında rahatsız hissediyorum. Gitsen iyi olur. Sana bu kadar yakın olmak bile başımı ağrıtıyor. Lütfen git. Lütfen. Üzgünüm David."

Zihnini okumaya cesaret edemedim. Orada bulacağım şeyin beni balon gibi patlatmasından, orada buruş buruş kalmaktan korktum. Ama o günlerde gücüm hâlâ öyle kuvvetliydi ki, istesem de istemesem de yaklaştığım herkesten düşük seviyeli genel bir zihinsel radyasyon alıyordum ve Toni'den aldıklarım söylediklerini doğruluyordu. Beni hâlâ seviyordu. Ama asit, sülfürik değil liserjik olmasına rağmen, aramızda o korkunç geçidi açarak ilişkimizi

sıyırıp aşındırmıştı. Benimle aynı odada olmak Toni'ye işkence gibi geliyordu. Bununla başa çıkmak için yeterli donanımım yoktu. Onu ikna etmek, yumuşak, içten sözlerle yarasını iyileştirmek için stratejiler düşündüm, yaklaşımlar aradım. Yolu yoktu. Hiçbir yolu yoktu. Aklımdan bir düzine diyalog geçirdim, hepsi de Toni'nin bana hayatından çıkmam için yalvarmasıyla sona eriyordu. Böyle. Bu kadar. Son. Orada öyle hareketsizce oturuyordu, duruşu üzgün, yüzü karanlık, geniş ağzı acıyla kasılmış, ışıl ışıl gülüşü sönmüş. Yirmi yıl yaşlanmış gibi görünüyordu. O değişik egzotik çöl prensesi güzelliği tamamen uçup gitmişti. Birden gözüme acısının örtüsü altında her zamankinden daha gerçek göründü. Acısı alev alev, ızdırabı capcanlıydı. Ve ona ulaşmamın hiçbir yolu yoktu. "Peki," dedim usulca. "Ben de üzgünüm." Buraya kadar, bitti, çabucak, birdenbire, apansız, havayı yaran kurşunun vızıltısı, çadıra doğru haince yuvarlanan el bombası, duru gökyüzünden düşen örs. Bitti. Yine yalnızım. Gözyaşı bile yok. Ağlamak mı? Ne ağlayayım?

Bob Larkin bizim kısık sesli ve kısa konuşmamız boyunca kibarca dışarıda, baş döndürücü optik yanılsamalarla dolu siyah beyaz duvar kâğıdıyla kaplı uzun antrede beklemişti. Çıktığımda yüzünde yine o nazik, üzüntülü gülümseme vardı.

"Bu saatte rahatsız ettiğim için özür dilerim."

"Ziyanı yok. Toni'yle olanlara çok üzüldüm."

Başımı salladım. "Evet. Ben de."

Ne yapacağımızı bilemeden karşılıklı durduk. Bob Larkin yaklaşıp parmaklarını bir anlığına kol kasıma gömerek tek kelime etmeden bana kendime çekidüzen vermemi, olanların üstesinden gelmemi, kendimi toplamamı söyledi. Öyle açık biriydi ki zihnim hiç beklemediğim bir anda onunkine gömüldü ve onu, iyiliğini, kibarlığını, hüznünü olduğu gibi gördüm. Derken bir imge yükseldi zihninde, keskin, ayrık bir anı: O ve hıçkırarak ağlayan, bitik haldeki Toni önceki gece Bob'un yuvarlak son moda yatağında birlikte çırılçıplak yatıyorlar, Toni'nin başı Bob'un erkeksi ve kıllı göğsüne

sokulmuş, Bob'un elleri Toni'nin göğüslerinin soluk renkli, dolgun yuvarlaklarını okşuyor. Toni'nin vücudu ihtiyaçla titriyor. Bob'un gönülsüz, sarkık erkekliği ona seksin avuntusunu sunmaya çabalıyor. Adamın nazik ruhu kendiyle savaş içinde; kadına karşı acıma ve sevgiyle dolu ama aynı zamanda rahatsız edici dişiliğinden, o göğüslerden, yarıktan, o yumuşaklıktan hazzetmiyor. Bunu yapmak zorunda değilsin Bob, diyip duruyor Toni, gerçekten değilsin, ama Bob yapmak istediğini, bunca yıldır birbirlerini tanıdıktan sonra artık vaktin geldiğini söylüyor, neşen yerine gelir Toni, hem her erkeğin biraz değişikliğe ihtiyacı vardır, öyle değil mi? Kadını bütün kalbiyle anlıyor ama bedeni direniyor ve sevişmeleri, en sonunda o noktaya geldiklerinde, aceleci, acınası, beceriksizce bir şey oluyor, tedirgin, tereddütlü bedenlerin birbirine toslaması, sonu gözyaşları, çarpımı, ortak bir gerginlik ve nihayet kahkahalar, acıya karşı bir zafer. Bob Toni'nin gözyaşlarını öpüyor. Toni yaptıkları için ona teşekkür ediyor. Yan yana, çocuksu bir uykuya dalıyorlar. Ne kadar medeni, ne kadar şefkatli. Benim zavallı Toni'm. Elveda. Elveda. "Sana geldiğine sevindim," diyorum. Benimle asansöre yürüyor. Nasıl ağlayayım? "Eğer kendini toplarsa seni aratırım mutlaka," diyor. Onun yaptığı gibi elimi koluna koyup repertuarımdaki en iyi gülümsemeyi yapıştırıyorum yüzüme. Elveda.

on dokuz

Burası benim mağaram. Broadway 228. Sokak Marble Hill Evleri'nin on ikinci katında; önceden belediyenin orta gelirli insanlara kiraladığı sosyal konutlardan biriyken şimdi şehrin ortamından kopmuş, sınıfsızlaşmış döküntülerinin yığınağı. İki oda artı banyo, küçük bir mutfak ve koridor. Eskiden evli ve çocuklu olmayanları bu konutlara almıyorlarmış. Son yıllarda üç beş bekar yokluk çektikleri gerekçesiyle içeri sızmış durumda. Şehir çürüdükçe her şey değişiyor; kurallar bozuluyor. Bina nüfusunun çoğunluğu Porto Rikolu, arada bir tutam da İrlandalıyla İtalyan. Papa delisi bu Katolik yuvasında David Selig büyük bir anomali teşkil ediyor. Bazen komşularına her gün büyük bir şevkle *Şema Yisrael*'i okumayı borç biliyor ama maalesef sözleri bilmiyor. *Kal Nidre*'yi, belki de. Ya da *Kadiş*'i.[28] *Atalarımızın Mısır topraklarında yediği mayasız ekmek bu.* Selig Mısır'dan çıkarılıp da Vaat Edilen Topraklar'a vardığı için çok şanslı hissediyor kendini.

David Selig'in mağarasında rehber eşliğinde bir tur atmaya ne dersiniz? Çok güzel. Bu taraftan lütfen. Hiçbir şeye dokunmamanızı ve sakızlarınızı mobilyalara yapıştırmamanızı rica edeceğim. Size rehberlik edecek bu hassas, zeki, sevimli ve nevrotik adam David Selig'den başkası değil. Müessesemizde bahşiş kabul edilmez. Fakirhaneme hoşgeldiniz millet. Gezimize banyodan başlayacağız. Bakın, bu küvet, fayanstaki sarı leke Selig buraya taşındığında da vardı, bu klozet, bu da ilaç dolabı. Selig burada epey bir zaman geçiriyor; varoluşuna dair edindiği derinlikli kavrayışlar açısından önemli bir bölme bu. Mesela bazen günde iki üç kez duşa giriyor. Neyi temizlemeye, hangi kirden arınmaya çalışıyor sizce? Bırak o diş

fırçasını evlat. Pekala, beni takip edin. Koridordaki posterleri görüyor musunuz? Hepsi 60'lardan kalma eserler. Bu posterde şair Allen Ginsberg Sam Amca kıyafetleri içinde. Buysa Alman baskı sanatçısı M. G. Escher'in incelikli topolojik paradoksunun popüler zevkin kaldırabileceği şekilde bayağılaştırılmış hali. Bu posterde de Pasifik dalgaları arasında sevişen genç ve çıplak bir çift var. Sekiz on yıl önce yüz binlerce genç, odasını böyle posterlerle süslüyordu. Selig de o sıralar tam olarak genç sayılmamakla birlikte aynısını yapmıştı. Zaten çağdaş varoluşun yapılarına daha içeriden dahil olabilme çabasıyla günün akım ve furyalarını çoğunlukla takip ederdi. Bu posterler artık epey değerli sanırım; Selig ucuz pansiyon odalarının birinden ötekine taşıyıp duruyor bunları.

Burası yatak odası. Karanlık ve dar; bir kuşak önceki belediye yapılarında hep görüldüğü üzere alçak tavanlı. Gecenin bir yarısı bitişikteki gökyüzünden geçen yüksek trenin uğultusuna uyanmamak için pencereyi her zaman kapalı tutuyorum. Uyumak etraf sessiz olduğunda bile yeterince zor. Bu Selig'in yatağı, içinde rahatsız edici rüyalar görüyor ve ara sıra hala istemsizce komşularının zihinlerini okuyup onların düşüncelerini kendi fantezilerine katıyor. Bu evde kaldığı iki buçuk yıllık süre boyunca bu yatakta aşağı yukarı on beş kadınla yattı, her biriyle bir ya da iki, birkaçıyla da üç kez. Öyle hemen utanmayın hanımefendi! Seks sağlıklı bir insan uğraşıdır ve artık orta yaşlı olmasına rağmen Selig'in hayatında hala önemli bir yer teşkil etmektedir! Hatta muhtemelen önümüzdeki yıllarda onun için daha büyük bir önem taşıyacaktır, çünkü seks, ne de olsa, insanlarla iletişim kurmanın bir yoludur ve diğer bazı iletişim kanalları Selig'e kapanıyor gibi görünmektedir. Peki Selig'in yattığı bu kızlar kimdir? Bir kere kız kelimesi hepsi için kullanılamaz, bazıları yaşını başını almış kadınlar sonuçta. Ama Selig kendine özgü pısırık yollarla hepsini cezbedip onunla zevk dolu bir saat geçirmeye ikna ediyor. Birini ikinci kez davet ettiği nadiren oluyor ve olduğunda da genellikle geri

çevriliyor ama dert değil, ihtiyaçları karşılanıyor. Efendim? İki buçuk senede on beş kız bir bekar için çok da iyi bir sayı değil mi? Sen kimsin de yargılıyorsun? Selig yeterli buluyor işte. Sizi temin ederim öyle. Lütfen yatağına oturmayın. Eski bir yataktır, Kurtuluş Ordusu'nun Harlem'de düzenlediği bir kermesten ikinci el alındı. Bir önceki evimden, St. Nicholas Bulvarı'ndaki mobilyalı odamdan çıkınca kendime ait üç beş parça mobilyaya ihtiyacım olduğunda birkaç papele kapatmıştım. Ondan da önce, 1971, 1972 civarında bir su yatağım vardı, geçici furyaları nasıl takip ettiğimin bir diğer örneği, ama o şırıltılarla gurultulara alışamadığım için sonunda yatakta en çok eğlenen asortik genç hanıma verdim. Yatak odasına başka neler var? Maalesef ilgi çekecek çok bir şey yok. Çekmeceleri alelade kıyafetlerle dolu bir şifonyer. Çatlak bir ayna: Batıl inançlarınız var mı? Bir tarafı diğer tarafından daha aşağıda duran dengesiz kitaplıktan dolup taşan, bir daha hayatta açıp bakmayacağı eski dergiler, *Partisan Review, Evergreen, Paris Review, New York Review of Books, Encounter*'lar, son moda edebiyat ıvır zıvırlarından oluşan tepecik ve Selig'in kendini daha çok tanıma umuduyla ara sıra karıştırdığı psikanaliz ve psikiyatri dergileri; eline aldıktan bir süre sonra sıkıntı ve hayal kırıklığıyla bir kenara attığı kağıt yığınları. Hadi, buradan çıkalım. Bu oda sizi bunaltmış olmalı. Şu küçük mutfaktan geçip –bakın dörtlü ocak, mini buzdolabı, laminant kaplama masa, ki bu masanın üzerinde Selig son derece mütevazı kahvaltı ve öğle yemeklerini geçiştiriyor (akşam yemeklerini genelde dışarıda yer)– dairenin esas odak noktasına, L-şekilli, mavi duvarlı, hıncahınç dolu oturma/çalışma odasına bakalım şimdi de.

Burada Selig'in entelektüel gelişimini baştan sonra görebilirsiniz. Bu albüm koleksiyonu, bazıları ta 1951'de alınmış hepsi de iyice eskimiş plaklar. (Monofonik, antika albümler!) Neredeyse tamamı klasik müzik, ama arada iki alakasız çıkıntı var: 1959'dan kalma beş ya da altı caz ve 1969'dan kalma altı rock albümü; iki grup da Selig'in zevkinin ufkunu açma yönündeki

kaçamak ve sonuçsuz çabaları yüzünden edinildi. Bunların haricinde burada bulacaklarınız çoğunlukla epey ciddi, çetrefil, içine girmesi zor şeylerdir: Schoenberg, Beethoven'ın geç eserleri, Mahler, Berg, Bartok kuartetleri, Bach *passacaglia*'ları gibi. Bir kez dinledikten sonra ıslıkla çalabileceğiniz türden şeyler değil yani. Selig müzik hakkında çok şey bilmez, ama hangi müziği sevdiğini iyi bilir; neyse, çok ilginizi çekmiyordur herhalde.

Bunlar da on yaşından beri biriktirdiği ve yıllardır oradan oraya sevgiyle sürüklediği kitaplar. Okumalarının arkeolojik katmanları kolaylıkla ortaya çıkarılıp incelenebilir. En altta Jules Verne, H. G. Wells, Mark Twain, Dashiell Hammett. Sabatini. Kipling. Sör Walter Scott. Van Loon, *İnsanlığın Öyküsü*, Verill, *Güney ve Orta Amerika'nın Büyük Fatihleri.* Aklı başında, ciddi, kendi ortamına yabancılaşmış küçük bir çocuğun kitapları. Sonra birden, ergenlikle birlikte gelen kuantum sıçraması: Orwell, Fitzgerald, Hemingway, Hardy, Faulkner'ın daha kolay okunan birkaç kitabı. 40'lardan, 50'lerden kalma şu olağanüstü kitaplara, şu standart dışı tuhaf boyutlara, lamine plastik kapaklara bakın! O zamanlar yirmi beş sente neler neler alınabiliyormuş! Şu şehvetli resimlere, cafcaflı yazı karakterlerine bakın! Bilimkurgu kitapları da o dönemden kalma. Bradbury'nin, Heinlein'ın, Asimov'un, Sturgeon'ın, Clark'ın fantezilerinde kendi kopuk benliğime dair ipuçları bulma umuduyla her şeyi yalayıp yutmuştum. İşte Stapledon'ın *Tuhaf John*'u, Beresford'un *Hampdenshire Mucizesi*. Bakın acayip acayip güçleri olan süper-veletlerle ilgili hikâyelerle dolu koca bir kitap: *Dışarıdakiler: Harika Çocuklar*. Bu son kitapta pek çok yerin altını çizdim, genellikle yazarla kavga ettiğim yerlerin. *Dışarıdakiler* mi? Ne kadar yetenekli olsalar da asıl dışarıda olanlar hiçbir zaman sahip olmadıkları, olamayacakları güçleri hayal etmeye çalışan o yazarlardı; içeride olan ben, genç beyin gezgini Selig'dim ve onlara söyleyecek iki çift lafım vardı. Yazarlar hep normalüstü olmanın sıkıntılarını vurgulamış ama bu gücün beraberinde getirdiği müthiş

zevki es geçmişlerdi. Gerçi şimdi sıkıntı-zevk oranını düşününce adamların neden bahsettiklerini bildiklerini kabul etmeliyim. Zaten artık söyleyecek pek lafım kalmadı dostlarım; belki döneklik de diyebiliriz buna. Dönekler geçidindeyiz biz, ölülerin kemiklerini yitirdiği.[29]

Üniversite yıllarına gelince Selig'in okuma zevkinin nasıl inceldiğine dikkatinizi çekerim. Joyce, Proust, Mann, Eliot, Pound, eski avangart hiyerarşi. Fransız dönemi: Zola, Balzac, Montaigne, Celine, Rimbaud, Baudelaire. Şu kalın Dostoyevski'ler rafın yarısını kaplıyor. Lawrence. Woolf. Mistik dönem: Aziz Augustinus, Aquinas, *Tao Te Ching, Upanişadlar, Bagavat Gita.* Psikolojik dönem: Freud, Jung, Adler, Reich, Reik. Felsefi dönem. Marksist dönem. Bütün Koestler'lar. Edebiyata dönüş: Conrad, Forster, Beckett. Çatlaklarla dolu 60'lara doğru devam: Bellow, Pynchon, Malamud, Mailer, Burroughs, Barth. *Madde 22* ve *Deneyim Politikası.* Evet, hanımlar ve beyler çok okuyan, çok bilen bir adamın huzurunda olduğunuzu kendi gözlerinizle gördünüz!

Burada da dosyaları duruyor. Henüz bilinmeyen biyografi yazarını bekleyen bir hazine. Davranış notları kırıklarla dolu karneler. ('David çalışmalarına ilgi göstermiyor ve dersleri aksatıyor.') Annesiyle babası için hazırladığı kaba saba boyanmış doğum günü kartları. Eski fotoğraflar: Şu şişko, çilli çocuk şimdi önünüzde duran bu bir deri bir kemik adam olabilir mi? Bu yüksek alınlı, zoraki gülümsediği her halinden belli olan adam da merhum Paul Selig, şahsımızın babası; kendisi 11 Ağustos 1971'de ülser delinmesi ameliyatını takip eden komplikasyonlar sonucu hayatını kaybetti (*olav hasholom!*)[30]. Hipertiriodi gözlü bu gri saçlı kadın da merhum Martha Selig, Paul'un eşi, David'in annesi, (*oy, veh, mama!*) [31] 15 Mart 1973'te iç organlarının esrarengiz bir şekilde çürümesiyle, muhtemelen kanserden vefat etti. Soğuk bıçak ağzı suratlı bu haşin genç hanım da Judith Hannah Selig, P ve M.'nin

evlatlık çocuğu, D.'nin pek sevgisiz kardeşi. Fotoğrafın arkasındaki tarih: Temmuz 1963. Yani Judith 18 yaşında ve bana duyduğu nefretin baharında. Bu fotoğrafta nasıl da Toni'ye benziyor! Aradaki benzerlik daha önce hiç dikkatimi çekmemişti, ikisinde de aynı esmer Yemenli havası, aynı uzun, koyu renk saçlar var. Ama Toni'nin gözleri, hikayenin en sonu hariç, her zaman sıcak ve sevgi doluyken Jude'un gözlerinde benim için buzdan başka bir şey olmadı, sadece buz, Plüton buzu. Turumuza David Selig'in özel eşyalarını inceleyerek devam edelim. Bu, üniversite yılları boyunca yazdığı kompozisyon ve dönem ödevleri koleksiyonu. ('Carew kibar ve ince bir şairdir; eserleri hem Jonson'ın kusursuz klasisizmini hem de Donne'un grotesk düşgücünün etkilerini yansıtır, ki bunun ilginç bir sentez olduğu su götürmezdir. Şiirlerini titizlikle ve keskin ifadelerle inşa eder; *Sorma Bana Artık Jüpiter Nerede* gibi bir şiirle Jonson'ın ahenkli sadeliğini mükemmel bir şekilde yakalarken *Reddedilen Aşkın Vasatlığı* ya da *Vefasız Güzellik Tehdit Altında* gibi diğer şiirlerinde zekasının kıvraklığı Donne'unkine yaklaşır.') D Selig'in yazdığı bütün edebi zırvalıkları saklaması ne şans: İlerleyen yıllarda bu ödevler hayatını kazanmak için kullandığı sermaye oldu, zira gözlemlerimizin ana konusu olan bu şahsın bugünlerde geçimini nasıl sağladığı malumunuz. Arşivlerde başka neler var bakalım? Yazdığı sayısız mektubun kopyaları. Bazıları kişisel olmayan, epey resmi mektuplar. Sayın *Başkan Eisenhower. Sayın Papa John. Sayın Genel Sekreter Hammarskjold.* Son zamanlarda nadiren yapmakla birlikte eskiden dünyanın uzak köşelerine sık sık böyle mektuplar gönderirdi. Sağır bir dünyayla iletişim kurma adına harcadığı kesintili ve tek taraflı çabalar. Açık bir şekilde nihai termodinamik kıyamete doğru baş aşağı yuvarlanan bir evrende düzeni yeniden kurmaya yönelik sıkıntılı, beyhude girişimler. Bu belgelerden birkaçına göz atmaya ne dersiniz? *Diyorsunuz ki Vali Rockefeller, "nükleer silahlarımız günbegün çoğalırken, güvenliğimiz bu caydırıcı araçlara başvurmaya duyduğumuz hevesin inanılırlığına bağlı.*

İnsanlarımızın hayatlarını kurtarmak ve sağlıklarını korumak kamu görevlileri ve vatandaşlar olarak bizlerin sorumluluğudur. Nükleer savaşın bir trajedi olduğu ve barışı korumak için onurlu yollarla mücadele etmemiz gerektiği yönündeki inancımız, gecikmiş bir sivil savunmanın bahanesi olamaz." Bu görüşe katılmamama izin verin. Bomba sığınağı programınız Sayın Vali, ahlaki açıdan yoksun bir zihnin ürünüdür. Kalıcı bir barış arayışı için harcanması gereken enerji ve kaynakları bu kafasını kuma gömen devekuşu planına akıtmak, kanımca, aptalca ve tehlikeli bir politikadır ve... Vali cevap olarak teşekkürlerini ve Selig'in karşı çıktığı konuşmasının tam metnini göndermişti. Daha ne yapsın adam? *Bay Nixon, seçim kampanyanızın tamamı Amerika'nın Eisenhower'ın başkanlığı altında her şeyin harika gittiği, bu yüzden aynı şekilde bir dört yıl daha geçirmemizin şahane olacağı teorisine dayanmakta. Sözleriniz Faust'un sözleri gibi geliyor bana, geçen günlere ağlaşıyorsunuz, Bleibe doch, du bist so schoen! (Size göre fazla mı kültürlüyüm Sayın Başkan Yardımcısı?) Faust o sözleri söylerken Mephistopheles'in onun ruhunu almaya geldiğini unutmayın lütfen. Tarihin bu anı, saatleri sonsuza dek durdurmak isteyeceğiniz kadar tatlı mı geliyor size gerçekten? Ülkedeki ızdırabı dinleyin. Mississippi'deki zencilerin sesini, Cumhuriyetçi gerilemenin işsiz bıraktığı fabrika işçilerinin aç çocuklarının feryatlarını dinleyin... Sayın Bayan Hemingway, lütfen sözlerimi kocanızın ölümü üzerine edilen acı dolu binlerce söze eklememe izin verin. Bay Hemingway'in artık tahammül edilecek bir yanı kalmayan bu hayat karşısında gösterdiği cesaret bizler için öyle bir örnek oldu ki bundan sonra... Sayın Dr Buber... Sayın Profesör Toynbee... Sayın Başkan Nehru... Sayın Pound: Uygar dünya, zalimce ve gayri tabii bir şekilde mahkum edildiğiniz hapis hayatından kurtulmanızı sizinle birlikte sevinç içinde kutluyor ve... Sayın Lord Rusell... Sayın Başkan Kruşçev... Sayın Mösyö Malraux... sayın... sayın... sayın...* Kabul etmelisiniz ki dikkate şayan bir mektup koleksiyonu bu. Mektuplara verilen cevaplar da bir o kadar takdire şayan. Bakın bu cevapta şöyle yazıyor: *Haklı olabilirsiniz,* bunda, *İlginiz için teşekkür ederiz,* bunda, *Sizin de takdir edeceğiniz gibi gelen bütün mektuplara ayrı ayrı cevap yazmak için yeterli zamanımız yok, yine de düşüncelerinizin dikkatle değerlendirileceğinden emin olabilirsiniz,* bunda ise, *Şu orospu çocuğuna bir özür mektubunu yollayın.*

Ne yazık ki kendi kendine sürekli dikte ettiği ama hiç göndermediği hayali mektupların kayıtları yok. *Sayın Kierkegaard, 'absürd'ü 'Tanrı fikri ile her şeyin mümkün olduğu gerçeğine denk gören, 'Absürd, makul bir anlam çerçevesinden ayıklanacak faktörlerden biri değildir; olasılıksız, beklenmedik yahut öngörülmedik bir şey değildir,'*[32] *şeklindeki meşhur sözünüze bütün kalbimle katılıyorum. Absürd'le kendi deneyimlerimde... Sayın Shakespeare, 'Aşk demem aşka, Değişik durumlarda değişip duruyorsa, ya da meyil duyuyorsa bırakmaya ilk fırsatta'*[33] *derken konuyu ne kadar isabetli bir şekilde dile getiriyorsunuz. Ancak soneniz akla şu soruyu getiriyor: Eğer aşk, aşk değilse, küçücük bir şey yüzünden hiç beklenmedik ve absürd bir şekilde yerle bir olabilen o şey, o yakınlık hissi nedir peki? Eğer insanlarla ilişki kurabilmenin başka bir varoluşsal kipini önerebiliyorsanız...* Gelip geçici oldukları, ipsiz sapsız dürtüler sonucu doğdukları ve çoğunlukla anlaşılmaz bir hal aldıkları için, Selig'in kimi zaman saatte yüzlercesini üretebildiği bu tip iletilere tatmin edici bir erişim sağlayamıyoruz. Sayın *Yargıç Holmes: Güney Pasifik Şirketi - Jensen, 244 ABD 205, 221, [1917] davasında şöyle hüküm verdiniz: 'Yargıçların kanun yapma hakkı ve gerekliliğini hiç tereddütsüz tanıyorum, ne var ki yargıçlar bunu sadece çatlak bulabildikleri yerlerde yapabiliyorlar; molar hareketlerden moleküler hareketlere hapsedildiler.' İtiraf etmeliyim ki, bu müthiş metaforu tam olarak kavrayamadım, acaba...*

Sayın Selig,

Dünyanın ve bir bütün olarak yaşamın mevcut halinin hastalıklı olduğunu düşünüyorum. Eğer bir doktor olsaydım ve tavsiyem istenseydi şöyle derdim: "Sessizlik yaratın."

En iyi dileklerimle,
Sören Kierkegaard
(1813-1855)

Burada üç klasör daha var, bej renkli kalın karton dosyalar. Bunlar daha kişisel mektuplar içerdiklerinden umumi teftişe açık değiller. David Selig Vakfı ile yaptığımız anlaşmanın şartları

gereğince, mektupların içeriğini kendi kelimelerimle anlatmam serbest olmakla birlikte doğrudan alıntı yapmam kesinlikle yasak. Bunlar Selig'in aşık olduğu yahut aşık olmak istediği kadınlara yazdığı, arada bir de onlardan aldığı mektuplar. En eskisi 1950 tarihli ve üzerinde kırmızı büyük harflerle GÖNDERİLMEDİ yazıyor. *Sevgili Beverly,* diye başlayan metin utanç verici açıklıkta cinsel betimlemelerle dolu. Beverly hakkında bize neler söyleyebilirsin Selig? Eee, Beverly kısa boylu, tatlı, çilli bir kızdı, memeleri iri, mizacı neşeliydi; biyoloji dersinde önümdeki sırada otururdu. Estelle adında insanın tüylerini ürperten çatık kaşlı bir ikiz kardeşi vardı ve genetiğin şakalarından biri sonucu Beverly ne kadar iri memeliyse Estelle de o kadar memesizdi. Kaşları belki de bu yüzden sürekli çatıktı. Estelle kendi nahoş çapında benden hoşlanıyordu ve sanırım benimle er geç yatardı; bu durum on beş yaş egoma epey iyi gelebilirdi ama kızı hor görüyordum. Sevdiğim kadının, Beverly'nin bulaşık suyuyla yıkanmış kötü bir kopyasına benziyordu. Öğretmen Bayan Mueller, mitozla kromozomlar hakkında homurdanıp dururken ben Beverly'nin zihninde yalınayak dolaşırdım. Bekâretini Victor Schlitz'e, yan sırasında oturan iriyarı, kemikli, yeşil gözlü, kızıl saçlı çocuğa vermişti kısa bir süre önce. Zihni her sabah önceki gece Victor'la yaşadığı macerayla dolu olduğundan, on iki saatlik bir gecikmeyle her şeyi görüp tek derste sekse dair çok şey öğrenebiliyordum. Victor'u kıskanmıyordum. Kendine güveni tam, yakışıklı bir çocuktu, Beverly'yi hak ediyordu ve ben o sıralar herhangi bir kızla yatamayacak kadar utangaç ve güvensizdim. Bu yüzden yaşadıkları aşk maceralarına gizlice dalıp Victor'un ona yaptığı ayıp şeyleri benim yaptığımı hayal eder, nihayetinde Beverly'nin içine kendim girmek için çaresizce yanıp tutuşmaya başlardım. Ama kızın aklının içindeki keşif gezilerim bana onun için gnoma benzeyen komik ve acayip bir çocuktan, maskaralıktan ibaret olduğumu göstermişti. Kızı nasıl yatağa atacaktım o halde? Çareyi mektup yazıp Victor'la birlikte yaptıkları

her şeyi capcanlı ve tepterli ayrıntılarıyla anlatıp sonunda da, 'Bunları nereden bildiğimi merak etmiyor musun, ha ha ha!' demekte buldum. Altta yatan ima, benim kadın zihninin mahremlerine nüfuz etme gücü olan bir tür süper kahraman olduğumdu. Mektubu okuyunca huşu içinde kendinden geçip kollarıma atılacağından emindim, ama planı ikinci kez gözden geçirdiğimde kızın benim ya deli ya da röntgenci olduğumu düşüneceği ve her iki durumda da benden kaçacağı sonucuna vardım; dolayısıyla mektubu göndermeyip dosyaladım. Bir akşam annemin eline geçti, ama cinsellik konusunda ümitsiz bir şekilde kapalı bir insan olduğundan yazdıklarımla ilgili bir şey söylemeye cüret edemeyip defterimin arasına geri koydu. Mektubu okuduğunu o gece annemin düşüncelerini didiklerken öğrendim. Sarsılmış ve rahatsız olmuş muydu? Evet, ama aynı zamanda oğlu artık bir erkek olduğu, güzel kızlara açık saçık mektuplar yazdığı için gurur da duymuştu. Pornocu oğlum benim.

Bu dosyadaki mektupların çoğu 1954–1968 yılları arasından kalma. En yakın tarihlisi 1974 sonbaharında yazılmış. Selig 74'ten sonra kendini insan ırkının geri kalanıyla giderek daha az temas halinde hissedip mektup yazmayı bırakıyor, kafasında yazdıkları hariç. Bu mektuplarda kaç kızın adı geçiyor bilmiyorum, ama epeyce olmalı. Genellikle yüzeysel ilişkiler bunlar, zira Selig, sizin de bildiğiniz gibi, ne evlendi ne de çok sayıda kadınla ciddi münasebetlere girdi. Beverly vakasında görüldüğü gibi, çoğunlukla en derinden sevdiği kadınlarla gerçek anlamda bir ilişkisi olmadı, buna karşılık kendisi tek gecelik rastgele ilişkilere girdiği kadınlara aşık numarası yapma kabiliyetine sahipti. Kimi zaman özel yeteneklerini özellikle yirmi beş yaş civarı kadınlardan cinsel açıdan faydalanmak için bilinçli bir şekilde kullandı. O dönemden kendisi de gurur duymuyor. Mektupları okumak ister misiniz sevgili kokuşmuş röntgenciler? İstersiniz değil mi? Ama okumayacaksınız. Çekin pis ellerinizi mektuplarımın üzerinden. Sizi neden davet ettim

ki zaten buraya? Neden kitaplarıma, fotoğraflarıma, kirli bulaşıklarıma, lekeli küvetime bakmanıza izin veriyorum? Benlik hissim kayıp gittiği için olmalı. Yalnızlığım boğuyor beni; pencereler kapalı ama en azından kapıyı açtım. Hayatıma bakarak, hayatımın parçalarını kendi deneyimlerinize katarak, gerçek olduğumu, var olduğumu, acı çektiğimi, bir geleceğim yoksa da bir geçmişim olduğunu anlayarak gerçeklikten kopmamı engellemeniz için ihtiyacım var size. Buradan giderken, Evet, Ben David Selig'i tanıyorum, hatta onu çok iyi tanıyorum, diyebilesiniz diye. Ama bu size her şeyi göstermek zorunda olduğum anlamına gelmiyor. Hey, bakın, burada Amy'ye yazdığım bir mektup var. 1953 baharında beni irin toplayan bekaretimden kurtaran Amy. Bu hikayenin nasıl geliştiğini öğrenmek istemez misiniz? Herkes herkesin ilkini bilmek ister, dayanılmaz bir cazibesi vardır bu hikayelerin. Pekala, siktirip gidin: Bu konuda konuşmak istemiyorum. Zaten ortada pek bir hikaye de yok. Kızın içine girdim, ben boşaldım, o boşalmadı, böyle oldu işte, gerisini öğrenmek isterseniz, kızı nereden tanıdığımı, nasıl ayarttığımı öğrenmek isterseniz, ayrıntıları kendiniz uyduruverin. Şimdi nerede Amy? Öldü. Nasıl, beğendiniz mi? Selig yattığı ilk kızı gömdü bile. Yirmi üç yaşında trafik kazasında öldü ve beni şöyle böyle tanıyan kocası bir zamanlar arkadaş olduğumuzu bildiğinden arayıp haber verdi. Polis cesedi teşhis etmeye çağırdığı, ceset de parçalanmış, parça pinçik olmuş, organları kopmuş olduğu için adam hala travmadaydı. Başka bir gezegenden gelmiş gibi görünüyordu, dedi. Mancınıkla fırlatılmış gibi ön camdan çıkıp bir ağaca girmişti. "Amy yattığım ilk kızdı," dememle birlikte adam beni teselli etmeye başladı. Ben sadece canını yakmaya, sadistlik yapmaya çalışıyordum ve adam beni teselli etmeye başladı.

Zaman geçiyor. Amy ölü; Beverly ise tombul, orta yaşlı bir ev kadını olmuştur eminim. Burada da Jackie Newhouse'a onu düşünmekten uyuyamadığımı yazdığım mektup var. Jackie Newhouse mu? O da kim? Ha, tamam. Bir altmış boy ve Marilyn

Monroe'nun belini bükebilecek türden bir çift meme. Tatlı. Aptal. Büzük dudaklar, bebek mavisi gözler. Jackie'nin memeden başka bir olayı yoktu, ama on yedi yaşındaki ve, kimbilir niye, kafayı memeyle bozmuş Selig için yeterliydi bu. Memeliliği için seviyordum kızı, hep giydiği polo yaka dar beyaz tişörtlerini gererken öyle yuvarlak, öyle çarpıcıydılar. 1952 yazı. Jackie Frank Sinatra'yla Perry Como'yu severdi ve rujuyla kotunun kalçasının sol kısmına FRANKIE, sağ kısmına PERRY yazardı. Bir de tarih hocasını severdi, adı Leon Sissinger ya da Zippinger gibi bir şeydi galiba ve kotunun arkasına bazen de LEON yazardı kıçı boyunca. Onu iki kez öptüm sadece, dilimi ağzına sokmadım bile; korkunç bir erkek eli o muazzam ampullerin saflığını bozacak diye ödü koptuğundan kız benden de çekingendi. Peşinde dolanıp dururken zihnine bakmamaya çalışıyordum, çünkü ne kadar boş olduğunu görmek beni depresyona sokuyordu. Nasıl mı bitti? Ha, evet: Jackie'nin küçük kardeşi Arnie bana ablasını evde sürekli çıplak gördüğünü anlatıp duruyordu, kızın çıplak göğüslerini dolaylı yoldan da olsa görmek için ölüp biten ben de Arnie'nin kafatasına dalıp ikinci el bir röntgen çaldım. Sutyenlerin ne kadar önemli olabileceğini o zaman anladım. Jackie'nin memeleri serbestken tombul göbeğine sarkıyordu, kabarık mavi damarlarla çizgi çizgi, iki pörsük et yığını. Saplantımdan kurtardı beni. Çok uzun zaman önceydi, gerçek gibi bile gelmiyor şimdi Jackie.

Burada. Bakın. Röntgenleyin beni. İşte ateşli, çılgın aşk taşkınlıkları. Hepsini okuyun, bana ne? Donna, Elsie, Magda, Mona, Sue, Lois, Karen. Abazan olduğumu düşündünüz, değil mi? Ezik ergenliğimin beni ileride kadın bulma özürlü bir erkekliğe ittiğini düşündünüz, değil mi? Kadınların bacaklarının arasında hayatımı aradım ben. Sevgili Connie, ne vahşi geceydi ama! Sevgili Chiquita, parfümünün kokusunu hâlâ alıyorum odamda. Sevgili Elaine, bu sabah uyandığımda dudaklarımda tadın vardı. Sevgili Kitty, ben...

Of, Tanrım, Kitty, *Sevgili Kitty, sana söylemem gereken çok şey var ama nereden başlayacağımı bilemiyorum. Sen beni hiçbir zaman anlamadın, ben de seni, bu yüzden sana olan aşkımın bizi er ya da geç bir çıkmaza sokacağı belliydi. Öyle de oldu. İletişimde yaşadığımız sıkıntı ilişkimize tepeden tırnağa yayıldı, ama şimdiye kadar tanıdığım herkesten farklı olduğun, gerçekten farklı olduğun için seni fantezilerimin merkezine oturttum ve olduğun gibi kabul edemedim seni, durmadan çalıştım üstünde, heykel gibi yontmaya çalıştım, uğraştıkça uğraştım, ta ki...* Tanrım, bu seferki çok acı verici. Başkalarının mektuplarını okuyarak ne bok yediğinizi sanıyorsunuz siz? Hiç terbiyeniz yok mu? Bu mektubu gösteremem size. Hadi bakalım, tur bitti. Dışarı! Dışarı! Herkes dışarı! Tanrı aşkına, çıkın dışarı!

yirmi

Yakalanma tehlikesi hep vardı. Her zaman tetikte olması gerektiğini biliyordu. Cadı avcılarının çağıydı bu; toplumun normlarından sapanlar ortaya çıkarılıyor, kazığa bağlanıp yakılıyordu. Casuslar her yerdeydi, genç Selig'in sırrını arıyor, onunla ilgili korkunç gerçeğin peşinden koşuyorlardı. Biyoloji öğretmeni Bayan Mueller bile. Bayan Mueller kırk yaşlarında, kısa boylu, tombul, küçük fino köpeklerine benzeyen bir kadındı; gözlerinin altında koyu halkalar vardı ve suratı hep asıktı. Sınıfa her gün gri bir laboratuvar önlüğüyle gelir, saçını hep gizli ablacılar gibi hunharca kısa kestirir, ensesi her daim son tıraştan kalan kirli sakalları gösterirdi. Kafayı duyu ötesi ve doğaüstü olgular diyarının derinlikleriyle sıyırmıştı. Tabii David'in onun sınıfında okuduğu 1949 yılında büyük ihtimalle kafayı sıyırmak gibi ifadeler kullanmıyorlardı ama bırakalım anakronizm bu şekilde kalsın. Kısacası Bayan Mueller zamanının ilerisinde biri, vaktinden önce doğmuş bir hippiydi. İrrasyonel olana, bilinmeyene gerçekten deli oluyordu. Lise biyoloji müfredatına o denli hakimdi ki dersi uykuda bile anlatabilirdi; aslında bir bakıma öyle yapıyor, uyukluya uyukluya, sıkıntıdan patlayarak anlatıyordu. Onu heyecanlandıran şey telepati, altıncı his, telekinesis ve astroloji gibi bütün parapsikoloji takım taklavatıydı. En küçük kışkırtma bile kadını metabolizma, dolaşım sistemi ya da günün konusu her neyse ondan uzaklaştırıp kendi takıntılarına döndürmeye yeterdi. O dönem için *I Ching*'in ilk kaşiflerindendi. Orgon akümülatörlerinde çilesini doldurmuştu. Giza piramitlerinin insanlık için ilahi ifşaatlar sakladığına inanıyordu. Zen, Genel Semantik, Bates'in göz egzersizleri ve Edgar Cayce okumalarıyla derin hakikatlerin peşini

sürmüştü. (Ona maruz kaldığım yılı takip eden maceralarını rahatlıkla tahmin edebiliyorum! Dianetik, Velikovsky, Bridey Murphy, ve Timothy Leary'yle devam etmiş, yaşlanınca da Los Angeles'taki kartal yuvalarından birinde boğazına kadar peyote kaktüsü ve psilosibine batmış bir guru olup çıkmıştır. Zavallı enayi aptal sefil yaşlı orospu.)

Gayet tabii, J. B. Rhine'ın Duke Üniversitesi'nde yürüttüğü duyu ötesi araştırmaları da yakından takip ediyordu. Bundan her bahsedişinde David dehşete düşüyor, öğretmeni sınıfta Rhine deneyleri yapma fikrine karşı koyamayacak ve sonunda foyasını ortaya çıkaracak diye ödü kopuyordu. David, Rhine'ın *Zihnin Alanı ve Yeni Sınırları* adlı eserini tabii ki okumuş, kendini kendine açıklayabilecek bir şeyler bulma umuduyla *Parapsikoloji Bülteni*'nin anlaşılmaz metinlerine bile göz gezdirmiş ama istatistiklerden ve bulanık varsayımlardan başka bir şey bulamamıştı. Güzel; Rhine denen adam Kuzey Carolina'da mal mal dolanıp durduğu sürece David için tehdit değildi. Ama kafası karışık Bayan Mueller çocuğu çırılçıplak soyup kazığa bağlatıp yaktırabilirdi.

Felakete doğru kaçınılmaz adımlar. Haftanın konusu insan beyni, fonksiyonları ve kapasitesiydi. Bakın bu beyin, bu beyincik, bu da omurilik soğanı. Bir çocuğun sinaps bahçesi.[34] Hangi düğmeye basacağını çok iyi bilen şişko yanaklı Norman Heimlich parmak kaldırdı: "Bayan Mueller, sizce bir gün insanların zihin okuması mümkün olacak mı? Yani böyle hileyle falan değil de, gerçek zihin telepatisiyle." Ah, Bayan Mueller'in o sevinci! Yumru suratına gelen o ışıltı! Duyu ötesi algı, parapsikoloji, açıklanamayan olgular, normalüstü iletişim ve algı biçimleri, Rhine araştırmaları ve daha bir dolu metafiziksel gereksizlikle ilgili ateşli bir tartışmaya başlaması için yeşil ışık yanmıştı işte. David sırasının altına saklanmak istiyordu. 'Telepati' kelimesi tüylerini ürpertiyordu. Zaten sınıfın yarısının onun ne menem bir şey olduğunu

anladığından şüpheleniyordu. Şimdi gelsin çılgın paranoya dalgası. Bana mı bakıyorlar, gözlerini dikip beni işaret ederek başlarını mı sallıyorlar? Elbette mantıksız korkulardı bunlar. Can sıkıntısına bulanmış çorak saatler boyunca can havliyle kendini eğlendirmeye çalışırken sınıftaki herkesin zihnini tekrar tekrar taramıştı ve sırrının güvende olduğunu biliyordu. Brooklynli hantal ve küçük sınıf arkadaşları aralarında gizli kapaklı bir Süpermen olduğunu asla anlayamayacaktı. Evet, onun tuhaf olduğunu düşünüyorlardı ama ne kadar tuhaf olduğuna dair hiçbir fikirleri yoktu. Ama belki de Bayan Mueller yüzünden şimdi pazara çıkacaktı ipliği? İnsan beyninin potansiyel menzilini göstermek için sınıfta parapsikoloji deneyleri yapmaktan bahsediyordu kadın. Of, nereye saklansam, nasıl kurtulsam?

Kaçış yoktu. Bayan Mueller ertesi gün kartlarla geldi. "Bunlara Zener kartları deniyor," dedi ciddiyetle; kartları yukarı kaldırıp sıralı floş açmak üzere olan Çılgın Bill Hickok gibi yelpaze yaptı. David kartları daha önce hiç görmemişti ama ailesinin bitmek bilmeyen kanasta oyunlarında kullandığı desteler kadar iyi tanıyordu onları. "Yaklaşık yirmi beş yıl önce Dr. Karl E. Zener'le Dr. J. B. Rhine tarafından Duke Üniversitesi'nde tasarlandılar. 'ESP kartları' da deniyor. 'ESP'nin ne demek olduğunu bana kim söyleyecek?"

Norman Heimlich'in güdük eli havada sallanıyordu. "'Duyu ötesi algı' demek Bayan Muller!"

"Aferin Norman." Kafası bir dünya, kartları karıştırmaya başladı. Normalde ifadesiz bakan gözleri şimdi Las Vegas gibi ışıl ışıldı. "Deste yirmi beş karttan oluşuyor, bunlar da beş farklı 'takım'a ya da 'simge'ye ayrılıyor. Kartlardan beşinin üzerinde yıldız, beşinin üzerinde daire, beşinin üzerinde kare, beşinin üzerinde dalgalı çizgiler, beşinin üzerinde de haç veya artı işareti var. Bunun haricinde bildiğimiz iskambil kâğıtlarına benziyorlar." Desteyi Norman'dan sonraki gözdesi Barbara Stein'a verip kartlardaki beş

simgeyi tahtaya çizmesini söyledi. “Deney, incelenen deneğin kapalı duran kartlara tek tek bakıp kartın diğer yüzündeki simgeyi tahmin etmeye çalışmasından ibaret. Test çeşitli şekillerde yürütülebilir. Bazen karttaki simgeye önce testi yürüten kişi bakar; böylece denek, eğer böyle bir yeteneği varsa, doğru cevabı karşısındakinin zihninden alma şansı bulur. Bazen tahminden önce karta iki taraf da bakmaz. Bazen deneğin tahmin yapmadan önce karta dokunmasına izin verilir. Bazen gözleri bağlanır, bazen de her kartın arka yüzüne uzun uzun baktırılır. Nasıl yapılırsa yapılsın, altta yatan amaç hep aynıdır: deneğin duyu ötesi güçleri kullanarak kartın göremediği ön yüzündeki şekli tahmin etmesi. Estelle, diyelim ki deneğin hiçbir duyu ötesi gücü yok, sadece tahmin yürütüyor. Yirmi beş kartta tahminlerinin kaçının doğru çıkmasını bekleyebiliriz?”

Gafil avlanan Estelle kızarıp bozarırken ilk aklına geleni söyledi: “Ee, on iki buçuk mu?”

Bayan Mueller yüzünde ekşimiş bir ifadeyle ikizlerden daha zeki ve daha mutlu olanına döndü.

“Beverly?”

“Beş mi, Bayan Muller?”

“Evet. Doğru simgeyi tahmin etme ihtimaliniz beşte bir. Yani sadece şansla yirmi beş tahmininizden beşi doğru çıkacaktır. Tabii sonuçlar hiçbir zaman bu kadar muntazam olmaz. Bazen bir partide dört doğrunuz çıkar, sonrakinde altı, sonrakinde beş, sonra belki yedi, belki sadece üç, ama testi çok kez yapınca doğru tahminlerin ortalamasının beş olması gerekir. Yani eğer tek faktör şans ise böyle. Ama Rhine deneylerinden geçen bazı gruplar çok sayıda testin sonucunda yirmi beşte altı buçuk ya da yedi doğru tutturdular. Rhine, ortalamanın üstündeki performansların tek açıklamasının ESP, yani duyu ötesi algılar olabileceğine inanıyor. Çok daha iyisini yapanlar da oldu. Bir seferinde bir adam iki gün art arda dokuz kartı doğru bildi, birkaç gün sonra yirmi beş tahmininin yirmi biri doğruydu ve doğru tahminlerin on beşi yine art arda gelmişti. Akıl

almaz bir olasılık. Kaçınız bunun sadece şans eseri olabileceğini düşünüyor?"

Sınıfın aşağı yukarı üçte birinin elleri havaya kalktı. Bir kısmı öğretmeni en çok coşturan konuya sempati göstermenin ne kadar akıllıca bir politika olduğunu anlama basiretinden yoksun mankafalardı. Diğer kısmı bu gülünç manipülasyonları hor gören iflah olmaz şüphecilerdi. Havadaki ellerin bir tanesi de David Selig'e aitti. Kamufle olmaya çalışıyordu.

Bayan Muller, "Bugün birkaç test yapmaya ne dersiniz çocuklar? Victor, ilk kobayımız sen olur musun? Tahtaya çık lütfen."

Victor Schlitz yüzünde gergin bir sırıtma ve sarsak adımlarla tahtaya kalktı. Bayan Mueller kartları tekrar tekrar keserken Victor öğretmen masasının yanında kaskatı dikiliyordu. Çok geçmeden Bayan Mueller destenin en üstündeki kartı alıp kısa bir bakış attıktan sonra çocuğa doğru kaydırdı. "Hangi simge?" diye sordu.

"Daire mi?"

"Göreceğiz. Çocuklar, siz de bir şey söylemeyin." Kartı Barbara Stein'a uzatıp tahtaya doğru simgenin altına tik atmasını söyledi. Barbara karenin altını işaretledi. Bayan Mueller bir sonraki karta baktı. *Yıldız,* dedi David içinden.

"Dalgalar," dedi Victor. Barbara yıldızı işaretledi.

"Artı." Hayır, *kare,* geri zekalı! Kare.

"Daire." *Daire.* Daire. Victor'un doğru tahmini üzerine sınıfa ani bir heyecan dalgası yayıldı. Bayan Mueller ters ters bakarak sınıfı susturdu.

"Yıldız." *Dalgalar.* Barbara dalgaları işaretledi.

"Kare." *Kare,* diye kabul etti David. Kare. Biraz daha heyecan dalgası, biraz daha susturma.

Victor desteyi bitirdi. Bayan Mueller skoru hesapladı: dört doğru tahmin. Şans bile daha iyisini yapardı. Bayan Mueller Victor'la ikinci tura başladı. Beş doğru. Tamam Victor: Seksi olabilirsin ama telepat olmadığın kesin. Bayan Mueller'in gözleri sınıfı dolaştı. Diğer

denek kim olacaktı? Ben olmayayım, diye dua etti David. Tanrım, lütfen ben olmayayım. O olmadı. Öğretmen Sheldon Feinberg'ü kaldırdı. Sheldon Feinberg ilkinde beş, İkincisinde altı kez hedefi vurdu. Saygın ama sıradan. Sonra Alice Cohen. Dört, dört; bereketsiz toprak buralar Bayan Mueller. Her turu takip eden David her seferinde yirmi beşte yirmi beş yaptı, ama bunu bilen tek kişi kendisiydi.

"Sırada kim var?" diye sordu Bayan Mueller. David sırasında büzüldü. Kurtuluş zilinin çalmasına daha ne kadar vardı? "Norman Heimlich." Norman öğretmen masasına doğru paytak paytak yürüdü. Bayan Mueller kartlardan birine baktı. Kadının beynini tarayan David yıldız imgesini seçti. Sonra Norman'ın zihnine geçti; çocuğun zihnindeki titreşen imgeyi, daire olmak için yıldızlığının köşelerini huysuzca yuvarlayarak titreşen, sonra yıldızlığa geri dönen imgeyi görünce çok şaşırdı. Bu da neydi? İğrenç Heimlich'in içinde güç kırıntıları mı vardı? "Daire," diye mırıldandı Norman. Ama sonrakini –dalgalar– ve ondan sonrakini –kare– bildi. Bayan Mueller'in zihninden sızıntılar alıyor gibi görünüyordu gerçekten de; algısı belli belirsiz ve bulanıktı ama alıyordu. Şişko Heimlich yeteneğin izlerini taşıyordu. Ama hepsi izden ibaretti; Norman'la öğretmenin zihinlerini birlikte tarayan David imgelerin giderek daha da bulanıklaşmasını ve onuncu karta geçildiğinde çocuğun cılız gücünün yorgunluk karşısında pes etmesiyle hepten kaybolmalarını izledi. Yine de onda yediyle şimdiye kadarki en iyi skor Norman'ındı. *Zil çalsın artık,* diye dua etti David. *Zil, çal artık!* Hâlâ yirmi dakika vardı.

Az da olsa merhameti vardı Tanrı'nın. Bayan Mueller hızlı hareketlerle sınıfa test kâğıtları dağıttı. Bütün sınıfı aynı anda sınayacaktı. "Birden yirmi beşe kadar sayacağım," dedi. "Her sayıdan sonra gördüğünüzü düşündüğünüz simgeyi yazın. Hazır mısınız? *Bir.*"

David daire gördü. *Dalgalar,* yazdı.

Yıldız. *Kare.*

Dalgalar. *Daire.*

Yıldız. *Dalgalar.*

Testin bitmesine yakın, David her seferinde yanlış simgeyi yazarak taktik hatası yapıyor olabileceğinin farkına vardı. Kamuflaj için iki üç tanesini doğru cevaplaması gerektiğini düşündü ama artık çok geçti. Sadece dört sayı kalmıştı ve diğer hepsini ıskaladıktan sonra kalanların çoğunu doğru yaparsa dikkat çekebilirdi. Iskalamaya devam etti.

"Şimdi yanınızda oturan arkadaşınızla kâğıtlarınızı değiştirip cevapları kontrol edin. Hazır mısınız? Doğru cevapları okuyorum. Bir: daire. İki: yıldız. Üç: dalgalar. Dört: ..."

Gerginlik içinde sonuçları sordu. On ya da daha fazla doğru yapan var mıydı? Hayır, öğretmenim. Dokuz? Sekiz? Yedi? Norman Heimlich yine yedi yapmıştı. Çocuk kendi kendine kabarıyordu içinden: Telepat Heimlich'im ben. Heimlich'te zerre kadar da olsa güç olması David'i tiksindirmişti. Altı var mı? Dört öğrenci altı doğru çıkarmıştı. Beş? Dört? Bayan Mueller büyük bir özenle sonuçları not ediyordu. Farklı bir skor yapan var mı? Sidney Goldblatt kıs kıs gülmeye başladı. "Bayan Mueller, sıfır nasıl bir skor peki?"

Kadın irkilmiş görünüyordu. "*Sıfır* mı? Yirmi beş kartın yirmi beşini de yanlış bilen biri mi var?"

"Evet. David Selig hiçbirini bilememiş!"

Yer yarılsaydı da içine girseydi David Selig. Bütün gözler üzerindeydi şimdi. Acımasız kahkahalar üstüne üstüne geliyordu. *David Selig hiçbirini bilememiş.* David Selig altını ıslattı, demek gibi bir şeydi bu, David Selig sınavda kopya çekti, David Selig kızlar tuvaletine girdi. Kendini gizlemeye çalışırken feci şekilde dikkat çekmişti. Bayan Mueller yüzünde sert ve anlaşılmaz bir ifadeyle, "Sıfır da çok kayda değer bir skor olabilir çocuklar," dedi. "Bu gibi durumlar, sandığınızın aksine, aşırı gelişmiş ESP yeteneklerine işaret

ediyor olabilir." Aman Tanrım. Aşırı gelişmiş ESP yetenekleri. Kadın devam etti: "Rhine 'öne kaydırma' ve 'arkaya kaydırma' diye iki olgudan söz eder. Buna göre, olağanüstü güçlü bir ESP yeteneği kazara doğru kartın önündeki ya da arkasındaki karta, hatta iki ya da üç kart ötesine odaklanabilir. Dolayısıyla denek mükemmel atışlar yaptığı halde hedefleri tutturamayıp ortalamanın altında bir sonuç alır. David, cevaplarını ver bakayım."

"Hiçbir şey görmüyordum Bayan Mueller. Sadece tahminlerimi yazdım ve işte hepsi yanlış çıkmış."

"Bir de ben bakayım."

David darağacına gider gibi bir havayla verdi kağıdı. Bayan Mueller kağıdı kendi listesinin yanına koyup bir bağıntı, kaymış bir sıra arayarak iki listeyi hizalandırmaya çalıştı. Ama kasten yanlış verdiği cevapların rastgeldiği David'i korudu. Bir kartın öne kaymasıyla iki doğru, birinin arkaya kaymasıyla da üç doğru çıkardı. Kayda değer bir şey yok gibiydi. Ama Bayan Mueller işin peşini bırakmamaya kararlıydı. "Seni yeniden testten geçirmek istiyorum," dedi. "Farklı şeyler deneyeceğiz. Sıfır doğru çıkarman çok enteresan." Kartları karıştırmaya başladı. Tanrım, Tanrım, Tanrım, neredesin? Off. Zil mi? Zil çaldı! Kurtuldum! "Dersten sonraya kalabilir misin?" diye sordu kadın. David kalamayacağı için can çekişiyormuş gibi bir ifadeyle başını salladı. "Geometri dersine girmek zorundayım Bayan Mueller." Kadın yumuşadı. Peki o halde, yarın. Testleri yarın yapabiliriz. Tanrım! Bütün gece ayaktaydı, korku dolu bir telaş, terlemeler, titremeler. Sabah dört gibi kustu. Annesinin onu okula göndermeyeceğini umuyordu ama şansı yine yaver gitmedi. Saat yedi buçukta okul servisindeydi. Bayan Mueller test işini unutmuş olabilir miydi? Olamazdı. Uğursuz kartlar masasının üstündeydi. Kaçış yoktu. Bütün dikkatler David'e yönelmişti. Pekala Duv, bu kez daha akıllı davranacağız. "Başlamaya hazır mısın?" diye sordu, ilk kartı ucundan kaldırarak. David kadının zihninde artı işareti gördü.

“Kare,” dedi.

Daire gördü. “Dalgalar,” dedi.

Yine daire gördü. “Artı,” dedi.

Yıldız gördü. “Daire,” dedi.

Kare gördü. “Kare,” dedi. *Bu* bir.

Dikkatlice hesap tuttu bu kez. Dört yanlış cevap, sonra bir tane doğru. Üç yanlış, sonra bir doğru daha. İlk testte sahte bir rastgelelik kattığı beş doğru hakkı tanıdı kendine. İkinci testte dört doğru. Üçüncüsünde altı. Fazla mı ortalama oldu bu da, diye düşündü. Tek doğrulu bir test mi geçsem şimdi? Ama Bayan Mueller ilgisini kaybetmeye başlamıştı. “Sıfır doğru çıkarmayı nasıl başardığını hâlâ anlamıyorum David,” dedi. “Ama her halükarda ESP yeteneğin hiç yok gibi görünüyor bana.” David hayal kırıklığına uğramış gibi görünmeye çalıştı. Hattâ özür diler gibi. Üzgünüm öğretmenim, bende hiç ESP yok. Yeteneksiz çocuk başı önünde sırasına yürüdü.

Bir anlık bir ifşayla, kısa bir konuşmayla Bayan Mueller, olasılıksızın, açıklanamazın, bilinemeyenin, irrasyonelin peşinde ömrünüzü harcadığınız arayışınızı, mucize arayışınızı haklı çıkarabilirdim. Ama yemedi. Kendi postumu kurtarma derdindeydim Bayan Mueller. Dikkat çekmemeliydim. Beni affedebilecek misiniz? Hakikati vermek yerine kandırdım sizi Bayan Mueller ve sizi tarotun, burçların, uçan dairelerin, binlerce gerçeküstü titreşimin, milyonlarca apokaliptik astral anti-dünyanın etrafında körü körüne dönmeye gönderdim, oysa zihnimin sizinkine değmesi deliliğinizi iyileştirmeye yeterdi. Tek bir dokunuşla. Bir anda. Göz açıp kapayana kadar.

yirmi bir

Bunlar da David'in ateşten gömleğinin içinde kıvranıp durduğu ızdırap günleri. Yavaş yavaş, adım adım gidelim. Böyle daha az acı verir.

Salı. Seçim günü. Kampanya yaygaraları aylardır pisletiyor havayı, nefes alınmıyor. Özgür dünya yeni süper liderini seçiyor. Çığırtkan seçim otobüsleri sloganlar öğürerek Brooklyn'in altını üstüne getiriyor. Yeni Başkanımız! Bütün Amerika'nın Başkanı! Oy verin! Oy verin! Ona oy verin! X'e oy verin! Y'ye oy verin! İçi boş sözler birbirine karışıp bulanıklaşıp dağılıyor. Cumhurdemokratlar. Demokcumhurcular. *Bum!* Neden oy vereyim? Oy vermeyeceğim. Ben oy vermem. Ben sistem adamı değilim. Bu döngünün parçası değilim. Oy vermek *onlara* göredir. Bir seferinde, sanıyorum 1968 sonbaharının sonlarıydı, Carnegie Hall'un önünde durmuş sokağın karşı tarafındaki kitapçıya gitmeyi düşünürken, 57. Sokak'ta trafik birden durmuş, kaldırımda Kadmos'un toprağa ektiği ejderha dişleri gibi düzinelerce polis bitivermiş, o anda doğudan gürül gürül gelen bir konvoy görünmüştü ki, o da ne?! Amerika Birleşik Devletleri'nin taze başkanı Richard M. Nixon simsiyah limuzininin içinde, toplanan kalabalığa neşeyle el sallıyordu. Nihayet, diye düşündüm, büyük fırsat. Başkanın zihnine bakıp devletin büyük sırlarına ortak olacağım, liderlerimizi sıradan fanilerden ayıran şeyin ne olduğunu keşfedeceğim. Zihnine baktım; gördüklerimi söylemeyeceğim; şimdiki aklımla tahmin edebileceğim şeyler olduğunu bilseniz yeter. O günden beri ne politikayla ne de politikacılarla bir alakam var.

Bugün de sandıklardan uzakta, evimdeyim. Yeni Başkanı benim yardımım olmadan seçsinler.

Çarşamba. Yahya Lumumba'nın yarısı bitmiş dönem ödevi ve diğer bu tip projelerle oyalanıyorum, her birine bir iki nafile satır. İşe yaramıyor. Judith arıyor. "Parti var. Davetlisin. Herkes orada olacak."

"Parti mi? Kim? Nerede? Neden? Ne zaman?"

"Cumartesi gecesi. Columbia civarında. Ev sahibi Claude Guermantes. Tanıyor musun? Fransız edebiyatı profesörü." Hayır, söylediği ad aslında Guermantes değil. Suçluyu korumak için adını değiştirdim. "Şu yeni, karizmatik profesörlerden biri. Genç, dinamik, yakışıklı, Simone de Beauvoir'ın, Genet'nin falan arkadaşı. Karl'la gidiyoruz. Daha bir sürü insan gelecek. Bu adam hep en ilginç insanları çağırır partilerine."

"Genet mi? Simone de Beuavoir mı? Onlar da orada olacak mı?"

"Hayır, salak şey. Onlar olmayacak. Ama geldiğine pişman olmazsın. Claude'un partileri muhteşemdir. Harika insan kombinasyonları yapar."

"Bana biraz vampirmiş gibi geldi."

"Hayır, Duv. Aldığı gibi vermesini de bilir. Ayrıca seni davet etmemi özellikle istedi."

"Beni nereden tanıyormuş?"

"Benden," diyor. "Senden çok bahsettim. Tanışmaya can atıyor."

"Partileri sevmem."

"Duv..."

Sesindeki uyarı tonunu tanıyorum. Hiç tartışacak halim yok. "Peki," diyorum iç çekerek. "Cumartesi gecesi. Adresi ver." Neden bu kadar kolay eğilip bükülüyorum? Neden Judith'in beni

oynatmasına izin veriyorum? Ona olan sevgimi böyle mi inşa edeceğim, böyle boyun eğerek, teslim olarak mı?

Perşembe. Yahya Lumumba için iki paragraf yazıyorum sabaha karşı. Yazdığım şeye vereceği tepki konusunda endişeliyim. Tiksinebilir. Tabii eğer ödevi bitirebilirsem. Bitirmem gerek. Şimdiye kadar hiçbir ödevin teslim tarihini geçirmedim. Cesaret edemem. Akşama doğru 230. Sokak'taki kitapçıya yürüyorum, temiz hava almaya ihtiyacım var ve bir de, hep yaptığım gibi, üç gün önceki son ziyaretimden beri ilginç bir şeyler gelmiş mi diye bakınmak istiyorum. Kendimi tutamayıp birkaç kitap alıyorum yine; tanınmayan metafizik şairler üstüne bir antoloji, Updike'ın *Tavşan Dibe Vurdu* ve bazı Amazon kabilelerinin gelenekleriyle ilgili ağır, Levi-Strauss'çu bir antropolojik çalışma –eminim hayatta elime alıp okumam. Kasada yeni biri var: On dokuz yirmi yaşlarında, soluk tenli, sarışın, beyaz ipek bluzlu, kısa ekose şortlu, resmi gülüşlü bir kız. Boş bakışlı bir çekiciliği var. Bana ne cinsel ne de başka bir açıdan pek ilginç geliyor. Ona bu şekilde not verdiğim için kendimi ayıplarken –insana dair hiçbir şey bana yabancı olamaz– bir anlık dürtüyle, kızı sadece dış görünüşüyle yargılamış olmamak için, kitapların parasını öderken zihnine giriyorum. Tüneli kolayca kazıyor, ıvır zıvır katmanlarını geçip derinlere iniyor, hiçbir engelle karşılaşmadan asıl dalgaya varıyorum. Ah! Ne kadar ani, ne kadar yoğun bir birliktelik, ruh ruha! Kız pırıl pırıl parlıyor. Alev alev yanıyor. Öyle bir canlılık ve bütünlükle geliyor ki sersemliyorum, çok nadir yaşıyorum artık bu tip deneyimleri. Kız artık aptal, donuk bir vitrin mankeni değil. Bütünüyle, tastamam görüyorum onu, düşlerini, fantezilerini, hırslarını, aşklarını, coşkun hazlarını (önceki gecenin nefese nefese geçen sevişmesini ve sevişmeyi izleyen vicdan azabı ve utanç hissini), köpüren kaynayan fokurdayan bütün bir insan ruhunu görüyorum. Son altı ayda bu kalitede bir teması sadece bir kez, Low Kütüphanesi'nin merdivenlerinde Yahya

Lumumba'yla yaşadım. Beynimi haşlayan, uyuşturan o korkunç deneyimi hatırlayınca içimde bir şey tetikleniyor ve yine aynı şey oluyor. Karanlık bir perde giriyor araya. Bağlantım kesiliyor. Kızın bilincinden kopuyorum. Sessizlik, zihnimdeki o dehşetli sessizlik sarıyor her yanımı. Öylece kalakalıyorum, alık alık bakıyorum, sersemlemiş, yine yalnız, yine korkmuş, titremeye başlayıp bozuk paralarımı yerlere saçıyorum ve kız endişelenerek, "Bayım? Bayım?" diyor bana o tatlı, flütsü, küçük kız sesiyle.

Cuma. Yüksek ateş ve ağrılarla uyanıyorum. Psikosomatik sıtma nöbetlerinden biri olduğuna şüphe yok. Kızgın, küskün zihin, savunmasız bedeni acımasızca kırbaçlıyor. Soğuktan tir tir titremeleri sıcak terler, sıcak terleri soğuktan tir tir titremeler takip ediyor. Saframı kusuyorum. Kendimi kof hissediyorum. Kafam saman dolu sanki. Heyhat! Çalışamıyorum. Lumumbaesk satırlar karalayıp kağıtları buruşturup atıyorum. Köpek gibi hastayım. Neyse ki artık şu aptal partiye gitmemek için iyi bir mazeretim var. Tanınmayan metafizik şairleri okuyorum. Bazıları gayet de tanınıyor. Traheme, Crashaw, William Cartwright. Traheme'ye bir örnek:

Yozlaşmanın nefret ettiği saf tabii Güçler
  Pürüzsüz bir Cam
  Yahut cilalanmış lekesiz bir Pirinç gibi
Kendilerini Nesnelerin imgelerine teslim ettiler:
  Belirdiklerinde ilahi izlenimler
Varlığıma hızla işlediler
  Ve ateşlendi Ruhum.
Nesne değil, Işıktır Cenneti yaratan:
  Bu aydınlık Görüntü.
Başkalarının değil,
  Onu büsbütün görenlerindir

Mutluluk.[35]

Bundan sonra tekrar kustum. Eleştirinin dışa vurumu şeklinde yorumlanmasın lütfen. Bir süre daha iyi hissettim. Judith'i aramalıyım. Tavuk suyuna çorba yapsın bana. Oy, veh. Veh is mir. [36]

Cumartesi. Tavuk suyuna çorbadan yardım almadan iyileşip partiye gitmeye karar veriyorum. Veh is mir, fazlasıyla. Hatırla, hatırla, Kasım'ın altısını hatırla.[37] David Judith'in onu mağarasından çıkarmasına neden izin verdi? Şehir merkezine doğru sonu gelmez bir metro yolculuğu; hafta sonu içkileriyle dolu zenciler Manhattan'ın olağan toplu taşıma macerasına ayrı bir heyecan katıyor. Nihayet bildik Columbia durağı. Claude Guermentes'in oturduğu Riverside Yolu 112. Sokak'taki eski ve devasa apartmana doğru titreye titreye, zira buz gibi havaya göre ince giyinmişim, birkaç blok yürüyorum. Kapının önünde duraksıyorum. Hudson boyunca esen keskin ve soğuk rüzgar bütün kötücüllüğüyle üstüme üstüme gelip New Jersey'den toz toprak taşıyor. Ölü yapraklar fırıl fırıl dönüyor parkta. İçeride maun renkli bir kapı görevlisi şüpheli gözlerle süzüyor beni. "Profesör Guermantes'e gelmiştim," diyorum. Başparmağıyla yukarıyı gösteriyor. "Yedinci kat, 7-G." Elini sallayarak beni asansöre gönderiyor. Geç kaldım; saat neredeyse on. Yorgun bitkin Otis'le[38] yukarı, gacır gucur gacır gucur... Asansörün kapısı açılıyor, koridordaki ipek baskı Guermantes'in inine giden yolu belli ediyor. Gerçi yolu bulmak için o baskılara gerek yok. Soldan gelen yüksek desibelli uğultu aksiyonun ne tarafta olduğunu gösteriyor zaten. Zili çalıyorum. Bekle. Açan yok. Yeniden çalıyorum. Beni duyamayacakları kadar gürültülü içerisi. Ah, sadece almakla kalmayıp gönderebilseydim de keşke düşünceleri! Gelişimi gök gürültüsü gibi duyururdum o zaman. Hah! Evet! Kapı açılıyor. Kısa koyu renk saçlı bir kız, lisans öğrencisi tipli, üstünde küçük

göğüslerini açıkta bırakan turuncu bir sari var. Çıplaklık a la mode. Kız neşeyle dişlerini gösteriyor. "Gel, gel, gel!"

İzdiham. Hepsi yetmişlerin civcivli tarzında giyinmiş, sekiz on kişilik gruplar halinde birbirlerine derin entellikler bağıran seksen, doksan, yüz kişi. Elinde kokteyl bardağı olmayanlar ot döndürüyor, bir ritüel gibi tıslayarak aldıkları nefesi bol öksürükten sonra tutkuyla veriyorlar. Daha montumu bile çıkarmadan biri ağzıma süslü, fildişi başlıklı bir pipo sokuveriyor. "Süper mal," diyor adam. "Şam'dan yeni geldi. Hadi dostum, tüttürsene!" Zoraki bir nefes çekip etkisini hemen hissediyorum. Gözlerimi kırpıyorum. "İşte bu!" diye bağırıyor velinimetim. "Adamın zihnini bir anda dumanlandırıyor, ha?" Bu izdihamda kenevir olmasa da dumanlanırdı benim zihnim, aşırı girdi yüklemesi yeter de artar bile. Gücüm bu gece makul yükseklikte bir yoğunlukla işliyor, sadece zihinleri çok ayırt edemiyorum. Üst üste binip çorbaya dönen sinyaller alıyorum istemeden, birbirine giren düşüncelerin kaosu. Hepsi bulanık. Pipo ve adam kayboluyor, duvarları yerden tavana kadar tıkış tıkış kitap dolu karman çorman bir odaya doğru uçmuş bir halde, sendeleye sendeleye yürüyorum. Judith ilişiyor gözüme, aynı anda o da beni görüyor ve doğrudan bir temasla zihninden sızan her şey üstüme geliyor, önce capcanlı, sonra duygusala bağlanıp sönükleşiyor: *kardeş, acı, sevgi, korku, ortak anılar, bağışlayıcılık, unutmak, nefret, düşmanlık, hımkım, ney, zzzhhh, mmm. Kardeş. Sevgi. Nefret. Zzzhhh.*

"Duv!" diye sesleniyor. "Buradayım Duvid!"

Judith seksi görünüyor bu gece. Uzun ve kıvrak vücudu mor, satensi bir giysiyle kaplı, boğazlı giysi tenini ikinci bir deri gibi sarıp göğüslerini, göğüs uçlarının minik tümseklerini ve kalçaları arasındaki yarığı iyice belli ediyor. Koynunda yassı, karmaşık oymalı, altın kenarlı bir yeşim taşı parlıyor; açık bıraktığı saçları şahane bir şekilde dağılıyor yüzünün çevresinde. Judith'in

güzelliğinden gurur duyuyorum. Yanında iki adam var, etkileyici görünüyor ikisi de. Biri Dr. Karl F. Silvestri, *Termoregülasyon Fizyolojisi Üzerine Çalışmalar*'ın yazarı. Tipi bir iki hafta önce Judith'in evindeyken zihninden aldığım imgeye epey yakın, ama tahmin ettiğimden daha yaşlı bir adam, en az elli beşinde, belki altmış vardır. Ayrıca daha iriyarı, boyu bir doksan beş civarı. Adamın iri, cüsseli vücudunun Judith'in sırım gibi incecik vücudunun üstüne çıkıp ezmesini kafamda canlandırmaya çalışıyorum. Olmuyor. Kırmızı yanakları, kendinden memnun, vurdumduymaz bir yüz ifadesi ve zeki bakan sevecen gözleri var. Judith'e yaklaşımında bir amcalık seziyorum, hatta babalık. Jude'un ondan neden etkilendiğini anlıyorum: Zavallı, ezik Paul Selig'in asla olamadığı güçlü baba figürü o. Judith'in diğer yanında Profesör Claude Guermentes olduğunu tahmin ettiğim adam duruyor; hızlı bir sondaja girişip tahminimi doğruluyorum. Adamın zihni cıva gibi kıpır kıpır; ışıl ışıl bir havuz. Aynı anda üç dört dilde birden düşünüyor. Taşkın enerjisi tek dokunuşta pestilimi çıkarıyor. Kırklarında, boyu bir seksen civarı, vücudu kaslı, atletik; saman rengi şık saçlarına barok bukleler yapılmış ve kısa keçisakalı kusursuz bir şekilde kesilmiş. Kıyafetleri tarz olarak öyle ileri düzey ki modadan bihaber bir insan olarak tasvir için gerekli kelime dağarcığından yoksunum. Kısaca şöyle: kaba dokunmuş yeşil ve altın rengi kumaştan (keten? muslin?) bir tür manto, kıpkırmızı bir kuşak, parlak saten pantolon, kenarları katlanmış sivri burunlu ortaçağ botları. Şık, züppe giyimi ve yapmacık tavırları eşcinsel olabileceğini akla getirse de güçlü bir heteroseksüellik aurası yayıyor, ayrıca Judith'in duruşundan ve adama bakışından bir ara birlikte olduklarını kestiriyorum. Belki hâlâ öyledirler. Bunu öğrenmek için zihinlerine bakmaya çekiniyorum. Judith'in mahremine yaptığım baskınlar henüz atlatamadığımız iltihaplı bir mesele.

"Seni ağabeyim David'le tanıştırayım," diyor Judith.

Silvestri'nin gözleri parlıyor. "Sizin hakkınızda çok şey duydum Bay Selig."

"Öyle mi?" (*Benim ucube bir ağabeyim var Karl. İnanmazsın ama insanların zihinlerini okuyabiliyor! Düşüncelerin onun için radyo yayını kadar net*.) Judith hakkımdaki gerçeğin ne kadarını anlattı acaba? Adama sonda atıp öğrenmeye çalışacağım. "Bana David diyin lütfen. Siz de Dr. Silvestri'siniz, değil mi?"

"Evet. Ama Karl'ı tercih ederim, siz de bana Karl diyin lütfen."

"Jude sizden çok bahsetti," diyorum. Şimdi sondaja devam et. Pis, azalan güçlerim; parazitli, puslu, anlaşılmaz düşünce kırıntıları alıyorum sadece. Zihni içeri girmeme izin vermiyor. Başım zonklamaya başlıyor. "Judith iki kitabınızı gösterdi bana. Keşke ben de anlasaydım bu tip şeyleri."

Mağrur Silvestri hoşnut bir şekilde kıkırdıyor. Bu sırada Judith beni Guermantes'le tanıştırmaya girişiyor. Guermantes benimle tanıştığına memnun olduğuna dair bir şeyler mırıldanıyor. Yanaklarımı ya da belki ellerimi öpse şaşırmayacağım neredeyse. Sesi yumuşak, kedi mırıltısı gibi. Aksanı var, ama Fransız değil. Tuhaf bir aksan, bir karışım, Franko-İtalik belki, ya da Franko-Hispanik. En azından onu bu halimle bile sondajlayabiliyorum; Silvestri'ninkinden daha uçucu olan zihni niyeyse kapsama alanıma giriyor. Bir yandan hava durumu ve seçimler hakkında basmakalıp laflar ederken adamın içine kayıp etrafa bakınıyorum. Aman Tanrım! Bu da ne! Yeniden doğmuş Kazanova! Yürüyen, sürünen, maskülen, feminen, nötr, her şeyle yatmış bu adam! Buna kolay erişimli kız kardeşim Judith de dahil tabii; titizlikle düzenlenmiş yüzey anılarına göre en son beş saat önce tam bu odada girmiş içine. Menisi kardeşimin içinde pıhtılaşıyor şimdi. Judith'in onunla yatarken hiç orgazm olmamasından belli belirsiz bir rahatsızlık duyuyor; kusursuz tekniğinde bir arıza gibi görüyor bunu. Ayrıca gayet medeni bir şekilde, gece sona ermeden önce beni de becerme olasılığı üzerine tahminlerde bulunuyor. Üzgünüm Profesör, Selig

koleksiyonunuza eklenmeyeceğim. Hoş bir tavırla derecelerimi soruyor. "Bir tane var sadece," diyorum. "56'da aldığım lisans derecesi. İngiliz Edebiyatı üzerine yüksek lisans yapmayı çok düşündüm ama bir türlü vakit bulamadım." Guermantes Rimbaud, Verlain, Mallarme, Baudelaire, Lautréamont ve bütün o hastalıklı tayfa üzerine dersler veriyor ve öğrettikleriyle ruhen de özdeşleşiyor. Sınıfı bacaklarını onun için memnuniyetle ayıran, ona hayran Barnard kızlarıyla dolu; gerçi Rimbaud moduna geçtiği zamanlarda ara sıra dinç Columbia erkeklerini düzmeyi de ihmal etmiyor profesör. Benimle konuşurken hem şefkatli hem de sahiplenici bir tavırla Judith'in kürek kemiklerini okşuyor. Dr. Silvestri fark etmemiş gibi görünüyor, ya da umursamıyormuş gibi. "Kız kardeşiniz," diye mırıldıyor, "harika bir kadın, orijinal, muhteşem bir kadın –tam bir karakter, Mösyo Selig, tam bir karakter." Züppe Fransızlara yakışır bir iltifat. Profesörün zihnine tekrar girip küskün, şehvetli, genç bir dul ve yaşam gücünün ete kemiğe büründüğü Fransız bir entelektüelle ilgili roman yazdığım ve bundan milyonlar kazanmayı beklediğini öğreniyorum. Adam beni büyülüyor: Öyle arsız, öyle üçkâğıtçı, öyle çıkarcı ve bütün bu aşikar arızalara rağmen öyle çekici ki. Bana kokteyller, içkiler, brendiler, ot, haşhaş, kokain, canım ne çekerse onu teklif ediyor. Bunalıyorum. Rom alma bahanesiyle adamın yanından sıvışıp biraz rahatlıyorum.

İçkilerin durduğu masada bir kız geliyor yanıma. Guermantes'in öğrencilerinden biri, yaşı yirmiden fazla değil. Kalın telli, lüle lüle siyah saçlar; basık burun; yırtıcı, zeki gözler; dolgun dudaklar Güzel değil, ama bir şekilde ilginç. Belli ki ben de onun ilgisini çekiyorum, çünkü, "Benimle eve gitmek ister misin?" diye soruyor sırıtarak.

"Daha yeni geldim."

"Sonra. Sonra. Sikişmesi zevkli birine benziyorsun."

"Bunu tanıştığın herkese söyler misin?"

“Daha tanışmadık bile,” diye hatamı düzeltiyor. “Ama hayır, herkese söylemem. Yine de epey bir kişiye söylüyorum sayılır. Ne olmuş? Artık kızlar da ilk adımı atabiliyor. Üstelik, bu yıl artık yıl. Sen şair misin?”

“Pek sayılmaz.”

“Şaire benziyorsun. Eminim hassas bir tipsindir ve çok acı çekiyorsundur.” Çoktandır kurduğum aptal fantezim gözlerimin önünde gerçek oluyor. Kızın göz kenarları kırmızı. Kafası epey dumanlı. Siyah kazağından kekremsi ter kokuları yükseliyor. Bacakları gövdesine göre fazla kısa, kalçaları fazla geniş, göğüsleri fazla okkalı. Muhtemelen bel soğukluğu var. Benimle dalga mı geçiyor? *Eminim hassas bir tipsindir ve çok acı çekiyorsundur. Şair misin*? Zihnini deşmeye çalışıyorum, ama nafile; bitkinlik zihnimi komple kapatmış durumda, ayrıca parti izdihamının kolektif çığlıkları bütün bireysel çıktıları bastırıyor. “Adın ne?” diye soruyor kız.

“David Selig.”

“Lisa Holstein. Barnard’da son sınıfta...”

“*Holstein* mı?” Soyadı beni tetikliyor. Kitty Kitty, Kitty! “Öyle mi dedin, Holstein mı?”

“Evet, Holstein, inek esprileri yapacaksan kendine sakla lütfen.”

“Kitty adında bir kız kardeşin var mı? Catherine, sanırım asıl adı. Kitty Holstein. Otuz beş yaşlarında. Ablan, belki kuzenin...”

“Hayır. Öyle birini hiç duymadım. Tanıyor musun?”

“Tanıyordum,” diyorum. “Kitty Holstein.” İçkimi alıp uzaklaşıyorum.

“Hey,” diye bağırıyor arkamdan. “Şaka yaptığımı mı sandın? Bu gece benimle eve gitmek istiyor musun istemiyor musun?”

Karşıma siyah, devasa bir kütle çıkıyor. Uçsuz bucaksız Afro nimbusu, dehşet verici bir orman yüzü. Üzerindeki giysi çarpışan renklerde bir güneş motifi. O mu, burada mı? Of, Tanrım. En

görmememem gereken insan. Bitmemiş dönem ödevini düşünüyorum suçlulukla, masama tünemiş beni bekleyen ezik, kambur, paçoz hilkat garibesini. Ne işi var bu çocuğun burada? Claude Guermantes Yahya Lumumba'yı kendi yörüngesine çekmeyi nasıl becermiş? Gecenin siyahi kontenjanını dolduruyordur belki. Ya da ev sahibinin entelektüel çok yönlülüğünü, eklektik kodamanlığını vurgulamak adına çağrılmış spor dünyası delegesidir. Lumumba tepemde dikilmiş ters ters bakıyor, abanozdan yapılmış bir Zeus heykelini andıran ölçüsüz boyu ve soğuk gözleriyle inceliyor beni. Muhteşem bir siyahi kadın girmiş koluna, bir tanrıça, bir titan, boyu bir seksenden fazla, teni cilalı oniks, gözleri deniz feneri gibi. Muhteşem bir çift. Güzellikleriyle hepimizi eziyorlar. Sonunda konuşuyor Lumumba. "Seni tanıyorum adamım. Seni bir yerden tanıyorum."

"Selig. David Selig.

"Tanıdık geliyor. Nereden?"

"Aiskhylos, Sophokles ve Euripides'ten."

"Hassiktir?" Apışıp kalıyor. Duruyor sonra. Sırıtıyor. "Tabii ya, doğru. Siktiğimin dönem ödevi. Nasıl gidiyor ödev adamım?"

"Gidiyor işte."

"Çarşambaya hazır, di mi? Çarşamba gününe lazım."

"Hazır olacak Bay Lumumba." *Elimden geleni yapıyorum sahip.*

"Olsa iyi edersin, yavrum. Sana güveniyorum."

" ... Tom Nyquist..."

Adı, parti gevezeliğinin beyaz uğultusundan kopup tüylerimi ürperterek birdenbire düşüveriyor önüme. Tembel kasım rüzgarına kapılmış ölü bir yaprak gibi dumanlı havada asılı kalıyor bir süre. Kimin ağzından çıktı Tom Nyquist'in adı? Onun adını anan kim? Hoş bir bariton sesi, üç dört metreden uzakta değil. Sesin sahibi olabilecek insanları tarıyorum. Her taraf adam. Sen mi? Sen mi? Sen mi? Anlamanın hiçbir yolu yok. Hayır, bir yolu var. Kelimeler yüksek sesle söylendikten sonra söyleyenin zihninde kısa bir süre yankılanırlar. (Duyanların zihninde de yankılanırlar ama tonu

farklıdır.) Kaypak yeteneğimi göreve çağırıyor, bütün gücümü kullanarak antenlerimi etraftaki bilinçlere girmeye zorlayıp yankı avına çıkıyorum. Harcadığım çaba öldüresiye büyük. Girdiğim kafatasları katı, kemikli kubbeler ve kubbelerin o küçük çatlaklarına pörsük, çelimsiz sondalarımı sokmakta zorlanıyorum. Ama giriyorum nihayet. Doğru yankıyı arıyorum. *Tom Nyquist? Tom Nyquist?* Kimin ağzından çıktı onun adı? Sen mi? Sen mi? Ah. İşte orada. Yankı neredeyse sönmüş, sadece mağaranın ucunda boşluktan gelen, belli belirsiz bir çınlama. Komik sarı sakalları püsküle benzeyen, uzun boylu, etli butlu bir adam.

"Affedersiniz," diyorum. "İstemeden kulak misafiri oldum, sanırım çok eski bir arkadaşımın adını andınız..."

"Ya?"

"Gelip sormasam içim rahat etmeyecekti. Adı Tom Nyquist. Eskiden çok yakındık Eğer nerede olduğunu, ne yaptığını biliyorsanız..."

"Tom Nyquist mi?"

"Evet. Biraz önce ondan bahsettiğinize eminim."

Şaşkın bir gülümseme. "Sanırım bir hata olmuş. Ben o isimde kimseyi tanımıyorum. Jim? Fred? Siz yardımcı olabilecek misiniz?"

"Ama öyle duyduğuma eminim..." Yankı. Mağaradaki *bum.* Yanıldım mı? Yakın mesafeden karşımdakinin zihnine girip Nyquist'e dair herhangi bir bilgi bulmak için klasör sisteminde avlanmaya çalışıyorum. Ama gücümü toplayamıyorum. Ciddi ciddi tartışıyorlar. Nyquist? Nyquist? Nyquist diye birinden bahsedildiğini duyan oldu mu?

Derken biri aniden bağırıyor: "John Leibnitz!"

"Evet," diyor tombul olanı mutlulukla. "Belki ondan bahsettiğimi duymuşsundur. Bir iki dakika önce John Leibnitz hakkında konuşuyordum. Ortak bir arkadaşımız. Bu curcunada Nyquist dediğimi sanmış olabilirsin."

Leibnitz. Nyquist. Leibnitz. Nyquist. *Bum. Bum.* "Gayet mümkün," diye katılıyorum. "Kesin öyle oldu. Aptal kafam."John Leibnitz. "Rahatsız ettiğim için özür dilerim."

Guemıantes kırıta kırıta dirseğimle oynayarak, "Önümüzdeki günlerde dersimi dinlemeye gel mutlaka," diyor. "Bu çarşamba öğleden sonra Rimbaud'yla Verlaine'e başlayacağım. Altı dersin ilki. Sen de gel. Çarşambaya kampüste olacaksın, değil mi?"

Çarşamba Yahya Lumumba'nın Yunan trajedicilerle ilgili dönem ödevini teslim etmem gereken gün. Evet, kampüste olacağım. Olsam iyi ederim. Ama Guermantes bunu nereden biliyor? Bir şekilde zihnime mi giriyor? Ya onda da güç varsa? Evet, apaçığım ona karşı, her şeyi biliyor, zavallı, patetik sırrımı, kaybımın her gün biraz daha arttığını biliyor ve orada durmuş, ben çuvalladığım, kendisi ise benim hiç olmadığım kadar keskin olduğu için bana üstünlük taslıyor. Sonra hızlı bir paranoya patlaması: Belki yeteneği bununla sınırlı değildir, belki bir tür telepatik sülüktür bu adam, belki kurutuyordur beni, benim gücümü zihnimden emip kendininkine ekliyordur. Belki 1974'ten beri sinsi sinsi boşaltıyordur içimi.

Bu işe yaramaz saçmalıkları silkip atıyorum aklımdan. "Çarşamba günü o civarda olmayı planlıyorum, evet. Uğrarım belki."

Hayatta yapacağım en son şey Claude Guermantes'in Rimbaud ve Verlaine dersini dinlemek. Eğer gücü varsa da gitsin piposunu koyup içsin!

"Gelirsen çok sevinirim," diyor bana. İyice yanaşıyor. Androjen Akdeniz sıcaklığı Amerikalı erkekler arasındaki yerleşik mesafe kodlarını kafasına göre bozmasına izin veriyor. Saç toniği, tıraş losyonu, deodorant ve başka parfümler kokuyor. İyi bari: Bütün duyularım birden zayıflamıyor. "Kardeşin," diye mırlıyor.

“Harikulade bir kadın! Nasıl seviyorum onu bir bilsen! Senden çok bahsediyor.”

“Öyle mi?”

“Tabii, hem de büyük bir sevgiyle. Ve büyük bir suçluluk duygusuyla. Anlaşılan uzun yıllar boyunca küs kalmışsınız.”

“Artık bitti. Dost olmayı öğreniyoruz nihayet.”

“İkiniz için de ne harika bir gelişme.” Küçük bir göz hareketiyle Karl’ı işaret ediyor. “Şu doktor. Ona göre değil. Fazla yaşlı, fazla duruk. Çoğu erkek ellisinden sonra büyüme kapasitesini kaybeder. Bu da altı aya kalmadan kardeşinin canını ölesiye sıkacaktır.”

“Belki de Jude’un can sıkıntısına ihtiyacı vardır,” diye cevap veriyorum. “Heyecanlı bir hayatı oldu hep ama onu mutlu etmedi bu.”

“Kimsenin can sıkıntısına ihtiyacı olamaz,” diyip göz kırpıyor Guermantes.

“Karl’la ben önümüzdeki hafta seni yemeğe bekliyoruz Duv. Üçümüzün konuşması gereken çok şey var.”

“Bakarız Jude. Önümüzdeki haftayla ilgili hiçbir şeyden emin değilim henüz. Ararım seni.”

Lisa Holstein. John Leibnitz. Galiba bir içkiye daha ihtiyacım var.

Pazar. Feci şekilde akşamdan kalmayım. Haşhaş, rom, şarap, ot, kim bilir daha neler. Bir de üstüne gecenin ikisinde biri burnuma amil nitrit dayadı. Ağzına sıçtığımın boktan partisi. Hiç gitmemeliydim. Başım, başım, başım. Daktilo nerede? Biraz iş bitirmeliyim. O halde başlayalım:

> Böylelikle bu üç trajedi yazarının aynı hikâyeye yaklaşımlarındaki metotların farklılığını görüyoruz. Aiskhylos'un ilgilendiği esas nokta tanrıların insafsız usullerinin ve suçun teolojik içerimleri: Orestes, Apollon'un annesini katletmesi yönündeki emri ile kendi annesinin katili olma korkusu arasında ikiye bölünmüştür ve bunun sonucunda delirir. Euripides ise karakter yaratımı üzerinde durur ve daha az alegorik bir

Hiçbir halta benzemiyor. Sonraya sakla.

Kulaklarımın arasındaki sessizlik. Yankılanan kara boşluk. Bugün hiçbir şey yok, hiçbir şey. Belki tamamen gitmiştir artık. Karşı dairedeki Hispaniklerin yaygaralarını bile alamıyorum. Nisan en zalim aydır, ölü zihinden soğanlar gövertir.[39] Canlı bir Eliot şiiriyim ben. Sayfadaki kelimelere dönüşüyorum giderek. Burada oturup kendime acısam mı? Hayır. Hayır. Hayır. Hayır. Savaşacağım. Gücümü geri getirmek için ruhani egzersizler yapmalıyım. Dizlerinin üstüne çök Selig. Başını eğ. Konsantre ol. Kendini hassas bir düşünce iğnesine, ince bir telepatik lazer ışınına dönüştür, bu odadan tatlı yıldız Betelgeuse yakınlarına kadar uzanan. Oldu mu? Güzel. Evreni delip geçen, keskin saf mental ışın. Tut onu. Sıkı tut. Dağılmak yok dostum. Güzel. Şimdi yukarı. Yakup'un merdivenini tırmanıyoruz. Astral seyahate çıkıyoruz Duvid. Yukarı, yukarı ve uzağa! Tavandan yukarı yüksel, çatıdan, atmosferden, iyonosferden, stratosferden, bilmemnesferden yukarı. Dışarı. Yıldızlararası boş uzaya. Ah karanlık karanlık karanlık. Ve soğuktur duyu ve kayıptır eylem dürtüsü.[40] Hayır, kes şunu! Sadece pozitif düşüncelere izin var bu gezide. Yüksel! Yüksel! Betelgeuse IX'da yaşayan küçük yeşil adamlara doğru. Zihinlerine eriş Selig. Temas kur. Temas... kur. Yüksel, seni Yahudi dölü! Neden yükselmiyorsun? *Yüksel!*

Eee?

Hiçbir şey. *Nothing. Nada. Niente.* Hiç. *Nulla. Nicht.*

Dünyaya yuvarlanıyorum geri. Sessiz cenazeye. Peki, madem istediğin bu, vazgeç. Dinlen biraz. Dinlen ve sonra dua et Selig. Dua et.

Pazartesi. Ayıldım. Beynim yeniden açık. Muhteşem bir yaratıcılık patlamasıyla *Aiskhylos, Sophokles ve Euripides'te 'Elektra' Teması*'nı tepeden tırnağa baştan yazıyor, tamamıyla değiştirip yeniden dillendiriyor, fikirleri netleştirip güçlendirirken bir yandan da son moda laubali zenci tonunu kanımca mükemmel bir şekilde yakalıyorum. Son kelimeleri bağlarken telefon çalıyor. İyi zamanlama; kendimi sosyalliğe hazır hissediyorum. Kim arıyor? Judith mi? Hayır. Arayan Lisa Holstein. "Partiden sonra beni eve götürmeye söz vermiştin," diyor mahzun bir sesle, suçlarcasına. "Ne yaptın, ha, sıvıştın mı?"

"Numaramı nereden buldun?"

"Claude'dan. Profesör Guermantes'ten yani." Şu parlak şeytan. Her şeyi biliyor. "Baksana, ne yapıyorsun şimdi?"

"Duş almayı düşünüyordum. Bütün sabah çalıştım ve leş gibi kokuyorum."

"Ne iş yapıyorsun?"

"Columbia öğrencileri için dönem ödevi yazıyorum."

Kısa bir süre düşünüyor bunu. "Tuhaf bir kafadasın adamım. Ciddi soruyorum: Ne iş yapıyorsun?"

"Dedim ya, Columbia öğrencileri için dönem ödevi yazıyorum."

Uzun bir hazım sessizliği. Sonra, "Tamam. Bu hoşuma gidebilir. Öğrencilere dönem ödevi yazıyorsun. Bak Dave, git duşunu al. Brooklyn 110. Sokak'tan senin mekâna metroyla ne kadar sürer?" diyor.

"Hemen binersen kırk dakika, belki."

“Müthiş. Bir saate görüşürüz o zaman.” *Çat.*

Omuz silkiyorum. Deli kaltak Bana Dave dedi. Kimse bana Dave demez. Soyunup duşa giriyorum, acele etmeden uzun uzun sabunlanmaya. Sonra Dave Selig nadiren yaşadığı bir rahatlamayla yatağına sere serpe uzanarak, bu sabah yaptığı işleri gözden geçirip sonuçtan memnun kalıyor. Lumumba’nın da memnun kalacağım umalım. Bir Updike kitabı alıyorum elime. Dördüncü sayfaya geçtiğimde telefon bir daha çalıyor. Lisa: 225. Sokak’taki perondaymış, evime nasıl geleceğini soruyor. Bu iş şaka olmaktan çıktı. Niye inatla peşime takıldı? Peki, tamam, oyununu bozmayacağım. Yolu tarif ediyorum. On dakika sonra kapı çalıyor. Üstünde cumartesi gecesi de giydiği terli, siyah, kalın kazağı ve dar kotuyla Lisa. Karakterine pek yakıştıramadığım şekilde utangaç utangaç gülümsüyor. “Selam,” diyor. İçeri geçip keyfine bakıyor. “Seni ilk gördüğümde sezgilerim bana, *Bu adamda farklı bir şey var. Onunla takıl,* dedi. Eğer şu hayatta öğrendiğim bir şey varsa o da sezgilere kulak vermek gerektiği. Kendimi akışa bırakırım ben, Dave, hep akışa bırakırım kendimi.” Kazağı şimdiden çıktı. Göğüsleri iri ve yuvarlak, uçları küçük, neredeyse seçilmiyor. Aralarındaki derin vadiye bir Yahudi yıldızı tünemiş. Kız odada dolanıp kitaplarımı, albümlerimi, fotoğraflarımı inceliyor. “Madem buraya kadar geldim, söyle bakalım,” diyor. “Sende özel bir şey var mı?”

“Bir zamanlar vardı.”

“Neydi?”

“Onu da kendin bul,” diyorum ve bütün gücümü toplayarak zihnimi onunkine bindiriyorum. Vahşi bir cephe taarruzu bu, tecavüz, gerçek bir beyin sikişi. Tabii onun hiçbir şeyden haberi yok. “Gerçekten olağanüstü bir yeteneğim vardı eskiden. Büyük kısmı azalıp yok oldu, ama bazen geri geliyor ve aslını istersen o yeteneği şu an senin üzerinde kullanıyorum. “Dehşetmiş,” diyor ve kotunu indiriyor. Külotu yok. Otuzundan önce şişmanlayacak. Basenleri

kalın, göbeği çıkmış. Kasıklarındaki kıllar tuhaf şekilde sık ve yaygın, üçgenden çok elmas şeklinde, kasıklarını geçip arkadan kalçasına uzan siyah bir elmas. Poposunda derin gamzeler var. Etini incelerken bir yandan hunharca yağmalıyorum zihnini, hiçbir mahremi affetmiyor, sürdüğü müddetçe temasın tadını çıkarıyorum. Kibar olmak zorunda değilim. Ona hiçbir şey borçlu değilim: Kendini üstüme atan o. Önce Kitty'yi tanımadığı konusunda yalan söyleyip söylemediğini kontrol ediyorum. Doğruymuş: Kitty'yle bir akrabalığı yok. Anlamsız bir soyadı benzerliği, hepsi bu. "Şair olduğuna eminim Dave," diyor vücutlarımız birbirine dolanır ve dağınık yatağa düşerken. "Bu da bir sezgi. Şu anda dönem ödevi yazıp dursan bile asıl olayın şiir, değil mi?" Ellerimi göğüslerinde ve karnında gezdiriyorum. Teninden keskin bir koku geliyor. Bahse girerim üç dört gündür yıkanmamış. Ziyanı yok. Göğüs uçları esrarengiz bir şekilde çıkıveriyor, pembe minik sert yumrular. Kız kıvranmaya başlıyor. Agoraları talan eden Gotlar gibi yağmalıyorum zihnini. Sonuna kadar açık; bu beklenmedik canlanmanın keyfini çıkarıyorum. Otobiyografisi kendi kendine toplanıyor benim için. Cambridge'te doğmuş. Yirmi yaşında. Baba profesör. Anne profesör. Küçük bir erkek kardeşi var. Kendisi de erkek Fatma'ymış çocukken. Kızamık, suçiçeği, kızıl hastalığı. On bir yaşında ergenlik. On iki yaşında bekâretini kaybetmiş. On altısında kürtaj. Pek çok lezbiyen macera. Fransız dekadan şairlere tutkun. Asit, meskalin, psilosibin, kokain, hattâ bir nefes de beyaz. Bu sonuncusunu Guermantes vermiş. Guermantes ayrıca kızı beş ya da altı kez yatağa atmış. Anıları epey canlı. Zihni bana istemediğim kadar Guermantes gösteriyor. Adamın aleti etkileyici boyutlarda. Lisa kendine sert, agresif bir benlik biçmeyi becermiş, kendi ruhunun kaptanı, kaderinin efendisi vesaire. Ama altta yatanlar tam tersi tabii ki, deli gibi korkuyor her şeyden. Fena bir çocuk değil. Zihnine böyle bodoslama daldığım, mahremiyetine sıfır saygı gösterdiğim için kendimi biraz suçlu hissediyorum. Ama benim de ihtiyaçlarım var.

Ben kızı sinsice deşmeye devam ederken o vücudumda aşağılara iniyor. Biri bunu bana en son ne zaman yaptı hatırlamıyorum. En son ne zaman biriyle yattığımı bile hatırlamıyorum, son zamanlarda işler iyi gitmiyor. Kız usta bir saksocu. Karşılık vermek isterdim ama içimden gelmiyor; bazen biraz müşkülpesent olurum, kız da pek duş alan bir tip değil. Her neyse; o kısmı bu dünyanın Guermanteslerine bırakalım. Yatıp kızın beynine bakmaya ve ağzının verdiği hediyeyi kabul etmeye devam ediyorum. Canlı, iktidarlı, erkeksi hissediyorum kendimi; aynı anda iki girdiden, hem beyinden hem kasıktan zevk almamın ne mahzuru var? Zihninden çıkmadan ağzından çıkıyorum ve bacaklarını ayırıp sıkı, dar ağızlı limanının derinlerine kayıyorum. Damızlık Selig. Aygır Selig. "Oooh," diyor kız dizlerini bükerek. "Oooh." Ve iki sırtlı canavarı oynamaya başlıyoruz. Geri-beslenimle beslenip kızın zevk tepkilerinden faydalanıyor, böylece kendi aldığım zevki de ikiye katlıyorum; her giriş, çarpanlarına ayrılıp leziz bir şekilde katlanıp duran bir zevk getiriyor bana. Ama sonra tuhaf bir şey oluyor. Kızın orgazmla yakından uzaktan alakası olmamasına rağmen, öyle olsa zihinsel temasımızın bozulacağını zaten biliyorum, zihninden gelen yayın düzensiz, belli belirsiz bir hal alıyor, sinyalden çok gürültü gibi. İmgeler parazit sesler eşliğinde bozuluyor. Gelenler çarpıtılmış ve uzak; bilincinden kopmamak için çabalıyorum ama işe yaramıyor, işe yaramıyor, kız zihnimden kayıyor, her an biraz daha uzaklaşıyor ve sonunda hiçbir bağlantı kalmıyor. Ve o kopuş anında penisim yumuşayıp kızın içinden çıkıyor. Kız ne olduğunu anlayamıyor, şaşkınlık içinde. "Ne oldu?" diye soruyor. Anlatmam imkânsız. Haftalar önce Judith'in zihinsel güçlerimi kaybedişimi iktidarsızlık metaforu gibi görüp görmediğimi sorduğunu hatırlıyorum. Bazen, demiştim. Ve şimdi burada, ilk kez, metafor gerçeğe karışıyor; iki başarısızlık iç içe geçiyor. David Selig hem oradan hem buradan iktidarsız. Zavallı David. "Dikkatim dağıldı galiba," diyorum. Ama kızın da kendi yetenekleri var; yarım saat boyunca parmakları,

dudakları, dili, saçı, göğüsleriyle çalışıyor üstümde, hiçbiriyle bir şey kaldıramıyor bende, hattâ amaca yönelikliğinin sıkıcılığı iştahımı daha da kapatıyor. “Anlamıyorum,” diyor. “Çok iyi gidiyordun. Bende mi bir sorun var?” Rahatlatıyorum onu. Sen harikaydın, bebek. Bazen olur böyle şeyler. “Biraz dinlenelim, belki canlanırım yine,” diyorum. Dinleniyoruz. Yan yana; soyut dokunuşlarla tenini okşuyorum, arada deneme kabilinden bir iki sondaj çabası. Telepatik düzeyde hiçbir kıpırtı yok. Hiç kıpırtı yok. Mezar sessizliği. Bu kadar mı, son mu bu, hemen şimdi burada mı? Böyle mi tükenecekti? Ben de artık hepiniz gibiyim şimdi. Kelimelerle yetinmeye mahkum. “Aklıma bir şey geldi,” diyor. “Birlikte duş alalım. Erkekleri hareketlendiriyor bazen.” Buna itiraz etmiyorum, en azından bu şekilde kızın daha iyi kokacağı kesin. Banyoya yollanıyoruz. Canlandırıcı soğuk su sağanakları.

Başarı. Sabunlu elinin özenli çalışmaları beni diriltiyor.

Yatağa atlıyoruz. Sertliğimi kaybetmeden kızın üstüne çıkıp giriyorum. Nefes nefes nefes, inle inle inle. Zihinsel kulvarda tık yok. Kız birden küçük, komik bir kasılmaya kapılıyor, yoğun ama hızlı, benim fışkırmam da takip ediyor onu. Seksimiz buraya kadarmış. Tatmin olmanın rahatlığıyla kıvrılıp yatıyoruz birlikte. Zihnine girmeyi deniyorum yine. Sıfır. Sı-fır. Gitti mi hepten? Galiba bu kez gerçekten gitti. Bugün burada tarihi bir olaya şahit oldunuz genç hanım. Harikulade bir duyu ötesi gücün yok oluşu. Ardında bıraktığı bir ben, hepsi hepsi fani bir kabuk. Heyhat.

“Şiirlerini okumayı çok isterim Dave,” diyor kız.

Pazar akşamı, saat yedi buçuk civarı. Lisa en sonunda gitti. Yemek için dışarı çıkıyorum, yakınlardaki bir pizzacıya. Gayet sakinim. Başıma gelen şeyi henüz idrak edemedim. Bu kadar kolay kabullenmem ne tuhaf. Ama biliyorum, her an üstüme binip beni ezebilir bu gerçek, tuzla buz edebilir; o zaman ağlayacağım, bağırıp çağıracağım, kafamı duvarlara vuracağım. Ama şimdilik şaşırtıcı

şekilde sakinim. Acayip bir post-mortem hissi, kendimden çok yaşamışım, kendi cenazemi görmüşüm gibi. Bir de rahatlama hissi: Belirsizlik sona erdi, süreç kendini tamamladı, ölüm gerçekleşti ve ben sağ kurtuldum. Tabii bu ruh halinin uzun süreceğini sanmıyorum. Varlığım açısından hayati bir şeyi kaybettim ve tez zamanda patlayacağından şüphe duymadığım ızdırap, acı ve umutsuzluğu bekliyorum şimdi.

Ama öyle görünüyor ki yasımı ertelemeliyim. Bitti sandığım şey henüz bitmemiş. Pizzacıya girdiğimde tezgahın ardında bekleyen adam beni soğuk ve donuk New York gülümsemesiyle içeri buyur ederken, yağlı yüzünün ardından talep etmeden aldığım şey şu oluyor: *Hah, sürekli ekstra ançüez isteyen ibne de geldi.*

Net bir şekilde okuyorum onu. Demek daha ölmemiş! Ölmüş sayılmaz. Sadece biraz dinleniyormuş. Saklanıyormuş meğer.

Salı. Acı bir soğuk; havada zerre nemin olmadığı, güneş ışığının bile bıçak gibi delip geçtiği berbat güz sonu günlerinden biri. Yarın teslim etmek üzere iki dönem ödevi daha bitiriyorum. Updike okuyorum. Öğle yemeğinden sonra Judith arıyor. Onun her zamanki akşam yemeği daveti. Benim her zamanki muğlak cevabım.

"Karl'a ne diyorsun?"

"Çok sağlam adam."

"Onunla evlenmemi istiyor."

"Sen ne diyorsun?"

"Daha çok erken. Onu doğru dürüst tanımıyorum bile Duv. Hoşlanıyorum, hattâ feci şekilde hayranlık duyuyorum ama sevip sevmediğimden emin değilim."

"O halde acele etme," diyorum. Pembe dizilerden fırlama tereddütlerinden bunalıyorum. Sonucu bilecek kadar yaşını başını almış insanların neden evlendiğini hiç anlamam zaten. Neden aşkın sözleşmeye ihtiyacı olsun? Neden kendinizi devletin pençelerine bırakıp üzerinizde daha fazla güç sahibi olmasına izin veresiniz?

Neden sırf malınızı mülkünüzü didiklesin diye avukatlar çağırasınız? Evlilik toy, güvensiz ve cahil insanlar içindir. Bu tip kurumların iç yüzünü görebilen bizlerin yasal baskılar olmadan birlikte yaşamaktan hoşnut olması gerekir, öyle değil mi Toni? Ha? "Üstelik," diyorum, "eğer onunla evlenirsen muhtemelen Guermantes'le görüşmeyi bırakmanı isteyecektir. Bunun hoşuna gideceğini sanmıyorum."

"Benle Claude meselesini biliyorsun yani?"

"Tabii ki."

"Her zaman her şeyi bilirsin zaten."

"Çok belliydi Jude."

"Gücünün zayıfladığını sanıyordum."

"Öyle, öyle, hem de her zamankinden daha büyük bir hızla zayıflıyor, ama belliydi. Çıplak gözle de anlaşılıyordu."

"Peki peki. Nasıl bir adam sence?"

"Ölüm gibi. Adam katil."

"Onu yanlış anlamışsın Duv."

"Beynine girdim. Gördüm onu Jude. İnsan değil o. İnsanlarla oyuncak gibi oynuyor."

"Sesinin tonunu bir duysan şu anda Duv: Ne bu düşmanlık, bu düpedüz kıskançlık..."

"*Kıskançlık* mı? Bir de ensestim yani?"

"Hep öyleydin," diyor. "Neyse, geçelim onu. Claude'la tanışmak hoşuna gider sanmıştım."

"Gitti zaten. Büyüleyici bir adam. Ama kobra yılanları da büyüleyici mesela."

"Of, bi siktir git Duv"

"Ondan hoşlanmış taklidi yapmamı mı tercih ederdin?"

"İyilik falan istemiyorum senden." Eski soğuk, buz Judith.

"Karl ne diyor Guermantes için?"

Duraksıyor. Sonunda, "Hiç hoşlanmıyor," diyor. "Karl çok muhafazakardır. Senin gibi."

“Benim gibi mi?”

“Tabii ki, sen de fazla düz bir adamsın Duv! Sofunun tekisin! Bütün boktan hayatım boyunca bana ahlak vaazları verip durdun. İlk kez biriyle yattığım zaman da tepeme dikilip parmağını sallamıştın, hatırlamıyor musun?”

“Karl neden sevmiyor Guermantes’i?”

“Bilmiyorum. Claude’un kötü niyetli, tekinsiz bir tip olduğunu düşünüyor. İnsanları sömürdüğünü.” Sesi birden düzleşip donuklaşıyor. “Belki sırf kıskandığından öyle diyordur. Claude’la hâlâ yattığımı biliyor. Of, Tanrım, Duv, neden yine kavga etmeye başladık? Sadece konuşamaz mıyız?”

“Kavga eden, sesini yükselten ben değilim.”

“Bana meydan okuyorsun. Hep yapıyorsun bunu. Önce röntgencilik yapıyorsun, sonra da meydan okuyup beni aşağılıyorsun.”

“Eski alışkanlıkları kırmak zor Jude. Ama bak gerçekten kızgın değilim sana.”

“Öyle kendini beğenmiş geliyor ki sesin!”

“Ben kızgın değilim. Sen kızgınsın. Karl’la benim arkadaşın Claude hakkında hemfikir olduğumuzu anlayınca sinirlendin. İnsanlar duymak istemedikleri bir şey söylendiğinde sinirlenirler. Dinle Jude. Ne istiyorsan onu yap. Eğer olayın Guermantes’se devam et.”

“Bilmiyorum. Hiç bilmiyorum.” Beklenmedik bir geri adım. “Belki onunla ilişkimde gerçekten de hastalıklı bir yan var.” İnsafsız özgüveni bir anda yerle bir oluyor. Bu kardeşimin en harika özelliği: Her iki dakikada bir farklı bir Judith çıkıyor karşınıza. Şimdi yumuşayıp buzlarını çözerken sesi kendinden hiç emin değil. Çok kısa bir süre içinde ilgi ve endişelerini dış dünyaya, kendi sıkıntılarından uzağa, bana yöneltecek. “Gelecek hafta yemeğe gelir misin? Seninle vakit geçirmeyi çok istiyoruz.”

“Bakarız.”

“Senin için endişeleniyorum Duv.” Evet, şimdi başlıyor. “Cumartesi gecesi çok feci görünüyordun.”

“Zor şeyler yaşıyorum son zamanlarda. Ama üstesinden geleceğim.” Kendim hakkında konuşmak istemiyorum. Onun merhametini de istemiyorum, çünkü o beni teselli etikten sonra ben onu teselli etmek zorunda kalacağım. “Bak, yakında ararım seni, tamam mı?”

“Hâlâ çok acı çekiyor musun Duv?”

“Alışıyorum. Olanları kabulleniyorum. Yani iyi olacağım. Arayı soğutma Jude. Karl’a selamlar.” Ve Claude’a, diye ekliyorum ahizeyi yerine koyarken.

Çarşamba sabahı. Son başyapıtlarımı teslim etmek üzere şehre. Hava dünden bile daha soğuk, daha berrak, güneş daha parlak, daha uzak. Ne kadar kuru görünüyor dünya. Nem oranı yüzde eksi on altı falan herhalde. Eskiden böyle havalarda algı netliğim müthiş olurdu. Oysa metroyla Columbia’ya gittiğim süre boyunca hemen hemen hiçbir şey alamadım, sadece bulanık düşünce kırıntıları ve cırlamalar, ele gelir bir şey yok. Artık herhangi bir günde gücümün yerinde olup olmayacağını bilemeyeceğim demek ki ve bu da izin günlerinden biri. Öngörülemez. İşte böylesin, seninle konuşuyorum kafamın içindeki: Sağın solun belli olmuyor diyorum. Rastgele debeleniyorsun ölüm sancılarında. Neyse, her zamanki yerime gidip müşterilerimi bekliyorum. Geliyorlar, ne için geldilerse benden onu alıyor, avucuma yeşilleri sayıyorlar. David Selig, lisans ırkının velinimeti. Dev ve siyah bir sekoya ağacı gibi Butler Kütüphanesi’nden bu yana gelen Yahya Lumumba’yı görüyorum. İyi de neden titriyorum? Soğuktan, değil mi? Kışın ayak sesleri, yılın ölüm mevsimi. Basketbol yıldızı yaklaşırken etrafa el sallıyor, başıyla selam veriyor, sırıtıyor; herkes onu tanıyor, herkes ona sesleniyor. Lumumba’nın şöhretinde benim de payım varmış gibi hissediyorum. Sezon başladığında maçlarına giderim belki.

“Ödev hazır mı adamım?”

“İşte burada.” Kâğıt yığının arasından çıkarıyorum. “Aiskhylos, Sophokles ve Euripides. Altı sayfa. Yirmi bir dolar eder, önceden verdiğin beşi çıkarırsak borcun on altı dolar.”

“Bekle adamım.” Merdivenlerde yanıma oturuyor. “Önce bu siki okumam gerek, ha? Okumazsam doğru dürüst bir iş yaptığını nereden bileyim?”

Okurken onu izliyorum. Niyeyse okurken dudaklarını kımıldatmasını, bilmediği kelimeler görüp duraksamasını bekliyorum, ama hayır, gözleri hızlı hızlı geçiyor satırları. Dudaklarını kemiriyor. Sayfaları gittikçe hızlanarak çeviriyor. Sonunda yüzüme bakıyor ve gözlerinde ölüm var.

“Bu bok gibi, adamım,” diyor. “Yani hepsi bombok bunun. Nasıl bir üçkâğıt peşindesin?”

“B+ alacağını garanti ediyorum. Ödemeyi notlar verilene kadar yapmayabilirsin. B+’dan düşük bir not alacak olursan da...”

“Hayır, beni dinle. Notlardan bahseden kim? Bu boktan ödevi hocaya verememem ben. Bak, yaptığın şeyin yarısı boş laf, yarısı da direk bir kitaptan kopyalanmış. Ne bu biliyor musun? Deli zırvası. Profesör herif okuyacak bunu, bana bakacak, Lumumba diyecek, sen beni ne sanıyorsun? Enayi miyim ben Lumumba? Bu saçmalığı sen yazmadın, diyecek. Tek kelimesine bile inanmıyorsun eminim, diyecek.” Öfkeyle ayağa kalkıyor. “Dur bakalım, şu ödevin birazını okuyayım sana. Bana ne verdiğini gör.” Sayfalara göz gezdirirken kaşlarını çatıyor, yere tükürüyor, başını iki yana sallıyor. “Hayır, niye okuyayım? Sen ne yazdığın bilmiyor musun sanki? Olay ne biliyor musun, sen dalga geçiyorsun benimle. Aptal zenciye oyun oynuyorsun adamım.”

“Sen yazmışsın gibi görünsün diye...”

“Geç bunları. Kimin kafasını sikiyorsun sen? Europaydes’le ilgili boktan Yahudi saçmalıkları uyduruyorsun, sonra da bunları

kendim yazmışım gibi verince başımın belaya gireceğini umuyorsun."

"Bu doğru değil. Ödevini elimden geldiğince iyi yazmaya çalıştım ve az ter dökmediğim kanaatindeyim. Kendi dönem ödevini yazdırmak için adam tutarsan belli bir..."

"Ne kadar vaktini aldı bu? On beş dakika mı?"

"Sekiz saat, belki on," diyorum. "Bence sen ne yapmaya çalışıyorsun biliyor musun Lumumba? Ters ırkçılık çekiyorsun bana. Yahudi osu, Yahudi busu. Eğer Yahudilere bu kadar gıcık oluyorsan neden ödevini bir zenciye yazdırmadın? Neden kendin yazmadın? Dürüst bir iş çıkardım sana ve yaptığım işin boktan Yahudi saçmalığı diye aşağılanması hoşuma gitmiyor. Ayrıca bu ödevi verirsen geçer not alacağın da kesin, kuvvetle ihtimal en az B+ alacaksın."

"Ben sana olacağı söyleyeyim, kıçıma tekmeyi yiyeceğim."

"Yo, hayır. Belki demek istediğim şeyleri tam anlamadın. İzin ver açıklamaya çalışayım. Şu ödevi bir dakikalığına alıp sana birkaç yeri okuyayım, belki daha net bir şekilde..." Ayağa kalıp ödeve uzanıyorum, ama Yahya Lumumba sırıtarak kağıtları yukarı kaldırıyor. Almam için merdiven gerek. Zıplamanın da manası yok. "Hadi, lanet olsun, oyun oynama benimle! Ver şunu!" diye patlıyorum, o ise küçük bir bilek hareketi yapıyor ve altı sayfa kağıt rüzgara kapılarak yol boyunca doğuya doğru süzülmeye başlıyor. Ölerek arkalarından bakıyorum. Yumruklarımı sıkıyorum; içimde şaşırtıcı öfke patlamaları. "Bunu yapmayacaktın," diyorum. "Çöp gibi atmayacaktın onları."

"Bana beş papel borcun var dostum."

"Dur bakalım. Ben yapmam gereken işi yaptım ve..."

"Eğer ödev güzel olmazsa para almadığını söylemiştin. E ödev de bok gibiydi. Ödeme yok. Beş kâğıdı geri ver."

"Adilik yapıyorsun Lumumba. Beni kazıklamaya çalışıyorsun."

“Kim kimi kazıklamaya çalışıyor? Hem para iadesi şartını ortaya atan kim? Ben mi? Hayır, sen! Ayrıca ben ne yapacağım ödev işini şimdi? Yaz tatilinde ödevle uğraşmak zorunda kalacağım ve bu senin suçun. Bu yüzden beni takıma bile almayabilirler. O zaman ne olacak? Ha? Ha? Bak dostum, feci şekilde midemi bulandırıyorsun. Bana beşliği geri ver.”

Para iadesi konusunda ciddi mi? Tam anlamıyorum. Beş doları geri verme fikri beni tiksindiriyor ve tek derdim para kaybedecek olmam değil. Keşke aklını okuyabilseydim ama o düzeyde hiçbir şey alamıyorum çocuktan; tamamıyla tıkanmış durumdayım. Blöf yapacağım. “Ne bu, ters yüz olmuş kölelik mi? İşi yaptım. Reddetmek için öne sürdüğün saçma sapan sebepler umurumda değil. Beşlik bende kalacak. En azından o bende kalacak.”

“Parayı ver adamım.”

“Cehenneme kadar yolun var.”

Yürümeye başlıyorum. Beni tutup –uzanmak için tamamen açılan kolunun boyu benim bacağım kadar var– kendine çekiyor. Sarsmaya başlıyor. Dişlerim birbirine çarpıyor. Her zamankinden daha geniş sırıtıyor ağzı ama gözleri iblis gözü gibi. Yumruklarımı sallıyorum ama kol mesafesinden ona değemiyorum bile. Bağırmaya başlıyorum. İnsanlar toplanıyor. Birden okul takımının montunu giymiş üç dört adam sarıyor etrafımızı, hepsi siyah, hepsi çam yarması gibi, ama Lumumba kadar değil. Takım arkadaşları. Gülüşüp bağrışıyor, tepiniyorlar. Onların gözünde oyuncak gibi bir şeyim ben. “Hey, dostum, bu adam seni rahatsız mı ediyor?” diye soruyor içlerinden biri. “Yardım lazım mı Yahya?” diye bağırıyor öteki. “Bu beyaz bok sana yamuk mu yapıyor?” diye sesleniyor üçüncüsü. Birlikte bir halka oluşturuyorlar ve Lumumba beni solundaki adama doğru itiyor. Adam beni yakalayıp çemberin ortasına fırlatıyor. Fırıl fırıl dönüyorum, yalpalıyorum, tökezliyorum, düşmeme izin vermiyorlar. Bir daha, bir daha, oradan oraya. Dudağımda bir dirsek patlıyor. Kanın tadını alıyorum. Biri

tokat atıyor ve başım geri düşüyor. Kaburgalarıma saplanan parmaklar. Ciddi şekilde hırpalanacağımı, bu ızbandutların beni feci pataklayacağını anlıyorum. Benim olduğunu güç bela anladığım bir ses Lumumba'ya parasını geri vermeyi teklif ediyor ama kimse fark etmiyor. Beni aralarında döndürmeye devam ediyorlar. Artık tokat yok, kaburgalarıma giren parmaklar da yok, yumruklar var. Kampüs polisi nerede? İmdat! İmdat! Yetişin aynasızlar! Ama kimse gelmiyor. Nefes alamıyorum. Dizlerimin üstüne çöküp yere kapanmak istiyorum. Bağırıyorlar bana, ırkçı lakaplar, neredeyse hiçbirini anlamadığım kelimeler, muhtemelen geçen hafta uydurdukları kanka jargonu; ne dediklerini bilmiyorum ama nefreti her hecede hissediyorum. İmdat! İmdat! Deli gibi dönüyor dünya. Basket toplarının hisleri olsa kendilerini nasıl hissederlerdi biliyorum artık. Sürekli bir oraya bir buraya çarpma, darbe alma hali, sonu gelmeyen hareketin bulanıklığı. Lütfen, biri yardım etsin, lütfen durdurun onları. Göğsümdeki acı; göğüs kemiğimin gerisinde kızgın bir metal yığını. Hiçbir şey göremiyorum. Hissedebiliyorum sadece. Ayaklarım nerede? Nihayet düşüyorum. Bak ne kadar hızlı geliyor merdivenler üstüme. Taşın soğuk öpücüğü yanaklarımı eziyor. Belki çoktan kaybettim bilincimi; nereden bileyim? En azından bir avuntum var. Bundan daha dibe düşemem.

yirmi iki

Kitty'yle tanıştığında aşık olmaya hazırdı; geçkinliğe kaçan bir olgunluktaydı ve duygusal bir dolaşıklığa açtı. Belki de bütün sorun buydu zaten; ona karşı hissettiği şey aşktan çok aşık olma fikrinin verdiği tatmindi. Belki de değildi. Kitty'ye olan hislerini hiçbir zaman doğru dürüst anlayamamıştı. 1963 yazında olup bitmişti her şey; Selig, Batı toplumunun üstüne çöken entropik kaos ve felsefi çaresizlikle dolu uzun güzden önceki, umut ve neşe dolu son yaz olarak hatırlıyor o dönemi. Dümenin başında John F. Kennedy vardı o sıralar ve politik açıdan işler özellikle onun için süper gitmese bile Kennedy hemen o anda olmasa da ikinci dönem her şeyi toparlayacağı izlenimini vermeyi beceriyordu hâlâ. Atmosferik nükleer testler yeni yasaklanmıştı. Washington-Moskova arasında kırmızı hat kuruluyordu. Devlet Bakanı Rusk, Ağustos ayında Güney Vietnam hükümetinin kırsal bölgelerdeki ek alanları hızla kontrolüne geçirdiğini açıklamıştı ve Vietnam'da savaşırken ölen Amerikalıların sayısı henüz yüze ulaşmamıştı.

28 yaşındaki Selig Brooklyn Heights'taki dairesinden çıkıp West Seventies'de küçük bir yere taşınmıştı. Hiç beklenmedik bir şekilde borsacılık yapıyordu o sıralar. Tom Nyquist'in fikriydi bu aslında. Tanışmalarının üstünden altı yıl geçmişti ve Nyquist hâlâ en yakın ve muhtemelen tek arkadaşıydı. Gerçi son bir iki yılda arkadaşlıkları büyük ölçüde zayıflamıştı: Nyquist'in kibre varan özgüveni Selig'i giderek daha çok rahatsız etmeye, Selig de kendisiyle daha yaşlı arkadaşı arasına hem psikolojik hem de coğrafi bir mesafe koyma fikrini cazip bulmaya başlamıştı. Bir gün Nyquist'e eğer biraz para toparlamayı becerse, mesela şöyle bir yirmi

beş bin doları olsa uzak bir adaya gidip orada bir iki sene kalıp çağdaş hayata yabancılaşma falan gibi bir konu hakkında roman yazmak istediğini söylemişti efkarlı bir dille. Aslında o zamana dek ciddi bir şey yazmamıştı hiç ve bu isteğinde samimi olup olmadığından bile emin değildi. İçten içe Nyquist'in parayı çıkarıp vereceğini –isterse bir iki saatte kazanabileceği bir meblağdı bu– ve, "Al, dostum, git döktür yaratıcılığını," diyeceğini umuyordu. Ama Nyquist'in tarzı bu değildi. Onun yerine, sermayesi olmayan bir insanın kısa zamanda çok para yapmasının en kolay yolunun komisyoncu şirketlerden birinde menkul değerler danışmanlığı yapmak olduğunu söylemişti. Komisyonlar fena değildi, yaşamaya yetecek ve birazını kenara koyacak kadar kazandırırdı ama asıl para deneyimli borsacıların manevralarından –açığa satış, yeni tahvil alımları, arbitraj taktikleri gibi– nemalanmaktan geliyordu. Kendini işe yeterince verirsen, demişti Nyquist, istediğin kadar para kazanabilirsin. Selig Wall Street'le ilgili hiçbir şey bilmediğini iddia ederek karşı çıkmıştı. "Bilmen gereken her şeyi sana üç günde öğretebilirim," diye cevap vermişti diğeri.

Üç günden de kısa sürdü. Selig finans terminolojisi üzerine yoğunlaştırılmış hızlı bir ders almak üzere Nyquist'in zihnine girdi. Nyquist bütün tanımları güzelce düzenlemişti: adi hisse senetleriyle imtiyazlı hisse senetleri, açığa satışla vadesiz satış, satış opsiyonu ve apeller, tahviller, dönüştürülebilir tahviller, sermaye kazançları, özel durumlar, kapalı uçlu fonlarla açık uçlu fonlar, ikincil sunuşlar, borsa uzmanları ve ne yaptıkları, borsa dışı piyasa, Dow Jones ortalamaları, nokta ve grafikleri ve diğer her şey. Selig hepsini anında ezberlemişti. Nyquist'le aralarındaki zihinden zihne aktarımın canlılığı ezberi kolaylaştırıyordu. Sonraki adım stajyer olarak bir yere kapağı atmaktı. Bütün büyük komisyon firmaları çömez arayışındaydı –Merrill Lynch, Goodbody, Hayden Stone, Clark Dodge, sürüsüyle firma vardı. Selig rastgele birini seçip başvurdu. Ön eleme için borsayla ilgili bir test yaptılar; Selig

cevapların çoğunu biliyordu, bilmediklerini de teste birlikte girdiği, çocukluklarından beri borsayı takip eden rakiplerinin zihinlerinden aldı. Mükemmel bir puanla işe alındı. Kısa bir eğitim sürecinden sonra lisans sınavını geçip Broadway 72. Sokak civarında yakın zamanda kurulmuş bir komisyon ofisinde çalışan kayıtlı bir temsilci oldu.

Hepsi epey genç olan beş danışmandan biriydi. Müşteri tabanının büyük çoğunluğu Yahudi ve geneli geriatrikti: 72. Sokak'taki devasa apartmanlarda yaşayan yetmiş beşlik dullarla West End Bulvarı'yla Riverside Yolu'ndan gelen, habire purolarını kemiren emekli konfeksiyon imalatçıları. Bazılarının parası çoktu ve olabilecek en temkinli şekilde yatırım yapıyorlardı. Bazılarıysa ciddi ciddi çulsuzdu ama bir zenginlik yanılsaması yaratmak uğruna beş hisse Con Edison, üç hisse Telephone almakta ısrar ediyorlardı. Müşterilerin çoğu yaşlı ve işsiz olduğu için ofisteki işlerin büyük kısmı telefondan ziyade yüz yüze yapılıyordu; sayıların aktığı şeridin önünde en az on, on iki kıdemli vatandaş gevezelik eder ve ara sıra içlerinden biri gözde komisyoncusunun masasına gidip emir verirdi. Selig'in işteki dördüncü gününde yaşlı müşterilerden biri hisselerinin fiyatı dokuz puan birden artınca ölümcül bir kalp krizi geçirdi. Kimse şaşırmadı, üzülmedi bile, ne komisyoncular ne de kurbanın arkadaşları: Selig'in o gün öğrendiği üzere ofiste neredeyse her ay bir müşteri ölüyordu. *Kısmet.* Belli bir yaşa geldikten sonra arkadaşlarının bir anda düşüp ölmesini normal karşılıyordu insan demek. Selig çabucak en gözde komisyonculardan biri oldu; bu hoş Yahudi delikanlıdan özellikle yaşlı hanımlar hoşlanıyor, pek çoğu onu gelinlik çağındaki torunlarıyla tanıştırmayı teklif ediyordu. Bu teklifleri kibarlığı elden bırakmadan reddediyordu Selig; onlara karşı nazik ve sabırlı olmaya, o da onların bir torunuymuş gibi davranmaya özen gösteriyordu. Birçoğu hırslı, paragöz ve kalp hastalıklarına meyilli kocaları tarafından ömür boyu süren bir saflığa mahkum edilmiş, neredeyse okuması yazması bile olmayan cahil

kadınlardı; şimdi harcayabileceklerinden fazla bir mirasa konmuşlardı ve bu parayı nasıl işleteceklerine dair hiçbir fikirleri olmadığından tamamıyla bu hoş ve genç komisyoncuya bağlıydılar. Zihinlerine girdiğinde Selig hemen hemen hepsinin yürek burkucu ölçüde gelişmemiş ve donuk olduklarını görüyordu –insan nasıl yetmiş beşine kadar yaşardı da kendine ait tek bir fikri olmazdı?– ama daha hayat dolu olan birkaç hamının kendi çapında bir çekiciliği, köylülere özgü arsız, tutkulu bir açgözlülüğü vardı. Erkekler biraz daha nahoştu; çuvalla paraları olmasına rağmen hep daha fazlasını kapmak için tetikteydiler. Hırslarındaki bayağılık ve gaddarlık Selig'i tiksindiriyordu; zihinlerine gerekmediği müddetçe bakmıyor, sadece gereken hizmeti vermek, yatırım hedefleri hakkında daha iyi fikir sahibi olmak için içeri giriyordu. Öyle geliyordu ki, bu tip insanların arasında bir ay geçirse Rockefeller bile sosyalist olurdu.

İşler istikrarlı olmakla birlikte muhteşem de değildi; kendi çekirdek müşteri kadrosunu kurduktan sonra Selig'in komisyonları haftada yüz altmış dolara çıkmıştı; şimdiye kadar kazandığından fazla bir miktar olmakla birlikte borsacıların cebe indirdiğini sandığı türden bir gelirle yakından uzaktan alakası yoktu. "İşe baharda girdiğin için şanslısın," demişti diğer danışman. "Kış aylarında bütün müşteriler Florida'ya gider; birinin gelip iş vermesine kalmadan öbür dünyayı boylayacak gibi oluruz." Nyquist'in öngördüğü gibi, kendi hesabına yaptığı alım satımlarla bazı hoş kazançlar elde etmişti gerçi; ofiste küçük tatlı alışverişler, ardında cevherler barındıran tüyolar dolaşıyordu sürekli. Selig üç yüz elli dolarlık bir birikimle başlayıp balyayı çabucak dört rakamlı sayılara çıkardı; Chrysler, Control Data, RCA ve Sunray DX Petrol'ün sırtından para kazanıyor, şirket evlilikleri, hisse bölünmeleri veya dinamik kâr artışı söylentilerine göre takır takır alım satım yapıyordu; ama sonunda Wall Street'te işlerin çift taraflı yürüdüğünü, kazandığı paranın çoğunun Brunswick, Beckman

Instruments ve Martin Marietta'daki zamansız alım satımlarla eriyip gittiğini keşfetti. Hiçbir zaman çekip gitmesine, o romanı yazmasına yetecek bir pay alamayacağını anlamaya başladı. Üstelik dünyanın bir tane daha amatör yazara ihtiyacı var mıydı? Bir sonraki adımını düşünmeye başladı. Borsacılık yaptığı üç aydan sonra bankada biraz parası vardı ama çok değildi ve Selig bu işten korkunç sıkılmıştı.

Talihi yüzüne Kitty'yle güldü. Bunaltıcı bir temmuz sabahı saat dokuz buçukta. Borsa henüz açılmamış, müşterilerin çoğu yazı geçirmek üzere Catskills'e kaçmıştı ve ofiste müdür Martinson, danışman Nader ve Selig'den başka kimse yoktu. Martinson hesaplarının üstünden geçiyordu, Nadel American Photocopy'de karmaşık bir hinlik peşinde biriyle telefonda konuşuyor, Selig ise, bütün aylaklığıyla, birinin güzel torununa âşık olduğu gündüz düşleri kuruyordu. Derken kapı açıldı ve birinin güzel torunu içeri girdi. Klasik anlamda güzel olduğu söylenemezdi belki ama çekici olduğu kesindi: Yirmilerinin başlarındaydı kız; ince, orantılı bir vücut, bir altmış bir altmış beş arası boy, açık kahverengi bulutsu saçlar, mavi-yeşil gözler, hoşça çizilmiş belirgin hatlar, zarif, narin bir endam. Çekingen, zeki ve bir şekilde masum görünüyordu, bilgelikle naifliğin ilginç bir karışımı. Üzerinde beyaz ipek bir bluz, küçükçe göğüslerine düşen altın bir zincir ve bileklerine kadar inen, altındaki mükemmel bacakların ipuçlarını veren kahverengi bir etek vardı. Yo, hayır, güzel bir kız değil, ama çekici olduğu kesin. Baktıkça insanın içini açan türden. İyi de, diye düşündü Selig, ne arıyor bu Mammon tapınağında bu kız? Elli yıl erken gelmiş. Kız kendisine doğru yürürken merakını yenemeyip alnından daldırdı sondajı. Sadece yüzeysel bilgilerin peşindeydi: adı, yaşı, bekâr olup olmadığı, adresi, telefon numarası, ziyaret sebebi, başka, başka?

Ama hiçbir şey alamadı.

Şok oldu. İnanılmaz bir deneyimdi bu. Eşsiz, benzersiz. Bir zihne uzanmak ve tamamıyla erişilemez olduğunu görmek, ışık geçirmez, opak, geçilmesi imkânsız bir duvarın ardına saklanmış

gibi; böylesi daha önce başına gelmemişti. Hiçbir aura almıyordu kızdan. Bir alışveriş merkezinin vitrinindeki alçıdan yapılmış cansız manken ya da başka bir gezegenden gelen kafasız bir robot da olabilirdi. Selig yerinde oturup gözlerini kırpıştırıyor, kızla neden temas kuramadığını anlamaya çalışıyordu. Kafasında bulduğu mutlak boşluk karşısında öyle şaşırmıştı ki, kızın dediklerini dinlemeyi unutup tekrarlamasını istemek zorunda kaldı.

"Dedim ki, komisyon hesabı açmak istiyorum. Siz komisyoncu musunuz?"

Yüzünde koyunlara yaraşır bir ifade, aniden üstüne çöken ergenlere özgü bir beceriksizlikle yeni hesap formlarını uzattı kıza. Diğer komisyoncular da ofise dönmüştü bu sırada, ama çok geçti: Şirket kurallarına göre kız Selig'in müşterisiydi. O Selig'in darmadağınık masasının ardına oturmuş, yatırım ihtiyaçlarından bahsederken, Selig de onun kemerli burnunun zarif konik yapısını inceliyor, şaşırtıcı ve esrarengiz zihinsel erişilmezliğine karşı nafile bir savaş veriyor ve bu erişilmezliğe rağmen, belki tam da bu erişilmezlik yüzünden, kıza umutsuz bir şekilde âşık olmaya başladığını hissediyordu.

Kız yirmi iki yaşındaydı, bir yıl önce Radclifften mezun olmuştu, Long Islandlıydı ve West End Bulvarı'ndaki dairesini iki kızla paylaşıyordu. Bekârdı, ama Selig'in sonradan öğreneceği üzere, kısa bir süre önce bozulan bir nişanla sona eren uzun ve beyhude bir aşk yaşamıştı. (Her şeyi birden keşfedememek, bilgiyi istediği anda çekip alamamak çok tuhaftı Selig için.) Matematik okumuştu ve bilgisayar programcılığı yapıyordu, ki bu iş 1963'te Selig'e pek bir şey ifade etmemişti; kızın işi bilgisayarı tasarlamak mı, işletmek mi, yoksa tamir etmek miydi emin olamamıştı. Yakın zamanda Arizona'daki teyzesinden altı bin beş yüz dolar miras kalmıştı ve belli ki ya batarsın ya çıkarsın eğitim tarzının katı ve bir numaralı avukatları olan ebeveyni yetişkin hayatının sorumluluklarını almayı öğrenmesi için yatırımlarını kendi başına yapmasını söylemişlerdi.

Dolayısıyla kız da, kırpılası bir koyun edasıyla, yatırım yapmak için civardaki komisyon ofisine gelmişti. "Ne istersiniz?" diye sordu Selig. "Güvenli mavi fişlerden alıp parayı zulada saklayabilir ya da biraz macerayı göze alıp sermaye kazançlarını deneyebiliriz."

"Bilmiyorum. Piyasa hakkında en ufak bir fikrim bile yok. Tek derdim aptalca bir şey yapmamak."

Başka bir komisyoncu, mesela Nadel, olsa kıza Risk Almadan Kazanç Olmaz konuşması çeker, temettü gibi eski ve bayık kavramları unutmasını öğütleyip onu bir eylem portfolyosuna, Texas Instruments, Collins Radio, Polaroid'e falan yönlendirirdi. Sonra birkaç ayda bir kızın hesabını didikler, Polaroid'i Xerox'a, Texas Instruments'ı Fairchild Camera'ya, Collins'i American Motors'a, sonra American Motors'u geri Polaroid'e çevirir, kendi payına uçuk komisyonlar alır, kıza da biraz kazandırır veya belki biraz kaybettirirdi. Selig'in midesi bu tip dalavereleri kaldırmıyordu. "Biraz sıkıcı gelecek kulağa ama," dedi, "tedbirli oynamakta fayda var. Seni hiçbir zaman ihya etmeyecek, öte yandan canını da sıkmayacak efendi işler tavsiye edeceğim. Bir kenara koyar büyümelerini izlersin; satıp satmaman gerektiğini öğrenmek için her Allah'ın günü borsa kotasyonlarını kontrol etmene de gerek kalmaz. Kısa vadeli dalgalanmalarla uğraşmak istemezsin, değil mi?" Bunun, neresinden bakılırsa bakılsın, Martinson'ın yeni müşterilere söylenmesini istediği şeyle alakası yoktu ama Martinson'ın canı cehennemeydi. Selig kıza biraz Jersey Standard, biraz Telephone, çok az IBM, iki iyi elektrik kurumu ve otuz hisse de daha yaşlıca müşterilerinin çoğunun sahibi olduğu Lehman kapalı uçlu fonlarından aldı. Kız soru sormuyordu, kapalı uçlu fonun ne demek olduğunu bile öğrenmek istemedi. "İşte," dedi Selig. "Portfolyon hazır. Artık sen de bir kapitalistsin." Kız gülümsedi. Çekingen, yarı zorlama bir gülücüktü bu, ama Selig onun gözlerinde bir flört ifadesi yakaladığını düşündü. Kızı okuyamamak, kızın ona hangi gözle baktığını anlamak için harici sinyallere güvenmek zorunda kalmak

Selig için büyük ızdıraptı. Yine de şansını denemekten geri durmadı. "Bu akşam ne yapıyorsun?" diye sordu. "Ben saat dörtte çıkıyorum işten."

Boşum, dedi kız. Ama on birden altıya kadar çalışıyordu. Selig'in kızı saat yedi civarı evinden almasını kararlaştırdılar. Ofisten çıkarken kızın yüzündeki gülümsemenin sıcaklığının su götürür yanı yoktu. "Seni ballı piç," dedi Nadel. "Ne yaptın, kızla randevu ayarladın, değil mi? Danışmanların müşterileriyle yatmasıyla ilgili Sermaye Piyasası Kurulu kuralına aykırı bu."

Selig gülmekle yetindi. Borsa açıldıktan yirmi dakika sonra iki yüz Molybdenum'u Amex'te açığa satıp öğle yemeği vaktinde bir buçuk puan ucuza tekrar aldı. Akşam yemeğinin masrafını karşılar bu, diye düşündü Selig, üstüne de kalır biraz. Tüyoyu önceki gün Nyquist vermişti: Moly'nin hızlı bir düşüşe geçeceği kesindi. Öğleden sonraki durgun saatlerde kendini tatmin olmuş hisseden Selig manevrasından haberdar etmek için Nyquist'i aradı. "Fazla erken davranmışın," dedi Nyquist hemen. "Bu hafta beş altı puan daha düşecek. Yatırımcılar bunu bekliyor."

"O kadar hırslı değilim. Şipşak gelen üç yüz kâğıda fitim ben."

"Öyle zengin olunmaz."

"Galiba kumarbazlık güdüsü yok bende," dedi Selig. Sonra duraksadı. Nyquist'i Molybdenum'un açıktan satışını konuşmak için aramamıştı. Bir kızla tanıştım, demek istiyordu aslında, ve onunla ilgili tuhaf bir problemim var. Bir kızla tanıştım, bir kızla tanıştım. Aniden bastıran korkular dilini bağlıyordu. Nyquist'in telefonun diğer ucundaki sessiz, pasif varlığı niyeyse bir şekilde tehditkar görünmeye başlamıştı. Benimle dalga geçecek, diye düşündü Selig. Benimle hep dalga geçiyor, alttan alta dalga geçip bunu anlamadığımı sanıyor. Amma aptal şeyler düşünmeye başladım. "Tom," dedi, "bugün tuhaf bir şey oldu. Ofise bir kız geldi, çok çekici bir kız. Bu akşam onunla görüşeceğim."

"Tebrikler."

“Bekle. Sorun şu ki kızı okuyamadım. Yani aurasını bile alamadım. Boş, bomboştu. Daha önce kimseyle böyle olmamıştı. Sana oldu mu hiç?”

“Sanmıyorum.”

“Mutlak bir boşluk. Anlayamıyorum. Bu kadar güçlü bir paravanı olması nasıl açıklanabilir ki?”

“Belki bugün yorgunsundur.”

“Hayır. Hayır. Diğer herkesi her zamanki gibi okuyabiliyorum. Sadece onu okuyamadım.”

“Bu seni rahatsız etti mi?”

“Tabii ki etti.”

“Neden tabii ki diyorsun?”

Nedeni Selig için yeterince aşikardı. Nyquist yem atıyordu yine: sesi sakin, tekdüze, nötr. Oyun oynuyor sadece. Vakit geçirmek için takılıyor. Keşke aramasaydım, diye düşündü Selig. Borsa ekranında önemli bir şeyler oluyor gibiydi ve diğer telefonun ışığı yanıyordu. Telefonu kapan Nadel Selig’e delici bir bakış attı: *Hadi ama, yapacak bir sürü işimiz var burada!* Selig düşünmeden cevap verdi: “Şey, yani, kız çok hoşuma gitti. Ve onun gerçek benliğine ulaşmamın hiçbir yolu olmaması beni rahatsız ediyor.”

“Yani kızı röntgenleyemediğin için rahatsız olduğunu söylüyorsun,” dedi Nyquist.

“O ifadeden hoşlanmıyorum.”

“Kimin ifadesi peki bu? Benim değil. Yeteneğimizi röntgencilik olarak gören sensin, öyle değil mi? İnsanları röntgenlediğini düşünüp vicdan azabı çekmiyor musun? Ama görünüşe bakılırsa insanları röntgenleyememek de sinirini bir o kadar bozuyor.”

“Galiba,” diye kabul etti Selig asık bir suratla.

“Bu kızın karşısında dünyanın geri kalanının insanlarla iletişim kurarken kullanmaya sürekli mahkum olduğu eski hantal tahmin tekniklerini kullanmak zorunda kaldın ve bu durum hoşuna gitmedi, öyle mi?”

“Durumu çok korkunç gösteriyorsun Tom.”

“Ne dememi istiyorsun?”

“Bir şey demeni istemiyorum. Sadece zihnini okuyamadığım bir kızla tanıştığımı, daha önce hiç böyle bir durumla karşılaşmadığımı anlatıp kızın neden böyle olduğuna dair herhangi bir teorin var mı diye soruyorum sana.”

“Hayır, bildiğim kadarıyla yok,” dedi Nyquist.

“Tamam o halde. Ben...”

Ama Nyquist lafını bitirmemişti. “Bu kızın genel olarak telepatiye mi, yoksa sadece sana mı kapalı olduğunu bilemeyiz David.” Bu ihtimal Selig’in aklına da bir saniye önce gelmiş ve hiç hoşuna gitmemişti. Nyquist yumuşak bir sesle devam etti: “Önümüzdeki günlerden birinde kızı getirip bana gösterebilirsin. Belki bu şekilde onunla ilgili faydalı bir şeyler öğrenebiliriz.”

“Tamam, öyle yapalım,” dedi Selig İsteksizce. Bu görüşmenin gerekli ve kaçınılmaz olduğunu biliyordu, ama Kitty’yi Nyquist’e teşhir etme fikri içini darma duman ediyordu. Neden böyle hissettiğini anlayamıyordu. “Yakında hallederiz o işi,” dedi. “Şimdi kapamam lazım, bütün telefonların ışığı yanıyor. Seni sonra ararım Tom.”

“Kıza benim için de çak,” dedi Nyquist.

yirmi üç

David Selig
Selig Çalışmaları 101, Prof. Selig
10 Kasım 1976

Gündelik Hayatın Faktörlerinden Biri Olarak Entropi

Entropi fizikte termodinamik bir sistemin enerjisinin işe dönüşemeyecek şekilde dağıtılma derecesinin matematiksel ifadesi olarak tanımlanır. Daha genel bir metafor olarak bakıldığında ise, entropinin, evren de dahil olmak üzere her türlü sistemin giderek artan bir düzensizliğe ve atalete yönelik tersinemez eğilimi olduğu söylenebilir. Başka bir deyişle, evrendeki şeylerin tabiatında sürekli olarak daha kötüye gitme eğilimi vardır; sonunda öyle kötüye giderler ki ne kadar kötüye gittiklerini bilmenin yollarından bile yoksun kalırız.

Amerikalı büyük fizikçi Josiah Willard Gibbs (1839-1903) termodinamiğin ikinci yasasını, yani kapalı bir sistemde rastgele hareket eden enerjinin artan düzensizliğini tanımlayan yasayı kimyaya uygulayan ilk kişidir. Evren yaşlandıkça düzensizliğin spontane bir şekilde arttığı ilkesini en kesinlikli şekilde ileri süren de yine odur. Gibbs'in önayak olduğu kavrayışları felsefe alanına genişleten düşünürlerden parlak matematikçi Norbert Wiener (1894-1964) *The Human Use of Human Beings* adlı kitabında şöyle der: 'Entropi arttıkça, evren ve evrendeki bütün kapalı sistemler doğalında bozulup ayırt edici özelliklerini kaybetmeye, olasılığı en az olan durumdan en çok olan duruma, yani ayrımların ve formların

var olduğu bir düzen ve farklılık halinden kaos ve aynılık haline geçmeye meyleder.' Gibbs'in evreninde düzen en küçük, kaos ise en büyük olasılıktır. Ama evren bir bütün olarak, tabii eğer evrenin bütünlüğü diye bir şey varsa, kötüleme eğilimindeyse de, istikameti evrenin genel istikametine ters görünen ve içinde düzenin artması yönünde sınırlı ve geçici bir eğilim barındıran yerel anklavlar vardır. Hayat bu anklavlarda yuva bulur kendine.

Wiener bu yüzden genelde canlılar âlemini, özeldeyse insanlığı entropiye karşı verilen savaşın kahramanları olarak över ve bir diğer pasajında bu savaşı kötülüğe karşı savaşa denk tutar: 'Bu rastgele öğeyi, bu organik eksikliği (yani evrenin dokusundaki temel şans öğesini) çok şiddetli bir mecaz kullanmadan kötülük sayabiliriz.' Wiener'e göre insanlar anti-entropik işlemler yürütürler. Bizim duyu reseptörlerimiz vardır. Birbirimizle iletişim kurarız. Birbirimizden öğrendiğimiz bilgilerden faydalanırız. Dolayısıyla biz evrensel kaosun spontane yayılımının pasif kurbanlarından öte bir şeyiz. 'İnsan ırkı olarak bizler, kapalı sistemler değiliz. Dışarıdan besin alıp enerji üretiyoruz; sonuç itibarıyla, hayatiyetimizin bu kaynaklarını da içeren daha büyük bir dünyanın parçalarıyız. Ama daha da önemlisi, duyu organlarımızla dışarıdan bilgi alıyor ve alınan bilgiler doğrultusunda hareket ediyoruz.' Diğer bir deyişle, geri bildirim var. İletişim kurarak çevremizi kontrol etmeyi öğreniyoruz. Şöyle devam ediyor Wiener: 'Kontrol ve iletişim yoluyla, doğanın düzeni geriletme ve anlamı yok etme eğilimiyle savaşıyoruz; entropinin artma eğilimiyle.' Çok uzun vadede entropinin hepimizi haklaması kaçınılmaz görünüyor; ama kısa vadede karşı koyabiliriz. 'Dünyanın ölümünün son evrelerini gözleyen izleyiciler değiliz henüz.'

Peki ya bir insan, ister kazara ister seçimle olsun, kendini kapalı bir sisteme çevirirse?

Bir münzevi, örneğin. Karanlık bir mağarada yaşıyor. Hiçbir bilgi girmiyor içeri. Mantar yiyor. Mantarlar ancak yaşamaya devam

edebilmesine yetecek kadar enerji veriyor, bunun haricinde bir girdi yok. Kendi manevi ve zihinsel kaynaklarını kanırtmak durumunda, ki bunlar da eninde sonunda tükeniyor. Yavaş yavaş kaos büyüyor içinde, entropi kuvvetleri bir o sinapsı, bir bu sinir düğümünü ele geçiriyor yavaş yavaş. Entropiye teslim olma süreci tamamlanana dek giderek daha az miktarda duyu verisi alıyor. Sonra hareket etmeyi, büyümeyi, nefes almayı, herhangi bir şekilde fonksiyon göstermeyi bırakıyor. Ölüm adıyla biliniyor bu durum.

Mağarada saklanmaya da gerek yok. İnsan içsel bir göçle de kendini yaşam veren enerji kaynaklarından uzak tutabilir. Bu, genellikle, enerji kaynakları benliğin dengesine yönelik tehditler gibi göründüğü için yapılır. Gerçekten de girdiler benliği tehdit eder: Dışarıdan gelen bir etki dengeyi bozar çoğunlukla. Bununla birlikte dengenin kendisi de benlik için başlı başına bir tehdittir; ne var ki bu gerçek sıklıkla göz ardı edilir. Dengeyi sağlamak adına çılgınca çaba harcayan evli çiftler vardır. Kendilerini yalıtır, birbirlerine yapışır, evrenin geri kalanını dışarıda bırakıp kendilerini iki kişilik kapalı bir sisteme çevirirler, ta ki kurdukları ölümcül denge sabit ve acımasız bir şekilde sistemdeki bütün hayatiyeti de kapı dışarı edene kadar. Yani diğer her şeyden yeterince soyutlandıkları ölçüde, iki kişi de tek kişi gibi telef olabilir pekala. Ben buna tekeşlilik yanılgısı diyorum şahsen. Kız kardeşim Judith kocasını onunla yaşarken kendini günden güne ölüyormuş gibi hissettiği için terk ettiğini söylemişti. Tabii burada Judith'in kaltağın teki olduğu gerçeğini de es geçemeyiz.

Duyusal kesinti elbette ki her zaman istek üzerine gelişen bir olay değildir. İstesek de istemesek de gelir başımıza. Ya tıpış tıpış kendi ayaklarımızla gideriz, ya da biri bizi içeri tıkar, ama eninde sonunda bir şekilde o kutuya gireriz. Entropinin uzun vadede hepimizi haklamasının kaçınılmaz olduğunu söylerken bundan bahsediyordum. Ne kadar yaşam dolu, dinç olsak, dünyayı yalayıp yutsak da zaman geçtikçe girdiler azalır. Görme, duyma, dokunma

ve koku alma, aziz Will S.'nin dediği gibi, hepsi gider ve sonunda dişsiz, gözsüz, tatsız, her şeysiz kalırız. Her şeysiz. Ya da, yine aynı akıllı adamın dediği gibi, saatten saate olgunlaştıkça olgunlaşıyor, saatten saatte çürüdükçe çürüyoruz, ve böyle sürüp gidiyor aynı hikâye.[41]

Örnek olarak kendimi ele almak istiyorum. Bu adamın acıklı hikâyesi ne koyuyor ortaya? Önceden olağanüstü olan güçlerinde açıklanamayan bir azalma. Girdilerde düşüş. Henüz yaşarken başından geçen küçük bir ölüm. Entropik savaşlarda verilen bir kayıp değil de neyim ben? Gözlerinizin önünde gömülmüyor muyum atalet ve sessizliğe? Izdırabım yeterince belli, yeterince kuvvetli değil mi? Kim olacağım ben, kendim olmayı bıraktığımda? Isı ölümünü ölüyorum. Spontane bir çürüme. Rastgele bir olasılık seğirtisi felaketim oluyor. Hiçliğe dönüşüyorum. Kömür ve kül oluyorum. Süpürgeyi bekleyeceğim gelip beni toplasın diye.

Çok güzel olmuş, Selig. Otur, A aldın. Yazın anlaşılır, ifade tarzın güçlü, altta yatan felsefi meseleleri de çok iyi kavramışsın. Sınıf birincisi olabilirsin. Şimdi daha iyi hissediyor musun kendini?

yirmi dört

Çılgınca bir fikirdi, Kitty, aptalca bir fanteziydi işte. İşe yaramasının hiçbir yolu yoktu. Senden imkânsızı istiyordum. Bunun tek bir sonucu olabilirdi, gerçekten: Seni rahatsız etmeme, sıkmama, kendimden uzaklaştırmama yarardı ancak. Ama bütün suç Tom Nyquist'in. Bu onun fikriydi. Hayır, bütün suç benim. Onun çılgınca fikirlerini dinlemek zorunda değildim. Suç benim. Bütün suç benim.

Aksiyom: Sevdiğiniz birinin ruhunu değiştirmeye çalışmak, başka bir şeye dönüştükten sonra onu daha çok seveceğinizi düşünseniz bile, aşka karşı işlenmiş bir günahtır.

"Belki o da zihin okuyabiliyordur, yaşadığın tıkanmanın sebebi de karşılıklı müdahaledir; senin aktarımın onunkiyle çakışıp dalgaları tek ya da çift yönlü olarak sıfırlıyordur. Böylece ondan sana bir aktarım olamıyordur, muhtemelen senden de ona."

"Pek sanmıyorum," dedim. 1963 Ağustos'undaydık, seninle tanışmamızdan iki ya da üç hafta sonra. Birlikte yaşamıyorduk ama üç beş kez yatağa girmiştik. "Telepatik yeteneğin zerresi yok onda," diye üsteledim. "Tamamen normal bir kız. Hattâ kızın en belirgin özelliği bu, Tom: tamamen normal olması."

"O kadar emin olma," dedi Nyquist.

Seninle tanışmamıştı daha. Tanışmak istiyordu aslında ama ben erteliyordum. Sen onun adını hiç duymamıştın.

"Eğer onunla ilgili bildiğim tek bir şey varsa o da aklı başında, sağlıklı, dengeli ve her yönden normal bir kız olduğu. Yani zihin falan okumuyor."

“Tabii. Çünkü zihin okuyabilen insanlar deli, sağlıksız ve dengesiz tipler. Tıpkı seninle benim gibi. Her şeyi ispatladın şimdi, ha? Kendi adına konuş dostum.”

“Bu yetenek insanın içini çarpıtıyor,” dedim. “Ruhunu karartıyor.”

“Belki seninkini karartıyordur. Benimki gayet aydınlık.”

Bu konuda haklıydı. Telepati ona zarar vermemişti. Belki ben aynı problemleri bu yetenekle doğmasam da yaşayacaktım. Bütün uyumsuzluklarımı sıradışı bir yeteneğin varlığına mal edemezdim, değil mi? Üstelik hayatı boyunca tek bir zihin bile okumamış kaç nevrotik vardır kimbilir.

Dolaylı çıkarım:

Bazı telepatlar nevrotik değildir.

Bazı nevrotikler telepat değildir.

Dolayısıyla telepati ve nevroz arasında mutlak bir ilişki yoktur.

Netice:

Vişneli turta kadar normal görünmeniz zihin okuyabiliyor olmanıza engel değil.

Hep şüpheyle yaklaştım bu fikre. Nyquist de biraz zora gelince, eğer yeteneğin olsaydı bunu o vakte kadar her telepatın kolaylıkla farkına varacağı bilinçsizce yapılan bazı hareketlerle belli edeceğini kabullendi. Bununla birlikte, senin potansiyel bir telepat olabileceğin fikrini attı ortaya –belki de yetenek orada, gelişmemiş, işlevsiz bir halde zihninin orta yerinde pusuya yatmış, bir şekilde zihnini benim sondajımdan koruyordu. Sadece bir hipotez, dedi Nyquist. Ama aklıma girmişti bir kez. “Eğer böyle potansiyel bir gücü varsa,” dedim, “onu canlandırmak mümkün mü sence?”

“Neden olmasın?” dedi Nyquist.

İnanmaya çok hazırdım. Algı kapasitenin tamamıyla açıldığını, aktarımları benimle Nyquist kadar kolay ve keskin bir şekilde alabildiğini hayal etmeye başladım. Ne kadar yoğun olurdu aşkımız öyle! Birbirimize tamamen açık olurduk, en yakın âşıkları tam bir ruh birliğine ulaşmaktan alıkoyan bütün o küçük numaralardan ve savunmalardan kurtulurduk Bu tür yakınlığın sınırlı bir halini Tom Nyquist'le tatmıştım, ama ona karşı büyük sevgim yoktu tabii, hattâ ondan hoşlanıyor bile sayılmazdım, dolayısıyla zihinlerimiz arasında böyle mahrem bir temas olması büyük bir ziyan, haince bir ironiydi. Ama bu teması seninle kurmak! Bir canlandırabilsem seni Kitty! Niye olmasın? Nyquist'e bunun mümkün olup olamayacağını sordum. Dene ve gör, dedi. Deneyler yap. El ele tutuşup karanlıkta oturun, ona ulaşmak için çabala biraz. Denemeye değmez mi? Evet, dedim, tabii ki değer.

Diğer pek çok yönden de böyle gibiydin Kitty: gerçek bir insandan ziyade potansiyel bir insan gibi. Üstünde bir ergenlik havası vardı. Olduğundan çok daha genç görünüyordun; üniversite mezunu olduğunu bilmesem on sekiz on dokuz yaşında sanırdım seni. İlgi alanların dışında pek bir şey okumuyordun, varsa yoksa matematik, bilgisayar, teknoloji kitapları. Onlar da benim ilgi alanıma girmediğinden seni hiç kitap okumamış sayıyordum. Seyahat de etmemiştin; dünyan Atlantic ve Mississippi'yle sınırlıydı, hayatında yaptığın en büyük gezi İllionis'da geçirdiğin şu yaz tatiliydi. Cinsel açıdan bile pek deneyimin yoktu: Yaşadığın yirmi iki yıl boyunca sadece üç erkek, üstelik bu ilişkilerden sadece biri ciddiydi. Seni heykeltıraşın ellerini bekleyen kil gibi görüyordum. Pygmalion'un[42] olacaktım.

Eylül 1963'te yanıma taşındın. Evimde o kadar fazla vakit geçiriyordun ki, gidip gelmenin mantıksız olduğunu söylediğimde sen de hak vermiştin. Gayet evli hissediyordum kendimi: duş perdesinin borusuna asılı ıslak naylon çoraplar, rafta fazladan bir diş

fırçası, lavaboda uzun kahverengi saçlar. Her gece yatakta yanı başımdaki sıcaklığın. Pürüzsüz, serin kalçalarına dayalı karnım, Yin ile Yang. Kitaplar verdim sana oku diye: şiirler, romanlar, denemeler. Nasıl da gayretle bir solukta okudun hepsini! İşe giderken otobüste Trilling, akşam yemeği sonrası sakin saatlerinde Conrad, pazar sabahları ise Yeats okudun ben dışarıda *Times* avlarken. Ama hiçbirini sonuna kadar götüremiyordun sanki; doğalında zerre meylin yoktu edebiyata; Lord Jim'i Lucky Jim'den, Malcolm Lowry'yi Malcolm Cowley'den, James Joyce'u Joyse Kilmer'dan ayırmakta bile sıkıntı çekiyordun galiba. COBOL'la FORTRAN'ın[43] üstesinden gelen keskin zekân şiir dilini deşifre edemiyordu ve sen, başını *Çorak Ülke*'den şaşkınlık içinde kaldırıp naif bir lise öğrencisine yakışan, beni saatlerce kıvrandıracak sorular soruyordun. Umutsuz vaka, diye düşünüyordum bazen. Bir de madalyonun öteki yüzü vardı. Borsanın kapalı olduğu bir gün beni çalıştığın bilgisayar merkezine götürmüştün; donanımla ve işinle ilgili yaptığın açıklamaları benimle Sanskritçe konuşuyormuşsun gibi dinlemiştim. Farklı dünyalar, farklı türden zihinler. Yine de bir köprü kurma umudum hep vardı.

Fırsatını bulduğumda duyu ötesi olgulara olan ilgime dokunduruyordum lafı belli belirsiz.

Bu da hobilerimden biriymiş gibi davrandım, serinkanlılıkla yürüttüğüm hoş bir uğraş. İnsanlar arasında zihinden zihne iletişimin gerçek olma ihtimali beni büyülüyor, dedim. Fanatiklik etmemeye, bu fikri yere göğe sığdıramıyormuş gibi görünmemeye özen gösterdim; gözü dönmüşlüğümü kendime sakladım. Seni hakikaten de okuyamadığım için, seninleyken akademik bir nesnellik taslamak başkalarıyla olduğundan daha kolaydı. Ve taslamak, numara yapmak zorundaydım. Uyguladığım strateji samimi itiraflara izin vermiyordu. Seni korkutmak istemiyordum Kitty, benim bir ucube ya da, daha muhtemeli, delinin teki

olduğumu düşünmen için sebep verip seni kaçırmak istemiyordum. O halde sadece hobi diyelim. Sadece bir hobi.

Kendini duyu ötesi algıya inanmaya ikna edemedin bir türlü. Eğer bir voltmetreyle ölçülemiyor veya bir elektroensefalografta kaydedilemiyorsa, dedin, gerçek değildir. Biraz sabırlı ol, diye yalvardım. Telepatik güçler vardır. Var olduklarını biliyorum. (Dikkatli ol Duv!) EEG değerlerinden örnek veremezdim –daha önce bir EEG'nin yanından bile geçmemiştim ve gücümün etki edip etmeyeceğine dair hiçbir fikrim yoktu. Senin şüpheciliğini üçüncü bir kişi çağırıp gösteri yapar gibi zihnini okuyarak yenme fikrini yasaklamıştım kendime. Ama başka argümanlar sunabilirdim. Rhine'ın araştırmalarının sonuçlarına bak, Zener kartlarını art arda doğru tahmin edenlere. Nasıl açıklarsın bunları duyu ötesi algıya inanmazsan? Ayrıca telekinezinin, ışınlanma ve altıncı hissin kanıtları...

Şüpheciliğin hiç geçmedi, verdiğim örneklerin çoğuna bütün soğukkanlılığınla bir kulp taktın. Uslamlaman keskin ve sağlamdı; kendi alanındayken, bilimsel yöntem üstündeyken gayet netti zihnin. Rhine sonuçları çarpıtıyor, dedin, testi önce heterojen gruplar üzerinde yapıyor, sonra da sadece şansı art arda yaver giden denekleri alıp diğerlerini araştırmadan çıkarıyor. Ve sadece tezini doğrulayan sonuçları yayınlıyor. Zener kartlarının doğru tahmin edildiği örnekler duyu ötesiyle ilgili değil, istatistiksel bir anomali, diye ısrar ettin. Üstelik deneyi yürüten kişi duyu ötesi algının var olduğu yönünde bir önyargıya baştan sahip ve bu da tabii ki prosedürde farkında olmadan yapılabilecek her türlü hatanın önünü açıyor, kasıtsız önyargıların küçük müdahaleleri sonucu kaçınılmaz bir şekilde çarpıtıyor. Tedbiri elden bırakmadan, benimle bazı deneyler yürütmeni istedim senden; prosedürleri keyfine göre ayarlayacaktın. Kabul ettin, sanırım bunun sebebi büyük ölçüde birlikte herhangi bir şey yapacak olmamızdı; ekim başlarındaydık ve

bir yakınlık kurabileceğimiz alanlar arıyorduk yana yakıla, sana verdiğim edebiyat eğitimi ikimizi de germeye başlamıştı.

Sonunda anlaştık –nasıl da alttan alta bunun senin fikrinmiş gibi görünmesini sağlamıştım ama! Konsantre olup birbirimize imge ya da fikir yollamaya çalışacaktık Başlar başlamaz bizi insafsızca yanıltan bir başarı yakaladık. Resimli kartlar toplayıp onları zihinden zihne aktarmaya uğraşıyorduk. Deneyleri yaparken aldığımız notlar hâlâ burada, arşivlerde:

Benim Gördüğüm Resim	*Senin Tahminin*
1. Kayık	1. Meşe Ağaçları
2. Tarlada kadife çiçekleri	2. Gül buketi
3. Kanguru	3. Başkan Kennedy
4. İkiz kız bebekler	4. Bir heykel
5. Empire State Binası	5. Pentagon
6. Karlı bir dağ	6. ? bulanık bir imge
7. Yaşlı bir adam yüzü profili	7. Makas
8. Bir beyzbol oyuncusu topa vururken	8. Et bıçağı
9. Fil	9. Traktör
10. Lokomotif	10. Uçak

Hiçbiri tam isabet değildi. Ama on tahmininden dördü epey yakın sayılabilirdi: kadife çiçekleriyle güller, Empire State binasıyla Pentagon, fille traktör, lokomotifle uçak. (Çiçekler, binalar, ağır iş araçları, ulaşım araçları.) Gerçek bir aktarım yapabileceğimize dair bizi boş yere umutlandırmaya yeterdi. Sonra:

Senin Gördüğün Resim	*Benim Tahminim*
1. Kelebek	1. Tren
2. Ahtapot	2. Dağlar

3. Tropik kumsal manzarası	3. Kır manzarası, parlak gün ışığı
4. Küçük bir zenci çocuk	4. Otomobil
5. Güney Amerika haritası	5. Asma üzüm
6. George Washington Köprüsü	6. Washington Anıtı
7. Elma ve muz dolu bir çanak	7. Borsa kurları
8. El Greco'nun *Toledo*'su	8. Bir raf kitap
9. İş çıkışı trafiğinde bir anayol	9. Arı kovanı
10. Kıtalararası balistik füze	10. Cary Grant

Bende de hiç nokta atışı yok. On tahminden üçü yakın: tropik kumsalla güneşli manzara, George Washington Köprüsü'yle Washington Anıtı, iş çıkışı trafiğinde bir anayolla arı kovanı; ortak paydalar gün ışığı, George Washington ve yoğun, sıkışık bir aktivite. En azından biz bunların tesadüf değil de yakın tahminler olduğuna kendimizi inandırdık Cevapları hep kafadan attığımı, senden sinyal alamayıp hepsini uydurduğumu ve daha en başından tahminlerimizin kalitesine pek inanmadığımı itiraf etme zamanı geldi sanırım. Ama imgelerin muhtemelen rastgele çakışmaları seni meraklandırmıştı: Belki bir numara var burada gerçekten de, demeye başladın. Devam ettik.

Düşünce aktarımı için koşulları çeşitlendirdik Mutlak karanlıkta, ayrı odalarda denedik. Işıklar yanarken el ele tutuşup denedik Seks yaparken denedik: Ben içine girip sardım seni ve bütün gücümle seni düşündüm, sen de bütün gücünle beni. Sarhoşken denedik Oruç tutup denedik Yorgunluktan sersemleyen zihinlerin, zihinsel itkilerin bizi ayıran bariyerleri geçmesine izin verebileceği gibi yine rastgele bir umutla kendimizi günü yirmi dört saat yaşamaya zorlayıp uykusuzluktan ölürken denedik Ot ya da asit etkisi altındayken de deneyebilirdik ama 1963'te ot ve asit gibi şeyler insanların çok aklına gelmiyordu. Telepati hattını açmak için daha düzinelerce şey denedik Belki sen hâlâ hatırlıyorsundur

ayrıntıları; benim beynim utançtan siliyor hepsini. Biliyorum, beyhude projemizle bir aydan fazla bir zaman her gece cebelleştik; bu süre boyunca senin ilgin önce kabarıp tavan yaptı, sonra tekrar azalıp söndü; şüphecilikten serinkanlı, nötr bir ilgiye, sonra bariz bir merakla hevesten, fiyaskonun kaçınılmaz olduğunun, hedefimizin imkânsızlığının idrakine kadar bir dizi aşamadan geçtin ve sonunda bıktın, sıkıldın, kızmaya başladın. Ben fark etmedim, bu işe sen de benim kadar kendini adadın sanıyordum. Artık ne deney, ne de oyundu oysa senin için; saplantılı bir arayış gibi görüyordun bütün projeyi ve kasım ayında defalarca bırakmak istedin. Bu zihin okuma deneyleri başımı korkunç ağrıtıyor, dedin. Ama ben vazgeçemedim Kitty. Senin itirazlarını bastırıp devam etmemiz için üsteledim. Fena takmıştım kafayı, elim kolum bağlıydı. Acımasızca yıldırıp işbirliğine ikna ettim seni, eninde sonunda yaratacağım telepatik Kitty'nin peşinde, aşk adına eziyet ettim sana. Belki on günde bir gördüğümü sandığım yanıltıcı temas kıpırtıları gerzek iyimserliğimi ayaklandırıyordu. Engeli aşacak, birbirimizin zihnine dokunacaktık Bu kadar yaklaşmışken nasıl dururdum artık? Oysa fersah fersah uzaktık

Kasım başlarında Nyquist her zamanki yemekli partilerinden birini verdi, yemekler en sevdiği Chinatown restoranından geliyordu. Tom'un partileri hep müthiş geçtiğinden daveti geri çevirmek saçma olurdu. Yani sonunda seni ona teşhir etmek zorunda kalacaktım. Üç aydan fazla bir zamandır, tam olarak çözemediğim bir korkaklıkla az çok kasıtlı bir şekilde seni ondan saklamış, karşılaşma anından kaçınmıştım. Geç gittik partiye: Hep yavaş hazırlanırdın. Şenlik başlayalı epey olmuştu, on yedi on sekiz kişi vardı, çoğu ünlü, sana değil tabii, ne anlardın sen şairlerden, bestecilerden, roman yazarlarından? Seni Nyquist'le tanıştırdım. Gülümseyerek şık bir iltifat mırıldanıp nazik, boş bir tavırla öptü seni. Utanmış görünüyordun, neredeyse korkmuş gibiydin ondan, kendine güvenen, pürüzsüz tavırlarından. Ayaküstü bir iki

lafladıktan sonra çalan kapıyı açmak üzere dönüp gitti. Kısa bir süre sonra ilk içkilerimizi alırken sorumu hazırladım zihnimde:

– Eee? Nasıl buldun kızı?

Ama diğer konuklarıyla beni didikleyemeyecek kadar çok meşguldü, sorumu almadı. Cevabı kafatasında kendim aramak zorundaydım. İçeri girdim –ne yaptığımı anlayıp odanın öbür ucundan bana baktı– ve aradığım bilgiyi bulmak için zihnini eşelemeye başladım. Ev sahipliğiyle ilgili ıvır zıvırlar bütün yüzeyi kaplıyordu; aynı anda içki servisi yapıp sohbeti idare ediyor, Çin böreklerinin mutfaktan getirilmesi için işaret verirken aklından henüz gelmeyen konukların listesini çıkarıyordu. O kısımları hemen geçip Kitty-düşüncelerinin göbeğini buldum. Hem aradığım, hem de korktuğum bilgi oradaydı. Seni okuyabiliyordu. Evet. Onun için sen de diğer herkes gibi saydamdın. Hiçbirimizin bilmediği nedenlerle sadece bana opaktın. Nyquist anında nüfuz etmişti sana, değerlendirmiş, notunu vermişti: Hantal, toy, naif ama aynı zamanda çekici ve alımlı olduğunu düşünmüştü. (Gerçekten böyle görmüştü seni. Gizli kapaklı sebeplerle onu sana karşı olduğundan daha eleştirel göstermeye çalışmıyorum. Sonuçta çok gençtin, basittin, o da bunu görmüştü.) Bu keşif karşısında donakaldım. Kıskançlıktan ölüyordum. Ben haftalarca sana ulaşmak için canımı dişime takıyım, hiçbir yere varamayayım, o ise bir çırpıda dalsın senin derinliklerine Kitty! Hemen şüphelendim. Nyquist ve şeytani oyunları: Bu da onlardan biri miydi? Seni gerçekten okuyabiliyor muydu? Beni kandırmak için kendi zihnine uydurma fikirler salmadığını nereden bilecektim? Hemen aldı düşündüklerimi:

– Bana güvenmiyor musun? Bal gibi okuyorum kızı.

– Belki evet, belki hayır.

– Kanıtlamamı ister misin?

– Nasıl?

– İzle.

Ev sahibi rolüne hiç ara vermeden zihnine girdi, benim zihnim de onunkine kenetlenmişti. Ve böylece, onun üzerinden, Tom Nyquist'in yansıttığı haliyle, ilk ve son kez senin içlerine baktım Kitty. Ah! Hiç istediğim şeyler değildi gördüklerim. Onun zihninden senin gözündeki kendimi gördüm. Fiziksel açıdan hayal edebileceğimden çok daha iyi görünüyordum, omuzlarım aslından daha geniş, yüzüm daha ince, hatlarım daha düzgündü. Bedenimden hoşlandığın belliydi. Ama duygusal çağrışımlar! Beni sert baba figürü gibi görüyordun, asık suratlı okul müdürü, homurdanan bir zorba gibi. Şunu oku, bunu oku, kendini geliştir kızım! Bana layık olmak için çok çalış! Ah! Ah! Ve duyu ötesi algı deneylerimize duyduğun alev alev, ölesiye nefret: İşe yaramazdan da ötelerdi senin için, muazzam bir angarya, deliliğe giden bir yolculuk, insanı hayattan bıktıran bir eziyet. Her Allah'ın gecesi monomanyak David Selig tarafından taciz edilmek. Sevişmelerimiz bile bu aptal zihin teması muhabbeti yüzünden rezil oluyordu. Nasıl da bıkmıştın benden Kitty! Nasıl da canavarca donuk, soluktu bana dair hislerin!

Bu bir anlık ifşa bana yetmiş de artmıştı. Cin çarpmış gibi geri çekilip çıktım Nyquist'in zihninden. Hatırlıyorum, şaşkın şaşkın baktın bana o anda; odada zihinsel enerjilerin dört döndüğünü, senin ruhunun kuytularını ele verdiğini biliyordun sanki bilinçaltında. Gözlerini kırptın, yanakların kızardı, içkinden büyük, acele bir yudum aldın. Nyquist alaycı bir gülüş attı yüzüme. Gözlerine bakamadım. Ama hâlâ direniyordum zihninin bana gösterdiklerine. Bu tip aktarımların tuhaf kırılma etkileri olduğunu daha önce de görmemiş miydim? Senin kafandaki David Selig imgesinin Nyquist'teki yansımasına güvenmemekte haksız mıydım? Bu resmi o gölgelendirip renklendirmiş, sinsi çarpıtmalarla büyütmeler katmış olamaz mıydı? Seni gerçekten bu denli gıcık ediyor muydum Kitty, yoksa Nyquist sırf şeytanlık olsun diye küçük çaplı bir rahatsızlığı abartılı bir tiksintiye mi dönüştürmüştü? Seni

ölümüne sıktığıma inanmamayı tercih ettim. Olayları onları görmek istediğimiz şekilde yorumlama eğilimindeyizdir hep. Ama bundan sonra sana daha nazik ve hoşgörülü davranacağıma yeminler ettim kendime.

Yemek faslı bittikten sonra odanın diğer ucunda Nyquist'le şen şakrak sohbet ederken gördüm seni. İşveli ve heyecanlı görünüyordun, ofiste tanıştığımız gün benimle olduğun gibi. Benim hakkımda konuştuğunuzu ve övgüler düzmediğinizi düşündüm. Nyquist'in zihnine girip konuştuklarınızı almayı denedim ama ilk hamlemde Nyquist dik dik baktı yüzüme.

– Lütfen çıkar mısın kafamın içinden?

İtaat ettim. Kahkahanı duydum sonra, uğultuyu bastıran yüksek sesli bir kahkaha. Ufak tefek, kıvrak bir Japon heykeltıraşla sohbete başladım ben de; derin dekolteli siyah dar elbisesinden düz, sarımtırak göğüsleri görünüyordu insanı pek cezbetmeden. İçinden, keşke beni evine götürmeyi teklif etse, diye düşünüyordu Fransızca. Ama eve seninle gittim Kitty boş metro vagonunda bütün nemrutluğum ve kabalığımla yanında oturdum. Nyquist'le ne konuştuğunuzu sorduğumda, "Hiç," dedin, "biraz şakalaşıp eğlendik işte."

İki hafta kadar sonra, serin, berrak bir sonbahar ikindisi Başkan Kennedy Dallas'ta vuruldu. Borsa felaket bir düşüşü takiben erken kapandı, Martinson kepenkleri indirip beni sersemlemiş bir halde sokağa attı. Olayların gerçekliğini kabul edemiyordum. *Biri Başkan'a ateş etti... Biri Başkan'ı vurdu... Biri Başkan'ı kafasından vurdu... Başkan ağır şekilde yaralandı... Başkan hemen Parkland Hastanesi'ne kaldırıldı... Başkan'a son dini tören yapıldı... Başkan öldü...* Hiçbir zaman politik yanı güçlü biri olmamıştım, ama ülkede yaşanan bu kırılma beni altüst etmişti. Şimdiye kadar benim de oyumla seçilen tek başkan Kennedy'ydi ve onu öldürmüşlerdi: tek bir meselde, sıkıştırılmış, kanlı bir meselde hayatımın özeti. Şimdi bir de Başkan Johnson çıkacaktı başımıza. Adapte olabilir miydim? İstikrar bölgelerine dört

elle sarılırım ben. On yaşımdayken Roosevelt ölmüştü, on yıllık hayatım boyunca başkanlık yapan Roosevelt. Başkan Truman'ın aşina olmadığım hecelerini dilimde döndürmüş ve anında reddetmiştim onları, bundan sonra ona da Başkan Roosevelt diyeceğim, demiştim kendime, çünkü alıştığım Başkan adı buydu.

O Kasım günü ürpertiler içinde eve giderken dört bir yandan korku sızıntıları aldım. Paranoya her yerdeydi. İnsanlar tabanları yağlamaya hazır, yan yan yürüyorlardı, arka arkaya sıralanmış omuzlar. Sessiz sokakların üzerinde yükselen apartmanların pencerelerinde, aralanmış perdelerden dışarı bakan solgun kadın yüzleri. Sürücüler fırtına birlikleri tanklarının gürleye gürleye Broadway'e dalmasını bekler gibi kavşaklarda dört bir yanı kolaçan ediyordu. (İnsanlar suikastın sağ kesimden gelecek bir darbenin ilk adımı olduğuna inanıyordu o sırada.) Kimse açıkta oyalanmıyor, herkes kendi sığınağına ulaşmaya çalışıyordu. Her an her şey olabilirdi. Riverside Yolu'ndan bir kurt sürüsü çıkabilirdi. Kudurmuş yurtseverler bir katliam başlatabilirdi. Kapıları sürgülü, pencereleri kilitli evimden, bilgisayar merkezindeki sana ulaşmaya çalıştım telefonla, bir ihtimal haberleri duymamış olabileceğini düşünmüş, belki de böyle travmatik bir anda sesini duymak istemiştim sadece. Hatlar kitlenmişti. Yirmi dakika uğraştıktan sonra vazgeçtim. Sonra, odadan odaya amaçsızca dolaşır, transistorlu radyomu kucaklayıp frekanslarla oynayarak haber spikerinin bana Kennedy'nin aslında ölmediğini söyleyeceği bir radyo istasyonu ararken mutfağa sapıp, beni terk ettiğini, artık benimle kalamayacağını yazdığın notu buldum masanın üstünde. Sabah 10.30'da yazmıştın bunları, suikastten önce, başka bir devirde. Yatak odasındaki dolaba koşup biraz önce görmediğim şeyi, eşyalarının gittiğini gördüm. Kadınlar beni terk ettiğinde Kitty, aniden ve gizlice terk ederler, hiç haber vermeden.

Akşama doğru Nyquist'i aradım. Hatlar açıktı bu kez. "Kitty orada mı?" diye sordum. "Evet," dedi. "Bir saniye." Telefonu sana verdi. Kafanı toplayana kadar bir süre orada kalacağını söyledin. Nyquist sana çok yardımcı olmuştu. Hayır, bana kızgın değildin, hayır, hiçbir kırgınlık yoktu aramızda. Sadece ben biraz, nasıl desem, duyarsız gibi görünüyordum, oysa o –'senin duygusal ihtiyaçlarını içgüdüsel, sezgisel bir şekilde anlayıveriyordu'– senin kafana giriyordu, Kitty, benim yapamadığımı yapıyordu. Sen de teselliyi ve aşkı onda aradın. Elveda, dedin, ve her şey için teşekkürler, ben de zar zor bir elveda denkleştirip kapadım telefonu. Gece boyunca iklim değişti, kara bulutlarla soğuk yağmur eşlik etti Kennedy'ye mezarına giderken. Ben hepsini kaçırdım –rotundadaki tabutu, cesur dulla yiğit çocukları, Oswald cinayetini, cenaze törenini, bütün bu yakının da yakını tarihi kaçırdım. Cumartesi ve pazar geç saatlere kadar uyudum, sarhoş oldum, tek kelimesini anlamadan altı kitap okudum. Pazartesi, ulusal yas günü, o ipe sapa gelmez, anlaşılmaz mektubu yazdım sana Kitty, her şeyi açıkladım, seni neye ve neden dönüştürmeye çalıştığımı anlattım, gücümü itiraf edip hayatım üzerindeki etkilerini anlattım, sonra Nyquist'ten bahsettim, uyardım seni, onun aslında ne olduğunu, onun da gücü olduğunu, seni okuduğunu, ondan hiçbir şeyi saklayamayacağını, hiçbir sırrın olamayacağını anlattım, onu gerçek bir insan sanma, o bir makine, kendini maksimumda gerçekleştirmek üzere kendi kendini programlayan bir makine dedim, sahip olduğumuz gücün onu duygusuzluk derecesinde soğuk, zalimlik derecesinde güçlü kılarken beni gergin ve zayıf düşürdüğünü, ama temelde onun da benim kadar hasta ruhlu olduğunu, sevmesini beceremeyen, sadece kullanmayı bilen, insanları parmağında oynatan bir adam olduğunu yazdım. Eğer onun karşısında savunmasız durursan seni inciteceğini anlattım. Cevap yazmadın. Senden bir daha hiç haber almadım, seni bir daha hiç görmedim. Onu da. On üç yıl boyunca. İkinize ne olduğuna, ne yaptığınıza dair hiçbir fikrim yok. Muhtemelen de

olmayacak. Ama bir dinle. Bir dinle Kitty. Seni sevdim güzelim, kendi sarsak, beceriksiz çapımda sevdim seni. Hâlâ seviyorum. Ve sonsuza kadar kayıpsın benim için.

yirmi beş

Kasvetli ve soğuk bir hastane koğuşunda uyanıyor, her yanı tutulmuş, her yeri ağrıyor, beyni uyuşmuş sanki. St. Luke's Hastanesi olmalı burası, belki acil servis. Altdudağı şişmiş, sol gözü zar zor açılıyor ve burnu her nefes aldığında tuhaf bir ıslık sesi çıkarıyor. Basketçilerin işi bittikten sonra sedyeyle mi getirdiler onu buraya? Alt tarafına bakmayı becerdiğinde –acayip bir şekilde kaskatı kesilmiş boynu ona itaat etmek istemiyor– gördüğü tek şey hastane önlüğünün soluk beyazı. Her nefes aldığında birbirine sürtünen kırık kaburgalarının tırtıklı uçlarını hisseder gibi oluyor; bir elini önlüğün altına kaydırarak çıplak göğsüne dokunuyor ve bandajlanmadığını anlıyor. Bu bilgi karşısında rahatlasa mı, evhamlansa mı bilemiyor.

Dikkatlice doğruluyor. Art arda izlenimler yağıyor üstüne. Oda kalabalık ve gürültülü, yataklar birbirine yanaştırılmış. Aralarında perdeler var ama hiçbiri çekilmemiş. Diğer hastaların çoğu siyah ve çoğunun durumu ciddi; etraflarından ekipmanlar sarkıyor. Bıçakla organları mı kesilmiş şu taraftakinin? Arabanın camı mı parçalamış vücudunu? Her yatağın çevresine kümelenmiş eş dostlar, el kol hareketleriyle konuşanlar, tartışıp birbirini fırçalayanlar; normal ses tonları viyak viyak bir bağırtı. Ruhsuz hemşireler odada dolanıp, müze bekçileri vitrindeki mumyalarla ne kadar ilgileniyorlarsa o kadar ilgileniyorlar hastalarla. Selig'le Selig'ten başka ilgilenen yok, o da kendi muayenesine geri dönüyor. Parmak uçlarını gezdirerek yanaklarını kontrol ediyor. Ayna olmadan yüzünün ne ölçüde hırpalandığını çözmesi zor, ama en azından hassas yerlerin sayısının az olmadığını anlıyor. Sol köprücük kemiği hafif bir karate darbesi

almış gibi ağrımakta. Sağ dizinde zonklama ve sancı var, düşerken burkulmuş sanki. Yine de beklediğinden az acı hissediyor; belki iğne falan yaptılar.

Zihni bulanık. Koğuşta etrafındakilerden biraz girdi alıyor, ama hepsi karmakarışık, ayırt edemiyor; anlaşılabilir ifadeler değil, auraları alıyor sadece. Kendine gelme, dünyaya dönme çabasıyla, geçen hemşirelere saati soruyor üç kez, çünkü kol saati gitmiş; hemşireler geçip gidiyor, yok sayıyorlar onu. Nihayet fırfırlı pembe elbisesi içinde cüsseli, güler yüzlü siyahi bir kadın ondan tarafa bakıp, "Saat dörde çeyrek var tatlım," diyor. Sabah mı, akşamüstü mü? Muhtemelen akşamüstü, diye karar veriyor. Çaprazında iki hemşire intravenöz beslenme sistemi olabilecek bir şeyi doğrultuyor, plastik bir tüp kıvrıla kıvrıla iriyarı, bilinci kapalı, bandajlara sarılı bir siyahın burun deliklerine giriyor. Selig'in midesi de açlık sinyalleri gönderiyor. Hastane havasının kimyasal kokusu içini bulandırıyor; tükürük salgılamakta bile güçlük çekiyor. Bu akşam besleyecekler mi onu da? Burada ne kadar kalacak? Parayı kim ödüyor? Judith'e haber vermelerini istese mi? Ne kadar kötü durumu?

Bir stajyer doktor giriyor koğuşa. Kısa boylu, esmer bir adam, az ve öz, zarif kemikli bir vücut, tipine bakılırsa Pakistanlı, canlı bir kesinlik var hareketlerinde. Bununla birlikte, göğüs cebinden fırlayan buruşuk ve lekeli bir mendil dar, bembeyaz üniformasının şıklığını, filintalığını bozuyor. İlginçtir ki dosdoğru Selig'in yanına geliyor. "Röntgenlerde kırık çıkmadı," diyor herhangi bir girizgaha gerek duymadan, kararlı, tok bir sesle. "Dolayısıyla minör sıyrıklar, bereler, çizikler ve önemsiz bir beyin sarsıntısı haricinde bir şeyiniz yok. Sizi taburcu etmeye hazırız. Kalkın lütfen."

"Bir dakika," diyor Selig bitap bir sesle. "Daha kendime yeni geldim. Hiçbir şeyden haberim yok. Kim getirdi beni buraya? Ne zamandır baygınım? Neden..."

“Bunların hiçbirini bilmiyorum. Çıkışınız onaylandı ve hastanenin bu yatağa ihtiyacı var. Lütfen, kalkın şimdi. Çok işim var.”

“Ama beyin sarsıntısı dediniz? Beyin sarsıntısı geçirdiysem en azından bu gece burada kalmam gerekmez mi? Yoksa bir gece burada kaldım mı zaten? Bugün günlerden ne?”

“Bugün öğle saatlerinde getirildiniz,” diyor stajyer daha da aksileşerek “Low Kütüphanesinin merdivenlerinde dayak yedikten sonra acile kaldırılıp tam bir muayeneden geçtiniz.” Bir kez daha kalk emri geliyor, bu kez kelimelerle değil, buyurgan bakışlar ve sivrilen bir işaretparmağıyla. Selig stajyerin zihnine bakıp kapılarının açık olduğunu görüyor ama içeride sabırsızlık ve sinirden başka bir şey yok. Ağır ağır iniyor yataktan. Organları birbirine tellerle tutturulmuş sanki. Kemikleri birbirine sürtünüp gıcırdıyor. Göğsünde kırık kaburga uçlarının etine battığını hissediyor hâlâ; röntgen filmleri yanılmış olabilir mi? Soracak gibi oluyor, ama çok geç. Viziteye çıkan stajyer başka bir yatağı vizit etti bile.

Kıyafetlerini getiriyorlar. Yatağının etrafındaki perdeyi çekip giyiniyor. Evet, korktuğu gibi, gömleğinde kan lekeleri var; pantolonunda da. Pislik içinde. Eşyalarını kontrol ediyor: Her şeyi burada, cüzdanı, kol saati, cep tarağı. Şimdi ne olacak? Çıkıp gidecek mi böyle? İmza falan atması gerekmiyor mu bir yere? Kararsızca kapıya doğru yürüyor. Fark edilmeden koridora kadar geliyor. Stajyer ektoplazmadan çıkar gibi yeniden beliriyor önünde. Koridorun sonundaki odayı işaret edip, “Güvenlik gelene kadar orada bekleyeceksiniz,” diyor. Güvenlik de nereden çıktı?

Tam korktuğu gibi; hastanenin kıskacından çıkmadan önce imzalaması gereken kâğıtlar var. Kırtasiye işlerini bitirdiği anda kampüsün güvenlik üniforması içinde tombul, gri suratlı bir adam oflaya puflaya odaya girip, “Selig sen misin?” diyor.

Selig söz konusu bilgiyi doğruluyor.

“Dekan seni görmek istiyor. Kendin yürüyebilecek misin yoksa tekerlekli sandalye getireyim mi?”

“Yürürüm,” diyor Selig.

Hastaneden çıkıp Amsterdam Bulvarı 115. Sokak’taki kampüs girişine, oradan da Van Am Quad’a gidiyorlar. Güvenlik görevlisi hiç konuşmadan Selig’in dibinde yürüyor. Çok geçmeden kendini Columbia Üniversitesi Dekanının ofisinin kapısında beklerken buluyor Selig. Güvenlik de onunla bekliyor, kolları sakin bir tavırla göğsünde kavuşmuş, vücudu can sıkıntısından örülü bir kozaya sarınmış. Selig kendini nezaret altında gibi hissediyor neredeyse. Niye ki? Ne acayip bir düşünce. Dekan’dan korkması için bir sebep mi var? Güvenlik görevlisinin bön zihnini sondajlıyor, ama oradan oraya sürüklenen sis bulutlarından başka bir şey bulamıyor. Yeni dekanın kim olduğunu merak ediyor. Üniversitede öğrenci olduğu yılların dekanlarını çok iyi hatırlıyor: Sürekli papyon takan ve sıcak bir gülümsemesi olan Lawrence Chamberlain üniversite dekanı, on dokuzuncu yüzyıldan kalma resmi tavırları ve kardeşlik kulüplerine (Sigma Chi?) duyduğu tutkuyla Nicholas McD. McKnight da öğrenci dekanıydı. Ama bu yirmi yıl önceydi tabii. Chamberlain ve McKnight’ın üstünden kimbilir kimler gelip geçmişti, ama Selig hiçbirini bilmiyordu; mezun bültenlerini okumak ona göre değildi.

İçeriden biri, “Dekan Cushing bekliyor,” diye sesleniyor.

“Gir,” diyor güvenlik.

Cushing mi? Tam dekan ismi. Kim acaba? Selig yaraları yüzünden süklüm püklüm, sancıyan dizi yüzünden topallaya topallaya içeri giriyor. Pırıl pırıl parlayan düzenli masanın ardında gösterişsiz, koyu renk bir takım giymiş geniş omuzlu, pürüzsüz yanaklı, genç görünümlü, şirket yöneticisi tipli bir adam Selig’e bakıyor. Selig’in aklına gelen ilk şey zamanla nelerin değiştiği: Dekanları hep yüce otorite sembolleri gibi görmüştü, yaşlı, en az ellisini devirmiş olmalıydı bu yüceler, ama işte karşısında oturan adam üniversite dekanı ve Selig’le aynı yaşlarda gibi duruyor. Sonra

bu dekanın sadece herhangi bir çağdaşı değil, 56 döneminden sınıf arkadaşı Ted Cushing olduğunu anlıyor, kendi çapında bir namı olan, sınıfın başkanı, futbol takımının yıldızı, yakın arkadaş olmasalar da Selig'in de tanıdığı parlak ve burslu öğrenci Ted Cushing. Artık genç olmadığının, kendi kuşağının iktidar mekanizmalarının başına geçtiği bir yaşa geldiğinin hatırlatılması hep şaşırtıyor Selig'i. "Ted?" diye giriyor lafa pat diye. "Dekan mı oldun Ted? Vay canına, hayatta aklıma gelmezdi. Peki sen ne zaman..."

"Otur Dave," diyor Cushing, kibar ama samimiyetten eser olmayan bir sesle. "Durumun ciddi mi?"

"Hastane kırık çıkık yok dedi. Ama kendimi berbat hissediyorum." Sandalyeye yerleşirken kıyafetlerindeki kan lekelerini, yüzündeki morlukları gösteriyor. Konuşmak bile zor geliyor; çenesinin eklemleri gıcırdıyor. "Amma uzun zaman oldu! Yirmi yıl geçmiş olmalı görüşmeyeli. Adımı sen mi hatırladın yoksa cüzdanımdakilerden mi öğrendiler?"

"Hastane masraflarını biz karşılıyoruz," diyor Cushing, Selig'in söylediklerini duymazdan gelerek. "Başka tıbbi masraflar çıkarsa onların da icabına bakarız. İstersen bir kağıt imzalatabilirsin."

"Sözün yeterli. Suç duyurusunda bulunacağımdan ya da okula dava açacağımdan endişeleniyorsanız merak etmeyin, öyle bir şey yapmayacağım. Genç hepsi sonuçta, kanları kaynıyor, ara sıra hislerine kapılmaları normal ama..."

"Senin suç duyurusunda bulunma ihtimalin bizi pek endişelendirmiyor Dave," diyor Cushing sakince. "Asıl soru bizim seni dava edip etmeyeceğimiz."

"Beni mi? Neden? Basket takımınız tarafından hırpalandım, pahalı elleri benim yüzüme vururken hasar gördü diye mi?" Yüzüne acılı bir tebessüm oturtmaya çalışıyor. Cushing'in yüzü hâlâ ciddi. Kısa bir sessizlik anı. Selig Cushing'in şakasını yorumlamaya çalışıyor. Mantıklı bir açıklama bulamayınca, zihin sondajına

girişmeye karar veriyor. Ama duvara çarpıyor. Birden çekiniyor zorlamaya, duvarı geçemeyeceğinden korkuyor. "Ne demek istediğini anlamadım," diyor sonunda. "Neden bana dava açasınız ki?"

"Bunlar için, Dave." Selig dekanın masasındaki daktiloyla yazılmış kâğıt yığınını o anda fark ediyor. Cushing kâğıtları ona doğru itiyor. "Tanıdın mı? Buyur, bir bak bakalım."

Selig bütün mutsuzluğuyla karıştırıyor sayfaları. Bir *Toplum Simgesi olarak Odysseus. Kafka'nın Romanları Aiskhylos ve Aristotelesçi Trajedi. Montaigne'in Felsefesinde Teslimiyet ve Rıza. Dante'nin Mentoru Sıfatıyla Virgil.* Bazılarının üstünde notlar var: A-, B+, A--, A ve sayfa kenarlarında yorumlar, çoğunlukla olumlu. Bazılarına üstüne bulaşmış lekeler, pislikler haricinde dokunulmamış; Lumumba tarafından saldırıya uğradığında teslim etmek üzere olduğu ödevler bunlar. Kâğıt yığınını takdire şayan bir özenle düzeltip her sayfanın kenarlarını aynı hizaya getirdikten sonra Cushing'e geri yolluyor. "Tamam," diyor. "Beni yakaladın."

"Bunları sen mi yazdın?"

"Evet."

"Para karşılığında mı?"

"Evet."

"Bu çok acıklı Dave. Feci acıklı."

"Bir şekilde geçinmem lazım. Mezunlara burs vermiyorlar sonuçta."

"Bu şeyler için ne kadar para alıyordun?"

"Sayfa başı üç dört papel."

Cushing başını iki yana sallıyor. "İyiydin, hakkını yemeyeceğim. Etrafta seninle aynı işi yapan sekiz on adam daha var, ama sen açık ara en iyisisin."

"Teşekkür ederim."

"Ama nihayet müşterilerinden biri yaptığın işten memnun kalmadı. Lumumba'ya seni niye dövdüğünü sorduk. Seni dönem

ödevini yazman için tuttuğunu ama rezil bir iş çıkardığını, onu kazıkladığını ve parasını geri vermediğini söyledi. Lumumba konusunda gerekeni yapacağız. Ama aynı şey senin için de geçerli. Ne zamandır seni bulmaya çalışıyorduk Dave."

"Öyle mi?"

"Son birkaç dönemdir bir düzine bölümde senin yazdığın ödevlerin fotokopilerini dolaştırıyoruz, insanları daktilonu ve yazım tarzını tanımaları için uyarıyoruz. Ama işbirliğine yanaşan çok olmadı. Öğretim üyelerinin çoğu öğrencilerin verdiği dönem ödevlerinin düzmece olup olmadığını umursamadı. Ama biz umursadık Dave. Biz çok umursadık." Cushing öne eğiliyor. Alabildiğine ciddi gözleri Selig'in gözleriyle karşılaşma peşinde. Selig başka yöne bakıyor. O gözlerdeki sorgulayıcı sıcaklığa tahammül edemiyor. "Birkaç hafta önce epey yaklaştık," diye devam etti Cushing. "Bir iki müşterini yakalayıp okuldan kovmakla tehdit ettik. Adını verdiler ama nerede yaşadığını bilmiyorlardı, dolayısıyla seni bulmamızın bir yolu yoktu. Biz de bekledik Ödev teslim etmeye ve iş almaya geleceğini biliyorduk. Sonra kütüphane merdivenlerinde bir kargaşa olduğu haberini aldık, basketçiler birini tartaklıyordu ve kolunun altına sımsıkı sıkıştırdığın bir deste kâğıda seni bulduk, işte bu kadar. Kepenkleri indirme vakti geldi Dave."

"Avukat istemem gerek," diyor Selig. "Daha fazla bir şey itiraf etmemeliyim sana. O kâğıtları gösterdiğinde her şeyi inkar etmeliydim."

"Hakların hakkında bu kadar teknik davranmana gerek yok."

"Beni mahkemeye verdiğinizde gerek olacak ama Ted."

"Hayır," diyor Cushing. "Dönem ödevi sahtekarlığına devam etmediğin müddetçe dava açmayacağız. Seni hapse attırmak gibi bir niyetimiz yok, zaten yaptığın şeyin ceza gerektiren bir suç olup olmadığından bile emin değilim. Bizim derdimiz sana yardım etmek. Hastasın sen Dave. Senin zekanda, senin potansiyelinde bir adamın bu kadar dibe düşmesi, üniversite çocuklarına sahte dönem

ödevleri yazacak kadar alçalması, bu acıklı, Dave, feci acıklı. Durumunu konuştuk, Dekan Bellini ve Dekan Tompkins'le birlikte senin için bir rehabilitasyon planı yaptık. Sana kampüste bir iş bulabiliriz, araştırma görevlisi olabilirsin mesela. Asistana ihtiyacı olan doktora adayları oluyor hep, bir maaş ayarlayabileceğimiz küçük bir fonumuz da var, çok yüksek bir miktar olmaz muhtemelen ama en azından şu ödevlerden kazandığın kadarını kazanırsın yine. Üstelik psikolojik danışmanlık hizmetlerimizden de faydalanabilirsin. Normalde mezunlara açık değil ama biraz esneklik yapılmaması için sebep göremiyorum. Kendi adıma 56 mezunlarından bir adamın seninki gibi bir sıkıntıya düşmesi beni utandırıyor ve sınıfımıza sadakatimden dolayı bile kendini toplamana yardım etmek için elimden geleni yapmak istiyorum; buna karşılık senin de verdiğin sözü..."

Cushing saçma sapan konuşmaya, ana fikirlerinin üzerinden tekrar tekrar geçip yeni ayrıntılarla donatmaya, hiç yontmadan merhamet bağışlamaya ve çilekeş sınıf arkadaşına yardım vaatlerinde bulunmaya devam ediyor. Söylenenleri ilgisizce dinleyen Selig, Cushing'in zihninin kendisine açılmaya başladığını keşfediyor. Daha önce bilinçlerini birbirinden ayıran, belki de Selig'in korku ve yorgunluğunun ürünü olan duvar çözülmeye başlıyor. Selig Cushing'in zihninin genel bir resmini çıkarabiliyor şimdi, enerjik, güçlü, işinin ehli bir zihin bu, ama aynı zamanda tutucu ve sınırlı; hissiz, heyecansız bir Cumhuriyetçi zihni, hayal gücünden yoksun Sarmaşık Birliği[44] zihni. İçindeki en baskın his Selig için duyduğu kaygı değil, kendi halinden duyduğu hoşnutluk: Geldiği noktadan, çift girişli bir banliyö evi, sarışın, dalyan gibi bir eş, üç güzel çocuk, kabarık tüylü bir köpek, yaldır yaldır yanan Lincoln Continental model bir arabayla süslenmiş hayatından duyduğu mutluluk. Selig biraz daha derine inip Cushing'in kendisine gösterdiği ilginin düzmece olduğunu görüyor. O kaygılı

bakışların, candan, samimi, sempatik gülümsemenin altında şiddetli bir aşağılama yatıyor. Cushing onu hor görüyor. Cushing onun yozlaşmış, işe yaramaz, beş para etmez, genel olarak insanlığın, özel olarak da Columbia Üniversitesi 56 mezunlarının yüz karası olduğu fikrinde. Onu hem fiziksel hem de ahlaki açıdan tiksindirici buluyor, yıkanmayan, pis biri, muhtemelen de frengili olduğunu düşünüyor. Eşcinsel olduğundan şüpheleniyor. Rotaryenlerin keşleri aşağıladığı gibi aşağılıyor onu. Cushing'in, Columbia gibi bir yerde eğitim almış bir insanın Selig'in kabullendiği türden rezilliklere düşmeyi kendine nasıl yedirebildiğini anlaması imkânsız. Selig Cushing'in tiksintisi karşısında büzülüyor. Bu kadar adi biri miyim ben, diye merak ediyor, bu kadar mı aşağılık?

Cushing'in zihni üzerindeki tutuşu güçlenip derinleşiyor. Onu bu denli hor görmesini dert etmiyor şimdi. Kendini Cushing'in karşısında gördüğü sefil yaratıkla özdeşleştirmediği bir soyutlanma haline kayıyor. Cushing ne biliyor ki? O başka birinin zihnine nüfuz edebilir mi? Başka bir insanla gerçek bir temas kurmanın coşkun zevkini tadabilir mi? Evet, dünyanın en zevkli şeyi bu. Tanrı gibi gönlünce dolaşıyor Cushing'in zihninde; dış katmanlardaki savunmaları geçip, çapsız gururlarla züppelikleri, kendine övgüler yağdıran kendini beğenmişliği aşıp mutlak değerler diyarına, otantik benliğin krallığına varıyor. Temas! Esrime! Bu hissiz, heyecansız Cushing sadece dıştaki kabuk. İçerideyse Cushing'in bile bilmediği, ama Selig'in bildiği bir Cushing var.

Selig yıllardır böyle mutlu olmamıştı. Altın rengi, dingin bir ışık doluyor içine. Karşı koyulmaz bir neşe ele geçiriyor ruhunu. Şafak vakti puslu koruların arasında koşuyor, eğrelti otlarının yeşil, nemli yapraklarının kaval kemiklerine nazikçe çarpışını hissediyor. Gün ışığı dal ve yapraklardan örülü yüksek kubbeyi deliyor, çiğ damlacıkları içlerindeki serin ateşlerle ışıldıyor. Kuşlar uyanıyor uykularından. Şarkıları taze ve tatlı; uzaklardan bir cıvıltı, mahmur ve yumuşak. Orman boyunca koşuyor ve yalnız değil, bir el kavrıyor

elini; daha önce de yalnız olmadığını ve hiç yalnız kalmayacağını biliyor şimdi. Orman zemininin nemini ve süngersiliğini hissediyor çıplak ayaklarının altında. Koşuyor. Koşuyor. Görünmez bir koro ahenkli bir notaya basıp tutuyor onu, tutuyor, kusursuz bir kreşendoyla büyütüyor, öyle ki o koruluktan çıkıp da güneşin altında parlayan bir çayıra doğru koştururken nota sihirli bir doymuşlukla yankılanarak bütün evreni dolduruyor. Yüzüstü yere atıyor kendini şimdi, toprağı kucaklıyor, mis kokulu çimden halıya sürtünüyor, gezegenin kavisine yayıyor ellerini, dünyanın içinde atan nabzı hissediyor. Coşku bu! Temas bu! Kendi zihnini saran başka zihinler. Ne yana gitse onları hissediyor, kendisini buyur eden, destekleyen, ona uzanan zihinleri. Gel, diyorlar, bize katıl, bizimle bir ol, o bölük pörçük benlik parçalarını bırak, seni bizden ayrı tutan her şeyi bırak. Evet, diye cevap veriyor Selig. Evet. Yaşamın coşkunluğunu olumluyorum. Temasın sevincini olumluyorum. Kendimi size veriyorum. Ona dokunuyorlar. O da onlara dokunuyor. Her şeyi anlıyor şimdi, bunun için vardı bu yeteneğim, nimetim, gücüm. Bu onama ve tamamlanma anı için. Bize katıl. Bize katıl. Evet! Kuşlar! Görünmez koro! Çiğ! Çayır! Güneş! Gülüyor şimdi; ayağa kalkıp coşkulu bir raksa koyuluyor; başını arkaya atıyor şarkı söylemek için, o ki hayatı boyunca hiç cüret edememiş şarkı söylemeye, oysa şimdi dudaklarından dökülen tonlar gür ve tok, saf, perdenin tam ortasına basıyor. Evet! Ah, bu birleşme, dokunuş, bu birliktelik, bu birlik! Artık David Selig değil o. Onların bir parçası artık, onlar da onun, ve bu şenlikli kaynaşmada benliğin kaybını deneyimliyor, içinde yorgun, bitkin, buruk olan ne varsa bırakıyor, korkularını, kuşkularını bırakıyor, bunca yıldır kendini kendinden ayıran her şeyi bırakıyor. Duvarı aşıyor. Tamamıyla açık şimdi ve evrenin muazzam çağrısı özgürce ona akıyor. O da alıyor. Yayıyor. Emiyor. Işıyor. Evet. Evet. Evet. Evet.

Bu coşkunluğun, bu zevkin sonsuza kadar süreceğini biliyor.

Ama bu idrak anında, içinden kayıp gittiğini hissediyor. Koronun sevinçli notası zayıflıyor. Güneş ufka doğru alçalıyor. Uzaktaki deniz, giderek geri çekilen, kıyıda kuruyor. O ise sevinci tutmaya, bırakmamaya çalışıyor ama ne kadar çabalarsa o kadar kaybediyor. Gelgiti zapt etmeye çalışmalı. Ama nasıl? Gecenin çöküşünü ertelemeli. Nasıl? Nasıl? Kuşların cıvıltısı hayal meyal şimdi. Hava soğuyor. Her şey ondan uzaklaşıyor hızla. Büyüyen karanlıkta yalnız başına duruyor, önceki coşkuyu hatırlıyor, bir an yeniden yakalıyor onu, yeniden yaşıyor, ama o çoktan gitti ve bir irade eylemiyle geri çağrılması gerek. Gitti, evet. Her şey çok sessiz, birdenbire. Son bir ses duyuyor ama, uzaktan gelen bir telli çalgı, çello belki, telleri çekiliyor, pizzicato, güzel bir melankoli sesi. Tanng. Titrek bir akort. Tinng. Kopan bir tel. Tonng. Akortsuz bir lir. Tanng tinng tonng. Ve hepsi bu. Sessizlik sarıyor dört yanını. Sonun sessizliği bu, kafatasının boşluğunda uğuldayan, çellonun tellerinin paramparça olmasını izleyen sessizlik, müziğin ölümüyle gelen. Hiçbir şey duyamıyor şimdi. Hiçbir şey hissedemiyor. Yalnız başına artık. Yapayalnız başına.

Yalnız.

“Çok sessiz,” diye mırıldanıyor. “Çok boş. Burası bomboş.”

“Selig?” diyor derinden gelen bir ses. “Neyin var Selig?”

“Bir şeyim yok,” diyor Selig. Ayağa kalkmaya çalışıyor, ama hiçbir şey sağlam ve katı değil gibi. Cushing’in masasından devriliyor, ofisin döşemesinden, gezegenin içinden düşüyor, sabit bir zemin arıyor, bulamıyor. “Çok sessiz. Bu sessizlik, Ted, bu sessizlik!” Güçlü kollar kavrıyor vücudunu. Etrafında koşuşturan bir sürü insanın farkında. Biri doktor çağırıyor. Selig başını sallıyor, bir şeyi olmadığını söyleyip karşı çıkacak, hiçbir şeyi yok, kafasındaki şu sessizlikten başka, sessizlikten başka, sessizlikten başka.

Sessizlikten başka.

yirmi altı

Kış geldi. Gökyüzüyle kaldırım kesintisiz, amansız bir grilik oluşturuyor birlikte. Yakında kar yağacak. Nedense bu civarın çöpleri üç dört gündür toplanmadı, pörtlemiş çöp poşetleri yığılı her binanın önünde, ama havada çöp kokusu yok. Bu havada kokular bile serpilemiyor: Soğuk pis kokuyu, her bir organik gerçeklik belirtisini kovuyor. Sadece beton kazanıyor burada. Sessizlik hüküm sürüyor. Bir deri bir kemik siyah ve gri kediler, kımıltısız, kendi kendilerinin heykelleri, dar yollardan etrafı gözlüyor. Seyrek geçiyor arabalar. Metro istasyonundan Judith'in evine hızlı hızlı yürürken, gördüğüm üç beş insan yüzünden kaçırıyorum gözlerimi. Ürkek, çekingen hissediyorum kendimi, fazla farkındayım varlığımın; rehabilitasyon merkezinden yeni çıkmışım da sakatlıklarım yüzünden utanıyormuşum gibi. İnsanların ne düşündüğünü bilemiyorum haliyle; zihinleri kapalı artık bana, nüfuz edilmez buzdan kalkanlarıyla geçiyorlar yanımdan, ama, ne tuhaf ki hepsi bana erişebiliyormuş gibi bir kuruntu var içimde. Sanki içime bakıp görebiliyorlar dönüştüğüm şeyi. Şu da David Selig, diye düşünüyor olmalılar. Nasıl da savruk davrandı! Nasıl bir beceriksizlikle koruyamadı yeteneğini! Her şeyi berbat etti ve gücün kayıp gitmesine izin verdi aptal herif. Onları böyle hayal kırıklığına uğrattığım için suçluluk duyuyorum. Yine de beklediğim kadar büyük değil bu suçluluk. Son kertede hiç umurumda değil. Ben buyum, diyorum kendime. Artık bu olacağım. Hoşunuza gitmiyorsa bana ne? Beni böyle kabul etmeye çalışın. Kabul edemiyorsanız da görmezden gelin, ne yapayım?

‘Hakiki toplumların her daim yalnızlığa yaklaşmaları gibi, en mükemmel konuşmalar da sonunda hep sessizliğe döner. Sessizlik her zaman, her yerde, herkes tarafından duyulabilir.’ Böyle demişti Thoreau 1849’da *Concord ve Merrimack Nehirleri’nde Bir Hafta*’da. Tabii Thoreau çok ciddi nevrotik sorunları olan, uyumsuz, toplum dışı biriydi. Üniversiteden mezun olmuş genç bir adamken Ellen Sewall adında bir kıza âşık olmuş, kız onu reddedince de hiç evlenmemişti. Biriyle yattı mı acaba hayatı boyunca? Muhtemelen hayır. Thoreau’yu iş üstünde düşünemiyorum pek, siz düşünebiliyor musunuz? Tamam, belki bakir ölmemiştir ama yine de seks hayatının berbat olduğuna bahse girerim. Belki mastürbasyon bile yapmamıştır. Onu Walden gölünün kıyısına oturmuş otuz bir çekerken hayal edebiliyor musunuz? Ben edemiyorum. Zavallı Thoreau. Evet, Henry, sessizlik duyulabilir.

Judith’in oturduğu binaya yaklaşırken yolda Toni’yle karşılaştığımı hayal ediyorum. Riverside Yolu’ndan bana doğru yürüyen uzun boylu bir kadın görür gibi oluyorum, şapkası yok, turuncu, kabarık bir monta sarınmış. Aramızda birkaç apartman kalınca tanıyorum onu. Tuhaftır ki bu beklenmedik karşılaşma karşısında ne heyecan ne de korku duyuyorum; gayet sakinim, neredeyse hiç etkilenmiyorum Başka bir zaman olsa büyük ihtimalle iki tarafa da rahatsızlık verecek karşılaşmayı engellemek için yolun karşısına falan geçerdim; ama şimdi öyle değil: Serinkanlı bir şekilde gülümseyerek yolunu kesiyor, elimi kaldırıp selam veriyorum. “Toni?” diyorum, “beni tanıdın mı?”

Bir an için şaşırmış, çatık kaşlarla beni inceliyor. Ama sadece bir an için.

“David. Merhaba.”

Yüzü daha zayıf görünüyor, elmacık kemikleri daha çıkık. Saçında gri teller var. Onu tanıdığım günlerde de şakaklarında enteresan bir gri tutamı vardı, çok alışılmadık; şimdi grilik siyahların

arasına gelişigüzel yayılmış. Tabii artık otuzlarının ortasında. Kız denilecek yaşı geçmiş. Aslına bakarsanız, tanıştığımızda ben kaç yaşındaysam o yaşlarda. Ama hemen hemen hiç değişmediğini, sadece biraz olgunlaştığını biliyorum. Her zamanki gibi çok güzel görünüyor. Ama içimde arzu yok. Bütün tutku gitti Selig. Bütün tutku gitti. Esrarengiz bir şekilde Toni de çalkantılarından arınmış görünüyor. Son görüşmemizi hatırlıyorum, yüzündeki acılı bakışı, tepeleme izmarit dolu kül tablasındaki saplantıyı. Şimdi yüzünde cana yakın ve rahat bir ifade var. İkimiz de fırtınalar diyarını ardımızda bırakmışız.

"İyi görünüyorsun," diyorum. "Kaç yıl oldu, sekiz, dokuz?"

Cevabı biliyorum aslında. Sadece onu test ediyorum. Ve testi geçiyor: "68 yazıydı." Unutmadığını görmek içimi rahatlatıyor. Şu halde hâlâ otobiyografisinin bir parçasıyım. "Nasıl gidiyor David?"

"Fena değil." Havadan sudan boş laflar. "Sen neler yapıyorsun?"

"Random House'ta çalışıyorum. Ya sen?"

"Serbest çalışıyorum hâlâ," diyorum. "Bir orada bir burada." Evli mi? Eldivenli elleri hiçbir veri sunmuyor. Sormaya cesaret edemiyorum. Zihnini görmeyi beceremiyorum. Zoraki bir gülümseme eşliğinde ağırlığımı bir ayağımdan ötekine veriyorum. Aramıza giren sessizlik aşılmaz görünüyor birden. Bütün makul konuları bu kadar mı çabuk tükettik? Bir daha açamayacağımız kadar acıyla dolu olanlar hariç hiçbir temas alanımız kalmadı mı?

"Değişmişsin," diyor.

"Daha yaşlıyım. Daha yorgun. Daha kel."

"Ondan bahsetmiyorum. İçinde bir şeyler değişmiş sanki."

"Evet, değişti sanırım."

"Eskiden rahatsız hissettirirdin bana kendimi. Bulantı gibi bir his olurdu içimde. Şimdi olmuyor."

"Tripten sonra mı öyle hissetmeye başladın?"

"Hem önce, hem sonra."

“Yani benim yanımda hep rahatsız mı hissediyordun kendini?”

“Hep. Nedenini hiçbir zaman çözemedim. En yakın olduğumuz günlerde bile, nasıl desem, senin yanında tetikte, tedirgin, huzursuz hissediyordum kendimi. Ama artık geçti. Tamamen geçmiş. Neden acaba?”

“Zaman bütün yaraları iyileştirir,” diyorum. Kahinlere özgü bir bilgelik.

“Haklısın galiba. Hava da amma soğuk. Kar yağar mı dersin?”

“Çok geçmeden yağar kesin.”

“Soğuktan nefret ediyorum.” Mantosuna daha bir sıkı sarınıyor. Onu daha önce soğuk havada görmemiştim hiç. Bahar, yaz, sonra elveda, defol git, elveda. Ne tuhaf, neredeyse hiçbir şey hissetmiyorum ona karşı şimdi. Evine davet etse, muhtemelen, Teşekkür ederim, gelemem, kardeşimi ziyarete gidiyorum, derim. Tabii bu duruşumda hayali bir Toni’yle konuşmamın da payı olabilir. Üstelik ondan aura da almıyorum. Ya o yaymıyor aurasını, ya ben alamıyorum. Kendi kendinin heykeli sanki, dar sokaklardaki kediler gibi. Düşünceleri almayı beceremediğim için hissetmeyi de mi beceremeyeceğim bundan böyle? “Seni gördüğüme sevindim David. Bir ara görüşelim, olur mu?” diyor Toni.

“Görüşelim tabii. Bir şeyler içip eski günleri konuşuruz.”

“Evet. Harika olur.”

“Bence de. Çok harika olur.”

“Kendine iyi bak David.”

“Sen de Toni.”

Karşılıklı gülümsüyoruz. Elimi alnıma götürüp abartılı bir veda jesti yapıyorum. Ayrılıyoruz. Ben batıya yürümeye devam ediyorum, Toni’yse Broadway’e giden rüzgarlı sokağa dalıyor alelacele. Onunla karşılaştığım için küçük bir sıcaklık hissediyorum içimde. Aramızdaki her şey sakin, arkadaşça, duygusuz. Her şey ölü aslında. Bütün tutku harcanıp gitti. Seni gördüğüme sevindim David. Bir ara görüşelim, olur mu? Köşeyi dönünce ona telefon

numarasını sormayı unuttuğumu fark ediyorum. Toni? Toni? Ama gözden kaybolmuş. Sanki hiç orada olmamış gibi.

Lavtada minik bir çatlak,
Müziği günden güne susturacak,
Sessizlik, hep daha çok, her yeri kaplayacak

Tennyson bu: *Merlin ve Vivien*. Lavtadaki çatlakla ilgili bu dizeleri daha önce de duydunuz, değil mi? Sadece Tennyson'dan olduğunu bilmiyordunuz. Ben de bilmiyordum. Benim lavtam, bırakın çatlamayı, boydan boya yarılmış. Tanng. Tinng. Tonng.

Alın size edebi bir cevher daha:

Her ses sessizlikte sona erer, ama sessizlik ölmez asla.

Samuel Miller Hageman yazdı bunu 1876'da, *Sessizlik* adlı bir şiirinde. Samuel Miller Hageman'ı duymuş muydunuz daha önce? Ben duymamıştım. Epey bilge bir morukmuşsun Sam, her kimsen.

Bir yaz tatilinde, ya sekiz ya dokuzumdayken, en azından Judith henüz evlatlık alınmamışken, anne babamla birlikte Catskills'te bir tatil beldesine gitmiştik birkaç haftalığına. Ufaklıklar için bir gündüz kampı vardı; yüzme, tenis, softball, el sanatları ve diğer üç beş konuda eğitiliyor, böylece daha yaşlı başlı tatilcileri remi oynamaları ve yaratıcı kafayı bulma seansları için serbest bırakmış oluyorduk. Bir öğleden sonra kampta boks turnuvası düzenlendi. Daha önce hiç boks eldiveni giymemiştim ve çocukluğum boyunca karıştığım it dalaşlarında beceriksiz bir dövüşçü olduğumu gördüğümden bu turnuva işine pek hevesli değildim. İlk beş maçı büyük bir korku ve sıkıntı içinde izledim. Bütün o itiş kakış! Bütün o burunlardan akan kan!

Sonra sıra bana geldi. Rakibim Jimmy adlı bir çocuktu, benden birkaç ay küçük olmakla birlikte daha uzun, daha kilolu ve çok daha atletikti. Bana sorarsanız rehberler Jimmy'nin beni öldüreceği umuduyla bilerek eşleştirmişlerdi bizi: Kampın en gözde çocuğu değildim. Rehberlerden birinin, "Birinci Raunt!" diye bağırmasıyla birbirimize yaklaştık. Jimmy'nin çeneme vurmayı düşündüğünü net bir şekilde algılayınca, eldiveni yüzüme yaklaşırken eğilip karnına vurdum. Jimmy öfkeden deliye döndü. Başımın arkasına vurup beni iyice haklamayı düşündü, ama bunu da önceden görüp bir adım yana kaydım ve boynuna, ademelmasının yakınına vurdum. Gözleri yaşlarla dolarken öğürüp arkasını döndü. Hemen karşı saldırıya geçti, ama hamlelerini öngörmeye devam ettiğimden bana hiç dokunamadı. Hayatımda ilk kez kendimi sert, becerikli ve saldırgan hissediyordum. Jimmy'yi yumruklamaya devam ederken uyduruk ringimizin gerisine baktım ve gururdan yüzü kızarmış babamı gördüm. Jimmy'nin babası da hemen yanındaydı, sinirli ve şaşkın görünüyordu. Birinci raundun sonu. Terlemiştim, hayat doluydum, sırıtıyordum.

İkinci raunt: Jimmy beni paramparça etmeye kararlı bir tavırla öne çıktı. Yumruklarını çılgınca, kudurmuşçasına sallıyor, hâlâ başıma vurmaya çalışıyordu. Başımı ulaşamayacağı mesafede tutup dans eder gibi diğer yanına geçerek bir kez daha karnına, bu kez çok sert vurdum ve iki büklüm olduğunu görünce bir tane de burnuna geçirdim. Ağlayarak yere düştü. Görevli rehber hızlı hızlı ona kadar sayıp elimi havaya kaldırdı. "Hey, Joe Louis!" diye bağırdı babam. "Willie Pep, harikaydın!"[45] Rehber Jimmy'nin yanına gidip yerden kalkmasına yardım etmemi ve tokalaşmamı söyledi. Jimmy'nin ayağa kalkarken dişlerime kafa atmaya karar verişini çok net bir şekilde duydum ve hiç dikkat etmiyormuş gibi görünmeme rağmen, harekete geçtiğinde istifimi bozmadan bir adım yana kayıp

yumruklarımı eğilmiş sırtına geçiriverdim. Bu onu mahvetti. “David hile yapıyor,” diye inledi. “David hile yapıyor!”

Hepsi nasıl da nefret ediyordu benden zeki olduğum için! En azından onların zekâ sandıkları şey için. Bir an sonra ne olacağını her zaman tahmin etmemi sağlayan kurnaz yeteneğim için. Şimdi olsa hiç sorun çıkmazdı oysa. Hepsi severdi beni. Beni seve seve, posamı çıkarana kadar döverlerdi.

Judith kapıyı açıyor. Üstünde eski, gri bir kazakla mavi, bir dizi delik bir pantolon var. Beni görünce kollarını açıyor ve onu sıcak bir şekilde kucaklayıp belki yarım dakika vücudunu vücuduma sımsıkı bastırıyorum. İçeriden gelen müziği duyuyorum: *Siegfried Idyll* sanırım. Tatlı, sevecen, insanı buyur eden bir müzik.

“Kar yağmaya başladı mı?” diye soruyor.

“Henüz değil. Gri bir gökyüzü ve ayaz, şimdilik hepsi bu.”

“Sana bir içki koyayım. Oturma odasına geçsene.”

Pencerenin kenarında ayakta duruyorum. Bir iki kar tanesi uçuşuyor. Yeğenim gelip otuz adım kadar uzaktan beni incelemeye koyuluyor. Sonra beni hayretler içinde bırakan bir şey yapıp gülümsüyor. Sıcak bir sesle, “Merhaba David Dayı,” diyor.

Judith tembihlemiş olmalı. David Dayı’ya iyi davran, demiştir kesin. Kendini pek iyi hissetmiyor, son zamanlarda canı çok sıkkın. Çocuk da orada durmuş David Dayı’ya iyi davranıyor işte. Kundaktayken bile şirinlik yapmaz, yüz vermezdi bana. Merhaba, David Dayı. Pekala, evlat, şimdi de böyle olsun, hoşuma gidebilir bu.

“Merhaba Pauly. Nasılsın bakalım?”

“İyi,” diyor. Sosyal meziyetleri bununla tükenmiş durumda; karşılık olarak benim sağlığımı soruşturmuyor, onun yerine oyuncaklarından birini alıp onun inceliklerine gömülüyor. Ama büyük, koyu, parlak gözleri arada bir beni yoklamaya devam ediyor ve bakışlarında eski düşmanlık yok gibi.

Wagner sona eriyor. Albüm raflarını eşeleyerek aradan birini seçip plakçalara koyuyorum. Schoenberg, *Verklaerte Nacht.* Fırtınalı bir ızdırabın peşinden gelen sakinliğin ve teslimiyetin müziği. Yine bir kabulleniş izleği. Güzel. Güzel. Piyanonun çalkalanan telleri sarıyor her yanımı. Zengin, gür tonlar. Judith geliyor, bana bir bardak rom, kendine de daha yumuşak bir içki getirmiş, şeri ya da vermut. Biraz bitkin görünüyor kardeşim, ama çok cana yakın, çok içten.

"Şerefe," diyor.

"Şerefe."

"Güzel müzik koymuşsun. Çoğu kişi Schoenberg'in böyle duygusal ve hassas olabileceğine inanmaz. Tabii Schoenberg'in gençken yazdığı eserleri bunlar."

"Evet," diyorum. "Romantik sıvılar insan yaşlandıkça kuruyuveriyor, ha? Sen neler yapıyorsun Jude, nasıl gidiyor?"

"Pek bir şey yok. Hep aynı şeyler işte."

"Karl nasıl?"

"Görüşmüyoruz artık."

"Ya?"

"Söylemedim mi sana?"

"Hayır," diyorum. "ilk kez duyuyorum."

"Olup bitenleri bilmen için sana anlatmam gerektiği fikrine alışık değilim Duv."

"Alışsan iyi olur. Senle Karl..."

"Evlilik konusunda fazla ısrarcı davranmaya başlamıştı. Daha çok erken olduğunu, onu yeterince tanımadığımı, kendim için yanlış bir yapı seçme ihtimali varken hayatımı yeniden yapılandırmaktan korktuğumu söyledim. Kırıldı. Ciddi bir ilişkiye girmekten ve birine bağlanmaktan kaçınma, insanın kendine verdiği zararlar ve buna benzer bir sürü şey hakkında vaazlara girişti. Olayın tam ortasında yüzüne baktım ve o anda onu bir baba figürü gibi gördüm; olur ya, iriyarı, azametli ve katı; sevgili değil de, bir akıl hocası, tam bir

profesör gibi. Bunu istemiyordum. On, on iki yıl sonra ne olacağını düşünmeye başladım. O altmışlarını sürerken ben hâlâ genç olacaktım. Bir geleceğimizin olmadığını anlayınca bunu ona elimden geldiğince nazik bir şekilde anlatmaya çalıştım. On gündür aramıyor. Herhalde aramaz artık."

"Çok üzüldüm."

"Üzülmene gerek yok Duv. Doğru olanı yaptım. Eminim. Karl bana iyi geliyordu ama kalıcı bir ilişki yaşamamız imkânsızdı. Karl dönemi... Çok sağlıklı bir dönem oldu ama bütün mesele bir dönemin gerçekten bittiğini bile bile devam etmesine izin vermemek."

"Evet," diyorum, "aynen öyle."

"Biraz daha rom ister misin?"

"Biraz sonra."

"Sende ne var ne yok?" diye soruyor. "Anlatsana. Nasıl gidiyor şeyden beri, ee..."

"Süpermenlik dönemim bittiğinden beri mi?"

"Evet," diyor. "Gerçekten gitti, değil mi?"

"Gerçekten gitti. Hepsi. Tamamen."

"Eee, Duv? Nasıl geçiyor zaman güç gittiğinden beri?"

Adalet. Adalet hakkında, Tanrı'nın adaleti hakkında habire bir şeyler duyuyoruz. Tanrı erdemlileri koruyup kollar. Tanrı dinsizlere kazık atar. Adalet mi? Adalet nerede? Hattâ öncelikle Tanrı nerede? Gerçekten öldü mü, sadece tatile mi çıktı, yoksa kafası mı iyi? Adalet anlayışına bakın Tanrı'nın. Pakistan'a sel göndermiş. Zap, bir milyon kişi ölü, zinacıyla bakirenin cesetleri yan yana. Adalet mi bu? Belki. Belki masum sandığımız kurbanlar o kadar da masum değildi. Zap, cüzam hastanesinde çalışan ve kendini hastalarına adayan rahibe cüzama yakalanınca bir gecede dudakları düştü. Zap, cemaatin son iki yüz yıldır inşasına devam ettiği katedral Paskalya arifesinde yaşanan deprem sonucunda yerle bir oldu. Zap. Zap. Tanrı bizimle

alay ediyor. Adalet bu mu? Nerede? Nasıl? Benim durumuma bakın mesela. Yo, sizden merhamet koparmaya çalışmıyorum; tamamen objektifim şu an. Bakın, Süpermen olmayı ben istemedim. Ana rahmine düştüğüm anda verildi bana bu yetenek. Tanrı'nın akıl almaz bir kaprisi. Beni belirleyen, şekillendiren, şekilsizleştiren, altüst eden bir kapris; ne kazandığım, ne talep ettiğim bir şey, tamamıyla istenmeyen. Tabii benim bu genetik mirasımı başka birinin kötü karması gibi görmezseniz. Yemişim karmayı. Sadece rastgele bir seğirtiydi bu. Tanrı, bu çocuk Süpermen olsun, dedi ve bakın şu işe! Küçük Selig kelimenin tek bir anlamıyla da olsa diğerlerinden süper oldu. En azından bir süreliğine süperdi. Olup biten her şeyi Tanrı tezgahladı: yalnızlığı, ızdırabı, yalıtılmışlığı ve hatta kendime acımayı. Adalet mi? Nerede? Yalnızca Rab verir, kim bilir hangi saçma sapan sebeple, ve yine O geri alır. Aldı işte. Güç gitti artık. Ben de sıradan bir insanım şimdi, senin, senin, hatta senin gibi. Yanlış anlama sakın: Kaderimi kabullendim, tamamıyla barışığım bu durumla, bana acımanı İSTEMİYORUM senden. Sadece anlamaya, biraz olsun anlam vermeye çalışıyorum. Mademki güç yok artık, kimim ben? Nasıl tanımlayacağım şimdi kendimi? Neyin üzerinden? Özelliğimi kaybettim, gücümü, yaramı, diğerlerinden başkalığımı. Geriye kalan sadece farklı olmanın anısı. Sıyrıkları. Şimdi ne yapmalıyım? Nasıl bir bağ kurmalıyım insanlıkla, farklılığım gitmiş, ben kalmışken? O öldü. Ben yaşamaya devam ediyorum. Ne acayip bir şey bu bana yaptığın, Tanrı. İtiraz etmiyorum, anlamışsındır. Sadece sakin, makul bir tonla soruyorum. İlahi adaletin doğasını anlamaya çalışıyorum. Bence Goethe'nin yaşlı arpçısının sana bakışı doğruydu. Bizi hayatın içine sen atıyorsun; zavallı adama önce suç işlet, sonra acılarına terk et. Çünkü bütün suçların intikamı dünyada alınır. Haklı bir şikayet bu. Tamam, nihai bir gücün var Tanrı, ama nihai sorumluluğu almayı reddediyorsun. Adil mi şimdi bu? Ben de şikayetimde gayet haklıyım. Mademki adalet var, neden hayatın bunca büyük bir kısmı adaletsiz

görünüyor böyle? Eğer gerçekten bizim tarafımızdaysan Tanrı, neden bize acı dolu hayatlar veriyorsun? Gözsüz doğan bebeğin adaleti nerede? İki kafayla doğan bebeğin adaleti? Ya insanda olmaması gereken bir güçle doğan bebeğinki nerede? Sadece soruyorum Tanrı. İnan bana, hükmünü kabul ediyorum. İradenin önünde eğiliyorum, çünkü sonuçta şey de yapabilirdim, ne yapabilirdim, başka ne seçeneğim var ki, ama yine de sormak hakkım. Değil mi?

Hey, Tanrı? Tanrı? Dinliyor musun Tanrıcığım?

Sanmıyorum dinlediğini. Sikinde olduğunu bile sanmıyorum. Tanrı, bence ayakta sikiyorsun sen beni.

La-la-la, la-la-la. Müzik sona eriyor. Semavi melodiler dolduruyor odayı. Her şey birleşip bir bütün oluyor. Kar taneleri uçuşuyor pencerenin camında. Tam isabet Schoenberg. En azından gençken anlamışsın her şeyi. Hakikati yakalayıp kağıda dökmüşsün. Ne dediğini anlıyorum adamım. Soru sorma, diyorsun. Kabul et. Sadece kabul et, sloganımız bu. Kabul et. Kabul et. Başına ne gelirse gelsin, kabul et.

"Claude Guermantes beni Noel tatilinde İsviçre'de kayağa davet etti," diyor Judith. "Çocuğu Connecticut'taki bir arkadaşıma bırakabilirim diye düşünüyorum. Ama bana ihtiyacın varsa gitmeyebilirim Duv. İyi misin? İdare edebilir misin?"

"Tabii ki ederim. Felç olmadım Jude. Kör de olmadım. Gitmek istiyorsan git İsviçre'ye."

"Sadece sekiz gün olmayacağım."

"Ölmem, merak etme."

"Döndüğümde umarım o sosyal konutlardan çıkarsın. Buralarda, bana daha yakın bir yerde yaşaman gerek. Daha sık görüşmeliyiz."

"Olabilir."

“Hatta seni birkaç kız arkadaşımla tanıştırabilirim. Tabii eğer istersen.”

“Harika olur Jude.”

“Sesin pek hevesli gibi gelmedi bana.”

“Üstüme gelme,” diyorum ona. “Milyonlarca teklifle sıkboğaz etme. Kafamı toplamak için zamana ihtiyacım var.”

“Peki, tamam. Yeni bir hayata başlamak gibi bir şey bu senin için, değil mi Duv?”

“Yeni bir hayat. Evet. Aynen öyle Jude.”

Fırtına çok şiddetli şimdi. Arabalar beyazlığın ilk katmanları altında gözden kayboluyor. Biz akşam yemeğini yerken radyodaki hava durumu spikeri sabaha kadar yirmi, yirmi beş santim kar birikeceğini söyledi. Judith gece burada, onun evinde kalmamı teklif etti, hizmetçi odasında. Hadi bakalım, neden olmasın? Bunca zaman sonra şimdi neden reddedeyim onu? Kalacağım. Sabah Pauly’yi kızağıyla birlikte parka, taze kara götüreceğiz. Kar lapa lapa yağıyor gerçekten de. Öyle güzel ki. Her şeyi örtüyor, arındırıyor, bu yorgun ve yıpranmış şehri, şehrin yorgun ve yıpranmış sakinlerini paklıyor. Gözlerimi yağan kardan alamıyorum. Yüzüm cama yakın. Bir elimde kanyak kadehi var, ama içmek aklıma gelmiyor, kar beni büyülemiş, hipnotize etmiş gibi.

“Böö!” diye bağırıyor biri arkamdan.

Öyle şiddetli zıplıyorum ki yerimden, kanyak kadehten pencereye sıçrıyor. Kendimi savunmaya hazır bir şekilde çömelip dehşet içinde arkamı dönüyorum; içgüdüsel korkum yatışınca gülüyorum. Judith de gülüyor.

“Hayatımda ilk kez seni şaşırttım,” diyor. “Otuz bir yılda ilk kez!”

“Ödümü kopardın,” diyorum.

“Üç dört dakikadır burada durmuş sana bakarak bir şeyler düşünüyorum. Beynindekini hareketlendirmeye çalıştım, ama

olmadı, hiçbir tepki vermeden pencereden dışarı bakmaya devam ettin. Ben de gizli gizli yaklaşıp kulağına bağırdım. Gerçekten şaşırdın Duv. Numara yapmıyordun."

"Bana olanlar hakkında yalan söylediğimi mi sanıyordun?"

"Tabii ki hayır."

"Öyleyse neden numara yaptığımı sandın?"

"Bilmiyorum. Galiba biraz kuşkulanıyordum. Artık kuşkum yok. Ah, Duv, Duv, senin için çok üzülüyorum!"

"Üzülme," diyorum. "Lütfen yapma Jude."

Usul usul ağlıyor. Ne tuhaf Judith'i ağlarken görmek. Hem de beni sevdiği için. Ne eksik ne fazla, sırf beni sevdiği için.

Her şey çok sessiz şimdi.

Dışarıda beyaz dünya, içerideyse gri. Kabullendim bunu. Sanırım hayat daha huzurlu olacak artık. Sessizlik ana dilim olacak. Keşifler ve açılımlar olacak, ama kargaşadan uzakta. Belki yeniden biraz olsun renklenir dünya benim için. Belki; ilerleyen zamanlarda.

Yaşarken, çürüyoruz. Ölürken, yaşıyoruz. Bunu aklımdan çıkarmayacağım. Neşemi koruyacağım. Tanng. Tinng. Tonng. Ben bir kez daha ölünceye kadar, merhaba dünya, merhaba, merhaba, merhaba.

[←]

1. T. S. Eliot'ın *J. Alfred Prufrock'un Aşk Şarkısı* adlı şiirinden. -çn
[←]

2. Trylon ve Perisphere. 1939 New York Dünya Fuarı'nın simgesi olan iki yapı. -çn
[←]

3. Alexander Pope'un *İnsan üzerine Bir Denemesi*'nden bir dize. –çn
[←]

4. Samuel Beckett, *Üçleme*, çev: Uğur Ün, Ayrıntı Yayınları, 1997. –çn
[←]

5. Yedek Subay Eğitim Programı. –çn
[←]

6. Yine Eliot'ın *J. Alfred Prufrock'un Aşk Şarkısı* şiirinden. –çn
[←]

7. Joyce'un *Sanatçının Bir Genç Adam olarak Portresi* romanından. Roman 'Koca ata, koca düzenci, şimdi ve her zaman yardımcı ol bana' sözleriyle biter. Çev: Murat Belge, De Yayınevi, 1966. –çn
[←]

8. Aldoux Huxley, *Algı Kapıları*, çev: Mehmet Fehmi İmre, imge Kitabevi, 2003.
[←]

9. (İng.) Çoğunlukla halüsinojen madde kullanımını takiben yaşanan ve kişinin kontrolünde olmayan rahatsız edici, olumsuz duygu ve sanrı durumları bütünü. –çn
[←]

10. ABD'de Mississippi Nehri'nin doğusunda kalan radyo istasyonlarının adları W harfiyle başlar. –çn

[←]

11. İbranicede Yahudi olmayan kadınlar için kullanılabilen aşağılayıcı bir söz. –çn

[←]

12. Kennedy suikastıyla başa geçen 36. ABD başkanı L. B. Johnson; kendi hakkında yazılan hiciv niteliğindeki tiyatro oyununun adı Macbird ile anılıyor. –çn

[←]

13. Polansky'nin yönettiği *Rosemary'nin Bebeği* adlı filmde kadın karakter Şeytan'ın bebeğini doğurur. —çn

[←]

14. *Contact high*: Uyuşturucu etkisi altındaki biriyle temasa geçen kişinin psikolojik nedenlerle uyuşturucu etkisi altına girmesi şeklindeki nadir görülen durum. –çn

[←]

15. İbranicede Yahudi olmayanlar için kullanılan aşağılayıcı bir kelime. –çn

[←]

16. *Macbeth*'ten alıntı. –çn

[←]

17. Troya kralı Priamos'un karısı, Hektor, Paris ve Kassandra'nın annesi. –çn

[←]

18. Merkezi ABD'de bulunan Uluslararası Siyonist Kadın Örgütü. –çn

[←]

19. *Dublinliler*, çev: Murat Belge, İletişim Yayınları, 1987.

[←]

20. (Lat.) Gerçek, şarapta gizlidir. –çn

[←]

21. James Joyce'un *Finnegans Wake*'inden bir karakter. –çn
[←]

22. Latince ve Yunanca kaynaklarda rastlandığı gibi İncil'de de geçen 'çivileri tekmelemek' deyimi, öküz sürerken kullanılan çivili değnekleri tekmeleyen hayvanların bu şekilde canlarının daha çok yandığını ve bu yüzden çivileri tekmelememek, yani yukarıdan gelen buyruklara itiraz etmeden uymak gerektiği anlamını taşır. –çn
[←]

23. Robert Browning'in *Rabbi Ben Ezra* şiirinden. –çn
[←]

24. Lewis Caroll'un *Alice Harikalar Diyarı*'na gönderme. "İmkânsız şeylere inanmak mümkün değildir," dedi Alice. "Bana kalırsa sen bu konuda fazla alıştırma yapmamışsın," dedi Kraliçe. "Ben gençken günde yarım saat alıştırma yapardım. Bazı sabahlar kahvaltı bile etmeden altı imkânsız şeye inandığım olurdu." –çn
[←]

25. Robert Browning'in *Good, To Forgive* şiirinden. –çn
[←]

26. Bu cümleler de Eliot'tan 'aşırma' aslında. Eliot *Katedral'de Cinayet*'te aynı girişi kullanır. –çn
[←]

27. Eliot'ın *Gerontion* şiirinin son mısrası. –çn.
[←]

28. Tevrat'tan sureler. –çn
[←]

29. Son cümle Eliot'ın *Çorak Ülke*'sinden. –çn
[←]

30. İbr. Huzur içinde yatsın. –çn
[←]

31. İbr. Vah vah, anne. –çn

[←]

32. İki alıntı da Soren Kierkegaard'ın *Korku ve Titreme* adlı kitabından. –çn

[←]

33. Shakespeare'in *116. Sone*'sinden. –çn

[←]

34. İskoç şair Robert Louis Stevenson'ın *Bir Çocuğun Şiir Bahçesi* adlı şiir kitabına gönderme. –ç.n

[←]

35. Çeviri: Seda Ersavcı.

[←]

36. (İbr.) "Vah başıma gelenler." İngilizcedeki tam karşılığı hem İncil'de hem de Hamlet'te geçer. (ç.n)

[←]

37. "Hatırla, hatırla, Kasım'ın beşini hatırla, Barutu, ihaneti, komployu," diye başlayan, 5 Kasım 1605'te İngiliz parlamentosunu havaya uçurmaya çalışan anarşist Guy Fawkes'un ardından yazılan ve *V for Vendetta*'da sık sık duyduğumuz tekerlemeye gönderme. –çn

[←]

38. 1853 doğumlu asansör markası. –çn

[←]

39. Eliot'ın *Çorak Ülkesi*'ne gönderme: Nisan en zalim aydır, ölü topraktan leylaklar gövertir. –çn

[←]

40. Yine Eliot; *Dört Kuartet*'ten. –çn

[←]

41. Alıntılar Shakespeare'in *Size Nasıl Geliyorsa* adlı oyunundan. –çn

[←]

42. Yunan mitolojisinde kendi yaptığı kadın heykeline aşık olan heykeltıraş. –çn

[←]

43. Bilgisayar programlama dilleri. –çn

[←]

44. *Ivy League*. ABD'nin en elit sekiz okulundan oluşan grup. –çn

[←]

45. ABD'li ünlü boksörler. –çn